

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Secunda Pars De Pietate Ac Devotione, Qua B. Virgo Deipara Maria A
Nobis colenda est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

MARIA
DEIPARA
THRONVS DEI,

DE
VIRGINIS BEATISSIMÆ

MARIÆ LAVDIBVS PRÆCLARISSIMIS,
SVB TYPO DIVINI THRONI IN APOC. CAP. IV. ADYMBRATAE:

*deq; pietate ac deuotione qua eadem Deipara à
nobis colenda est;*

OPVS EX SACRIS LITTERIS, SANCTIS PATRIBVS
ac Rationibus Theologicis depromptura.

Huic Tomo Accessit Appendix;

AUCTORE
PETRO ANTONIO SPINELLO NEAPOLITANO
è Societate Iesu,

Pro secunda Vice in Germania editum.

*Cogitare de illa sensus est consummatus & qui vigilauerit propter illam
cito securus erit Sap. 6.*

TOMVS SECVNDVS

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Apud IOANNEM BUSÆUM, sub Monocroto,
Anno M. DC. LXIII.
Cum gratia & Privilegio S. Cesar. Maiestatis.

SECUNDA PARS
DE PIETATE, AC DEVOTIONE,
QVA BEATISSIMA VIRGO DEIPARA MARIA
à nobis colenda est.

QVIBVS CAPITIBVS, SEV RATIONIBVS AD PIETATEM,
ac deuotionem erga Virginem Deiparam
excitari debeamus.

CAPVT XXXIV.

SUMMARIUM.

Deipara quatenus Christi Mater, quanto pere sit
diligenda num. 5.

Deipara in nobis beneficia num. 7.

A Deipara beneficia expectamus num. 9.

Deipara, ut Mater viuentium diligenda n. 11.

Deipara deuotio est bonum honestum, uisile, ac
delectabile num. 12.

Religiosorum familia Deipara protectione glori-
antur num. 13.

Deipara deuotio signum est predestinationis nu-
mer 17.

Deipara miracula quadam admirabilia ex Pel-
bario num. 24.

His, quæ in superiori-
bus uerius differuimus,
satis probatum remanet,
Deiparam Virginem sanctis-
simam per Dei thronum
in Apocalypsi cap.
4 subintelligi; cuius dis-
putationis occasione, ut
initio huius operis dicebamus, pleaque de
Virginis dignitate, atque præstantia, de-
que amplissimis, quibus ipsa in uersum hominum
genus prolequitur, beneficijs complexi sumus:
reliquum est, ut ad nos sermonem conuertentes,
de Pietate, seu Deuotione, qua eam colere
debemus, paucis agamus; quo tot, tantisque e-
ius in nos collatis beneficijs, aliqua saltem ex
parte respondeamus; sicque uilitatem etiam
ex ea uerbiorem hauriamus, atque ad plura
beneficia ab ea percipiendâ magis in dies, ac
magis disponamur.

Duo agen. Duo pono hæc in te tractanda mihi con-

stitui: primùm quibus rationibus ad hanc er-
ga Virginem deuotionem in nobis omni stu-
dio excitandam, atque procurandam permo-
neri debeamus: Alterum quibus erga Virginem
amici affectibus, quibusque pietatis actibus,
seu officijs deuotio hæc contineatur, atque
exerceatur.

2. Et uerò Deipara mater pijsima pro sua
benignitate, ut in gentibus nos donis repleat
ad suam deuotionem omnes intreat illis uer-
bis Eccl. 24. *Transite ad me omnes, qui concu-
piscitis me, & à generationibus meis implemini,
Spiritus enim meus super mel dulcis, & heredi-
tas mea super mel, & sauum:* quæ ex Carthusia-
no in illum locum ait 23 de beata Virgini: pa-
traphrausticos sic reddere possumus, O vos om-
nes, qui peculiariter me concupiscitis, & mihi
placere, meis uirtutibus conformari, me-
que in caelo uidere concupiscitis: accedite
ad me per meatum uirtutum considerationem,
& imitationem per amorem, & meam
inuocationem: & à generationibus meis,
hoc est à filio meo, quem genui, implemini:
Christus enim in sinu matris per eius prece-
facilius inuenitur; spiritus enim meus dulcis, &
hereditas mea quam ego possideo, & quam
meis deuotis procuro, est super mel, & sauum:
hæc ex Carthusiano. & infra eodem c. 24. *Ec-
cles. Sicut Aquaductus exiit de paradiso, dixi: ri-
gabo hortum meum plantationum, & inebriabo
prati mei fructum:* Deipara enim suos deuotos,
tanquam peculiarem hortum irrigat atque
spiritualibus bonis inebriat: caue ergo, ne tua
culpa obstruatur, vel præcidatur hic Aquaductus:
quod dæmon sub typo Holofernis, ut
c. 24. dixi, facere nititur sed uitaliter ei obstat:

da trid
Virgini
deuotio

Virgo Dei
para ad
suam de-
uotionem
implemini
Eccl. 24
Carthusi

Eccl. 24

Luc. 11
dicitur

nam etiam si ad peccata delabar, per Virgini-
nis preces, si ejus devotionem retinetis, Ite-
rum Dei misericordiam facile impetrare pote-
ris: Ideo Virginis devotio tanquam hereditas
locuples, unde affatim ditari possumus, ab o-
mnibus est magnificanda, quod præclare in-
dicavit Nazianzenus in Tragedia de Christo
patiente his verbis ad Deiparam sermonem
conuertens;

*Ut tantum habens te prasidem semper velut
Ingen: em opum vim, te tuum erga filium
Mibi patronam sentiam acceptissimam.*

Greg VII. 3 Hanc erga Deiparæ pietatem Gregorius
VII. cuius memoria in Martyrologio die 25.
Maij recollitur Pontifex sanctissimus, & liber-
tatis Ecclesiast. propugnator acerrimus ponit
inter præcipua monita tradita. Marhild: siue
Beatrix Tuscia Ducissæ, mulieri integerrimæ,
& de Romana Ecclesiæ optimè merite;

*Duo moni-
ta Marhil-
di data:
Primum fre-
quens Eu-
charistia
sanctissima
in sacris
Secundū,
prece erga
Virginem.*

ls enim libro 1. epist 47. inter cetera, inquit,
qua tibi contra principem mundi arma Deo fa-
veniente consuli, quod potissimum est, ut corpus Do-
minicum frequenter acciperes indicans; & ut
certa fiducia Materis Domini te omnino committa-
res præcepit. & cum multa ex Ambrosio, Grego-
rio, & Chryostomo de frequenti Eucharistia
susceptione differuisset, hæc de cultu erga Dei
Genitricem subjicit: *De matre vero Domini,
cui te principaliter commisisti, & commisso, &
nunquam committere, quousque illam videamus,
ut cupimus, omittam: quid tibi dicam? quam Cæ-
lum, & terra laudare, licet ut meretur, nequeant,
non cessat: Hoc tamen præculdabis tenere, quid
quanto alior, & melior, ac sanctior est omni ma-
tricitate clementior, & dulcior cetera conuersos
peccatores, & peccatrices. Ponit itaque finem in
voluntate peccandi; & prostrata coram illa ex-
torda contrito, & humilitate lacrymas effundit: In-
venit illam in libello, antequam promissorem
carnali matre, ac matrem in sui dilectione. hæc
Gregorius VII. & S. Bonaventura tomo. 2. o-
pule. 2 in libello, in remedium defectivum re-
ligiosorum cap. 10. hæc monet: *Matri etiam
Christi omnem, quam potest, exhibeat reueren-
tiam, & dicat: Dulcissimè lesu à gratia donare
mihi misero peccatori matri tuæ dignè servare, sic
Bonaventura.**

S. Bonav.

Idem Bonaventura in epistola, quæ inscri-
bitur viginti quinque memorialium, ubi quæ-
dam ad piè vivendum monita tradit, in XII.
memoriali hæc habet: *Vi gloriosam inquit, Regi-
nam Dominus nostri matrem benedictam in sum-*

*mo habeat omni tempore venerationis affectu, &
in cunctis ad eam necessitatibus, periculis, & prof-
suris tanquam ad refugium sanctissimum te con-
vertat, ipsius tutela prasidiis fragorando, carissimè
in tuam suscipiens Advocatam, devotissimè, ac so-
larè tuam ei causam committas, quæ a mater est
misericordia, quoties studem: et specialem, & sin-
gularem reuerentiam exhibere. hæc Bonaven-
tura, qui etiam adjicit, ut omni conatu purita-
tem & munditiam castitatis cum humilitate,
& mansuetudine Virg. imitari studeamus, sic
enim nostra devotio erit ei grata.*

4 Et quod ipectat ad primum, quod mihi
tractandum proposui, multa sunt, quæ ad Vir-
ginis devotionem nos inflammare, ne dum ex-
citare possunt, quorum singula, si attentè per-
se perpendantur id præstare poterunt: quanto
magis id efficient cum in eandem Virginem
universa cumulatissimè cadaant: ea verò ad se-
ptem capita reducere possumus.

*Mediæ quæ
bus ad ped-
tate Virgi-
nis in sum-*

Primum, quia ipsa mater est Christi Domi-
ni, cui nostra omnia deberemus, quamque
Christus honoravit ipse, & ab omnibus vulgè
honorari.

Secundum, propter innumera, eaque ingen-
tia à Deipara in nos hæctenus collata benefi-
cia, tum generalia, quæ ad universum homi-
num genus pertinent, præsertim quæ Christu,
à quo redempti sumus, & in quo sanctissima
Eucharistia pascemur ex suis castis visceribus
genuit: tum etiam particularia, quæ quilibet se
à Virgine accepisse agnoscit, & occulta, quæ
nos ipsi ignoramus.

Tertium, propter ea, quæ ab ipsa nos omnibus
bonorum egeni in posterum expectamus, ut
ad patriam perveniamus; cum sit Mater misera-
cordiæ, & Advocata nostra apud Christum
summum Iudicem.

Quartum, quia mater est viventium, & ma-
ter nostra, cui à Christo de cruce in filios tra-
diti sumus in Joanne illis verbis: *Eccè filius tuus:*
cumq; ipsa matris munera in nos egregiè præ-
stet, nos quibus Christus in Joanne dixit: *Eccè
mater tua, omni affectu eam colere, atque ut fi-
lij venerari debemus.*

Quintum, quoniam Virginis devotio tri-
plicem illam boni rationem complectitur;
est enim bonum honestum, utile, atque de-
lectabile.

Sextum, Deiparæ devotio inter præcipua
prædestinationis signa connumeratur, ut pro-
pterea sit valde expectanda.

Septimum

Septimum exemplum Sanctorum, qui ab initio nascentis Ecclesie omnes B. Virginis studiosissimi, ac devotissimi fuerunt; nunc de unoquoque horum capitum nonnulla breviter perstringamus.

DEIPARA QUATENUS CHRISTI
Mater quanto opere sit diligenda.

Primum quidem ad ejus nos devotionem illud plurimum permovebit, si animo reputemus, quod Christi Dei nostri, cui omnia nostra debemus, vera sit Mater, quem sola sine viri opera de Spiritu sancto concepit, ut propterea tanquam Deipara ab omnibus Christi fidelibus summo affectu, ac studio prosequenda, atque colenda sit, quam Christus tantopere honoravit ipse, & ab omnibus vult honorari: Si enim, inquit Damascenus orat. 1. de dormit. Virg. loquens cum ea, honoris, qui conferri habetur, benevolentiam erga communi Dominum declarat, quo tandem modo studium te honorandi, qua Dominum peperisti, negligendum erit? An non illud vel necessario spiritui praeferemus? ac vel etiam ipsi vita anteponemus? Hac enim ratione nostram erga Dominum benevolentiam luculentius ostendamus. hæc ille.

Psalm. 150. Quod si Deum Psalm. 150. in sanctis ejus laudare, & Ecclesiast. 43. benedicere, & exaltare illum quantum possumus jubemur; profecto cum Virgo beaustima non tantum præ omnibus puris creaturis sanctitate præfulserit, ut in superioribus ostendimus; verum etiam sit vera Dei genitrix, in qua Dei magnificentia, atque majestas præcipue elucet, in ipsa quoque peculiari quadam ratione, quantum possumus, Deo laudare debemus. Quod si S. Leo sermone 1. de S. Laurentio, gloriandum nobis dicit esse in Domino, qui est mirabilis in factis suis: quanto magis, quia mirabilem se ostendit in sua Genitrice, peculiariter propter illam in Domino gloriam, ac vicissim propter Dominum eam singulari dilectione prosequi debemus? Sicut enim dubium non est, inquit Bernardus homil. 4. super missus est, quicquid in laudibus Matris præferimus, ad filium pertinere. & rursum: Cum filium honoramus, & gloria matris nos non recedat: ita etiam cum erga Virginem singulari pietatis sentia colendam studium nostrum impendimus, id totum peculiari ratione in Christi ejus filij honorem, & quo ipsa omnia accepit, terminari: imò hæc

Primum caput. quia Mater est Christi.

Damasc.

Psalm. 150. Ecclesi. 43.

S. Leo.

Bernard.

Virginis honor in Christum redundat.

est voluntas Christi, ut sæ Genitrici hunc cultum exhibeamus. Quare Bernardus sermone de Aquæ ductu, *Tota*, inquit, medullis cordium, totis præcordiorum affectibus, & votis omnibus Mariam hanc veneremur; quia sic est voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per Mariam, in omnibus siquidem, & per omnia providens miseris, trepidationem nostram solatur, Christum dem excitat, spem roborat, & fidenciam abjicit, e-
vult m-
vigi: pusillanimitatem hæc Bernardus. Quod tremor, mirum non est, si esim juxta verbum Domini norari. 1. Reg. 2. Quicumque glorificaverit me, glo-
rificabo eum. & Joan 12. Si quis michi ministra-
verit, honorificabit eum pater meus: quanta gloria, & honore Deus optimus Virginem Deiparam non solum in cælis, sed etiam in terris cumulavit, quæ ita Deum in se glorificavit, ut Bernardus serm. 2. de Pent. de Virgine sic lo-
quatur: *Tota Trinitas de plenitudine ejus accepit gloriam.* & Cyrillus hom. 6. in Nestorum: *Per te, inquit, Trinitas sanctificatur, per te Crux gloriosa celebratur.* & alij Patres quos cap. 17. citavi fusc in eandem sententiam multa proferrant. Quam sedulo autem Christo ministraverit, diximus cap. 9. & 12. Ex quo facile inferre possumus honorem, quem Christus ei vult ab hominibus exhiberi; ideo enim Christus per ipsam tot beneficia eam invocantibus confert, ut omnes ad ejus benignitatis asylum confugiant, eam pro viribus venerentur, ideoque ejus reverentiam, ac devotionem in cordibus omnium fidelium altius impressit, ut ex his, quibus totum hoc opus inspersimus perspicue constat. Quocirca de Virgine Deipara Ecclesia in officio ejusdem Virginis profert illud Cant. 6. *Viderunt eam filia Sion, hoc est anime fideles, & beatissimam prædicaverunt: Regina, id est, præstantissimorum Sanctorum, & concubina, hoc est aliorum etiam sanctorum anime laudaverunt eam, & Prou. ult. de muliere illa forti, quæ ut c. 24. dixi, Virginem sanctissimam significat, verè dicitur: Surrexerunt filij ejus, & beatissimam prædicaverunt, vir ejus, & laudavit eam, non solum enim fideles, qui sunt filij Virginis, sed ipse quoque Christus, vir filius eius, de quo dicitur 1er. 31. *Femina circumdabit virum, laudavit eam: & Virgo ipsa Spiritu S. afflata hoc ipsum agnovit cum dixit: Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.* Hinc est, quod SS. Patres tanquam Dei optimi matrem præclaris encomijs, & epithetis,*

Bernard.
Cyrillus
Bernard.
Cant. 6.
Prou. 11.
1er. 31.
Luc. 1.

eis, atque attributis illam omni reuerentia significatione suppliciter inuocant, & vt omit- tam precandi formulam in sacrificio ipso, qua vt solet Ecclesia latina, in qua omnibus con- stat quam crebro, quam reuerentior non tan- tum in Missis, quæ de Virgine celebrantur: sed etiam in qualibet Missa, in precibus, quæ sub missa, & alia voce à Sacerdote recitantur, inuocetur: dicam solum de alijs liturgijs, siue sacrificandi formis, quas sancti Patres reci- tandas in Ecclesia præscripserunt, in quibus ex persona Ecclesiæ humiliter, ac reuerentier inuocatur, nam de Sanctorum eiga Virginem veneratione c. seq. diligenter nobis agendam erit.

S. Iacobus. 6. S. Iacobus in sua Liturgia: Commemora- tionem, inquit, agamus sanctissima, immaculata, gloriosissima, benedicta Domina nostra Matris Dei, & semper Virginis Maria, & omnium Sancto- rum, & iustorum, vt precibus, atque intercessio- nibus eorum omnes misericordiam consequamur. & iterum in persona chori dicitur in eadem Liturgia: Dignum est, vt te vere beatam dicamus Deiparam semper beatam, & omnibus modis ir- reprehensam, & matrem Dei nostri honorabili-orem, quam Cherubim, & gloriosorem, quam Seraphim, qua sine corruptione Deum Verbum peperisti, te re vera Deiparam magnificamus. & rursus: Tibi ò plena gratis vniuersa creatura gra- tulatur, Angelorum catus, & hominum genus, qua es Templum sanctificatum, Paradisus spiri- tualis, Virginum gloria, ex qua Deus carnem as- sumpsit, & puer factus est Deus noster, qui est ante secula. hæc in Liturgia S. Iacobi.

S. Basilus Casarien. S. Basilus Casar. in sua Liturgia S. Iacobum imitatus sic habet: Sanctissima, & intemerata dominatrix nostra Dei genitrix, & semper Vir- ginis Maria cum omnibus sanctis memorantes, nos ipsos, & ad inuicem, atque omnem vitam no- stram Christo Deo commendemus; quod quin- quies in eadem Liturgia repetit.

S. Ioannes Chrysost. S. Ioan. Chrysostom. in sua Liturgia: Preci- bus, inquit, sanctissima Deipare Virginis Serua- sor serua nos; & sæpius ibidem implorat, præ- sentim hac precatone, quam identidem repe- tit: Sanctissima, intemerata, & super omnes bene- dicta gloriosa Domina nostra Deipara, & semper Virginis Maria cum omnibus sanctis memorant agamus, & iterum eam honoratorem Cheru- bim, & gloriosorem incomparabiliter Seraphim; semper beatissimam, & penitus incontaminatam Dei nostri Matrem nominat. Et cum sacra-

Eucharistia est sumenda hæc verba à duobus dicenda præscribuntur: Ex intercessione imma- culata Domina nostra Deipara, & semper Virgi- nis Maria dignum me fac, vt sine condemnatione accipiam immaculatam vitam donum in remis- sionem peccatorum, in vitam aternam. & infra: Dirige nostram vitam, consilia nos in timore tuo omnes, custodi vitam nostram, stabili nostros gressus, precibus, & supplicationibus sancta Dei- para, & semper Virginis Maria: & omnibus San- ctorum. hæc ex Liturgia sancti Ioannis Chry- sostomi.

In missa, qua vtuntur Æthiopes, estque per antiqua, quam canonem vniuersalem vocant, & habetur tom. 6. Bibliot. Sancti Patr. cuius auctor fuisse dicitur S. Mathæus teste Suarez tom. 3. in 3. par. disp. 60. sect. 1. preces fundun- tur in hæc verba: Latere immaculata verè Re- gina, latere gloria nostrorum parentum; quia pe- peristi nobis Emmanuel, ò verè mediatrix ante Dominum nostrum Iesum Christum, te supplices exoramus, vt memor sis nostri. ora pro nobis, vt deleantur iniquitates nostra. hæc ibi. Ex quibus satis apparet quanto studio Virginem sancti- simam hoc nomine, quod Dei genitrix sit, co- lere debeamus.

Bibliot. SS Patr. Suarez

DEIPARÆ IN NOS BENEFICIA.

7. Secundo ad Virginis deuotionem præci- que nos viget animi gratitudo, propter innumera, eaque præstantissima ab ea, tum in vnumquemque nostrum peculiariter: tum et- iam generatim in vniuersum hominum genus collata beneficia, quæ non minoris ab vno- quoque facienda sunt, quam si solus ipse ac- ceptiles & quidem beneficia ea, quæ dicuntur occulta omittam, quæ licet nos lateant; ipsa tamen pro sua in nos benignitate in dies procurare non cessat, siue cum nos à certissimis, quæ impendent, periculis seruat immunes: siue cum multa bona confert, quæ beneficia nunc occulta; in futura, vt speramus, vita nobis aperientur vniuersa: vt eo saltem tempore tantæ benefactrici gratias agere pro vni- uersa parte possimus. De his beneficijs, quæ occulta appellare licet, & à Deipara accepimus, & expectamus Nazianzenus in tragedia de Chri- sto patiente ad Deiparam sermonem dirigen- seque ei plurimum debere testatus, eleganter sic cecinit.

Secundum cap. Propter accipiam à Virgine benefi- cia.

Nazianzenus

Et quæ

—*Ut qua gratia*

*Modum supra omnem me tua, semper laus;
Me genare quouis casuum eruis omnium,
Hostes apertos, quodq; longe maius est,
Illos laente machina, quis me petunt
Auerit.*

Maximū 8. Cæterum, his occultis beneficiis omissis, Venio ad ea, quæ ad omnes pertinent beneficia, quorum istud est præstantissimum; quoniam ad salutem nostram singulariter cooperata est: id quod locupletissime agnoscunt Sancti, quos suscitauimus cap. 17. 22. & 27. suo enim modo ad CURIT Domini Incarnationem, à quo nobis bonum omne dimanat, cooperata est, eamque meruit de congruo, & ex suis visceribus in Incarnatione Christo subministravit corpus, quo in cruce obiato à dæmonis tyrannide sumus redempti: quo item in sanctissima Eucharistia paschimur, atque reficimur, ut merito Augustinus sermone 18. de Sanctis exclamet in hæc verba: *O B. Maria, quis tibi dignè valeat iura gratiarum, ac laudum præconia rependere, qua singulari tuo assensu mundo succuristi perditis? quas tibi laudes fragilitas humani generis persoluet, qua solo tuo commercio recuperandi adiutum inuenit. Accipe itaque quascumque exiles, quascumque meritis tuis impares gratiarum actiones, & cum susceperis vota, culpas nostras orando excusa hæc ille. Multa etiam precibus, ac meritis suis nobis de congruo meruit, & impetrauit.*

August.

Adhæc Christum Dominum propter nos homines, & propter nostram salutem in Castellum huius mundi intrantem, Mulier hæc non tantum in domum veteri sui excepit cuius typum postea gessit Martha, (de qua legitur Luc. 10. quod cum intrasset Iesus in quoddam castellum excepit illum in domum suam: sed etiam Christo nomine omnium hominum, quorum causa venerat, sollicitè ministravit, eumque lactavit, atque educauit, ut c. 9. & 12. diximus, ita ut Christus dignissimo in terris loco, (ut rectè dixit Bernardus ser. 1. de Assum.) *Viri scilicet virginis templo à Virgine sit excepit: quo nomine ipsa vniuersum genus humanum sibi deuinxit: similiter & in Christi Passione, ut fusius cap. 11. dixi ex Bonauentura in 1. sent. dist. 39. art. 2. q. 2. licet Christo patienti maxime compateretur; tamen ut conformaretur diuinæ voluntati placuit ei vniuersum filium suum pro salutè humani generis*

Luc. 10.

offerri, ac propterea hoc nomine mirificè eam commendandam, & ab omnibus hominibus vnicè diligendam affirmat Bonauentura. Pertinet & ad hoc caput, quod sit misericordiz mater, quodque per eam diuina in homines misericordia abundè effundatur, de quo egi cap. 16. & hæc pauca de beneficijs generalibus à Deipara in omnes collatis attingit sufficiat.

Bernard.

Peculiariora verò quæ singuli ab ea acceperunt beneficia, quisque reputare secum potest: illud certum est, neminem esse, qui se abscondat à calore eius; omnesq; illius misericordiam in multis expertos esse.

Bonauent.

Quidni veteris peccator accedere? ne quem- P. J. H. 17. admo.

A DEIPARA BENEFICIA

expectamus.

TERtio ad Virginis pietatem nos excitare debent non tantum beneficia ab ea accepta, de quibus iam diximus: verum etiam quæ per ipsam, & ab ipsa in posterum speramus: cum enim sumus miseri omnium rerum egentes, multis erratis obnoxij, viribus ad omne bonum imbecilles, omniq; humano auxilio destituti à dæmone vaserimo, atque immanissimo hoste, qui tanquam leo rugiens circuit quærens quem deuoret, acerrimè oppugnati, diuino præsidio auxilioque maxime indigemus: tum ut peccata nobis admitta remittantur: tum etiam, ut ab insidijs hostium visibilibus, atque invisibilibus, interius, exteriusque diuina virtute muniamur, ac tandem ad extremum usque spiritum in bono perueniremus. At vero apud Christum nulla nobis utilior Aduocata ad ea dona impetranda, quàm Virgo Deipara, quæ apud eum plurimum potest, eiq; maxime gratiosa est, nec vllam, si quicquam petierit, repulsam patitur, & pro sua in nos misericordia, nostras necessitates materno complectitur affectu. Quare Aduocata est nostra, ut c. 30. dixi, suisque precibus efficacissimis præsentissimam Dei opem nobis implorat. Et quidem Bernardus serm. Signum magnum, Sufficere, inquit, poterat Christus, siquidem & nunc omnis nostra sufficientia ex Deo est, sed nobis bonum non erat esse hominem solum; congruum magis, ut adesset nostra reparations sexus uterque, & infra, Christus misericors est, habet tamen iudiciariam potestatem, denique Deus noster ignis consumens est, Deus. Quidni veteris peccator accedere? ne quem- P. J. H. 17. admo.

admodum fluit cerna à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei: opus est enim mediatore ad mediatorem istum, nec alter nobis iudicet quàm Maria & rursum: Deniq; Maria omnibus omnia facta est, sapientibus, & insipientibus copiosissima charitate debitorum se fecit, omnibus misericordiam sinum aperit, ut de plenitudine eius accipiant uniuersi, Regem curacionem, Tristis consolationem, Peccator veniam, iustus gratiam, Angelus iustitiam, deniq; tota Trinitas gloriam, Filij persona carnis humana substantiam, ut non sit qui se abscondit à calore eius: & quem admodum Sol super malos, & bonos indifferenter oritur: sic ipsa Sole amara praeuicita non disceuit merita, sed omnibus sese exorabilem, omnibus clementissimam praebeo omnium ueniam, necessitates amplissimo quodam miseratur affectu. haec ex Bernardo.

vel poenitentiae dirigit ad lectus coelestis Patris: Propter hoc bene Innocentius ait sic: Quibus auxilijs possunt nauis inter tot pericula pertransire usque ad lectus Patris? Cerè, inquit, per duo scilicet per lignum & stellam: uel per fidem crucis: & per uirtutem lactis quam peperit nobis Maria Maris stella. haec Bonauentura ex Innocentio, cui consonat explicatio illa Petri Damiani: Psal. 22. Virga tua, & baculus tuus ipsa me consolata sunt: ait enim in seim de Altissimo in Virgine uirga, & baculo cruce, miserorum spes, & consolatio continetur. Quis autem enumerare ualeat eos, qui per Virginem Christo conciliati sunt, vel qui Virginis ope à molestissimis tentationibus, & perplexitatibus sunt liberati? vel quod maius est, vires huiusmodi tentationibus resistendi ad consequendam uictoriae coronam sunt adepti? Quot per Virginem à cœno peccatorum ad Christi gratiam emerferunt? Quot tepidi mox à Domino euocandi, non statim uelut arbores infuuctuosae sunt succisi, ne terram frustra occuparent, sed per Virginem expectati, ut fructus facerent? Quot à seculi, & ambitionum fluctibus ad tutissimum sacrae Religionis portum uirginis auxilio commigrarunt?

Pet. Dam. Psal. 22.

Luc. 13.

Casarius.

Eccles. 24.

Casarius libr. 7. miracul. ca. 1. de Virgine agens, paucis multa complectitur. Ipsa, inquit, est orbis conseruatric, & tribulatorum consolatrix: sibi sibi famulantiū defensatrix, per ipsam peccatores illuminantur, desperati ad confessionem reparantur, Apostatae à Deo per ipsam Deo mirabiliter conciliantur, iusti reuelationibus consolantur, nomen eius, & memoriale eius morbos sanat, demones fugat, vincula soluit, timores pellit, tentationes compestit per ipsum pusillanimes confortantur, torpentes excitantur, eieci misericorditer reuocantur, diligentes se diligit, imò diligendo praeuenit & honorat, & contemnentis se, quia iusta est, punit, & humiliat, apud ipsam electuaria sunt conseruata, unguenta sanata, nomen eius super mel dulce, & hore ditas eius super mel, & fauam morientibus assistit, & mortuorum animas ad uitam peruenit aeternam. haec Casarius, quae omnia toto illo lib. 7. multis miraculis, & excipulis comprobant, atque confirmant.

DEIPARA UT MATER VIVENTIUMLIGENTIA.

¶ Quarto ad Virginis deuotionem illud Quarta. M m m quod;

S. Antonini.

August.

Emmanuel.

Innocenti. nauigantes per mare mundi in nauis innocenti

Plurim... er Di... aram... officia... etiam

verbal

Cur.

culi... ali...

quia Virgo mater est uiruenti, & mater nostra Dan. 19.

quoque nos inflammare debet, quoniam Deipara, ut cap. 27. ubi dixi. Mater est uiuentium, mater etiam nostra, cui à Christo, dum esset in cruce, in Ioanne in filios traditi sumus illis verbis: *Mulier ecce filius tuus*: cumque ipsa egregie matris munera in nos exerceat (amat enim nos, curam nostrigerit, à malis animæ, & corporis liberat) Deum iuste contra nos iratum placat: quæ omnia plenius cap. 27. 28. & 29. offendimus: diuinam quoque nobis misericordiam exorat, de quo cap. 16. egimus. debemus & nos tantæ Matri, cuius auxilio, atque præsidio in primis egimus, officijs, atque obsequijs respondere, eique omnem deuotionis cultum impendere, hoc enim & nobis Christus in cruce illis verbis ad S. Ioannem: *Ecce mater tua*: significasse videtur, ut scilicet eam tanquam matrem agnoscamus, eique debitam obseruantiam exhibeamus. Quid autem ei tanquam matri prestare debeamus, deinceps sequentibus capitibus aperiemus, in hoc autem Christi in nos benignitatem, atque misericordiam agnoscamus, qui non sua solum dona nobis conferre uoluit, sed talem etiam matrem, talemque aduocaram, quæ diuinarum gratiarum dispensatrix esset, humano generi prouidit, quæ suis precibus iram eius in nos iuste propter nostra peccata concitaram mitigare posset. Quæ in se fecisse perinde uidetur, ac pater aliquis, qui cum filium corripere, ac cedere iusta de causa uult, aliquem tamen exoptat, qui filij plagas ab eo deprecetur, ut iure apud Ezechielem capit. 13. & 22. conqueratur, quod non sit, qui se opponat pro terra, ne dissipet eam. hoc tamen Mater misericordie præstare solet: precibus enim pro terra crebro se opposuit, quemadmodum capit. 30. diximus. Animaduertendum tamen est CHRISTVM Dominum prius matri dixisse: *Mulier ecce filius tuus*. Virgo enim ad nos iuuandos ex sua charitate permouetur, uolque suo materno affectu præuenire solet: cui tamen à nobis sedulo pro nostra tenuitate est respondendum, ideoque subiungitur: *Ecce mater tua*, sicut autem S. Ioannes absque mora *ex ea hora accepit eam in sinu suo*. ita & nos statim in cordis nostri intima per singularem in Virginem pietatem, atque deuotionem reuerenter eam accipere debemus: ipsa uero iuxta illud Ecclesiast. 17. Non se difficilem præbebit: sed obuiabit nobis quasi mater honorificata: Matrem enim

Ezech. 13 & 22.

Ioan. 19.

Ioan. 19. Ex hac hora statim Virgini amplexum sor. Eccl. 17.

honorificatam eam appellat Ildesofus ser. 1. Ildesof. de Assumpt.

DEIPARÆ DEVOTIO EST BONVM, honestum, uile, ac delectabile.

12 QUINTO, Virginis Deiparæ deuotio triplicem illam rationem boni, honesti uidelicet uilis, atque delectabilis (de quo agit S. Thomas 1. part. q. 5. a. 2. et 6. ex Ambrosio libr. 1. de offic. cap. 9.) in se una complectitur; quare in eorum animis, qui Virginis sunt studiosi non decet tantum, atque ornamentum, sed uilitatem etiam, atque dulcedinem parit maximam, ut ex hoc etiam capite pietas in Virginem omni ratione à nobis sit procuranda. Huic porro triplici bono quod in deuotione erga Deiparam inuenitur, aptantur: quæ Eccl. 24. de eadem Virgine dicuntur; ad bonum enim honestum spectat illud: *Ego quasi ierebinthus extendi ramos meos & rami mei honoris, & gratia, ego quasi uitis fructificans suauitatem odoris, & flores mei fructus honoris, & honestatis*. De bono uero uile mox subiungitur: *In me gratia omnis uia, & ueritatis, in me omnis spes uita, & uirtutis, denique de dulcedine, ac suauitate, Spiritus, inquit meus super mel dulcis, & hereditas mea super mel, & fauam*. Cæterum ratione quoque hoc ipsum ostendamus. Et quod ad bonum honestum attinet, non est nobis ualde laborandum, ut illud in pietate erga Virginem cumulatissime reperiri probemus; cum ex superioribus perspicuum sit, hanc pietatem maximè omnes decere; quid enim secundum Deum honestius, uel quid magis creaturas omnes decet, quam erga eam reuerenter effici, eam singulariter venerari, quæ Dei omnium creatoris uera Mater est, quæ in nos tot contulit beneficia, quam Angeli in cælis, ut cap. 26. dixi, officiosissime colunt, quæ ut cap. 17. ostendi Patriarchatum decus dicitur, quod ex illorum nobilissimo sanguine procreata, maius illis ornamentum attulerit, quam ab eis acceptum; cuius uultum omnes diuites plebis, nimirum Sanctorum præcipue venerantur; cui, ut ca. 1. uidebimus ex persona humani generis dicitur illud Iudith 17. *In gloria Ierusalem, tu laetitia Israel, tu honorificatio populi nostri*. Quocirca S. Stephanus Rex Hungariæ maximo sibi suoque Regno uulso duxit ornamento, cum Hungariam Virginis familiam uoluerit appell.

Virgini deuotio est cum uilitate, & parit in se una.

Eccl. 24.

Pietas in Virgine est bonum honestum.

Psal. 44.

1. uidebimus ex persona humani generis dicitur illud Iudith 17. In gloria Ierusalem, tu laetitia Israel, tu honorificatio populi nostri.

appellari, vt videre est in vita S. Gerardi episcopi, & martyris apud Sursum 24. Septemb. nec non Hungari ex institutione eiusdem S. Gerardi Episcopi, & S. Stephani Regis, Virginis sanctissimæ nomen ex reuerentia minime pronunciant, sed Dominam eam absolute vocant. Religiosi quoque ordines Deiparæ patrociniū vique adeo gloriantur, vt suam erga eam obseruantiam ipso nomine, vel habitu, vel alia qua piæ ratione testatam velint. Nam & Seruitatum ordo, propterea quod Deiparæ seruos se profitentur; nomen hoc verè gloriosum (quod illis decus affert singulare) non sine diuino nutu inuenerunt: Cùm & ipsi lactentes, atque infantes eos, qui huic ordini initium dabant, aspicientes seruos Mariæ vocarint, (inter nos lactentes recensetur B. Philippus vago dictus à Tuderis, vbi quiescit,) patri enim erat Florentinus, (vix integrum à sua natiuitate annum explens, qui postea eundem ordinem complexus, illius fuit propepator egregius.) quin etiam idem Seruitæ sanctissimæ Virginis iussu in memoriam doloris, ac mestitiæ, quam in Christi Passione ipsa Deipara pertulit, atrum habitum accepere. Nec desunt aliæ Religiosorum ordines, qui à Deipara honorificam sibi appellationem desumpsere, atque hoc etiam nomine apud fideles magna in veneratione habentur, & candenti habitu, saltem aliqua ex parte in honorem puritatis Deiparæ vtuntur. Eiusmodi est Ordo Carmelitarum, qui à B. Virgine à Carmelo, eorum, qui à B. Maria montis Virginis dicuntur, quorum ordinem S. Gulielmus circa annum 1120. instituit, eorum quoque qui à B. Virgine à mercede nomen acceperunt, qui ante trecentos annos in Hispania primum ordinem inchoarunt, postea in alias prouincias penetrarunt; nec non eorum, qui Religionem in honorem immaculatæ Conceptionis instituerunt, quorum regulam probauit Alexander VI. Julius II. Leo X. eis priuilegia concedendo vt videntur in compendio minorum. verbo communicato §. 78. & verbo Concep. §. 10 & 12. Inter hos connumerantur & Oliuetani, qui in Virginis purissimæ honorem albo, atque candidi habitu vtuntur, cum enim à Ioanne XXI. ad Episcopum Aretinum essent remissi; ab eo circa annum Domini 1329. iussu Virginis beatissimæ, quæ Episcopo apparuerat, albam vestem cum Regula S. Benedicti sub B. Mariæ protectione acceperunt, quemadmodum

refert Paulus Morigia de origine Religionum cap. 37.

Paulus Morigia.

RELIGIOSORVM FAMILIÆ
Deiparæ protectione gloriantur.

13 **Q**uin etiam aliæ Religiosorum familiæ quamuis alio nomine nuncupentur, pari tamen animi sensu se eiusdem Deiparæ famulos profitentur, seque sub eiusdem patrociniū pecuniariter degere gaudent, quemadmodum de Carthusianis, de Cisterciensibus de Ord. Prædicatorum, qui præter alia, habitum etiam quo vtuntur à Virgine accepisse gloriantur ex lib. 2. vitæ S. Dominici cap. 12. de Ordine Minorum. & de nostra Societate diximus cap. 20. & dicemus capite sequenti. ommitto dicere hic de varijs Confraternitatibus ac Sodalitatib. secularib. in Ecclesia institutis, præsertim illa Rosarij toto Orbe diffusa, & ijs Congregationibus, quæ in domicilijs Societatis nostræ habentur, quæ Virginis nomine, & patrociniū gloriantur. Sed quid dico de Religiosis & Sodalibus, alijsq; fidelibus qui præclare secum agi existimant, si aliqua ratione Deiparæ studiosos se profiteantur, cum ipse Deus eam ita cohonestare dignatus sit, vt ab ea denominari, & per eam, inter puras creaturas omnium longè prestantissimam, veluti quadam penphrafi aliquando nobis innolescere voluerit, quemadmodum toto c. 15. vberius probauimus. Addam & illud, quod refert Cæsarus libr. 7. exemp. cap. 38. de Bertramo Ordinis Cisterciensis in Longobardia, is aliquando in oratione beatam Dei genitricem conspexit è regione cuius fons aurei coloris erumpens, verus eius pedes fluebat, lapilli eius fontis lapides erant præciosi, smaragdi videlicet, carbunculi, topazij, sapphiri, hiacinthi. huius porro interpretationem à B. Virgine accepit, fontem enim illum aurei coloris ordinem dixit esse Cisterciensem, qui velut aurum dignitate, & sanctitate præcallebat, & speciali quadam prerogatiua dilectionis non cessabat stare ad eam; lapillos verò pretiosos esse speciales suos amicos in ordine, & in suo obsequio ceteris feruentiores. hæc ibi. Ex quo decus, ac pretium deuotorum B. Virg. facile cognosci potest, cum auro, & lapidibus pretiosis comparentur. 14 In cœlesti quoq; patria eos, qui in præsentia Virginis vita Deiparæ peculiari ratione serui, atque deuoti

Apud Sursum tom. 4. Confrater nitates, ac Sodalitates sub appellatione B. Virginis.

Cæsarius Deuotio istos Deipara qui huius typis figuraret.

Mmm 2

deuoti spe-

giali orna
tu in celo
fulgent.
Pelbartus

deuoti existunt, singulari etiam fauore hoc nomine donandos docet, & pulchra similitudine explicat Pelbart. de Tem. suar in Stellario Virg libro 11. part. 1. art. 3. Sicuti, inquit, serui Regis, & Regina in Curia Regia cartis notabilibus clemencijs de aurijs procedunt, per qua agnoscuntur esse serui Regis, vel Regina, & speciali purpura vestiti ambulant: ita in Curia caelesti serui Virginis speciali ornatu, & gloria, qua pra alijs decernuntur, quod serui sunt Maria, subgubunt, iuxta illud Proverb. vltim. Omnes domestici eius vestiti sunt duplicibus. Ita Pelbartus.

Prover. vlt.

Pietas erga Virginem omnibus vtilissima 2. 2. 8. 6.

15 Quod vero spectat ad utilitatem eximiam, quam hominum animis pietas in Virginem affert, ex ijs, quæ supra diximus, & infra dicemus liquidò apparet. Illud tantum de Arca Dei ex 2. Regum 6. in præfenti commemorabo; quemadmodum enim propter Arcam illam in domum Obededon illatam trium mensium spacio, Dominus eum, omnem que domum eius sic benedixit, ut David, qui ex reverentia timuerat eam ad se divertere, hoc exemplo exstatur cum gaudio in Civitatem suam solemnè pompa eam adduxerit: ita felix anima, in quam erga Deiparam per Dei Arcam, ut capitul. 5. dixi adumbratam, pietas, atque deuotio ingreditur; quoniam bonorum omnium vbertate calitus affluet, iuxta illud, quod ei accommodatur, & in festo Præsentationis legitur Proverbium 8. In vijs iustitia ambulabo, & in medio semitarum iudicij ut ditem diligentes me, & thesauros eorum repleam. Et quoniam tot Sanctos legimus virginis ope, atque præsidio ad magnum perfectionis culmen peruenisse, quorum aliquos capite sequenti referemus, ne nos pigeat in animam nostram ad eius benedictionem, caelestiumque gratiarum copiam percipiendam omni pietatis tenui hanc deuotionem introducere.

Prover. 8.

Pietas erga Virginem dulcis. Judith 15.

16. De suauitate verò, & dulcedine, quam in pietate erga Virginem abundè omnes experiuntur, locupletissimi testes sunt iij, qui in hac pietate stituerit se exercent: quare merito illud ei congruit, quod ab vniuerso populo est acciaturum Iudith. quæ figuram Deiparæ gerebat. Tu gloria Ierusalem, tu latitia Israel: nō solum enim decus, atque ornamentum humano generi attulit, sed lætitiā etiam atque iucunditatem. Quare in Litanijjs B. Virginis, quæ Laurici decantantur: causa nostra lætitia dicitur. Ambrosius in psalmo 21. in fine

Quin potius, inquit, ipsam Mariam manna dixerim, quia est subtilis, & splendida, suauis, & Virgo: quæ velut cælestis vniuersi cunctis ecclesiarum populis cibum dulciorē, melle defluxit, quem qui edere, aut manducare neglexerit, vitam in se met ipso habere non poterit, sicut ipse Dominus ait, nisi quis manducauerit cornem meam, &c. ita Ambrosius.

Maria est
masa,
Exord. 11.
Ja 6.

Bernardus verò apud Bonauenturam in spec. c. 8. Cuius sententiam mox referemus, de eiusdem B. Virginis dulcedine abundè testatur, ac prædicat. Illud verò sedulo cauendum ne Deiparæ dulcedine deguttata, eam rejiciamus: huc enim spectat illud ex reuel. 8. Brigittæ lib. 1. cap. 58. cum enim Deipara Christo dixisset: Rogo te fili mi, ut, quia tu fuisti mihi dulcissimus, atque participes fiant mea dulcedinis: cui respondisse scribitur Christus in hunc modum: Benedicte sis tu charissima mater: verba tua sunt dulcia, & charitate plena: idò qui eumque de dulcedine tua in os suum receperit, & perfectè tenuerit, proficiet ei, qui autem receperit, & rececit, tanto maius supplicium habebit. Hæc ibi. Ad hæc Cantu. 4. de Deipara dicitur, Fauus distillans labia tua sponsa, mel, & lac sub lingua tua, eique accommodatur Petri Damiano teimone de Annunciatione illud Eccl. 2. 4. Spiritus enim meus dulcis, & hereditas mea super mel, & fauum, Hæc est, inquit Damianus loco citato, quæ vestris affectibus suauiter indolescit, in qua dulcis Dominus cum omni sua dulcedine superuenit. sic Damianus, Augustinus, ipsa enim, ut dicebat Augusti. sermone 100. de tempore, est terra promissionis, cum toties per Prophetas promissa fuerit, ac qua terra duo illi pendentes vnam detulerunt in ligno suspensam vna enim illa Christū Deum figurauit. hæc Augustinus.

Bernardus

Cantu.

Pet. Dam.

Eccl. 2. 4.

Damianus

Augustinus

Eccl. 2. 4.

Num. 23.

Psalm. 31.

Exord. 3.

Terra verò promissionis diuino testimonio Exord. 3. & alibi sæpe in factis litteris lacte, & melle manare dicitur, id quod manantem ex Virgine dulcedinem adumbrasse existimandum est. Ita Bernardus sermone 3. super Saluæ Regina, ipsa, inquit, est Terra promissionis lacte, & melle manans. & ab Ecclesia in precatione, cuius initium est Saluæ Regina, eidem dicitur: Vita dulcedo, & spes nostra saluo. & iterū Obtemens o pia, o dulcis Virgo Maria. In vita enim spirituali sicut & in pharmacis, ac rebus, quæ ad valetudinem conferunt, quædam vtilia sunt, & amara, teu minimè iucunda, cuiusmodi est ieiunium, corporis castigatio, & simi-

Bernardus

Bernardus

similia: quædam verò utilia simul, & dulcia, ni-
mirum & spe, & re ipsa sua, & hujusmodi
est erga Virginem devotio.

Bonavent.
Bernard.
Damas.
Et sanè experientia satis est exploratum, il-
lud Bernardi apud Bonaventuram in speculo
cap. 8. Omnia, inquit, opia, à multum lauda-
bilis Virgo Maria: tu nec nominari potes quin ac-
cendas, nec cogitari quidem, qui recreas affectus
diligentium te: tu nunquam sine dulcedine diu-
nitus tibi insita pia memoria portis ingrederis. sic
Bernardus. Quod longè ante Bernardum ob-
servavit Damasceus, qui ex sola Virginis me-
moria magnam concipi animo voluptatem
testatur, ut videre est oratione i. de dorm. Virg.
Sufficit, inquit, ijs, qui tui memoriam piè usur-
pant pretiosissimum memoria tua donum, quippe
qua ejusmodi lætitiâ pariatur, quam nullus eripe-
re possit, quia nam enim voluptate, quibus bonus
non impletur, qui mentem suam sanctissimæ me-
moria promptuarium efficiunt & oratione 2. de
dorm. hortatur omnes, ut mentem, memo-
riamque suam Dei genitricis promptuarium
efficiant.

Pet. Dam.
17 Quare Petrus Damianus sermone 1. de
Natiu. Virg. ex dulcedine, quæ ex recordatio-
ne Virginis percipitur, dulcedinem ex ejusdem
præsentia inferebat: Felices, inquit, angelici
spiritus, qui B. Virginis habent præsentiam: nos va-
terim memoriam abundantia suavitatis eius e-
ructamus, si sic dulcis est memoria, quæ est præ-
sentia? Ita Damianus. ut Virgini illud, quod
Eccl. 49. de Iosia dicitur, congruere videatur:
Memoria, inquit, Iosia in compositione odoris fa-
cta opus pigmentarij in omni ore quasi mel indulo-
cabatur ejus memoria, & ut musica in convivio
vini: Etenim Virginis recordatio omnium vir-
tutum sua quietiam mittit ad verius vitiorum
fetorem utilissimam; mellissimum etiam, ac
dulce est de ea cogitare, de ea loqui: & quem-
admodum musica seu convivio suavitissimus
in vini convivio præsentis vehementer obie-
ctat, sic sermo de Virgine non solum cum, à
quo profertur, sed eos etiam, qui eum audiunt,
maximopere solatur, ac recreat; imò (ut non-
nulli animadvertunt,) hymni ipsi, atque An-
tiphona Virginis singulariter in mentibus, au-
ribusque fidelium suavitatem instillant, ac vo-
luptatem efficiunt: ideo Bernardus sermone
signum magnum, agens de Virginis laudibus
ex consideratione eorum, quæ Deus Virgini
concessit, non tantum pius erga Virginem af-
fectus, sed & consolationem excitari docet:

Ex quibus, inquit, nos si fideliter intuemur, si-
ne dubio admirationem concipimus, veneratio-
nem, sed devotionem, sed consolationem: cetera
quæ restant adhuc & imitationem requirunt.
hæc Bernardus.

Denique in hujus rei confirmationem affe-
ram illud, quod Casarius libr. 7. miracul. cap.
30. de corporea etiam, & sensibili, quæ ex Vir-
gine beatissima proficiscitur dulcedine com-
memorat, scribit enim Colonia fuisse quen-
dam inclusum nomine Matilium propè tem-
plum S. Severini, cui matrona quædam affir-
mabat se Domine nostræ nomen abique mira-
quodam dulcedine pronuntiare non posse, cu-
jus causam rogata, respondit se in Deiparæ ho-
norem quinquaginta salutationes angelicas
cum totidem venijs quotidie dicere solitam ef-
fe, ex quo tantam dulcedinem se consecutam,
ut omnis oris ejus salua, orationis tempore illi
mel videretur conuersa: quod audiens Mar-
tilius hujus Matrone exemplo vix sex hebdoma-
darum spatio, eundem salutationem angelica-
rum numerum eam ejusdem venijs recitavit
cum tantam in ore, & gurgure, dom eam dul-
cissimam salutationem profertet, dulcedinem
sentire cepit, ut melius suavitatem longè trans-
scendere: quam eandem dulcedinem quidam
ex ordine Cisterciensis illius exemplum imita-
tus obtinuit, & quæ omnia ab eodem incluso se
accepisse testatur: Casarius.

Casarius)
Angelica
salutatio-
ne pronun-
tiantes ali-
quis, sensibi-
lioris dul-
cedine re-
creaban-
tur.

DEIPARÆ DEVOTIO SIGNVM
est prædestinationis.

18 Sexto, quamquam sine speciali revelatio-
ne nemo, ut habet sacrum Concilium
Tridentinum sess. 6. cap. 12. scire potest, quos
Deus sibi elegerit, multa tamen à Doctoribus
divinæ prædestinationis signa enumerantur: &
quidem inter præcipua collocatur intima erga
Virginem Deiparam, quæ Mater est Electorum,
atque viventium, devotio. Quod eleganter
Probat Pelbartus in Stellario Virginis lib. 12.
pat. 2. c. 1. ut propterea omni studio in nobis
hanc devotionem divina gratia excitare, &
augere, illamque enixè à Deo petere debeamus:
Virginis porò devotionem signum esse præ-
destinationis probatur.

Sextum est
Virginis
devotio si-
gnum est
prædestina-
tionis.
Conc. Trido

Pelbartus

Primo, quilibet prædestinatus viam quæn-
dam Christi Domini imaginem suis motibus,
humilitate, patientia, castitate, mortificatione,
charitate, alijsque rebus, quo ad ejus fieri po-

Mmm 3 scrip

Rom. 8. terit, in se exprimere, debet iuxta illud ad Rom. 8. Nam quos præsciuit, & prædestinavit conformes fieri imaginis filij sui. & 2. Cor. 3. Nos verò omnes reuelat facie gloriæ Domini speculariter in eandem imaginem transformamur à claritate in claritatem, tanquam à Domini spiritu. Hinc est, quod quemadmodum Christus est filius Dei naturalis, ita prædestinati debent saltem esse filij Dei adoptiui, & propterea misit Deus spiritum filij sui in corda nostra, in quo clamamus Abba pater: & Christus Dominus dedit eis potestatem filios Dei fieri, ut sit ipse primogenitus ipsum mulis fratribus, quos non confunditur fratres vocare: eadem ratione prædestinati in hoc quoque imaginem Christi in se exprimere solent, ut per peculiarem erga Deiparam pietatem, & devotionem, illam, quæ Mater est Christi naturalis, suam agnoscant matrem spiritualem: ideoque ut dixi cap. 27. Patres omnes matrem cunctorum viventium, qui scilicet vita gratiæ vivunt, eam prædicant; cui Christus in cruce in Ioanne discipulo, quem diligebat, omnes electos, qui sui pariter discipuli sunt, & dilecti, commendasse animadvertunt, & hoc dicebat Origenes tom. 1. in Ioanne præfat. tractans quomodo Ioannes in filium traditus Virgini quodammodo Christus dici poterat: *Quis iure, inquit, perfectus est non amplius viuit ipse, sed in ipso viuit Christus, cum in ipso viuat Christus, dicatur de eo Maria, Ecce filius tuus Christus.*

19. Secundò, deuotionem erga Deiparam signum esse prædeterminationis, ex hoc etiam inferimus, quod omnes Sancti virginis deuotissimi fuerint, quod capite sequenti quamplurimis exemplis planum fiet, ut propterea Cant. 7. dicatur Deiparæ: *Veneri tuus sicut aceruus tritici vallatus lilij:* quoniam ex Epiphano sermone de laud. Virg. & ex Ambr. de Instit. Virg. cap. 13. Christus granum frumenti in cruce mortuum multum fructum attulit, & sic electi omnes veluti aceruus tritici ex Christi passione multiplicati in utero Virginis beatissimæ, tanquam ejus filij spirituales continebantur, eo modo, quo in utero Rebecca in duobus geminis Jacob, & Esau duos populos fuisse dictum est Genes. 25. de quo cap. 29. uberius diximus. Quocirca sicut Deus auctor naturæ Agniculo instructum dedit, quo ex balatu matrem inter mille oves agnoscat, & ad ejus ubera accurrat, ita Deus gratiam justis infundens tribuit, ut Deiparam diuinæ

misericiendi matrem reuerentur, & ad eam inclinentur, ejus ubera misericordie appetant, quare mirum non est, si illam inter mortales degeant fideles omnes videre cuperent, quod ex Epist. S. Ignatij ad S. Ioannem Apostolum aperte colligitur, ubi eam etiam Cælesti prodigium, & sacratissimum spectaculum appellat. similiter neque mirum erit, si omnes in terris ad eam in cælo regnarem tanta professione afficiantur, & sicut Exod. 3. Moyses videns rubum, qui ardebat, & non comburebatur, (quo ut canit Ecclesia virginitas Deiparæ conseruata significabatur) desiderio accensus: *Vadam, inquit, & videbo visionem hanc magnam: quare non comburatur rubus: ita & nos in presenti vita oculo fidei ad eam contemplandam accedamus, memores uberum ipsius, & omni cordis affectu ejus pedes tenemus, atque beneficia nobis opportuna ad ea petamus, nosque mutuo ad ejus amorem adhortemur illis verbis Isa. 2. & Micheæ 4. Venite ascendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Jacob, & docebit nos vias suas: Deiparæ enim, & mons Domini, & Domus Dei, ex ijs, quæ capit. 5. diximus, appellatur, ut tandem aliquando in futura vita ejus beata præsentia perfrui mereamur.*

20. Tertio, hoc ipsum probari potest ex illo Ecclesiast. 24. quod Virgini accommodatur: *Qui creauit me requiescit in tabernaculo meo, & dixit mihi. In Iacob inhabitabit, in Israël hereditate, & in electis meis mitte radices:* In Iacob quidem inhabitabit, id est in supplantatore vitiorum. (Iacob enim supplantatorum sonat) in Iacob quoque electi sicuti in Esau reprobi intelliguntur; iuxta ea, quæ Apostolus suæ diffinit in Epistola ad Romanos, ubi c. 9. ex Malach. c. 1. citat illud: *Iacob dilexi, Esau autem odio habui.* subdit: *In Israël hereditate, id est in contemplatiuo (Israel enim idem est, qui Iacob prædestinatorum typus, & ut multis placet idem est, quod videns Deum;) verum quod magis est, in electis meis, id est in ijs, quos elegi, mitte radices; ideo Germanus Patriarcha in sermone de Zana Virginis: Quomodo, inquit, corpus nostrum vicarius signum operationis habet res rationem: ita & sanctissimum tuum nomen Virgo beatissima, quod in ore seruatorum tuorum uariatur assidue in omni tempore, loco, & modo, vita, letitia, & auxilij non solum est signum, sed etiam procurat, & conciliat. ita Germanus & Prov. 8. dicitur: Beatus homo*

homo, qui audit me, & vigilat ad fores meas quoties, & observat ad postes ostij mei; quod Ecclesia Virgini accomodat in Epistola mis- sa, quæ legitur diè conceptæ Virginis sacro, quasi dicat: Beatus homo, qui meis consilijs obedit, & peculiari devotione me veneratur, cuius rationem ibidem reddit. Quo- niam qui me inuenerit, inueniet vitam, & habuerit salutem à Domino. etenim Virgini congruit illud Prouer. 18. Qui inuenit multa- rum bonam, inuenit bonum, & hauriet iucundi- tatem à Domino.

Luc. 16. 21. Quarto, ad hoc confirmandum facit & Deipara illud, quod Deus Leui. 26 populo suo pollice- batur: Ponam, inquit, tabernaculum meum in tabernacu medio vestri, & non abijciet vos anima mea; quod spiritaliter impletur in ijs, in quibus delectatio quasi in medio cordis à Deo optimo deuotio erga Deiparam infunditur, quam per tabernacu- lum Dei figuratam ex Sanctorum doctrina cap. 5. docuimus, vbi de hoc mystico taber- naculo illud Isaiæ. 4. intelligi posse diximus. Et tabernaculum erit in umbraculo abitu, & in securitate, & absconsonem à turbi- ne, & à pluuia, hæc enim omnia spiritaliter à Deipara sanctissima suis deuotis præstari ceti- mus. Quin etiam compluribus, qui in sceleribus insoberant, Christus Dominus merito dicere possit id, quod Salomon 1. Reg. 2. Abiathar dixisse scribitur: Equidem vix moria- or (adiuuerat enim partes Adonix) sed ho- die te non interficiam, quia portasti Arcam Dei coram David patre meo: Christus enim plerof- que à peccatorum cæno, propter quæ morti secundæ in gehenna addicendi erant, ad me- liorem viuendi rationem reuocat, illisque ig- notis propter Arcam Dei, hoc est propter de- uotionem erga Deiparam, quam in corde ge- starunt.

Et sane experientia compestum est, quan- do in Virginem deuotio in alicuius pectore inuoluitur, simul & reliqua in vita spiritali inuoluitur, cum autem feruet, reliqua etiam omnia ferere, & maiora capere incrementa.

S. Antoninus 4. part. tit. 17 c. 14 § 7. quan- dam Anselmi sententiam, quæ hoc ipsum confirmat, sic affert: in Antiphona, inquit, Sal- utis Regine, ei dicimus: Eia ergo aduocata nostræ il- los tuos misericordes oculos ad nos conuerse, ut si- num dicat Anselmus: Impossibile est, quod illi, à qui- bus Virgo Maria oculos misericordia suæ auertit, auerterentur, nisi necessarium, quod hi, ad quos con-

uerterit oculos suos pro eis aduocatis iustificentur, & glorificentur. hæc Anselmus apud S. Anto- ninum. Eandem vt Anselmi sententiam citat Pelbartus de Temesuar in Stellario Virginis lib. 12. par. 2. art. 1. & docet esse in lib. miracu- lorum ab Anselmo edito.

21. Adhuc nomen ipsum Mariæ significat, vt cap. 10. dixi, Mariæ Stellam, quæ nauiganti- bus in mundi huius procellis lucem præfert, virtutumque suarum exemplo, ac opis suæ pa- trocinio eorum cursum dirigit, atque ad opta- tum dirigit portum salutis. Et Epiphanius ser- mone de laud. Virg. explicans nomen Mariæ etymologiam, inter alia vult nomen illud fo- dare Myrrham maris: Quia paritura, inquit, e- rat gemmam à corruptione præseruandam: hoc est Christum resurrecturum, ab omni corr- uptione in morte sua alienum: Mare verò dicit esse vniversum mundum, cui Virgo serenita- tem, & tranquillitatem attulit. Adde quæ dis- ximus c. 16 & 30. Virginem matrem esse mis- ricordie, & peccatorum Aduocatam, quæ à Deo, apud quem maxima gratia pollet, repul- sam nequaquam patitur, vt rectè docet Bernar- dus sermone de Aquæductu. Quo fit, vt qui erga Virginem peculiari deuotione afficiun- tur, ij magnam ex eo salutis suæ spem concepi- re possint. Satagendum tamen illis est, vt à peccatis quantocius per penitentiam satura- tum emergant, & per bona opera, ut monet S. Petrus in 2. epist. cap. 1. certam suam voca- tionem, & electionem faciant: etenim priuile- gia nonnullis insignibus peccatoribus à Vir- gine facta, quorum aliqua mox referemus, ita ad pietatem erga Virginem inflammare nos debent, vt à peccatorum etiam fordibus nos quàm maxime reuocent, ne Christi, & Virginis benignitate abutentes in peccatis fordescamus, & peccata peccatis addentes in- apertum salutis nostræ discrimen nos ipsi temerè conijciamus, cum illud verissime scripsum sit Ecclesiast. 3. Cor durum habebit male in nouissimo, & quis nunc periculum, in illo peribit.

22. Sicuti autem Virgo sanctissima tam- quam Auroa mystica aduentus Christi in mundum, qui Sol iustitiæ est, felix, & certa prenuncia fuit, ita & nunc eius deuotio in ho- minum cordibus proximæ Christi gratiæ per preces Virginis pronuncia esse solet.

Quid quod Christus Dominus, quos singu- lati aliqua ratione diligit, eos Deiparæ clien- telæ,

Pelbartus

Maria id est, quod maria stellæ. Epiphanius

Bernardus

2. Petrus

Ecclesiast.

Virginis deuotio prenuncia Christi gratiæ.

Christus suos diligit.

Missale

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

Salutis Reg

Anselm.

Prouer. 18

Luc. 16.

Deipara

Volati Dei

tabernacu medio vestri

lum in cor

delectatio

panitur.

Isa. 4.

1. Reg. 2.

Deipara

præstata

na munit

radice

suæ.

Rom. 10.

Malachi

Gen. 10.

S. Antoninus

telæ patrociniisque committere legitur? quod
 Hos Virgi- faciliè confirmari posset ex Joanne, discipulo,
 ni commē- quem diligebat Iesus, huic Virgini ex cinere in
 dat. filium tradito in quo omnes, qui sunt in gra-
 Iuan. 19. tia, quam Iohannis nomen sonat, quiq̃e dili-
 guntur à Christo, Deiparæ commendatos su-
 pia cap. 27. ostendimus. Cæterum hoc ipsum

Exemplū vno, aut altero exemplo demonstramus, legi-
 S. Elzeary mus in vita S. Elzeary Comitis Anani cap. 14.
 apud su- Gaslendam nobilem, & sanctam matronam
 rium 27. cum pro S. Elzeario, quem enutrierat seruen-
 Septembr. ter oraret, corporeis auribus audivisse Chri-
 Chy stus stum sibi dicentem, Iuveni huic, pro quo
 S. Elzea tam multum oras, novenis me matrem meam
 viū mari deditse magistrā; nihil igitur de illo dubites.
 commen- Et in revelationibus B. Gertrudis lib. 3. cap. 1.
 dant. Ex sp. rituali, inquit, quadam revelatione dūm
 B. Gertru- intellexisset sancta Virgo Gertrudis sibi in aug-
 dis. mentum meriti ul quid adversitatis imminere,
 B. Gertru- & inde ex humana fragilitate trepidaret: Pius
 dis à Dominus ipseus fragilitati condescendens, miseri-
 Christo cordem matrem suam inclinat Coelorum Regi-
 matri com nam, Imperatricem illi dedit in ma-rem, benig-
 mēdatur. namq̃ dispensatricem, ut quantumcumque nimi-
 stas adversitatis supra vires gravaretur, semper
 ad ipsam matrem misericordia securum haberet
 recursum, cuius interveni se sciret alleu-
 andam. Post hoc brevis intervallo temporis elapso cum
 valde gravaretur quadam in re recurrit ad deso-
 latorum consolatricem cupiens ab ea doceri, quid
 in hac causa magis expediret, & ab ipsa respon-
 sum accipere meruit. & cap. 4. cum eadem B.
 Gertrudis circa festum S. Bartholomæi ex
 inordinata quadam tristitia, & impatientsia
 tantas incurisset tenebras, quod magna ex
 parte iucunditatem divinæ præsentia sibi
 videretur amississe usque in sabbatum, quan-
 do has sibi temperatas gravis est per inter-
 cessionem Dei genuit, cum in honorem
 ipsius cantaretur quadam Antiphona. &
 lib. 4. eandem revelationum cap. 49. in
 vigilia Assumptionis, cum cantanda esset mis-
 sa cum ex intimo cordis affectu B. Gertrudis
 lecto decubens deprecaretur Dominum, ut
 sibi apud dulcissimam matrem suam dignaretur
 favorem, & gratiam obtinere, cui ipsa, ut
 sibi videbatur nunquam debitum obsequi-
 um exhibuisset, Dominus se summa cum blan-
 ditate in amplexu matris amantissimos de-
 clinans exhibuit ipsi omnem filialem dilectio-
 nem, qua usquam e- ga eam affectus fuerat,
 dicens, *Recule Domina Mater amantissima*

quod peccatoribus ego propter te sim propitiatus
 & respice hanc electam me in eo affectu, ac sic
 in nobis diebus vita sua tibi placita, summaq̃e os-
 quatione servasset. Ad quod Virginea Mater quasi
 tota liquefacta, & in melleam dulcedinem reso-
 luta, se tota huic cum beatitudine sua ob amorem
 filij videbatur impendere. hæc ibi.

DEIPARÆ MIRACVLA

quadam admirabilia ex Pelbartio.

24. QVanta porro ex devotione erga virgi-
 nem utilitas dimanat, ex compluribus
 exemplis, ac miraculis, quæ sparsim in hoc o-
 pere narrantur, satis constat: sed minime reti-
 cenda censeo tria illa, quæ Pelbartus de Te-
 meluar Ordinis Minorum, in libro quem
 Scelarium coronæ gloriose Virginis nuncu-
 pavit, & Sixto IV. Pontif. Max. qui sedit anno
 1471. olim dicavit, narrat lib. 12. part. 2. art.
 1. quibus ostendi Virginem sanctissimam suis
 devotis, ut non sine confessione sacramentali
 ex hac vita decedant, procurare conveuisse:
 quæ ne quid adderem, aut detraherem, ipsi
 suis verbis mihi referenda existimavi. ex qui-
 bus duo posteriora suo tempore accidisse, sibi-
 que satis cognita esse testatur; cum enim vel-
 let Virginis devotionem signum esse prædesti-
 nationis, seu salutis probare; ubi auctoritati-
 bus, & rationibus id demonstrasset, in eiusdem
 veritatis confirmationem tria hæc miracula
 addidit, ait ergo in hunc modum; Ostenditur
 conclusio præ tacta ex miraculis, & revelatio-
 nibus; nam refert Anselmus libro miraculo-
 rum, & hoc idem narratur etiam in libro, qui
 intulatur Scala Cœli, quod quidam fuit prin-
 ceps latronum, qui quodam sabbato cum ve-
 nisset ad domum cuiusdam mulieris paupe-
 ris, vidit ieiunantes filias molieris, & etiam ip-
 sam mulierem, & requisivit, cur die sabbati
 ieiunarent, At illa respondit, quod didici (in-
 quit) à quodam Sancto viro prædicante, quod
 quicumque ieiunat ob devotionem B. Marie
 in sabbatis, merebitur confessionem facere in
 articulo mortis, & non decedat sine gratia ve-
 ræ poenitentia, atque dimissionem etiam det,
 tunc ille latro ait, Ego voueo B. Virgini,
 quod quamdiu vixero diem sabbati ieiunabo,
 quod cum fecisset continuè, accidit post mul-
 tos annos, ut iste latro caperetur in icelere, &
 sine dilatione decapitatus est, ecce mirum, ip-
 sum

Pelbartio

Quidam capta ibi scripta de genis seu re confis- tur, qui sabbati seruant, Miraculi Anselm.

sum caput præcisum cœpit continû clamaré, & dicere, Confessionem, confessionem, confessionem: stupescit homines, qui aderant, ad villam miserunt pro sacerdote, qui veniens caput ipsum vnuit corpori, & tunc lato ait: Hoc bonum ad reuerentiam B. Virginis inquit feci in vita, vt ieiunarem sabbatis; & dum facta de capitatione, diaboli vellent rabere animam meam; affuit B. Virgo, quæ animam meam non permisit exire de corpore meo quousque contritus simplend, & confessus, vt damnationem euadere valeam, & sic confessis omnibus peccatis suis, ac postulat deuoçè suffragijs, mortuus est, porro homines hoc videntes magnificauerunt Deum, & laudauerunt Christi clementiam in B. Virgine. sic Pelbartus. hoc idem exemplum paucis mutatis in Normania accidisse refert Thomas Cantipratensis libro. 2. apum capitulo 29. part. 18. pergit idem Pelbartus narrare alia duo.

Pelbartus 25. Plura, inquit, alia miracula ad ipsum at-
Morientis testantia, referuntur à sanctis Patribus pristini-
mol tu ani nis temporibus facta: sed quoniam manus
ma in ca- Domini non est abbreviata, his etiam nostris
dauro ser temporibus certa acciderunt miracula, ad id
uatur quo fidem facientia, nimirum fide dignis viris, qui
usque plu- affuerunt, & viderunt referentibus, didici,
rimos post quod cum ad partes Transalpinas Imperator
annos pec- Sigismundus (qui anno 1437. obiit) bellando
catorum accessisset, contigit inibi quandam militem
confessio cecidisse; post multos autem annos cum itera-
exoptetur. to idem Imperator partes ad illas cum exerci-
Miraculū. tu accessisset; ecce omnibus audientibus vox
 quasi fletus scilicet, ac lugubris sibilationis cœ-
 pit insonare, eumque cuncti quid nam foret,
 mirarentur; de mandato Imperatoris cæpe-
 runt inquirere inter vepres, siluasque & lucos
 circumadiacentes; & ecce reppererunt quoddam
 cadauer iacere in quodam tubo putrefactum
 adeo quod incrementis iunci, & spinæ vepri-
 um, ipsum pertransiendo penetrauerant, & ex
 illo cadauere sonus ille flebilis audiebatur re-
 sonare, vnde clara voce ait astantibus, & quid
 feret conquirentibus dicens, Habetis ne Pres-
 byterum, cui confitear, afferte mihi Domini.
 Ego etenim iam ante annos plures in bello
 Sigismundi Imperatoris miles fui, & in hoc lo-

co pugnae corruui, sed quoniam B. Mariæ in
 vita mea semper deuotè seruiui, ideo eius me-
 ritis fauentibus id mihi à Deo concessum est,
 & donatum misericorditer, ne anima mea è
 corpore ipso iam penè consumpto, & tabefa-
 cto dissolueretur, vt damnationem æternam
 euaderem: vnde tota anima mea in me tene-
 tur, nec mori possum, donec plenè confitear,
 quia habeo damnabilia crimina, quæ commi-
 feram, & pro veritate huius confirmanda,
 mox vt confessus fuero à flebili sibili hoc
 meum cadauer cessabit, anima dissoluta, quæ
 vsque modo miraculosè est per Virginem bea-
 tam retenta. tunc obtulerunt ei Sacerdotem, &
 facta confessione, ac absolutiqne, mox resolu-
 ta anima, vocis illius sonus cessauit, & tunc
 tam Imperator, quam omnes, qui aderant De-
 um, & B. Mariam laudauerunt. ecce ergo mi-
 raculum.

26 Item vidj quendam oculis virum, qui
 fide mediante asseruit se fuisse vna cum duo-
 bus socijs nauigantibus, & aquis subintranti-
 bus in medio flumine Danubij submersum;
 alij que natado euadentibus, ipse solus in pro-
 fundum descendit, eo quod natate ignorauit,
 & eidem in profundo facta est vox dicens, O
 homo, ecce mori debes, & quia peccata habes
 damnabilia, debes damnari, sed ex quo
 seruiuisti beatæ Mariæ matri Dei, enona-
 tum est tibi, ut libereris, & peccata confitear-
 is. Cumque sui socij enatantes, in villa propè
 existente apreciatis piscatores adduxissent,
 qui hunc, quem credebant suffocatum in flu-
 mine, requirerent, cum tibus illum diebus
 quæsiuissent, nec reperissent, & iam vellent
 abire, ecce illis videntibus de profundo flumi-
 nis, ad ripam homo conscendit, & gesta nar-
 rauit, atque mox ad confessionem faciendam
 ad me deuenit. Patet ergo quoniam qui bea-
 tæ Mariæ seruit, saltem in morte ad pœnitentiam,
 & confessionem faciendam dabitur ei
 gratia, ac damnationem euadendo per-
 ueniet ad Regna cœlestia, ha-
 stenus ex Pelbarto
 ad verbum.

Miraculū
Vir in flu-
mine de mar-
is ne sce-
lorum dā-
natetur
post iri-
dum in-
columis
suasit.

SANCTOS OMNES, PLEROSQUE ETIAM PRINCIPES
viros Virginis Deiparæ deuotissimos, ac studiosissimos fuisse,
& nonnullorum exempla, quæ hanc
deuotionem suadent.

CAPVT XXXV.

S Y M M A R I V M.

Sancti aliquot, viri item nonnulli insignes Deipara studiosissimi num. 1. & seq.
S. Nicolaus Miræ Episcopus num. 3.
S. Martinus Episcopus ibid.
S. Gerardus Episcopus in Hungaria, & martyr num. 4.
S. Anno Archiepiscopus Coloniensis ibid.
Carthusianorum Ordo ibid.
S. Bernardus Abbas num. 5.
S. Dominicus, & Ordo Prædicatorum, & de Rosario num. 6. & 7.
S. Franciscus, & Ordo Minorum, & de Corona num. 8. & 9.
S. Antonius de Padua num. 10.
S. Thomas Aquinas num. 11.
S. Bonaventura num. 12.
S. Albertus Carmelita num. 13.
B. Maria de Oegnis ibid.
B. Andreas Carmelita Episcopus Fesulanus numero 14.
S. Catharina Senensis num. 15.
S. Vincentius Ferrerius num. 16.
S. Bernardina Senensis num. 17.
B. Laurentius Iustinianus Patriarcha Venetus.
Dionysius Carthusianus num. 18.
B. Ignatius Loyola, & Societas Iesu numer. 19. & sequentibus.
B. Franciscus Xauerus uirum. 29.
B. Consalvus Sylmeria num. 30.
B. Stanislaus Kostka num. 31.
B. Aloysius Consaga num. 32.
S. Carolus Borromeus Cardinalis Archiepiscopus Mediolanensis num. 33.
B. Philippus Nerius fundator Congregationis Oratorij num. 34.

SECVLARES.

Constantinus Imperator, & Ciuitas Constanti-
nopolitana num. 35.

Nances Dux Iustiniani Imperatoris ibid.
Ludouicus Pius Imperator nu. 36.

S. Henricus Imperator ibid.

S. Stephanus Rex Hungaria nu. 37.

Ioannes Comnenus Imperator Constantinopoli-
tanus ibidem.

Henricus infans Portugallia, & Indica nauigatio
num. 39.

Eptimo ad Virginis deuotionem cunctos magno
pere permouere debet,
cum Sanctorum omniū,
tum complurium viro-
rum insignium, qui Deiparæ studiosissimi, dedi-
tissimi que fuerunt, exem-
plū. De magnis enim Sanctis Deiparam omni
veneratione prosequentibus illud Psalm. 44
Vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis
merito intelligunt Athanasius serm. de Deip.
Andreas Cret. oratio. 2. de dorm. Damascenus
orat. 1. de Natiu Gregorius Papa II. in Epistol.
ad Germanum quæ habetur in 7. Synod. Act.
4. & Ecclesia in missa Annunciationis B. Vir-
gin. hunc Psalmi versiculam eidem accom-
modat. Et quidem veteris testamenti Patribus
Deipara longè ante coelitus est repromissa;
mysticis etiam figurarum miraculis, variisque
Prophetarum oraculis iam, tum ab ipsis nai-
centis mundi, in itij, minime dubijs signifi-
cationibus à Deo optimo demonstrata est, vt
propterea Damascenus lib. 4. de fide capitul.
15. Deipara, inquit, ante secula præcognitio Dei
consilio prædestinata est, & diuersis similitudinibus,
& oraculis Prophetarum per Spiritum sanctum
figurata, & prædicata prædestinato tempore
ex Dauidica radice pullulauit.

Et primo quidem cum Gen. 2. Deus ad fer. Gen. 1.
pentem dixit, inimicitias ponam inter te, & mu-
lierem, id de Virgine Deipara prænunciatum
esse certum est, ut capit. 22. ostendimus, Hanc
asiam, inquit Bernard. sermone Signo, magn. Bernard.
Sacerdotalis virga dum sine radice floruit.
hanc

Deipara hanc Gedeonia vultus, dum in medio secca arva
 maduit: hanc in Exechielis visione Orientalis
 Portæ, quæ nulli unquam passit. præsignabat: hanc
 denique præ cæteris Isaias nunc Virgam de radice
 Jesse orituram promittebat, nunc eisdem Vir-
 ginem parituram. Ita Bernar. Hinc factum
 est, vt sic à Deo promissa, & Patriarchis, ac
 Prophetis præcognita, retroactis seculis, sum-
 mis votis ab eis fuerit desiderata: vt non im-
 merito Virgini etiam accommodari possit il-
 lud ex Gen. 49. *Desiderium collum aternorum*:
 Nam præter Angelos, quibus, vt dixi ca. 5. ma-
 nifestata fuit ab initio creationis eorum, ac
 proinde ab Angelis sanctis, qui dicuntur Col-
 les aterni, seu immortales nunquam finem
 habituri, desiderata fuit, ipse quoque Deus ex
 Plat. 44. concupiuit speciem eius, vt ca. 5. o-
 stendi, & Bernar. epist. 174. eam desideratam
 gentibus vocat, & hom. 2. super missus est:
*Quam, inquit, aliam requirebas Salomon cum
 dicebat, Mulier est fortis quis inueniat? & hom. 4.
 Expectatam à Jacob eam dicit. & sermo. Sign.*
 magn. hanc mulierem Virginem parientem
 in Rubo ardente significatam admiratur Moy-
 ses, & curiosius desiderat intueri: *Vadam, in-
 quit, & videbo visionem hanc magnam.* S. Bo-
 nauent in Litan. B. Virg. eam *Matrem mundo
 desiderabilem.* & S. Ignat. in epist. ad Ioan. *V-
 niuersis admirandam, & cunctis desiderabilem
 affirmat.* Ideo Methodius in hypapantem
 Virg. sic alloquitur: *Benedicta tu celeberrima,
 & desideratissima.* Verum hac de re nos supra
 ca. 5. & 17. nonnulla egimus. Nunc ad Sanctos
 noui testamenti veniamus, qui erga Deiparam
 singulari studio ferebantur, eiusq; præconia
 celebrarunt. Sanè de SS. Apostolis generatim
 Dionys. c. 3. de diu. nom. illud memoriæ pro-
 didit, (quem admodum exponit Damascenus
 orat. 2. de dorm.) eos conuenisse ad videndum
 corpus Deiparæ in eius dormitione, & vt quif-
 que idoneus erat, infinitam Dei bonitatē lau-
 dasse. Hierotheum quoq; diuino numine as-
 flatum post Apostolos diuinum laudatorem
 existimatum; affirmat etiam non solum se, &
 Timotheum: sed multos etiam ex præcipuis
 Apostolorum discipulis ibi ad fuisse, quos om-
 nes ad Deum in Deipara laudandum conue-
 nisse testatur. hæc ex S. Dionysio.
 2. S. Iacobus dictus Maior, Cæsar augustæ
 in Hispania Virgini adhuc superstitii sacellum,
 quod à Virgine de Pilari, id est Columna, in
 qua Virgo illi apparuerat, nuncupatur exciuit-

dum curauit, quod in hunc usque diem magna
 pietate, ac frequentia celebratur. S. Iacobus
 Apost. dictus frater Domini, quid de sanctissi-
 ma Virgine senserit, ex ijs, quæ in sua Liturgia
 præscripsit, de quo cap. superiori diximus, la-
 tis apparet. De S. Ioanne Apostolo, cui sin-
 gulare erga Virginem obsequium à Christo est
 commendatum, nihil attinet dicere. S. Ignatius
 mart. auditor Ioannis Apost. magnum erga
 Virginem pietatis studium indicat: nam in
 epistolis, quas ad S. Ioannem dedit, Virginem
 vocat *cæleste prodigium, & sacratissimum spe-
 culum,* & in epist. ad Virginem sic orat eam:
*Neophytus, inquit, qui mecum sunt ex te, & per te,
 & in te confortemur.* Harum epistolarum me-
 minit S. Bernardus serm. 7. in Psal. 90. & alij
 apud Sixtum Senensem lib. 2. Biblioth. sanctæ
 in verbo Maria. S. Irenæus contra hæreses
 lib. 3. cap. 33. & lib. 5. ca. 19. cuius verba citauit
 cap. 17 & 27. aperte ostendit, quam studiosus
 fuerit Deiparæ. De Iustina Virg. & mart.
 quomodo suam virginitatem Deiparæ com-
 mendans. demonem vicerit, quæ & Cypria-
 num Magum conuenit, testatur Nazianzenus,
 vt dixi cap. 20. qui etiam plura in tragodia de
 Chris. patien. præclara de Virgine loquitur,
 quæ in hoc opere interdum retulimus. Ter-
 tullianus de præscript. hæretic. *Beatissimam, Tertull.
 ac gloriosissimam* eam vocat. S. Cyprian. mart.
 & Episc. Carthaginensis præclare de B. Virg.
 in serm. de Chr. Nat. loquitur: *Nec sustinuit, in-
 quit, iniuria, vt illud vas electionis, hoc est Vir-
 go sanctissima, communibus lassaretur iniurijs,
 quoniam pluribus à cæteris differens natura com-
 municabat, non culpa, & mox: Vnde vt in matris
 plenitudo gratia, vt Virgini abundantior gloria
 debebatur.* Non commemorabo verba quibus
 suam erga Virginem pietatem declararunt. Me-
 thodius Tyrif. Episcop. & mart. in orat. in Dom.
 hypapantem, Gregorius Thaumaturgus, Atha-
 nadius, Basilus in sua Liturgia, Nazianzenus,
 de ea præ-
 Nyssenus, Ambrosius, Ephræm, Epiphanius,
 Hieronymus, Chrysostomus in sua præsertim
 Liturgia, Augustinus, Petrus Chrysológus,
 Cyrillus Alexandrinus, Fulgentius, Sophro-
 nius, Andreas Cretenfis, Georgius Nicome-
 diensis, Chrysippus, Hefichius, S. Gregorius,
 Magnus, Ildefonsus, qui ob Deiparæ virgi-
 nitatem contra Hæreticos verbo, & libro lu-
 culentissimo edito defensionem, vestem ad sacri-
 ficandum, munus ab eadem Virgine accepit. Ex Maria
 teste nostro Ioanne Mariana lib. 6. de reb. na.
 Nna 2 hispan.

S. Iacobus
frater Do-
mini.S. Ioannes
Apostolus.
S. Ignat.

S. Irenæus.

Nazianz.

Tertull.
S. Cypria.S. Au-
res deuoti-
beatissimæ
Virginis
de ea præ-
clare ali-
qua tradi-
derunt.Ex Maria
na.

hispan.ca. 10. venerabilis Beda, Auctor, ille, qui ob humilitatem, Idiota appellari voluit, verū nihil Idiotæ præter nomen habuit. Germanus Patriarcha Constantinopolitanus, Damasus, Petrus Damianus, Anselmus, Bernardus, Honorius Augustodænis, Fulbertus Carnotensis Episcopus, S. Bruno Carthusianorum Inceptor, Rupertus Tuitiensis, qui teste Trémio precibus à Virgine scripturarum scientiam, quam ingenium negauerat, tantam est consecutus, vt suo tempore (vixit autem annum à Christo Domino circiter 1130.) sibi similem habuerit neminem. Richardus à S. Victore, Cæsius, Albertus Magnus, Alexander Aletis, Vincentius Beluacensis, S. Thomas Aquinas, S. Bonaventura, Scotus, Franciscus Mayro Doctor illuminatus, Hugo Cardinalis, S. Vincennus Ferrerius, Ioan. Geslon, S. Bernardinus Senensis, B. Laurentius Iustinianus, Dionysius Carthusianus, S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus, Gabriel Biel, & alij quam plurimi, quos studio breuitatis omittimus. Hos autem, quos sine suorum locorum, & exemplorum appositione nominauimus, non sine causa vnum in locum compulimus, & tanquam in turbam coniecimus; Cum enim in hoc opere eorum testimonijs, seu vitæ exemplis in virginis laudibus explicandis non infrequenter vsi fuerimus, eadem sæpius iterata non fuit operæ pretium, certè ex ijs facile constitui potest qua religione, & obseruantia erga Virginem fuerint. satis erit si pauca dumtaxat, eaque lectissima, tum veterum, tum recentiorum erga Virginem exempla pietatis, ac deuotionis exponam.

S. NICOLAÏ EPISCOPVS.

S. Nicolaus & *S. Nicolaus* Myræ Episcopus non minus virtutis sanctimoniam, quam miraculorum gloria celeberrimus, qua pietate erga Virginem fuerit intelligi facile potest ex eo, quod illi Virgo sanctissima singulari benignitate contulisse dicitur, & à Methodio Patriarcha Constantinopolitano in actis S. Nicolai manu scriptis, quorum meminit Ioannes Diaconus in vita eiusdem S. Nicolai apud Lippomanum tom. 5. & Baronius in notis ad martyrologium die 8. Decembris narratur his verbis: Noctè quadam S. Nicolaus iuxta se vidit Saluatoris nostri maiestatem ad stare, librumque sibi Euangeliorum auro, & gemmis decoratum por-

rigere: ab alio latere sanctam aspicit Dei genitricem Omophorium pontificale (pallium nigrum à Christo humeros sibi ponere, elapsis post modum diebus paucis defuncto Ioanne Myræ Antistite, Nicolaus eiusdem Ciuitatis Episcopus creatur. hæc ibi. Cum verò postea pontificalia adæpta illi fuissent, à Deipara restituta fuerunt, quod multi doctores græci, & inter latinos Petrus de Natalibus in Catalogo sanctorum lib. 1. cap. 33. ita testatur. Fertur B. Nicolaum iam senem Niceno Concilio interfuisse, & quendam Ariarium zelo fidei in maxillam percussisse ob idque à Concilio Mitra, & Pallio priuatum extitisse: propter quod vt plurimum sine mitra depingitur. sed dum aliquando missam Virginis, cuius erat deuotus, in pontificalibus celebraret, & priuationem mitræ, & pallij defleret quasi zelo nimio fidei ablata, ecce cunctis videntibus duo Angeli astitērunt, quorum vnus mitram, alius pallium sibi diuinitus restituerunt, & ex tunc insignia re assumpti sibi cælitus restituta hæc Petrus de Natalibus, Ioannes verò Studita Monachus, dictus Damascenus, diuersus ab illo celebri Damasceno, in sermonibus, quos de sanctis idioma Græco vulgari conscripsit, testatur à Christo, & Deipara Pontificalia S. Nicolao restituta: quare id quod Petrus de Natalibus gestum narrat in missa Virginis hic asserit à Virgine ipsa factū subsequenti nocte, postea quam Pontificalibus S. Nicolai priuatus erat, Sandè in imagine S. Nicolai id significatur, in qua ad eius dexteram Christus Dominus-Euangeliorum codicem, ad sinistram verò Deæ genitricis pallium eidem porrigere cernuntur, & inter præclara S. Nicolai facinora, quæ circa eius imaginem habentur, id quod in missa ei contigit memorauimus, typis expressum cernitur, addito hoc dystico.

Ob colaphum heretico impactum decora alia Tiara,

Dempta tibi à Patribus Calica Virgo refert.

Nec illud silebo ꝑ cum reuelatio de Virg. Elsinæ Conceptione die 8. Decembris celebranda ca. Abbatibus facta est Elsinæ Abbati Rhemenfi in mari recentissimum naufragium cum socijs timentis Iacob de (quam reuelationem refert Iacob. de Voragi. Voragum in festo Conceptionis Virgin. illamque ci. Baronius in notis ad martyrologium ad Bernardum diem 8. Decembris, cuiusq; meminit subobscure Petrus de Bernat.

Natal. Arnol. Vovyr. Celebran. de Conce. pions Dei para reue. latio à S. Nicolao habita.

Bernar. epi. 174. ad Lugdunenses) legimus apud Petrum de Natalibus in Catalogo Sanctorum libr. 1. cap. 42. & apud Arnoldum Wyon libr. 5. Ligni vitæ c. 103. S. Nicolaum Episcopum mira claritate fulgentem Pontificali habitu de coratum à Dei genitrice ad hanc de festo Conceptionis revelationem faciendam, illosque à naufragio liberandos esse transmissam. ex quo S. Nicolai dum viueret singularem erga Virginem pietatem colligere possumus, quippe qui ad hoc munus obsecundum, quod ad Virginis gloriam sectabat, ab eadem sit delectus: nec mirum Pontificalibus, quæ sibi Deipara primum dederat, & deinde ablata restituerat, indurum in eisdem obsequium naufragantibus apparuisse.

S. MARTINUS EPISCOPUS.

S. Martini Toronensis. Episcopi. à B. Virgine. ab hisq. SS. Simeone. Severus Sulpitius.

S. Martinus Turonensis Episcopus in Deum religione, ac miraculis longè clarissimus ob suam egregiam in Virginem pietatem dignus à B. Virgine, teste Severo Sulpitio in dial. 2. vitæ ejusdem, B. Virgo cum S. Tecla, & Agnete veniret, quod non eo tantum die, Severus Sulpitius aliquid coelitus illi accidisse animadvertens, fumis precibus ab eo id extorsit, sed frequenter Martinus se ab eis confectus est visitari.

S. GERARDUS EPISCOPUS IN HUNGARIA & martyr.

S. Gerardi Episcopi Canadensis. & martyris. erga Deiparam pietatis. S. Stephani Hungariae.

S. Gerardus Episcopus Canadensis in Pannonia & martyr, Deiparæ impense addictus Venetis parentibus ortus, puer monasticum institutum complexus, ad Christi Domini sepulchrum inuisendum proficiscitur: cum quæ in Pannoniam pervenisset, à S. Stephano Hungariæ Rege peramanter exceptus est. Is post aliquot annos in Eremito apud Hungaros sancte tractatos studio S. Stephani regis Episcopus consecratus in Ecclesia S. Georgij martyris, ad honorem Dei Genitricis aram erexit, ante quam thuribulum argenteum collocavit duosque profectæ ætatis homines adhibuit, qui jugiter vigilarent, atque operam darent, ne ulla unquam hora thymiana ibi deesset: singulis quoque sabbatis cum novem lectionibus, ut in festo Assumptionis, magnique laudem præconijs, devotionis suæ officium illic explebat. Cæteris autem diebus matu-

tinis, & vespertinis precibus absolutis, bis cum processione eo venire solebat; Reis Deiparæ nomine veniam petentibus facile ignoscebat, ei auctore ab Hungaris nomen ipsum matris Dei non prononciatur; sed Domina vocatur quod si prononciatur illius nomen, statim flexis genibus, & demissis in terram capitibus se se inclinant, atque adeo Pannonia à sancto Rege suo Stephano Familia S. Mariæ est appellata. tandem martyrij palmam primum in Pannonia est consecutus anno 1042. cujus festum in martyrologio ascribitur die 24. Septemb. hæc ex ejus vita apud Surium tom. 5.

S. ANNO ARCHIEPISCOPVS COLONIENSIS.

S. Anno Archiepiscopi Colonien. S. Anno Archiepiscopi Colonien. S. Anno Archiepiscopi Colonien.

S. Anno Archiepiscopus Colonienfis, cujus dies in martyrol. 4 Decembr. recoli. tur ecclesiasticæ libertatis propugnator strenuus, migravit ad Dominum anno salutis 1075. de quo auctor ejus vitæ lib. 1. cap. 16. apud Surium tom. 6. Monasterium, inquit, quod dicitur ad gradus, in honorem sanctissimæ Dei genitricis Mariæ, factis fundamentis erexit, omnique varij deconsuelegantia pulchre distinctum consecravit prædij ad triginta Canonicorum sufficientiam copiosè de legatis, quos undique scientia, vita, vel moribus exquisitos illic adunarat. Ipse verò speciali devotione dilectæ sibi Domine totius inhærens cum ejus patrocinij Animum credidisset, etiâ sepulchrum in eodem sibi monasterio adhuc futurorum nefcius extruxit. hæc in ejus vita apud Surium.

CARTHUSIANORVM ORDO

In vita S. Brunonis Patris Carthusiani mon. lestia per Virg. nom. libentis.

Cum Patres Carthusiani Religiosissimi evocato Romam S. Brunone eorum fundatore ab Urbano II. magna quadam reverentia, & pusillanimitate propter susceptæ vilitate, & loci horrorem, ac vastitatem, nec non propter quorundam obtruncatorum eos deterrimentum linguas, exagitarentur, apparuit eis vir quidam venerabilis canonicus, crispo capillo, qui Dei nomine illis pollicitus est Deiparam eos in loco vito deserto conservaturam, si in eius honorem preces virginis horarias quotidie recitarent: cumque repente his dictis ab eorum oculis se subduxisset.

Illi incredibili lætitiæ affectu Dei Genitricem patronam totius Carthusiani instituti sibi delegerunt, una cum S. Joanne Baptista: hominem verò, qui illis apparuerat S. Petrum Apostolum fuisse existimaverunt. hæc ex vita S. Brunonis apud Surinm mense Octobri.

Surinm.

S. EDMUNDVS CANTVARIENSIS
Archiepiscopus.

S. Edmundi Cantuariensis Episcopi erga Deiparæ devotio

Sed mundus Cantuariensis Archiepiscopus, adolefcentis Dei Genitrici se commendans, coram ejus imagine castitatis votum nuncupavit, eamque sibi in sponsam delegit, atque annulum, in quo inscripta erat saluatio Angelica, digito ejus infixit: quo ex tempore in suis necessitatibus præsentissimam in ea expertus est opem. quin etiam annulo suo, cum quo post obitum, ut solent Pontifices, est sepultus insculpta fuit saluatio Angelica. In Prato quodam Oxoniæ cum se à sodalibus subduxisset, ne conscientie puritatem nugis puerilibus, vel ociosis sermonibus contaminaret, pueri

Pueri Jesu colloquio perfruitur

Jesu visione, ac colloquio est perfruitus, ex quo tempore in ejus passione meditando diu, nocteque versabatur: quotidie devotè, ac reuerenter in honorem Deiparæ, & S. Ioan. Euang.

à S. Io. Euangelista monetur ne assuetas erga Deiparam preces omittat.

precem quandam, cujus initium est, O Intemerata, &c. recitabat cumque propter studiorum occupationem aliquando illius dicendæ oblitus esset, proxima nocte à S. Joanne, qui ferula lectum immanem ei prius minitari videbatur, mox blande admonetur, ne unquam precationem illam omitteret. Is cum artium magister publicè eas disciplinas profiteretur, Missæ factum audire, & preces canonicas quotidie recitare solebat; discipuli que suis persuasit, ut cum eo missæ sacrificio interessent. in Paræcia, in qua debebat, sacellum in Deiparæ honorem, quam singulari amore colebat, construendum curavit; cumque sacræ Theologiæ operam daret, beatissimæ Virginis imaginem eburneam coram se habebat, in cujus circuitu depictum erat nostræ redemptionis mysterium, ut cum lectione preces ad Deiparam conjungeret: Sacerdotio initiatus quotidie cum honoris canonicis horas sancti Spiritus, & Deiparæ persoluebat; quibus officium defunctorum adjungere consuevit. tandem Cantuariensis Episcopus à Gregor. IX. inuitus creatur, in quo multa molesta à Rege, & Regni Proceribus pro ecclesiastica libertate

tuenda perpeffus, demum miraculis clarus excessit à vita, die 16. Nouembr. anno salutis 1240.

S. BERNARDVS.

Sanctus Bernardus ex Deiparæ uberibus, ejus singulari amoris significatione, sacratissimum lac fuisse dicitur, unde miram illam haussisse creditur, quam in omnibus à se editis libris, sed in ijs præsertim, in quibus de virgine sanctissima loquitur, manat cum pietate dulcedinem; cujus melliflua dicta crebro in hoc opere allegauimus. Is eximiam, quam erga Virginem gerebat pietatem, in suis scriptis abunde omnibus testatam reliquit, alijs que eandem pietatem vehementer commendat. In sermone enim de Aquæductu: *Filioli hæc, inquit, peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ.* Nec pro se solum Bernardus, sed & pro alijs Deiparam inuocare solitos erat, ut videre est in sermone. 2. Domit. post Epiphani. *Quoties mihi, necesse est fratres, post lacrymosas querimonias vestras, exorare matrem misericordiam, ut suggerat suo benignissimo filio, quoniam vinum non habeo: & ipsa, dico vobis charissimi, si præ à nobis pulsata fuerit non deerit necessitati nostræ, quoniam misericors est, & mater misericordia.* Ad hanc pietatem suos sæpè ita hortatur in hom. 2. *uper missus est: In periculis, in angustijs, in rebus dubijs Mariam cogita, Mariam inuoca: Non recedat ab ore, non recedat à corde, & ut impetres ejus orationis suffragium, non deseras conuersationis exemplum.* & sermone citato de Aquæductu in Natuiuit. Virg. *Totus medullis cordium, totis iracundiorum affectibus, & votis omnibus Mariam hanc veneremur, quia sic est voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per Mariam.* & in fine ejusdem sermonis: *Quicquid illud est, quod offerre parat, Maria commendare memento, ut eodem aluo ad largitorem gratia gratia redeat, quo influxit.* Hæc pauca de multis, quæ Bernardus hac de re plene ore pronuntiare solet: nec mirum, cum in multis Deiparæ benignitatem in se expertus fuerit. Illud non prætermittam, quod Willelmus Abbas S. Theodoric. B. Bernardo admodum familiaris in vita ejusdem, (quam eo viuente scribere cœpit) lib. 1. cap. 12. narrat his ferè verbis: *Cum aliquando Bernardus agrotaret ad mortem, & magnè dolo-*

S. Bernardus erga Virginem pietate singulari.

S. D. eius Virg. sing. pietate acc. Surin. Chr. Don. Salu. nem. lic. rec. Ros. ant.

S. Bernardus à B. Virgine sancti refiguratur. Vita S. Bernardi.

doloribus vehementius urgeretur, misit unum ex fratribus adorandum ad iria, qua in Templo erant altaria, quorum unum in honorem erat Dei Genitricis, alterum S. Laurentij, tertium S. Benedicti. Eadem hora adfuit viro Dei, praedicta B. Virgo duobus istis stipata ministris, beato scilicet Laurentio, & B. Benedicto, aderant autem in ea suauitate, & serenitate, qua eos decebant, & tam manifeste, ut ex ipso introitu cellula personas discerneret singulorum, imponensq; ei manus, & loca doloris, tactu p[er]fissimo lenientes, omnem primum agilitatem depulerunt, sicatus est enim illico p[er]legmatu riuus, & dolor omnis abcessit. sic ille.

S. DOMINICVS ORDINIS PRÆ-
dicatorum institutor, eiusdemque Ordinis in
Virginem pietas, & Rosarij
instituto.

3. Domini
eius erga
Virginem
singularem
pietate
accensio,
Sursum.
Chron. S.
Dominici
Salutatio
nem Ange-
licis crebro
recitabas
Rosarium
instituit.

Sanctus Dominicus cultor fuit Deiparæ religiosissimus, ut videre est in eius vita p[er] se, ac grauius conscripta, quæ habetur apud Surium tom. 4. & in 1. part. Chron. 5. Dominici lib. 1. cap. 11. vnde quæ hic commemoramus accepta sunt; enim in sanctissima Virgine secundum Deum omnem suam spem collocauerat, eiden; que se iugiter commendabat, atque ab ea vicissim multa, ea que singularia beneficia est consecutus. nihil verò nisi sub Virginis p[re]sidio aggredi solitus erat; salutatione angelica adeo delectabatur, ut eam fere temp[er] in ore haberet, idque alijs omnibus, quibus cum verlabatur, consuleret. In honorem quoque eiusdem Virginis instituit eam precandi formulam, quæ quidem salutationum angelicarum decadibus constat, p[re]missa ad singulas decadas oratione dominica, in quibus p[re]cipua vitæ, mortis & gloriæ Christi Domini, eiusque genitricis mysteria recoluntur: quod Pfalterium, propter patrem angelicarum salutationum cum Psalmis Dauidicis numerum; & Rosarium propter spiritalem suauitatem Deo, ac Deiparæ gratissimam appellant, atque ad illud recitandum per se, & per suos in concionibus omnes hortabatur. Cuius Rosarij in Christiana republica, ubi que gentium cum ingenti animarum fructu ministrum est propagata pietas; hoc armorum spiritualium genere S. Dominicus catholicos homines contra spirituales nequicias, & p[re]sertim contra Albigenes hæreticos

armabat; in quibus ad fidem reuocandis magno cum suo labore, eximia eiusdem eluxit charitas.

7 Romæ deinde cum apud Innocent. III. Ordinis sui confirmationem urgeret, visus est sibi vna cum S. Francisco à Deipara Christo offerri, ac destinari ad verbum Dei annuncian- dum, & peccatores conuertendos; quod per se, & per iui ordinis fratres strenuè efficere vterque studuit. Hinc est, quòd auctor eius vitæ lib. 6. cap. 6. Ordinem Prædicatorum vocat Florigerum Hortum manu Virginis plantatum, quem propter Virginis petrociniū tanta puritate enituisse scribit; vt, quodam egregio fratre referente, compertum sit eum ipsum intra breue tempus centum fratrum generales audiuisse confessiones, qui integra mente, & corpore inuoluto virginitatem conseruassent. Ex quo facile de aliorum puritate, & castimonia Virginis ope seruata conijci potest. Idem etiam lib. 2. vitæ S. Dominici cap. 12. à Virgine habitum, quo Ordo prædicatorum vitur, illis tributum scribit, cum prius Canonicorum Regalium vestibus uterentur. & cap. 13. narrat S. Dominicum vidisse aliquando sui Ordinis fratrum innumeram multitudinem sub Virginis sanctissimæ (cui Christus ordinem eius se commisisse dicebat) pallio tantæ amplitudinis, vt totam celestem Ierusalem suauiter circumplecti videretur, ubi singularis cuiusdam protectionis cura, & peculiaris amoris brachijs Virgo sanctissimo illos circumplectebatur. Hoc ipsum teste eodem auctore lib. 6. ca. 6. vidit mulier quædam in Gallia Cisalpina, seu Longobardia, vt cap. 20. plenius diximus, quod cum ipsa istidem fratribus recitasset, ex ea die, inquit auctor vitæ S. Dominici loc. cit. tanta extitit Fratrum omnium erga Virginem matrem deuotio, & reuerentia, tantum eius laudandæ, & colendæ studium; tam sedulæ, ac feruente ad eam preces tam ingens amor, tanta eius patrocinij fiducia, tam auida, & insatiabilis eius contemplatio, vt humano sermone non possit explicari. Proinde habebant in cellulis suis imagines Virginis filium gestantis in vlnis, itemque Saluatoris à cruce pendens, quarum intuitu memoria dormitans excitaretur, sensusq; extensor in vana res propensum spiritum robore confirmarentur. hæc ille. Id ipsum confirmat S. Antonin. 3. part. hist. tit. 23. c. 10. qui addidit tam fuisse fratrum Ord. Prædicatorum erga Virginem deuotionem, vt post Matutinas, & Completo-

B. Virgo S.
Dominicum, & S.
Franciscum
ad Orbem
conuersionem
mittit.
Vita S. Domini.
Ordo
Prædicato-
rum erga
Deiparam
singularem
pietate
accensio.

Imagines
Deiparæ
in cellis

pletorium. altare B. Virginis, quandoque ordi-
n: triplici ambientes in gyro, le ordinem ipsum
deuotione mirabili ei commendarent. hæc
S. Antoninus, qui etiam cap. 3 §. 1. testatur in
principio fratres eius Ordinis dictos fratres
Virginis Mariæ, sed postea dictos Ordinis
Prædicatorum.

*B. Confal-
nus ab A-
maranta ad
Oraznem
prædicatorum à B.
Virgine pe-
culiariter
mittitur.* Sanè singulare hoc Ordinis Prædicatorum
erga Deiparam studium gratum sibi esse ipsa
declarauit, cum B. Confaluo ab Amaranta
Lusitano de suscipiendo vitæ instituto delib-
ranti, eundem Ordinem, ad quem eum misit,
hac periphrasi exprimere voluit: iussit enim,
vt eum ordinem ingrederetur, vbi officium,
quod in sui honorem ingrederetur, vbi officium,
quod in sui honorem recitabatur, à salutatio-
ne Angelica incipiebat, & in eandem salutatio-
nem desinebat, quod in Prædicatorum
religione fieri animaduertens. iterumque à
Virgine apertè in hoc confirmatus, habitum
Prædicatorum suscepit, vbi virtutibus &
tri oculis clarus sub mortem à Deipara

*Chron. S.
Dominici* Angelorum multitudine stipata ad laborum
suorum mercedem vocatus, in pace quieuit,
quod plenius refertur in 1. par. Chron. S. Dom.
lib. 2. cap. 60. Quamuis non desint, qui existi-
ment eum S. Benedicti institutum complexum
fuisse, quod non est nostrum in præsentia di-
cernere. Virginis quoque sanctissimæ mater-
nam prouidentiam peculiariter experti sunt
ijdem Patres Dominicani, cum tempore In-
nocentij Quarti quadam tempestate ob priu-
legia eorum impedita iactarentur, & ad eius-
dem Virginis præsidium indictis precibus, &
quotidianis litanijs confugissent: quæ cum re-
citarentur, visa est Deipara filium orare illis
verbis: *Fili exaudi eos: & breui Innocentio mor-
tuo, omnis illa quassatio cessauit, vt habetur in
ijsdem Chronicis part. 1. lib. 2. cap. 51. & 52. Ex
hac Ordinis Prædicatorum in Virginem pie-
tate factum est, vt in eodem Ordine tanta ce-
lebritate in fine Completorij Salue Regina in
Deiparæ honorem omnibus fratribus omnino
ad templum conuenientibus decantetur; quo
tempore visa est aliquando Deipara sine
gulari ratione pro illis orare, quem-
admodum S. Antoninus 3. p.
histor. tit. 2 §. capite 3.
§. primo scri-
bit.*

*Amolesti-
is plurimis
Virginis
præsidiò, et
litanij
indictis li-
berantur
Ordo Præ-
dicatorum.*

*S. Anto-
ninus.*

S. FRANCISCVS ORDINIS MI-
norum institutor, eiusdemq; Ordinis erga Vir-
ginem deuotio; nec non corona
instituto.

SANCTVS Franciscus, qui vnà cum S. Domi-
nico à Deipara, vt iam diximus, Christo S. Frã-
Domino oblatas, & ad præclarissimum ani-
marum ad Deum reuocandum munus est
destinatus: Indicibili, inquit Bonauentura in
eius vita, cap. 9. matrem Domini complectebatur
amore, id quod Dominum malebat: Fratrem
nobis effecerit, & per eam simul misericordiam
consecutus: In ipsa post Christum præcipuè fidem,
eam sui, ac suorum aduocatam constituit, & in
eius honorem à festo Apostolorum Petri, & Pau-
li, usque ad festum Assumptionis deuotissimè
ieiunabat. Ita S. Bonauent. Ea deuotio efficit,
vt sanctus Franciscus hac precatone Deipa-
ram oraret ex Canisio lib. 5. cap. 27. Sancta
Maria Virgo, non est tibi similia nata in mundo in
mulieribus: Filia, & Ancilla Altissimi Regis Patris
caelestis: mater sanctissimi Domini nostri Iesu
Christi: Sponsa Spiritus sancti ora pro nobis cum
sancto Michaeli Archangelo, & omnibus virtu-
tibus caelorum, & omnibus Sanctis, tuum san-
ctissimum filium, dilectissimum Dominum, &
magistrum, Amen. Eadem quoque deuotio fe-
cit, vt Assisij in ecclesia beatissimæ Dei Geni-
tricis de Portiuncula olim deserta, sedem col-
locarit suam, eamque ecclesiam (quod eius fuit
in Deiparam studium) plenum semper asti-
mauerit, teste eodem Bonauent. c. 2. vbi de ea
ecclesia agens, sic scribit: Hanc cum vir Dei sic
deuotè etiam conspiceret, ob deuotionem teruentem,
quam habebat ad Dominam mundi, cepit illic
assidue pro ipsius reparatione morari: consistens
autem iuxta nomen ipsius Ecclesia, quo ab antiquo
sancta Maria de Angelis vocabatur, Angelicatum
ibi visitationum frequentiam, pedem fixit ibidem,
propter reuerentiam Angelorum, amoremq; præ-
cipuum Mariæ Christi. Hunc locum vir Sanctus
amauit præ cæteris mundi locis: Hic etiam humi-
liter cepit, hic virtuosè profecit, hic feliciter con-
summatuit, hunc in morte fratribus tanquam Vir-
ginis charissimum commendauit, & cap. 14. cum
de S. Francisco morti proximo ageret: Au san-
ctam Mariam de Portiuncula, inquit, se portari
poposuit, quatenus vbi acceperat spiritum gratiæ,
ibi redderet spiritum vite. hæc omnia S. Bona-
uentura. Quin etiam in Chron. S. Francisci
par. 1.

Etia
ibi re
dunt

Indu
tiam
Christi
per D
obrem
Chro
lib
form
S. Era
sci
Ordo
noru
Virgine
fuit

Pelb

Coron
Virgine
quom
incept
B. Lo
Capit
obis
14. 10
Hæg

Vider
moru

Chron
Franci
par. 1.

libri recon-
ditum. par. 1. lib. 2. cap. 73. legimus eum optasse, vt post obitum in hoc eodem B. Virginis de Portiuncula Templo, ad quod uicinis singulari ferebatur affectu, cor suum recederetur, quod etiam existimatur Angelorum manibus eo delatum, in quodam eius templi sacello ad hanc vsque diem asseruari. Sanè cum Indulgentiam plenariam iis, qui peccata sua ritè confessi, Ecclesiam de Portiuncula uisitauerint, à Christo Domino peteret, illicd Virginem, quæ ad filij dexteram affidebat, inuocauit; eaque beneficij mediatrice ad filium adhibita, petitionis suæ fructum est consecutus; vt videre est in libro Conformitatum S. Francisci lib. 1. conform. 2. & in Chronic. eiusdem loc. cit. cap. 1. & 2.

Indulgentiam à Christo per Deiparam obtinens.
Chronica, quibus est formatum S. Francisci.
9 Ordo porò Minorum tanti Patris monita, ac vestigia secutus pietatem erga Deiparam studiosissimè coluit: nam inter alia multa, vt dicemus, diligenter in concionibus propagauit eam precandi formulam, quam Coronam appellant, quæ 63. salutationibus Angelicis constat, interjecta ordine quodam septies oratione Dominica, & pro sententia illa, quæ Virginem sanctissimam ab omni originali culpa immunem prædicat, acerrimè superioribus seculis, & deinceps propugnauit. Et quidem, quod spectat ad Coronam Virginis Peibartus de Temesuar Ord. Minorum de Observantia in opere quodam, quod Stellarium Coronæ gloriosissimæ Virginis appellauit, & Sixto IV. qui sedit anno 1471. vt cap. 34. diximus, dicitur, lib. 2. par. 2. art. 3. refert quoddam de ea miraculum, quod à B. Io. Capistrano viro grauissimo, & sanctissimo euulgatum asserit, à quo potuit illud accepisse Pelbartus, quippè qui eodem tempore cum eo vixit. Cum Clericus quidam in seculari habitu quotidie seruo florum B. Virginis Imaginem coronare solitus, Ordinem Minorum suscepisset, & post aliquod tempus ad seculum redire vellet, quod in Religione seruum illud ex floribus B. Virgini more suo offerre non posset, ei oranti Deipara apparuit, vetuitque hominem è religione discedere, simulque docuit seruum quoddam spirituale, ex salutationibus Angelicis & oratione Dominica in hunc modum constitutum sibi offerri, vt scilicet in memoriam septem gaudiorum, quorum ipsa sensu persuasa est, ad vnumquodque illorum semel orationem Dominicam Deo gratias agendo pro illo beneficio Virgini collato recitaret, cui

Ordo Minorum erga Virginem funditus.

Pelbartus

Corona B. Virginis quomodo incaperit. B. Ioan. Capistrano obiit anno 1456. in Hagaris.

Corona quomodo recitanda.

salutationem angelicam, decies subnecteret præter vltimum in quo ter solum adijcienda erat salutio Angelica. Septem porò Virginis gaudia in hoc seruo recolenda, hæc sunt. Primum, quod habuit in Conceptione filij sui. Secundum, cum in vtero filium gestauit, & sanctam Elisabeth uisitauit. Tertium in Christi Natiuitate. Quartum, cum Christus à Magis agnitus, & adoratus est. Quintum, cum filium in templo inuenit, & inde eum ea simul descendens, erat illi subditus, ac dulcissimè cum ea est conuersatus. Sextum in Christi Resurrectione. Septimum cum assumpta est in cælum: & in hoc postremò post orationem Dominicam ter subnectenda est salutio Angelica, ita vt in vniuersum oratio Dominica septies, Angelica verò salutio ter, & sexages repetatur, qui numerus congruit annis, quibus ex nonnullorum sententia B. Virgo vixit in terris, de hoc tamen cap. 6. diligenter tractauimus: adiecitque B. Virgo seruum hoc longè gratius sibi futurum, quam seruum illud compactum ex floribus, quod singulis sibi diebus studiosè olim ab eo offerebatur. Is verò post aliquod tempus cum iter ageret cum socio in sylua quadam hanc Coronam Virgini perfoluebat: at qui in eadem sylua deitescabant latrones, pulcherrimam oculis viderunt Virginem oranti fratri astantem, & ad singulas salutationes angelicas rosam colligentem, confirmatilioque aureo, circulo cuidam alligantem; surquod serui & coronæ speciem præ se ferebat: absoluta oratione, latrones in fratres irruunt, importunè sciscitantur de Virgine illa; quam cum fratres non vidissent, negabant secum fuisse, & Deiparam, vt ab ijs liberarentur enixè rogabant: cum ecce Virgo sanctissima cœtu Angelorum stipata, & seruo illo quasi corona redimita apparetis grauius latrones illos inerepuit; & ad Angelos conuersa: *Ecces, inquit, qualis me corona ille frater ille ornauit*: quod cum dixisset, ab eorum sese oculis subduxit: mox latrones scelerum pœnitentia ducti, religionem ingrediuntur: fratres verò ex eo tempore singulis diebus eò diligentius coronam Virgini offerre non cessarunt, quo eidem acceptam esse experimento tam manifesto didicerant. Hoc ipsum refertur in Chronicis Minorum 3. part. lib. 1. cap. 35. vbi additur fratrem illum sanctè obijisse, atque hoc miraculum sub initium, quo cœpère Fratres Minores, quos vocant de Observantia, contigit: quos

O o o omnes

*ia Mino-
res Coro-
nā recita-
re solebāt.*

*De S. Ber-
nardino.*

*Ordo Mi-
norum pro
Conceptio-
ne Virgi-
nis imma-
culata.
Chron.
Minor.*

Mayro.

*Ambros.
Catherin.*

*Magister
Gulielm.*

omnes propterea coronam hanc recitare solebant, & in concionibus ad hanc precandi formam ita omnes adhortati sunt, ut in morem vniuersi populi Christiani iam sit inducta hæc in Chronicis. Quod quidem satis constat, cum nemo ferè sit inter Catholicos, qui seruum hoc ex globulis præcatorij secum non ferat. Adijciuntur præterea in Chronicis cap. 36. & 37. quamplurima huius coronæ miracula, quibus Deipara hoc pietatis genus sibi gratum esse apertè declarauit. Quin etiam sanctus Bernardus lenensis, teste eodem Pelbarto, quotidie Coronam hanc recitabat, eaque de causa à Deipara donum concionandi, & miracula edendi est consecutus: quod plenius infra in sancto Bernardino dicemus. Atque hæc de studio Ordinis Minorum in hac Virginis Corona recitanda, & apud alios propaganda sunt eicta.

Quod verò pertinet ad sententiam illam quæ tuetur Virginem beatissimam in sua conceptione ab omni originali culpa præseruata: scimus Ioannem Duns Scotum Doctorem cognomento Subtilem, de cuius sanctitate eeregium habet testimonium in Chronic. Minorum parte 2. libro 7. capite 3. acerrimè hanc sententiam tutatum esse: quam amplexati sunt eius discipuli Franciscus Mayro Doctor illuminatus, & vniuersa schola Scotistarum quin & reliqui omnes Ordinis Minorum, qui post Scoti ætatem fuerunt. Quamuis non me lateat aliquos ex eodem ordine Scoto antiquiores Virginis studiosissimos, S. Bonauenturam nimirum, Alexandrum Alensem, contrarium aliquando sensisse. Cæterum Ambrosius Catherinus opusculo pro immaculata Conceptione B. Virginis par. 1. c. de Scholasticorum opinionibus, testatur ferè de S. Bonauent. eum prope mortem retractasse quæ contra B. Virginis Conceptionem immaculatam scripserat, idem quoque asserit de Alexandro Alensi, quem ex eodem Catherino testatur Magister Gulielmus in 3. sent. similiter recantasse, & eius hac de re libellum ostensum fuisse Tolosæ, dum eiusmodi quæstio disputaretur. Hanc sententiam de immaculata Deiparæ conceptione post Scoti tempora, plerique omnes ex alijs scholis amplectuntur, quemadmodum c. 7. plenius dixi. Hæc paucis attigisse volui, ut ostenderem S. Francisci ordinem erga Virginem Deiparam in hac sententia, quæ ad eius gloriam facit,

propaganda studio fuisse maximè inflammatum.

S. ANTONIUS DE PADUA *Ordinis Minorum.*

10 **S** Antonius Patavinus vitæ sanctimonia, & miraculorum gloria illustris, Virginis beatissimæ fuit, quod instante eius exitu ab hac vita præ se tulit; facta enim confessione, hymnum Virginis, cuius initium est: *O gloriosa Domina*, canere cœpit; cuius hymni virtutem alias erat expertus: cum enim Satanas fructus concionum eius inuidens, nocte quadam sacre Quadragesimæ beati viri guttur magna vi compressisset, ut eum præfocaret; ipsæ beatissimæ Virginis Deiparæ nomen inuocans, & vitæ crucis signum fronti imprimens, simulque hunc hymnum: *O gloriosa Domina* depromens, nequissimum spiritum effugauit. hæc ex vita eius apud S. Antonium 13. Jun. tom. 3.

S. THOMAS AQUINAS ORDINIS PRÆDICATORUM.

11 **S** Thomas de Aquino non Dominicanæ tantum familiæ, sed Ecclesiæ etiam vniuersæ sidus fulgentissimum, qui eximia non minus sanctitate, quam doctrina præfulsit; iam inde in ipsis incunabulis præclarum futuræ, quo singularis eius erga Virginem pietatis, qua Virginis erga eum peculiaris tutelæ præfagium, accepit: cum enim adhuc infantulus à nutrice in balneo abluendus, cartulam à terra sponte sua sustulisset, eamque compressa manu arctè retineret, nutrice eam lauare cupienti, illamque de manu extrahere conanti, lacrymis acriter resistit. recognita mater ex infantis manu abluti iam, & vestibus induti egrè cartulam euulsi, in qua scripta visebatur salutatio angelica: infans cartulam ploratu instanter repetens, eam redditam mox deglutit: id potè nec miraculo, nec mysterio vacare piensque visum est; quod eximius olim Ecclesiæ Doctor futurus in eam cartulam primò incidisset, tantoque studio sibi eam coniunxisset, quæ Virginis sanctissimæ præconia, & nobilissimum Angeli à Deo nuntium, quo in Deigæ nitricis amplissimam dignitatem est euecta, continebatur, ut & eximiam scientiæ diuinus potius,

potius, quam labore suo postea comparatam (quemadmodum F. Reginaldo dicere solebat) & virginis florem integrè seruatam, virginis virginum Deiparæ apud filium patrociniò eam assecuturam non obscure præsignificaretur.

S. Thom. Et verò S. Thomas suam erga Virginem pietatem in libris à se editis, præsertim in summa Theologia, & in opusculo 8. quod est de salutandâ Angelica, apertè declarat, in quibus illius præstantiam singularem. & apud filium impetrandi præ alijs sanctis efficacitatem luculenter demonstrat, eiusque dignitatem contra varia hæresum monstra acerrimè tutatur.

S. BONAVENTURA ORDINIS Minorum.

S. Bona- **S** Bonaventura ordinis Minorum, Doctor vere Seraphicus, alios quoque ad Dei amorem suis scriptis inflammans, eximia tum scientia, tum in Deiparam pietate illustris; præter ea, quæ de Virgine in suis in Magistrum sententiarum Commentarijs præclarè scriptis, pleraque opuscula, præsertim speculum B. Virginis edidit, in quibus Virgini sanctissimæ præconia non minus pie quam erudite et perferuntur. ex quibus nonnulla in hoc opere ad confirmanda ea, quæ dicebantur de promptissimus. Libet tamen in præsentia aliqua hic ascribere, ex quibus cognoscere liceat, quid tantus vir de oblatione, quam erga Virginem æmulari debemus, quamque in se ipsa exprimebat, senserit; Is igitur in Epistola quam vocat viginti quinque moralium tom. 2. opusculo: um, ubi quædam ad pie viuendum instructio traditur, in 13. memoriali sic habet: *Ut gloriosam Reginam Domini nostri matrem benedictam in summo habeat omni tempore venerationis affectum, & in cunctis ad eam de Virginis necessitatibus periculis, & pressuris, tanquam ad Refugium tutissimum se conuertat, ipsius tutela præsidium flagitando, eamque in tuam suscipiens advocatam, deuotissimè, ac securè tuam et causam committat: quia mater est misericordiae, quosidè studens ei specialem, & singularem ei reuerentiam exhibeat; & ut sua deuotio sit ei accepta, & reuerentia grata, ipsius puritatem, & munditiam omni virtute, mente, & corpore imitabitur in se ipso seruando, toto conatu nitens humilitate, & mansuetudine, eius vestigia imitari.*

Bona- **S** Bonaventura ordinis Minorum, Doctor vere Seraphicus, alios quoque ad Dei amorem suis scriptis inflammans, eximia tum scientia, tum in Deiparam pietate illustris; præter ea, quæ de Virgine in suis in Magistrum sententiarum Commentarijs præclarè scriptis, pleraque opuscula, præsertim speculum B. Virginis edidit, in quibus Virgini sanctissimæ præconia non minus pie quam erudite et perferuntur. ex quibus nonnulla in hoc opere ad confirmanda ea, quæ dicebantur de promptissimus. Libet tamen in præsentia aliqua hic ascribere, ex quibus cognoscere liceat, quid tantus vir de oblatione, quam erga Virginem æmulari debemus, quamque in se ipsa exprimebat, senserit; Is igitur in Epistola quam vocat viginti quinque moralium tom. 2. opusculo: um, ubi quædam ad pie viuendum instructio traditur, in 13. memoriali sic habet: *Ut gloriosam Reginam Domini nostri matrem benedictam in summo habeat omni tempore venerationis affectum, & in cunctis ad eam de Virginis necessitatibus periculis, & pressuris, tanquam ad Refugium tutissimum se conuertat, ipsius tutela præsidium flagitando, eamque in tuam suscipiens advocatam, deuotissimè, ac securè tuam et causam committat: quia mater est misericordiae, quosidè studens ei specialem, & singularem ei reuerentiam exhibeat; & ut sua deuotio sit ei accepta, & reuerentia grata, ipsius puritatem, & munditiam omni virtute, mente, & corpore imitabitur in se ipso seruando, toto conatu nitens humilitate, & mansuetudine, eius vestigia imitari.*

hæc Bonaventura. Idem in 3. dist. art. 1. q. 1 ad 4. *Virgo, inquit, auxiliatrix & amatrix est omnium fidelium suorum laudatorum, sicut illi qui tales sunt, experimento multiplici cognouerunt.* Idem tom. 2. opusculorum, in Litanijs B. Virginis sic eam inuocat: *Virgo, que tuos seruos exaltas, Virgo super omnes excellentius magnificanda; Virgo, quæ omnia laudant, & venerantur.* Idem piissimus Dei genitricis cultor instituit, ut sui Ordinis fratres populum hortarentur ad eandem salutandam, sigo campanæ auditio, quod post Completorium datur, quod creditum sit eam illa hora ab Angelo salutandam, quod in S. Bonaventuræ vita apud Surijs tom. 4. habetur.

S. Bona- **uentura** **ad saluta-** **tionem An-** **gelicam** **vesperi** **hortaba-** **tur.** **Surijs.**

S. ALBERTVS CARMELITA.

S Albertus Carmelitani Ordinis decus, S. Alberti Deiparæ ope in lucem editus, eandem præcipuo coluit studio. is enim in Sicilia parentibus natus est, qui annos circiter vigintifex in coniugio sterilitate laborauerant, ac votum Deiparæ nuncuparant; prolem, quam suscepissent masculinam, eidem ordini se consecraturus: Ordinem verò illum Deiparæ Virgini peculiariter consecratum puer ingressus, precibus, ieiunijs, aliisque pietatis operibus impensè addictus ad magnam peruenit sanctitatem: in miraculis, quæ edebat ad Christi nomen, sanctissimæ Virginis merita pie inuocare solebat: morti deinde proximus cum ea dulciter colloquebatur, & his salutatione Angelica cum alijs precibus recitata, sublati in cælum oculis, animam Deo, ac eius genitrici commendans, eorumque opem implorans in illis verbis: *In manus tuas Domine commendo spiritum meum, obdormiuit in Domino 7. idus Augusti anno Domini 1292. hæc ex vita eius apud Surijs mense Augusto.*

S. Alberti **Carme-** **litæ erga** **Virginem** **studiosus.**

Luc. 23.

B. MARIA DE OEGNIES.

BEATA Maria de Oegnies Niuellæ: Episcopatus Leodiensis orta, inter multas, easque præclarissimas, quibus clauit, virtutes Deiparæ studiosissima fuit, quod ex subiectis exemplis planum fiet; quotannis Ecclesiam Deiparæ Oegniensem ad duo milliana distitam rigente hyeme nudis pedibus vna ancilla comite inuisebat; & illo die, ac sequenti

B. Maria **de Oegnies** **erga Dei-** **param pie** **tatis.**

000 2

Cum Deiparæ Tempulum inuiseret Angelorum custodia periculum seruebatur.

Lib. 2. Vita eius cap. 4.

Spiritus.

quenti nihil prorsus edebat, totamque noctem in Ecclesia peragil exigebat: qua in via flexuosa, nec satis ipsi cognita lumine quodam præeunte, & Angelis eam dextra, leuaque sustentantibus, nunquam errabat, & inter imbres ò cælo interdum ruentes diuinitus intacta redibat. Aliquando intra diei & noctis spatium millies, & centies flexens genua salutabat Deiparam; & hoc salutandi officium ad quadraginta dies continuabat in hunc modum Primus. enim sexcenties flexebat genua sine intermissione; deinde integrum psalterium stans legebat, & ad singulos psalmos Deiparæ flexis genibus salutationem angelicam offerebat Tum trecentis vicibus ad singulas genuflexiones virga se percutiebat, & tribus vicibus icibus copiosum è suo corpore extrahebat sanguinem. Tandem quinquages flexis simpliciter genibus sacrificium hoc consummabat. Cumque miro salutis animarum desiderio teneretur, multis lacrymis, ieiunijs, ac precibus à Domino obtinuit, ut concionandi officium, quod ipsa per se exequi non poterat, alteri conferret; quare Dominus cuidam concionatori huius sanctæ mulieris precibus exoratus cor præparauit, vires in labore suggestit, verbum ministravit, & fructus in auditoribus excitauit: ipsa verò pro eodem cum concionaretur beatissimæ Virgini centies salutationem angelicam offerebat. Tandem multis miraculis clara migravit è vita 24. Iunij anno 1273. de cuius castitate cum suo coniuge plura dicemus in tractatu de virginibus sect. 8. hæc ex eius vita à Iacobo Vitriaco Cardinali, qui eodem tempore vixit, grauitè conscripta apud Surium tom. 3.

BEATVS ANDREAS CARMELITA

Episcopus Fesulanus.

14 **BEATVS** Andreas Episcopus Fesulanus B. Andre nobili Florentiæ Corsinorum familia, a Corsi. Deiparæ perquam studiosus fuit: cum enim Fesulanus eius parentes diu steriles primitias Deo offerendas esse iuxta illud Exod. 22. audissent, ut parâ pie Deo, eiusque Genitrici gratam oblationem rate fuit facerent; primogenitum, quem genuissent, singulari. Mariæ se daturos vouerunt: ac non ita mul. Exod. 22. to post Virginis ope Andream filium susce. E us. ma perunt: qui etsi in adolescentia viam quantar in par- dam viuendi liberiores esset ingressus, ac tu laboras saniora parentum consilia procaciter respue-

ret; ad bonam tamen frugem reuocatus, in Carmelitatum Templo beatissimæ Virginis apud filium patrocinium multis lacrymis ad eius aram implorans, eorundem Patrum institutum libentissimis parentibus decimoquinto ætatis suæ anno est amplexus, quam verò charus Virgini fuerit illud declarat, quod cum in eo ordine magnis religiosæ humilitatis, obedientiæ, mortificationis, silentij, orationis, aliarumque virtutum meritis floureret, & sacerdotij sui primitias oblaturus, in conuentum Siluarum extra Florentiam se recepisset; quo apparatus, quem cognati ad eam solemnitate moliebantur, effugeret, ei primis factis deuotissime operanti, beatissima Virgo Angelorum coetu stipata apprensus dixit: *Seruus meus es tu, quia ego elegi te, & in te glorior:* quæ cum diceret, sensim sese in auras sustulit: Joannem Corsinum est sua cognatione morbo, quem Lupum vocant, laborantem hortatus est, ut lusoribus, quorum consuetudine ad leuandum morbum utebatur, exclusis, ieiunijs vacaret, & beatissimam Virginem summis precibus dies octo flectere niteretur, quod cum is mira deuotione perfecisset, pristina valetudini est restitutus. Mox cum Fesularum creatus esset Episcopus, eam Ecclesiam strenuè administravit: cumque ea, qua Christus Dominus natus est, nocte rem diuinam sollempniter faceret, Virgo beatissima ei apparuit, obitusque sui diem in festo Epiphaniæ proximi mensis Ianuarij prædixit: qui ingenti lætitia repletus eo die anno 1373. ætatis 71. miraculis in vita, & post mortem clarus, migravit in cælum.

SANCTA CATHARINA SENENSIS

Ordinis Dominicanorum.

S. Catharina Senensis præclarissimis Dei donis ornata, ab infantia sua Deiparam singulari pietate coluit: cum enim annum circiter quintum ageret, salutationem angelicam crebrò eidem Deiparæ offerebat, & diuinitus edocta per gradus paternæ domus ascendendo, & descendendo, ad singulos sexis genibus eandem salutationem angelicam Virgini matri reuerenter pronuntiabat, idque Deiparæ gratum fuisse illud augumentum est, quod per eosdem gradus ascendendo, & descendendo, Angelorum ministerio, ut plurimum ferebatur, ita ut pedibus eos non attinge-

eandem imaginem non raro accedebat, coronam beatæ Virginis quotidie mira cum animi pietate recitabat; eaque de causa magnis à Peibartus in Stellario lib. 2. part. 2. art. 3. agens de corona Virginis testatur his verbis, *Cum ista corona in usum plurimorum venisset S. Bernardinus de Senis Ord. Min. de Obseru. quotidie eam ob orationem Virginis perorabat: cuius die quadam orans ipsam coronam, apparuit beata Virgo dicens: O mi deuote famule multum mihi complacui in tua deuotione, ecce quia me hac corona quotidie honorasti, impetraui à filio meo sibi gratiam miracula faciendi, & predicandi: Et eandem scias te in celo mecum sine fine lataturum, in eandem partem meorum gaudiorum, & sic ab illo tempore cepi Sanctus miraculis conuascare, & magis gratis abundare. ita Peibartus. Idem quoque Peibartus ait. 2. dixerat relictum fuisse à sanctis Fratribus socijs S. Bernardini Senensis ipsam dum viueret dicere solitum, *Omnem gratiam, quam haberes, vel habuisset, se acquisisse, & obtinuisse per deuotam recordationem gaudiorum beatæ Virginis, in quorum memoriam quotidie Coronam recitabat.* hæc sanctus Bernardinus ex Peibarto, qui ex temporum supputatione potuit optime hæc accepisse à socijs sancti Bernardini, qui obiit anno 1441. Quare mirum non est, si de eadem Virgine deuotissime libenter, & seruenter conciones ad populum habebat, quod non solum vitæ eius auctor, qui eum concionantem audiuit, testatur apud Sanum tomo 3. verum etiam plurimæ eius conciones, quæ impressæ videntur, eaque sæpè in hoc opere citauimus, & sæpè declarant in quibus solidis rationationibus, & ad rigorem theologicum eluctatis ita piè, doctè, ac subtiliter de Virginis præstantia loquitur, ut in illis neque pietas, neque eruditio vlla ex parte desideretur.*

B. LAURENTIVS IVSTINIANVS
Patriarcha Venetus.

18 **B** Laurentius Iustinianus serm. de Natiuitate Virg. Deum, inquit, *veneremur in Matre, & matrem honoremus in filio, quatenus filium Genetricis interpellante pro nobis, vincamus mundum, diabolum superemus, remtamur tentationibus, consequamur gratiam, adipiscamur coronam, atque in Regnum introeamus æternum.* hæc ille.

Dionysius Carthusianus doctrina iuxta, ac pietate insignis quatuor libros de laudibus Virginis edidit, & in lib. 1. art. 3. ad Virginis deuotionem omnes hortatur his verbis: *Totus, inquit, viribus laudemus, ac veneremur, diligamus, ac vereamur præstantissimam Dei matrem; cum hæc ipsum egerimus, recognoscimus nos nihil egisse condignum, nec beneficis eius posse idoneam rependere vicem.* hæc Dionysius, qui tum in Commentarijs in Cantica Cantorum: quorum singula capita peculiaribus enarrationibus, quas articulos vocat, de Christo, ac Deipara, quam singularem sponsam singulariter vniceam, atque ineffabilem prædilectam sponsi cœlestis appellat, piè, ac doctè interpretatur, tum etiam in alijs compluribus suæ doctrinæ, quæ elaborauit monumentis, vbi que præclarè, qua in Deiparam flagrabat, pietatis vestigia reliquit, eius enim digni, atque præstantiam aptissimis diuinorum oraculorum testimonijs, si milq; rationibus mirifice extollit ac prædicat, omneque ad eiusdem studium, & amorem excitat, atque inflammat.

B. IGNATIVS LOYOLA SOCIETATIS
Iesu fundator, eiusdemq; Societatis
in Deiparam pietas.

Sed iam ad recentiorum, qui insigni erga Virginem pietate nostra ætate claruerunt, exempla transeamus; quæ ut non solum certissimis sunt explorata documentis, sed nostro etiam maxime seculo perspecta, ita alios ad hanc pietatem propius poterunt inflammare. Et quoniam nostra etiam Societas Iesu domestica exempla suppeditat eorum, qui addicti in primis sanctissimæ Virgini fuerunt, ea tacita præterenti vniuersa non patiar, sed omisi alijs in hac pietate præclaris quinque tantum recensebo, beatum miseram Ignatium Loyolam nostræ Societatis parentem, B. Franciscum Xauerium, B. Confalium Sylbeiram martyrem, B. Stanislaum Kostka, & B. Aloysium Gonsagan. De quibus hoc eodem ordine nonnulla, quibus eorum erga Virginem studium declarauit, aliquanto fortasse vberius narrare consilium est.

est id quod communis mihi cum illis eiusdem Religionis nexus iure quodam suo à me videtur exposcere.

Ignatius Beatus igitur Ignatius Loyola Societatis Iesu fundator, atque Parens, cui anno 1609 ob insignem viri sanctitatem, & plurima quæ per eum Deus multis in locis efficere dignatur miracula Pauli V. Pont. Max. decreto est tribuendum, flagrantibus omnibus penè Regibus, & Principibus catholicis, ut publicè Beatus appellaretur, & missa, diuinumque officium doctis in locis de eo tantisper celebretur, donec solemnè ritu referatur in numerum Sanctorum, quorum ille quoad vixit cupidissimus, ac studiosissimus, & ut cultum per se, suosque oratione defendit, sic imitatione dignitatem virtutis expressit. Is ergo in augustissimam cœli Regina honoris, & amoris studio fuit in primis infla-

Laynez mato ut testatur. P. Iacobus Laynez confessorum eius particeps in ijs, quæ de vita eius adhuc viuens perscripsit, & P. Iohannes Polancus in hist. Societ. & P. Petrus Ribadencera lib. 2. vitæ ca. 7. qui etiam in vita B. Ignatij lib. 2. vitæ ca. 7. qui etiam in vita B. Ignatij à prima sua in Deum conuersione Virginem in peculiarem sibi Aduocatam delegisse, ad quam in suis necessitatibus, ac difficultatibus confugiebat; cuius fauore multa est beneficia consecutus: quam Dominus, ut ait Laynez loc. cit. tanquam instrumentum ad iouandum B. Ignatium elegerat: & sanè qui Societatem Iesu Virginis filij conditurus erat, in matris profusissima, & constantissima pietate tantæ motus fundamenta iecisse meritò existimandus est.

Ribade Verùm ad singularia veniamus, cum in paterna domo B. Ignatius de mutanda vitæ ratione iam deliberasset, noctu (ut solebat) & strato surgens, ad imaginem Virginis feruentis per eam preces Christo obtulit, quibus mundi castris relictis, se eius signa fortiter, atque perseveranter secuturum spondit, quo tempore domus terræ motu contremuit, & cubiculum à fundamentis est concussum satis magno edito argumento, vel preces eius per Virginem oblatas esse exauditas, vel exterminatam Virginis ope dæmonem erroris, atque furoris sui reliquisse vestigia. Alia nocte ipsa quoque Dei mater paruulum filium gestans in vlnis in manifesta luce suam vigilanti B. Ignatio præsentiam longo spatio declarauit: tanta cum spiritali læticia permulcens, ut à cunctis huius

Virgo vitæ voluptatibus magno is cœperit fastidio abhorere; castitatem ex eo tempore sanctissime seruauit, turpiumque atque obscenarum rerum imagines ex eius animo Virgo purissima obliterarit atque deterferit. Nouam deinde vitam inchoaturus dum ad Virginis templum, quod est in Monte ferrato Religionis ergo pergerit, ut omnem scdæ voluptatis licentiam, ac potestatem sibi adimeret, in eodem itinere perpetuò castitatis voto se obstrinxit, nominatimque hoc votum B. Virginum Regina, in cuius patrocinio spes suas defixerat, nuncupauit: quamuis autem ex Theologorum sententia votum vni Deo fiat, tamen, qui aliquid vouet Sanctis, in sanctis ipsi Deo vouere intelligendus est, ut rectè explicat Caietanus. Quare, teste Glica, Pulcheria Augusta Deiparæ virginitatem consecrauit. & E-

Virgo piphanius hæret. 78. in uerba, inquit, Maria Virginis uerba continentur. & castitatem seruauit, ut cap. 32. dixi Beatæ autem Virgini acceptam fuisse hanc clientis sui Ignatij sponsonem satis probauit, cum in suum patrocinium illum suscepit, castitatisque donum non ut cumque (ut verbis utar Polanci loco cit.) sed modo quodam altissimo, & ut putat Laynez perfectissimo ad extremum usque spiritum illi conseruauit: quibus verbis indicant eum quamuis natura præferendum, omni sensu libidinis in posterum caruisse, quod disertis verbis affirmat Maffeus in vita lib. 1. cap. 3. & lib. 3. cap. 8. Ad Monssem ferratum ubi peruenit, Virginis ædem ingreditur, ibi confessione generali totius antea actæ vitæ diligenter peracta, quæ legerat) Nobiles olim equites cum nouæ militiæ initiarentur, totam noctem insomnem in armis ducere solitos, quod in Hispania Peruigilium armorum vocant, ipse ut ex auctoritate à veteri, nouum susciperet militiæ sacramentum: ritu per simili exiit arma, quibus ad eam diem seculo meruerat, & ante aram Virginis suspendi iussit, ac deposito ad incamam usque subuculam seculari vestitu, more pauperis peregrini Talarem tunicam è rudi sacco indutus, noctem illam (quæ Virgini Annuntiatæ diem sacram præcedit, quando Verbum caro factum est) Anno 1522. ad factatissimæ Deiparæ aram coram eius imagine, totam venerabundus exegit, modo stans, modo in genua procumbens, ex intimis animi visceribus se Virgini commendans; superio-

P. Ribade nryra loco citato.
ita P. Layne, & in hist. P. Polanci de castitate purissima lib. 2. col. 2.
Votum castitatis B. Virg. nuncupat.
Maffeus in vita B. Ignatij lib. 1. cap. 3. & lib. 3. c. 8.
Nicolaus Orlandi in historiâ Societ. Ribadencera lib. 2. vitæ cap. 7.
D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 5. ad 2. Caietanus ubi Glicas. Epiphanius P. Laynez Maffeus. Ribadencera lib. 2. c. 4. historiâ. Nicolaus Orlandi in Serrato ad aram Virg. ex-cubatur.

Andree sanguine propinquo, qui inter suos opibus, nobilitate, ac Senatoria dignitate præcelleret, acriter obnitente. Iacobus Laines, qui negotium Venetiis procurabat, per literas B. Ignatium orauit, vt pro felici rei euentu missæ sacrificium offerret: quod cum ipso Dei genitricis Natali die, qui in s. diem Septembris incidit, fecisset, Iacobo rescripsit, bono vt effect animo, ac tem coactam putaret: mox octauo post sacrificium die, frequentissimo Senatu, omnium ferè suffragijs ea nostris est adiudicata possessio. Et venò mirabile in primis visum est omnibus illius Reipublicæ peritis, pro aduenis, ignotisque hominibus aduersus Cuiem, ac vehementer obfistentem Senatorem, frequentissimo Senatum tam vnanimi consensu conspirasse, præsertim cum eo die probatissimi Senatores, qui nostris potissimum studebant partibus, à Senatu omnes abfuerint, vt hinc Deiparæ præsidium B. Ignatio illud imploranti, præsto fuisse in dubijs, seu desperatis rebus non obscure intelligatur.

intuentur, eamque vnice diligunt, colunt, ac venerantur. Et meritissime quidem: æquissimum enim est eos, qui filij sui Jesu, non tantum præsentissimo numine persuuntur, sed de nomine etiam diuinissimo peculiati quadam ratione gloriantur; eius matrem peculiari quoque affectu, ac reuerentia prosequi. Quòd si Societatis ipsius morè vniuersè intueamur, si diligenter intimos vniuscuiusque nostrum sensus discutiamus, inueniemus profecto in omnibus hanc præcipue pietatem in Virginem vigere, & omnes in votis habere, vt publice quam latissime transfundant in alios, quam ipsi venerationem in eam priuatim hauserunt: Virginem item agnoscunt, & de Societate generatim, & de singulis optime meritam. Nam & eius opem singulari beneficio Societas experta est (vt cætera nunc omit- tam) in castitate purissima Societatis hominibus per necessaria, propter tot missiones, & peragrations, ad animarum salutem procurandam inter fideles, & infideles frequentissimas, & propter lectissimam iuuentutem in Gymnasijs, Seminarijs, & Congregationibus Societati creditam. Qua in re quantum à Deo, Virginis purissimæ intercessione, Societati sit colatum, omnes norunt, & ipsi hæretici inimici nostri (vt verbis vtar Moyfis) sunt iudices, non absque eorum ingenti admiratione. Vocationem quoque suam, qua ex mundi procellis ad Religionis tranquillissimam portum nostri sunt traducti, omnes ferè Deiparæ veræ Maris Stellæ acceptam ferunt, & de eadem ingentes ei gratias agunt.

24. Nec inter Virginis beneficia postremum illud est quod Societati tribuit, vt Congregationes externorum sub eiusdem Virginis præsidio, atque tutela (ex quibus, Virgine benefauente, tantus in Rempublicam Christianam manat fructus) tum in Collegijs, vbi vigent studia; tum in Domibus professis Societas magno studio excitaret, atque amplecteretur; quas longissime gentium quotidie propagat, & per vniuersum Christianum Orbem latissime disseminat, & vbiq; locorum frequentissimas habet, quæ profecto apud nos numero plurimæ, dignitate lectissimæ, morum integritate præclaræ sodales in Christianæ religionis officijs, & erga Virginem pietate, instituunt, atque educant. Quare lectissima iuuentus in nostris Gymnasijs ijs virtutum

Per Virginiem castitatis donum speratur in Societate.

Deut. 22. Vocationem à Virgine agnosimus.

Societas Congregationes Virginis beneficio eiusdem instituit.

Ppp- tum

Damò ab obliquo egreditur, quia B. Ignatij Virgini fuerat adnotata.

Adiuciam & illud, quod grauissimum videri debet, quia vel ab ipsis hostib. expressum est testimonium egregiæ voluntatis B. Ignatij in Virginem; Aucto est idem Ribadacera, in vita B. Ignatij breuiori edita anno 1600. (vbi plurima per beatum Ignatium miracula effecta recenset.) inter alia Mutinæ eodem anno 1600. in illa celebri complurium dæmonum per beati Ignatij merita, è corporibus quatuor fororum, & alterius consobrini earum expulsionem, fuisse pessimum dæmonem, obstinatissimum eundem, & confidentissimum plures sacrorum machinas eludentem; tandem ingratum excedere coactum, ad beati Ignatij nomen, quamuis eum irrisisset, adiecissetque laudationem eius luculentissimam, eum ter illum appellasset faustum, diceretque S. Ignatius, S. Ignatius, S. Ignatius me eicit ob tuam humilitatem, & potentiam, & ob eius singulare studium, quo is viuus ardebat in sanctissimam Virginem.

23. Cæterum non abs re erit, si vbi de B. Ignatij in Virginem pietate agimus, aliqua de eadem, quæ in Societate Jesu ab Ignatio fundata viget deuotione, subnectamus. Et quidem Societas nostra vniuersa singulari Dei beneficio Virgini Deiparæ semper fuit addictissima, omnesque Societatis nostræ religiosi eam tanquam peculiarem Dominam, ac patronam

Societas circa veram Virginem esse deuotissimam.

tum initijs, quæ in Virginem feruntur imbui-
tur. Hanc vnam potissimum nostra Semina-
ria, quæ Romæ diuersarum nationum, & in
toto Septentrione plurima in Societatis disci-
plinam sunt tradita, morum Magistrum stu-
diorum suorum Patronam agnoscunt.

*Pietatis
cultus quæ
erga Dei-
param So-
cietas ex-
arces.* Neque illud silentio prætereundum, quod
à Societatis Jesu nascentis exordio apud e-
iusdem religiosi vsu receptum cernimus cir-
ca globulorum sertum, vulgò B. Virginis Ro-
sarium, vel precariam coronam appellatum,
in quo certo quodam spherularum numero
ad Christi Domini, eiusque Genitricis vitæ
mysteria recolenda, orationem Dominicam,
& salutationem angelicam iteramus. Nam, vt
de aliquorum interim ordinum hominibus
taceam, apud quos in more est positum huius-
modi sertum conspicuum stare; à primis
certè nouem Societatis nostræ Patribus eum
è Gallia nondum constituta Societate, ad bea-
tum Ignatium Venetias pedites se conferrent:

Turfellin. *Maria corona,* inquit Turfelinus lib. 1. vitæ B.
Xauerij cap. 4. *Catholica Religio inter ha-
reticos inde: è collo suspensa protabatur,* reliqui
etiam Societatis nostræ homines è cingulo il-
lam pendulam propalam deferunt, non equi-
dem ad inanem ostentationem, sed vt hac præ-
candi formula suum multis nominibus Virgi-
ni Deiparæ debitum obsequium, atque inti-
mam, erga eandem, pietatem, & cultum om-
nibus testatum faciant: & verò nostrorum
exemplo, atque institutione in Transalpinis
Regionibus, sodalibus plerisque parthenijs
mox quoque iste ad hæreticorum detestatio-
nem solemnissimè esse coepit, vt inter alia, hoc
etiam signo quibus eos ab hæreticis internos-
catur.

25 Illud quoque Societatis erga Deiparam
studium, ac pietatem non obscure declarat,
quod cum eius Constitutiones à B. Ignatio e-
ditæ in Theologia doctrinam scholasticam
D. Thomæ legendam præscribant, & Quinta
eiusdem Societatis Congregatio Generalis
vnanimi consensu statuent in Theologia
scholastica S. Thomæ doctrinam, tanquam
solidiorem, securiorem, magis approbatam, &
consentaneam nostris Constitutionibus à
Professoribus nostris sequendam; excipit ta-
men quinta Congregatio illam S. Thomæ o-
pinionem, quæ est de Deiparæ Conceptio-
ne, in qua nostri Doctores sententiam hoc
tempore magis communem, magisque apud

*Constitu-
tiones So-
cietatis
Jesu.*

Theologos receptam, quæ vult, eam omnia
originali noxæ expertem, sequi iubentur. Et
sanè ante editas constitutiones, & ante hoc
decretum ab ipsius Societatis primordio No-
stri omnes tum Concionatores in soggessis,
tum Professores in cathedris, tum scriptores
in libris editis, Conceptionem Deiparæ Im-
maculatam rationibus, & scriptis pro virili
parte semper defendere sunt conati. Quinè
in libris editis, Conceptionem Deiparæ Im-
maculatam rationibus, & scriptis pro virili
parte semper defendere sunt conati. Quinè
etiam eiusdem Societatis Præpositus Gene-
ralis, vir piissimus iuxta, ac doctissimus, cum in
sacro Tridentino Concilio Theologum Pau-
li III. summi Pontificis vna cum Alphonso
Salmerone ex iisdem pariter nouem socijs a-
geret, & quæstio illa tractaretur de peccato
originali, cuius Deipara immunis exitu, Ro-
gatus suam sententiam, negat, auctore Riba-
deneyra lib. 3. vitæ eiusdem cap. 17. se quod
quartana febris grauius laboraret pro argu-
menti dignitate posse disserere, descendit ta-
men suggestum vt eumque suam sententiam
pro Immaculata Conceptione dicitur; Ve-
tium præter spem, & opinionem tres integras
horas Deiparæ beneficio firmis lateribus pro
ea sententia plurimis allatis testimonijs, & ex-
quisitis rationibus, admirabili qua pollebat
eruditione, & omnium approbatione perora-
uit, in orationis verò fine se viribus valentio-
rem sensit, quam cum dicendi initium fecerat.
Et quidem sacrum Concilium Tridentinum
multis adnitentibus, & præsertim Laynez in
sess. 5. habita die 17. Junij 1546. ad decretum
de peccato originali declarationem expresse
adiicit, non esse suæ intentionis in eo decreto,
Beatam, & Immaculatam Dei genitricem
comprehendere, sed obseruandas Constitu-
tiones Sixti IV.

Et quoniam de Alphonso Salmerone men-
tio incidit, cuius eruditionem, ac doctrinam
sexdecim, eaque insignia, quæ in sacram præ-
cipue Evangeliorum historiam, & in reli-
quas noui testamenti partes exarauit volu-
mina, satistestantur; ad scribam quod idem
Ribadeneira in ipsius vita commemorat,
cum esset Concionator insignis, & in suis ad
populum sermonibus non verborum hofeu-
los, nec vanos quosdam conceptus ad ostentationem
ex profanis auctoribus petitos, sed
solidos ex diuinis oraculis, & sanctis Pa-
tribus

tribus desumptos, ad Dei gloriam, & animarum fructum magna auditorum approbatione, & frequentia proponere solitus esset, scribit Ribadeneira tanto enim erga Virg. studio flagrasse, ut in quadragesima singulis sabbatis Deipara ad populum verba faceret, non absque auditorum admiratione, quos ad Deiparæ pietatem mirifice inflammabat, cuius exemplum complures Concionatores magna erga Deiparam pietate etiam nunc sequuntur.

Pluribus Societate cunctis, ut de Virgine scribitur.
 Illud quoque inter Virginis beneficia Societati concessa connumerandum videtur, quod & Societatis quoque obleruantiam erga eandem declarat; multos paucis hinc annis scriptores ingenij doctrinæque facultate præstantes ex nostro ordine extitisse, qui locupletissima condidit in honorem tantæ Virginis ingenij, pietatisque monumenta, partim ut impiam, impuramque hæreticorum, præsertim recentiorum, qui contra Virginem os suum aperire ausi sunt, audaciam frangerent; partim ut Virginis præstantiam, atque dignitatem declararent, & in alijs eiusdem exemplo piom sanctitatis studium accenderent. Inter hos, ut omittam alios ex nostris, qui hoc idem argumentum egregiè tractarunt, meritò recentiori possunt Petrus Canisius, Franciscus Suarez, Franciscus Arias, Sebastianus Barrada, Blasius Viegas, Martinus del Rio, Horatius Turselinus, Christophorus à Castro, Franciscus Costerus, Vincentius Brunus, Laurentius Massellus, Ioannes Bonifacius, qui suæ non magis doctrinæ, quàm pietatis, erga Virginem immortale ediderunt monumentum.

Imago S. Mariæ maioris à P. Francisco Borgia divulgata.
 26 P. Franciscus Borgia Societatis nostræ Præpositus generalis, vir insigni sanctitate excellentes, qua erat in Virginem pietate multis, magisque difficultatibus superatis. Primus B. Virginis Imaginem ad exemplum eius, quam S. Lucas depinxisse dicitur, & asseruatam in æde sanctæ Mariæ Maioris præcipuo cultu, sensuque Roma veneratur, depingendam curavit, & quo prius unius Urbis beneficium, omnibus gentibus in commune conferret, plures ad huius exemplum depictas multis Principibus, & viris primarijs, ac nostrorum domicilijs communicavit, quæ vulgatæ multis in locis amorem, ac pietatem in Virginem auxere. Hæc omnia testatur Ribadeneira in vita P. Borgiæ lib. 4. cap. 4. Huius

Imaginis exemplum B. Ignatius Azebedius Societate Iesu inclutus Christi martyr, vir religiosissimus, & Virgini apprimè deditus, ex vrbe secum extulerat, cum anno 1570. die 15. Iulij ab hæreticis Calvinistis Prædonibus in Indica navigatione, qua Provincialis in Brasiliam cum multis alijs reuertebatur, est deprehensus. quare hac imagine sumpta, pro ut res, & tempus postulabat, ad officium, & pietatem omnes hortabatur: deinde obuiam hostibus factus elata manibus ea, quam diximus, Imagine contestatus omnes, qui aderant, se pro fide Catholica mori, vno in capite, tribusque in pectore acceptis vulneribus ad hæreticis sacram Imaginem frustra extorquere conantibus, in mare est præcipitatus, vna cum ipsa Imagine, quæ de Ignatij manibus nunquam exciderat, octo & triginta eius socijs pro eadem fide Catholica vna cum ipso interfectis. Corpus B. Ignatij in mare proiectum non subsidit, ut cætera: sed brachijs ad instar crucis expansis, quàm longissimè oculi sequi potuere, super aquas ferri non sine admiratione visum est, quod sacri huic imagini, quam in manibus ferebat, meritò ascribi potest.

27 Virginem quoque sanctissimam peculiarem Societatis nostræ curam gerere apertè ostendit visio illa quam ca. 20. retulimus cum P. Martino Gutierrez eiusdem Societatis viro sanctissimo, visa est Virgo Deipara Societatem vniuersam collectam, illiusque alumnos tanquam filios sub amplissimo sui pallij tegmine amantissimè circumplecti, eosque materno fouere affectu: quam visionem litteris Hieronymus Platus lib. 1. de bono status religiosi, c. 34.

Inter signa porò peculiaris protectionis ac benevolentia, quibus Deipara nostram Societatem est dignata, & illud recentiore possumus; quod primum, quod eadem Societas in sui exordio ad propria munera obtulit eunda habuit templum, erat ipsi Virgini dicatum; ex quo postea, tanquam ex capite, Societas magno reipublicæ Christianæ bono in vniuersum terrarum orbem longè lateque eadem munia propagauit, idque templum eodem anno 1540. impetratum est, quo summi auctoritate Pontificis Pauli III. ipsa est confirmata Societas, ut protinus natam suscepisse quasi vniuersa Virgo beatissima, ac recto carentem benignissimè in domum suam recepisse videatur. Cum enim beatus Ignatius

Ribaden. lib. 3. vita P. Borgiæ c. 10. Epistola Pet. Diaz de martyrio B. Ignatij Societatum c. li. teru man. scriptio. Imag. vera B. Virg. ex B. Ignatij Azebedi manibus extrahere hæretici frustra conantur.

Virgo Societatis sub pallio circumplecti visa Hieronymus Platus.

Societatis parens, & reliqui Patres in Vrbe proprium templum ad confessiones audiendas, ad conciones habendas, & Christianæ fidei rudimenta pueris tradenda quærent; Ecceſia eis B. Mariæ, quæ à Strata dicebatur, opera Petri Codacij attributa est, ad Capitolij radices sita, salubri iuxta, ac celebri, & opportuno ad proximorum salutem procurandam Vrbis loco, quam ipsemet B. Ignatius, vt testatur in suis de Societatis rebus Commentarijs Ioannes Polancus, ex tota Vrbe delegerat. Qua ex æde postea Deiparæ pietatem spirans imago in pariete depicta in nonam Basilicam Alexandri Cardinalis Farnesij liberalitate à fundamentis magnificè extructam, artificum diligentia, ita vt erat integra est translata, & in primario eiusdem Basilicæ sacello, ad dexteram aræ maximæ posito, marmoreis eolumnis insigni collocata, pia fidelium veneratione colitur. Et sanè pijsſima mater filij sui alumnos complexa, eorum labores mirificè in eo templo adiuuit, quemadmodum fructus in vrbe ex concionibus, alijsque ministerijs, in crebra sacramentorum penitentia, & Eucharistiæ usurpatione; in abusus, qui in compures interpretant tollendis, in auita pietate, ac sanctitate excitanda, apertè declarat: adeo vt Cardinalem Baronium pietate ac doctrina clarissimum in exhortatione, quam anno 1604. ad frequentissimum populum, qui ad supplicationem quadraginta horarum bacchanaliorum tempore conflaxerat, in nostro templo habuit, dicentem audierim, templum istud meritò ANASTASIAM appellari posse, quòd in eo frequens sacræ Eucharistiæ perceptio tot iam seculis apud laicos, qui perpauca exceptis, semel tantum in anno eam sumebant, intermissa, in piffinum tandem morem restituit, ac veluti resurgere cœperit, qua in re illud Nazianzeno spectabat, qui Basilicam, in qua eius opera fides Catholica in vrbe Constantinopolitana, Arianorum potissimum hæresimere compressa, atque extincta, reuiuiscere, & caput stolere visa est, Anastasiam appellauit, teste eodem Nazianzeno oratione ad centum quinquaginta Episcopos; quam eandem Basilicam in memoriam eiusdem Deigenitris Mariæ fuisse dictam, scribit Sozomenus lib. 7. cap. 5.

Sozomen
Colligium
Societatis
Iosuin B.

His annexere possumus, & aliud Deiparæ erga nostram Societatem nec obsecrari, nec vulgare maternæ benignitatis, ac sin-

gularis beneuolentiæ argumentum. Paucis Virgini enim post annis à fundata Societate, Deipara in Lauretano templo cunctarum nationum peregrinatione celeberrimo, & miraculorum multitudine ac gloria longè clarissimo, admirabilem tot peregrinorum ed confluxum utilitatem procurandam, nostrorum opera, ac laboribus, vt vixeamque illam peculiari quadam ratione suam, Societati nostræ excolendam tradere dignata est. Cùm enim eo in templo ædes illa augustissima ex Nazareth pimum, deinde ex Dalmatia Angeloum ministerio translata colatur, in qua ipsa nata, in qua ab Archangelo Gabriele salutaria Deum concepti, quam cum filio tot annos incoluit, quamque sibi cordi esse innumeris miraculis, ex quibus aliquot cap. 20. memorauimus omnibus testatum esse voluit. Iulius III. Pontifex Maximus Cardinalis Carpenſis sacræ ædis Protectionis admonitu anno reparata salutis 1554. teste Ribadeneira lib. 4. vixit B. Ignacij, cap. 10. Collegium Societatis J. 87 Laureti erexit, supra ma ædium sanctæ domus contiguatione nostris attributa, expensisque ad vtiæ necessarias ipsa Domo Lauretana suppeditante, vt essent; qui aduenarum, & indigentium confessionibus assiduam, ac diligentem operam darent, eosque Christianæ vitæ officijs sanctè instituerent, & ad pietatis studium sedulo inflammarent. Nec non confituum sibi nostræ societate sacerdotibus, extertarum linguarum peritis, Transalpinorum, aliorumque diuersarum nationum confessiones sine interprete audire possent, quod deinde Collegium postea Paulo IV. Pontifice approbante, maiori nostrorum numero est auctum, Maguo inquit Turdelinus lib. 3. histor. Lauret. cap. 12. & 13. & de regionis peregrinorum incrementis: Lauretana Domo emouit: ex eo enim temporis facta constat, & aduenarum frequentiam, qui cura sunt quingenti sacerdotibus de animæ suæ salute agere possunt, & donorum copiâ solito longe tunc maiorem.

Ad hanc vero erga Deiparam pietatem in nostra societate f. ueodato, atque augmentum plurimum conferunt mutua notitia adhortationes: & vt alios tacemus, Claudius Aquatius eiusdem Societatis Præpositus Generalis in Epistola, quam anno 1586. ad studio perfectionis, & charitatis fraternæ ad Societatis nostræ Patres fratresque dicit; eos ad præcipuam quandam erga Vir-

Card Ba
ronium
plum no-
strum
Anastasia
appellat.
& quare

Nazianz

Sozomen

Colligium

Societatis

Iosuin B.

Robado
neyra

De pe
tio a d
g ven
Societ

B. Fr
Xau
Virg
Egim

P. Flo
Ton

ginem beatissimam pietatem, atque fiduciam, veluti rationem quandam efficacissimam; quæ ipsos ad perfectionem etiam, atque etiam promovere poterit, quasi novis sacibus inflammare studuit. ad quod nonnullas affert rationes, illam præsertim, quia complures sancti hac Deiparæ devotione magnos in pietate progressus fecerunt, & quia B. Pater Ignatius Societatis nostræ Patris plurimum sibi præsidij in tanta rerum omnium Domina, atque Regina sibi collocaverat.

P. Ignatius Deiparæ addictus.

Societas in difficultatibus suis per Virginem ab eis liberata.

Et certe Societas crebris neque ambiguis, aut vulgaribus significationibus tanti nominis, ac patrociniij vim experta est anno enim 1587. difficillimis jactabamur procellis, potentium hominum studio concitatis: cumque P. noster Generalis Claudius Aquaviva quotidianas B. Virginis litanias universæ Societati recitandas indicasset, auxilium sensimus; foedissimi turbines conquierunt. Post aliquot annos similis nos tempestatis æstus excepit: emerimusque simul ac anno 1602. indicta post litanias quotidianas in singulis domicilijs ab omnibus recitari solitas statè, solemnique præce Salve Regina, vel Ave maris stella hujus auxilium Virginis suppliciter implorare coepimus.

De præcætionem ad Virginem pro Societate.

Eug. Mater sanctissima; sic nos, ut coepisti, complectere. sic tibi penitus deditos, ac semper addictos tuere; & laboribus, studiisque nostris obere pietatis tuæ fructus, cujus semen in B. Ignatio posuisti. sic perpetuo repose, sic collige sic terram hanc nostram nunquam efforem velis, quam opis tuæ perpetuis officijs tanquam imbribus irrigasti. Tui sumus, quod è filio tuo multa bona suscepimus; quod multa plura speramus; tuum est, tuum erit. Auge Mater piissima tuam bene fidem; tuere Virgo Mater sanctissima.

B. FRANCISCUS XAVERIUS Societatis in Jesu

B. Franciscus Xaverius Societatis in Jesu.

29 B. Franciscus Xaverius, unus ex nominibus B. genitij L. ysaie socijs sanctitate, & anna tuorum gloria in lyris, qui primus è Societate Iesu Evangelij lumen in remotiora rem indiam & in Japoniam intulit. B. Virginis Dei genitricis secundum Christum, teste nostro Horatio Turcellino in ejus vita lib. 6. cap. 5. maximè fuit addictus; cujus operem, & vi-
vum, & moriens in omnibus suis rebus implo-

P. Horat. Turcellino.

rate solebat. & ut omnittam vota bonis omnibus rennuciandi, saluti animarum vacandi, & Jerosolymam proficiscendi, quæ cum alijs primis Societatis nostræ Patribus, ejusdem consilij socijs Parisijs anno 1574. in B. Virginis templo, quod mons martyrum dicitur; nuncupavit ipso die Assumptioni Virginis sacro, quo eandem promissorum suorum, & testem, & præsidem haberet; complura, quæ ejus erga Virginem pietatem declatant, testantur. In tradendis symboli articulis, & decalogi præceptis illa ferè ratione utebatur, quemadmodum in quadam Epistola ipse scribit, ut primo præcepto decantato, primum Christi operem invocaret, recitata oratione Dominica; deinde cum reliquis caneret: Sancta Maria mater Iesu Christi impetra nobis à filio tuo, ut primum ejus præceptum servemus seculo, inde salutationem Angelicam adhibebat, eademque ratio in reliquis novem præceptis servabatur. Instructionis verò, qua doctrinam Christianam tradebat, clausula erat: Salve Regina, quæ B. Virginis operem, & auxilium omnes implo-

Vota eorū Virgino Lutecijs nuncupata.

Virginem nuncupatis docenda doctrina Christiana: Lib. 1. epist. B. Xaverij epist. 2.

Horatius Turcel. lib. 2. vita e. 29. Contra dæmonem Virginis operem implorato. Lib. 2. c. 10. Energumânâ, ac mâtium adolescentiam Virgini sacro celebra to sanat. in Japonia die Assumptiois per venit.

Cum Meliapote noctu antè atam Virginis supplicat, & à demonibus acriter verberatur, Deiparam sui certaminis spectatricem implorabat, illis verbis idemdem petitis: Domina optulare, Domina mihi non optulabris: In dubijs rebus Deum consultebat, adhibita beatissima Virgine deprecatrice, quod & fecisse scribitur Meliapote, cum abceps animo esset, pergeret ne ad Mazacates, an in Indiam rediret. Obsessum à dæmone adolescentem, qui linguæ usum amiserat, & periculo suo laborabat sacro Virginis sacro, excussio dæmone, integræ sospitati restituit. In Japoniam ubi tot prælata facinosa ad Dei gloriam edidit, ipso Assumpta Virginis die, multis difficultatibus, quibus eam navigationem Satanas impedire conatus est, Virginis ope superatis, pervenit. In reditu ex Japonia cum scapha, in qua quindecim erant viri, propter duos Saracenos, ab oneratia, in qua ipse vehabatur, retinaculo rupto vi tempestatis esset abtepta, & momento penè temporis omnium conspectum effugisset, omniumque opinione desperatum de ea jam esset, sub à Xaverio precibus ad Deum, & Deiparam Malacensem, cui etia sacrificia vouit, post triduum è certissimo naufragio incolumis ad oneratiam, Dea Deiparaque beneficio redijt.

In morte
Virginem
invocabat

In supremâ agitudine moribundus biduum
voces illas subinde iterabat: *Jesu fili David mi-
serere mei. Et, Mater Dei memento mei;* tan-
dem *IESUM*, & *MARIAM* sæpè inclamans, in
Sanciano Insula apud Sinas, dum in illorum
conversionem, non sine maximo capitis sui,
vel perpetuæ servitutis discrimine, se totum
tradere meditatur, atque ardentè exoptat die
2. Decembr. anno Domini 1552. ætatis suæ
55. Indiæ verò suæ peregrinationis undecimo,
sanctè obdormiuit in Domino.

B. CONSALVVS SYLVERIA

Martyr Societatis Iesu.

B. Consal-
vus Sylve-
ria e Soc.
Iesu.

Beatus Consalvus Sylveria Societatis Iesu
sacerdos martyrij palma illustris, cujus vi-
tam Nicolaus Godignus ejusdem Societatis e-
leganti stylo nuper in lucem edidit, egregia in
Deiparam pietate, & observantia fuit. Is
Patre Sorteliæ Comite, clarissimo genere in
Lusitania ortus, adolescens Societatem ingres-
sus, in religiosam perfectionem adipiscendam
alta sui despicientia, rerum humanarum con-
temptu, seuera corporis sui castigatione, pro-
ximisque juxta Societatis institutum omni o-
pera ad Christum adducendis strenuè incu-
buit. In Indiam ad Christi fidem inter Bar-
baros disseminandam trajecit, ibique Provin-
cialis munere summa fide, nec minore exem-
plo persunctus, in Monomotapam Africae
regionem profectus, Regem Deiparæ aspectu
secundum quietem permotum, quod tractat
de Miraculis scriptus, cum matre, & ceo-
centis proceribus baptismo iustavit, & eo-
dem deinde Rege mendacijs Minguamis Me-
humerani, aliorumque tuum monitus est,
cædem suam cum adhuc in Lusitania esset, di-
vinitus edoctus, ad eamque jam imminetentem,
amicisque prædictam, ardentissimis precibus
se comparavit. demum à barbaris strangula-
tus die 15. Martij anno redemptionis nostræ
1561. in Molengessem præterfluentem pro-
jectus est, quorum singulos Deiparæ
Rolarijs donaverat. hæc ex Masfio lib. 2. e-
pist. Scio in historia anno 1540. & ex Godi-
gno. De ejus verò in Deiparam pietate hæc
ex Godigno accipe. In lib. 2. ejus vita c. 2.
agens de ipsius in Monomotapam navigatio-
ne: Chiaulo, inquit, feliciter soluit Idibus
Januarij, anno Christi natu 1569. toto nau-

A Mono-
motapa Re-
ge marty-
rio insigni-
tus.

Masfio
Godignus.

Summa

gationis tempore pietatis, & religionis ope-
ribus sese exercuit. In beatissimam Virginem
Deiparam, quam viâ ducem, ac præ-
monstratricem delegit, ejus studium præci-
pue enitit: meditandis enim illius virtuti-
bus, & ornamentis integram diebus singu-
lis horam à prandio decrevit, quamdiu du-
rarèt navigatio. Primos tredecim dies, co-
actis ex mandato Nauarchi ad horam certam,
atque ad certum navis locum quotquot in ea
militum, & nautarum genere vehebantur,
non minori omnium voluptate, quam fru-
ctu, de Magnæ Matris laudibus summa a-
nimi contentione dixit, institutque eodem
Nauarcho assentiente, primum ut unoquo-
que sabbato, deinde ut diebus singulis ejus-
dem sanctissimæ Virginis Litanæ solenniter
dechantarentur. Nec verò beatissima Virgo
pietati defuit suorum, ipso enim Purifica-
tionis die navigantibus monstravit terram,
cujus aspectu plures dies caruerant, sed re-
pentinus casus gaudium turbavit; tanta e-
nim de repente, tamque insolens, ea anni
tempestate exorta procella est, ut integram
noctem mari toto errant, incerti de via.
Cumque ventorum vi navim retro agi crede-
rent nauæ; ecce tibi illucescente die iterum
Mozambici terra, & in ea eminens templum
Deiparæ Virginis; cui à propugnaculo co-
gnomen, religiosè dicatum, summa omnium
laetitia, & acclamatione cominus monstrator;
ut nemini dubium fuerit, quin Virgo sanctissi-
ma medijs in undis navim rexit; tutamque
ad portum adduxerit, & singulari beneficio
gratam se suorum laudum prædicatorum simul,
& auditoribus exhibere voluerit. Observatum
est, quo primum tempore apparere terram
nauicularius clamavit, Consalvum recitandis
horarijs precibus intentum, tunc illum Psal-
104. versiculum dicere: *Expandit nubem in pro-
tectionem eorum, & ignem ut luceret eis per no-
ctem,* quæ ille omnia præsentis Deiparæ patio-
cinio accommodabat. Utque igitur ad portum
applausa navis, & facta delectatio est, Consal-
vus subito ad illud ipsius Virginis templum,
quod apparuerat, nudis pedibus se confert, a-
liquot ibi dies permansit, assidue intentus ora-
tioni, nec summis Pan haleonis Sala viii pri-
marij Consalvi propinqui precibus moveri po-
test, eius ut domum diuertat. hæc Godignus,
qui & aibi lib. nimirum 3. c. 2. ubi ejusdem Con-
salvi

Consal-
Sylveria,
84. Dicit,
râpitiu

B. Sta-
lans K
ka Vir-
nia Ru-
ffirou
P. Fra-
Iesu Sa-
nus in
vitas

Qua in
seculo
ga Vir-
agebat

Emman-
bus An-
poloran

salui affectus in res sacras recenser. hæc de eodem habet, quanto studio, inquit, Deiparæ Virginem profectus sit, cum multa alia: tum frequentissimi de ipsa publice, & priuatim habiti sermones argumento sunt, De sanctissima enim Virgine, ubi se occasio dabat libens gaudentque loquebatur. Interdum autem animi in illam affectui externus cultus ex æquo responderebat. vbiunque enim aliquam eius imaginem intuebatur, demissis modeste oculis, & magna capitis, & totius corporis inflexione, flexis etiam nonnunquam genibus, illam venerabatur. Erat in ambulatione Goani Collegij Virginis effigies, venerationis ergo vulgò exposta, in eius conspectum quoties Consaluis se dabat, nocturno præsertim tempore, quominus posset obseruari, subsistebat paulisper, & supremam rerum Reginam, ac Dominam agnoscentes, venerabundus ante illam procumbebat. Idem sæpè animaduertit, cum in eiusdem Collegij hortu precarios globulos deambulando percurret, quoties enim Angelicam salutationem inchoabat, toties ante sacræ effigiem genua flectens, pium erga B. Virginem animum ostendebat. hæc de Consaluo Godignus.

B. STANISLAUS KOSTKA

Societatis Iesu.

B. Stanislavus Kostka Polonus & Societate Iesu ad quam Deiparæ voce (ut dicemus) missus est, incredibili erga eandem amore, atque obseruantia ferebatur, quod ex ijs, quæ ex vita eius à nostro Francisco Sacchino præcipue, & grauitè conscriptæ ad verbum verè excerptissimus, & hic subiicimus, facile intelligi potest. eum enim in Masouia Polonici Regni Prouincia Catholicis parentibus, & ex peruerstis, ac senatoria profapia nobilibus ortus Viennam ad Seminarium in disciplinam Patrum Societatis Iesu studiorum causa tredecim circiter annos natus mittitur, ubi miræ eius erga Virginem pietas, atque deuotio eluxit. dum enim Viennæ puer literis operam daret, semper in manibus Rosarium habebat, vel pios libellos: qui precationes, aut laudes Parentis sanctissimæ continerent. In scholasticis quoque exercitationibus eius laudes potissimum tractabat. Egrotanti cum Angelica manu singulari Dei beneficio, astante sancta Barbara virgine, & martyre; quam

peculiari affectu colebat, sacrosancta Eucharistia præbita esset; non ita multò post apparuit ei beatissima Virgo paruulum filium in sinu gestans, consensens clientem suum, & recreans: & quo vberiori eum suauitate perfunderet, puerum Iesum in eiusdem lectulo collocauit. Inde agro non animi solum miracula allata consolatio est, sed etiam corporis reddita valetudo, & cum lauit cæli Regina beneficium, in digressu enim nominatim eum admonuit, ut in Societatem Iesu ingrederetur: in quam, multis difficultatibus, & laboribus superatis, constanti admirabili, Romæ, quo eam ob eausam pedes, quamvis tenellus & delicatus Virgine per Dillingam se contulit milliaribus itinere. eo itinere mille, & ducentis confectis, demum admissus est: vbi verò cum reliquis novitijs viuere cœpisset erga Virginem beatam ita studium, pietatemque auxit, atque animum filij profusus induit, ut suam Matrem appellare eam in omni sermone consueuerit, idque tanto cum sensu, adeoque simplicitate ingenuitate, ut audientibus partem suæ suauitatis alpegeret. Cum frequentissimè de ea loqueretur noua semper, & magnificentissima quadam, quibus eam appellaret, excoGITabat nomina, & gradus in quibus collocaret, altissimos: apparebatque graue illi esse, quod adæquare sui iudicij præstantiam nequiret verbis; nec celsius quiddam, ubi illam reponeret, inueniret. Ad salutationem Angelicam, sacrum Rosarium, præcedente alias cum Psalmis in laudem Virginis consuetas suauissimè afficiebatur: cumque quam liceret creberrimè in ijs exequendis occuparetur, obseruabant Patres, id quoque eum præstare cum quadam venustate oris, & gratia extraordinaria, planè ut ei ab plena gratiæ Regina, cuius inseruiebat laudibus, præter morem indita videretur. Denique etiam exoptauit die, quo illa assumpta est in cœlum, solui vinculis corporis, idque ut optabat, & prædixerat est consecutus nocte, quæ præcedit Assumptionis sacram diem, anno 1568. Romæ in Domino Probationis sancti Andreae mense ab Societatis ingressu decimo, Matrem, ac Dominam suam secutus est ætatis suæ anno 19, tam leui prægresso morbo, ut omnino medicorum consilio præter naturam eo tempore, tamque leui ex causa mors illi contigerit, suprema nocte,

co m m m m m
cat.
B. Virgo
cum filio
et apparat.

B. Virgo
monet eam
ut in So-
cietatem
ingredia-
tur.

B. Stanis-
laus B. Vir-
ginem ma-
trem suam
appellabat.

mirificè de
B. Virgine
loquitur.

In obitu
quem sibi
prædixit
ram videt
Obijt in
peruigilio
Assump-
tionis sancti
Iesu, ac
Mariæ ad
mina uocet
iterans.

quæ

qua decessit, sacræ Crucifixi Imaginis plagas summo cum sensu exosculatus simili affectu obiaram qua valens utebatur, Virginis Imaginem complexus, atque osculatus est, & altera manu Rosarium cum piacularibus granis, altera sacrum cereum sustinens inter sanctissima Iesu, & Mariæ ingeminanda nomine, animam Deo reddidit. Apparuisse quoque moribando beatam Virginem aliqui prodiderunt; cuius sanctitatem pluribus eius intercessione editis miraculis, quæ alijs referenda relinquimus, attestatam Deus voluit.

B. ALOYSIVS GONSAGA SOCIETATIS IESU.

B. Aloysius Gonsaga Virginitatis societas.

Beatus Aloysius Gonsaga à Societate Imperij filius primogenitus, idemque futurus hæres sicuti peculiari B Virginis ope in lucem est editus: ita quo ad vixit, eandem Virginem peculiari animi affectu coluit. cuiusque virtutes conatus est imitari, etenim cum eius mater partus difficultate ita laboraret, ut omnibus medicamentorum præsidijs, frustra adhibitis, ipsa cum foetu in utero ex medicorum sententia morti esset proxima, Marchione eius viro assensum præbente, se Lauretanam Virginis domum, una cum puero, si superveniret inuisuram vouit. Voto emisso B. Aloysium enixa est, quem tamen paulò post moturum medicis pronunciabant. Sed Virginis sanctissimæ ope, & mater periculo, & filius morti substractus est: cum adhuc esset puerulus tantum in Virginem pietatis, ac deuotionis affectum concepit, ut cum de ea loqueretur seu cogitaret, imò vel eius nomen audiret, spiritali quodam deuotionis sensu totus commoueri, & colliquefcere videretur. vix decem annos natus Florontia, ut Deiparam aliqua in re ei gratissima imitaretur, perpetuæ virginitatis votum Deo in honorem eiusdem Deiparæ, coram celebri Imagine Virginis Annunciatæ, quæ summa omnium pietate in ea vrbe colitur, nuncupauit. quinimò Virginis præsidio, non solum Virginitatem perpetuò integram, & illibatam seruauit, verum etiam nullis carnis stimulis inquam commotus, nullis turpium rerum imaginibus est perturbatus, quemadmodum testati sunt ij, qui eius confessiones audierunt, singulis etiam diebus sabbati in honorem Virginis ieiunabat.

Miro deuotionis affectu de Virgine loquitur. Par. 1. c. 2. Et cap. 6. Par. 1. c. 2. Virginitatem Deo in honore Virginis vouet. Non sentit carnis stimulos. s. part. c. 6.

Mediolani dum esset adhuc in sæculo, crebro pietatis loca, præsertim verò templum Virginis ad S. Celsum eo tempore miraculis plurimis illustre, adire solebat. Madridij in Hispania cum decimum quintum ætatis annum ageret, Dei voluntatem circa vitæ suæ statum certius cognoscere cupiens, ad eam rem statim die aliquo Virgini sacro per eandem Virginem id è Deo magna cum animi contentione quærere, instabat dies Assumptionis Virginis sacer anni 1583; quare multis precibus adhibitis, magna cum præparatione ad sanctissimam Eucharistiam eo die percipiendam le comparauit, qua sumpta se totum in preces dedit; enixè rogat Deum optimum, vt per suæ Genitricis intercessionem ipsi significare dignetur, quam nam vitæ rationem inire debeat, quo gratum suæ maiestati obsequium præstet. at ecce quasi clara, ac manifesta vox ab eo auditur, qua vt in Societatem Iesu ingrederetur ei dictum est: hæc lætus effectus post multas abscortas difficultates, quibus eius ardens desiderium est dilatatum; tandem fit voti compos Roma die 25. Nouembris 1585.

Illud quoque hic obiter indicandum, in domino illa, quam B. Aloysius Madridij incoluit, post aliquot annos à pijsissima, arque illustrissima femina Anna Felice de Gusman, Marchionissa Cantarassenli Domum Probationis Societatis nostræ institutam fuisse, cubiculoque illud, in quo idem debebat in eius memoriam venerationi haberi.

Quo autem studio B. Aloysius Deiparam imitari niteretur, ex quibusdam præceptis calamo exaratis, quæ ad humilitatem comparandam sibi ipse constituerat, licet colligere: in quibus inter alia scriptum inuenitur ad humilitatem acquirendam plurimum habere momenti beatissimæ Virginis patrocinium, ad quam propterea peculiariter confugiendum dicebat; quippè quæ sicut præ omnibus puris creaturis in hac virtute enituit, ita præcipuè eos promouere studet, qui huius virtutis magno flagrant desiderio, eaque de causa ad eius opem patrocinium que confugiunt. hæc ex eius scripto. Demùm consumptus in breui expleuit tempora multa, pluribus enim meritis, atque virtutibus ornatus Romæ die 21. Iunii 1591 ætatis 24. excessit è vitæ: quem multis miraculis Deus clarum reddere est dignatus. hæc omnia in vita eiusdem religiosè, ac diligen- ter à nostro Virgilio Cepario edita plenius habentur.

S. CARO.

Par. 1. c. 2. Dando. para. 1. c. 2. ad. Soc. 1. c. 2. c. 2. c. 2.

in Dini. eius Me. drij Do. mus. Pr. batoni. argum.

Deipar. imitatio. fuit.

Exim. Caro. 24. D. 1. c. 2.

S. CAROLVS BORROMÆVS CAR-
dinalis Archiepiscopus Medio-
lanensis.

S. Caroli
Borromæi
virtutes
describun-
tur.

33. Sanctus Carolus Borromæus S. R. E. Cardinalis tituli S. Praxedis Archiepiscopus Mediolanensis, Pij IV. summi Pontificis ex sorore nepos, nobilissimo genere natus, nostra ætate quasi lucidissimum sidus toti præfulsit Ecclesiæ. enim verò Prælatorum omnium fuit exemplar absolutissimum, Cardinalitæ dignitatis decus præclarissimum, instaurator vigilantissimus Ecclesiasticæ disciplinæ, iurium Ecclesiæ propugnator acerrimus, pastorali curia imprimis insignis, zelator in diuino cultu promouendo feruentissimus, cuius causa nec sumptibus, nec laboribus vllis vnquam parcebat, in difficultatibus exantlandis constans, ac strenuus, in periculis pro Dei gloria subeundis impavidus, atque inuictus animæ suæ propter Christum, & gregem suæ fidei commissum planè prodigus, in Episcopalibus functionibus assidue administrandis indefessus, vitæ sanctitate, atque innocentia eximius, orationis assiduitate præstans, sui corporis afflictatione admirabili, incredibiliter ciborum abstinentia, eximia in pauperes beneficentia, miraculorum gloria maximè illustri. omni denique virtutum genere cumulatus. Is anno nostræ salutis 1584. die 4. Nouembris migravit in cælum, postmodum anno 1609, miraculis toto terrarum orbe clarus à Paulo V. Pontifex. Max. in sanctorum numerum omnium ordinum consensione, ac gratulatione ascriptus est: & sanè populorum ad eius clientelam, fidemque confugientium pietas atque studium Romæ, Mediolani, Neapoli, alijs Europæ locis tanto studio fertur, ut non nisi peculiari Deiprovidentiæ, quæ sanctos suos in laboribus honestare consuevit, tribui possit. Et hæc quidem omnia, atque his plura, quæ ne longius digrediamur, consultè præterimus, ex eius vita à multis diligenter conscripta abundè cognoscere licet.

Eximia S. Caroli virtutes
33. Descriptas
tam pietas

Is igitur talis, ac tantæ sanctimonix. Vir, ne quid ad virtutum, quibus maximè claruit cumulum desset, Virgini Deiparæ impense addictus esse voluit, cuius rei argumento cum multa esse possint, non ijs dumtaxat contenti erimus, quæ in vita sancti Caroli Italico

conscripta idiomate à Ioanne Petro Giuslano nobili Mediolanensi ex religiosissima congregatione oblatorum S. Ambrosij ab eodem sancto Carolo instituta p. è. ac luculenter mandata sunt litteris, quæ nos ad verbum ferè latinè reddita in hoc nostrum opus coniecimus. Hic igitur Auctor cum de virtute religionis, quæ in sancto Carolo potissimum enituit plura commemorasset, hæc de eius in Deiparam pietate lib. 8. capit. 2. subiicit.

Fuit B. Carolus sanctissimæ Deiparæ studiosissimus, eam sibi peculiarem patronam adoptauerat, eiusque perfugio in cunctis suis angustijs magna animi fiducia viebatur. Virginitatis etiam officium recognouit, & in optimam formam restituit, illudque flexis quotidie genibus recitabat, addita etiam corona quam ne in ipso quidem itinere omittebat. si verò longius fuisset iter, quod iniuerat, consueuerat dum eam recitare Rosarij mytheria animo meditari. Omnibus Deiparæ priuilegijs pane, & aqua victitabat, & quoties salutationis Angelicæ signum daretur, confestim vbiunque locorum, etiamsi in luculenta esset via, genua floctebat, eamque recitabat: de equo etiam, si in equo offenderetur, continuè desiliebat, quo flexis genibus Virginem saluaret. pari pietatis officio si quem per triuia sacerdotem, qui sanctissimum Eucharistiæ sacramentum ægroti domum deferret, offenderet, coeptum deserebat iter, vt Christum Dominum, donec ad templum rediret, prosequeretur: neque inde prius abscedebat, quam is in sacram capsulam ritè reconderetur. In sua quoque Metropolitana Ecclesia (quod eius erat in Deiparam studium ac pietas) certam erexit aram ad titulum Rosarij, cuius sodalitatem illic instituit; impetrauitque à summo Pontifice indulgentias omnes, ac priuilegia, quæ eidem Rosarij sodalitati in Romano B. Virginis supra Mineruam Templo iam pridè concessa fuerant, singulis mensibus primo quoque Dominico die haberi voluit, adhibita Virginis imagine supplicationem, quæ quidem ad hanc usque diem consuetudo perdurat: ei aræ largitus ipse est pictam tabulam, vbi Florentinæ Annunciatæ effigies ad vivum expressa, sibi multo ante donata à magno Ecuriæ Duce Francisco Mediceo. Insuper curauit, vt in omnibus collegiatis, ac parochialibus Ecclesijs, coacto ad ænis campani pullum clero, ac populo præcineretur Antiphona Virginis,

Q99

quæ

eo tempore occurreret, ut ad Mariæ nomen & inter celebrandum Sacerdos, & inter ministrandum Clericus caput inclinarent, quo & Virgini honor, & populo exemplum eiusdem rei faciendæ exhiberetur. ut denique supra Ecclesiarum parochialium fores Virginis effigies pennicillo exprimeretur. Populum hortabatur, ut præcipuis Deiparæ solemnitatibus cælesti se pane reficeret. instituit, ut omnes etiam milites Virginis Imaginem secum ipsi continenter haberent, eiusque officium quotidie recitarent. omnia denique quæ ipse condiderat collegia, sodalitates, confraternitates, & loca pia sub Virginis patrocinio, præsidioque constituebat, eamque ipsis in Aduocatâ tribuebat, præcipiebatque ut singuli sodales, ac fratres ad studium eiga Deiparam declarandum, eius officium, ac Rosarium recitarent.

Idem auctor infra cum de eiusdem Sancti Caroli pietate in peregrinationibus suscipiendis scriberet, subiicit eum inuicem longa illa quidē, ac maximè difficilia suscepisse, ut beatæ Virginis dicata Templi suis pedibus inuiseret. hæc ex vita sancti Caroli excerptimus.

BEATVS PHILIPPVS NERIVS

*Fundator Congregationis
Oratorij.*

*De B. Phi-
lippo Ne-
rio ex vita
suis ab An-
tonio Gal-
lonio con-
scripta.
Lib. 2. vi-
sa B. Phi-
lippi Ital-
icæ cap. 24*

NTRA recentiores quoque præcipuè commemorandus est beatus Philippus Nerius Florentinus, qui plenus dierum 26. Maij anni Domini 1595. ætatis suæ 80. Romæ diem clausit extremum, vir multi nominis, & virtutis, & cum paucis conferendus, clarissimæque Congregationis Romæ, quæ Oratorij dicitur, & sapientissimus Fundator, & prudentissimus Rector est habitus, ad cuius exemplum alibi quoque tum eius alumni, tum etiam alij magno cum fructu eam instituerunt, præsertim Neapoli; ubi ut obiter hoc attingam, magno animarum emolumento præclaro à fundamentis Dei Genitrici, & omnibus sanctis templo excitato, insigni domicilio compluribus illud vitæ institutum complectentibus posuerunt; fundatore imprimis Francisco Maria Tarugio è Monte Politiano B. Philippi alumno vitæ sanctimoniam, & familiaribus in Templo ad populum sermonibus insigni, qui postea Clem. VIII. obedientia coactus Archiepiscopatum Aucionensem suscepit;

*Francisc.
Maria Tar-
ugio à
dinali.*

max inter S. R. E. Card. allectus, non ita pridem sanctè, ut vixerat, Romæ obijt in domo Patrum Oratorij, quibus eum senio iam confectus debebat. Sed ut ad B. Philippum reuertamur, in qua erat in Deum, ac proximum egregia pietate, diuinæ gloriæ propagandæ, atque hominum saluti procurandæ fuit ap-primè deditus; & quod præcipue rem nostrâ attingit, religione, ac pietate eiga Dei beatissimam matrem exitiis. Hic igitur vir tantus, ac talis, cum ut sit Congregationi Oratorij tutelæ præsidium, & notæ familiaris præcipuum aliquod in signe quæreretur; huius sanctissimæ Virginis nomen, & Imaginem radijs vnde quæque coruscantem filium quæ in sino fouentis inscripsit; eandemque postea Imaginem in sigillo, quo in obfignandis literis Patres Oratorij vterentur, vltorandam censuit. vt ordo ille verè clarissimus, eius nomine, ac patrocinio gloriaretur in cuius materna pietate fundatus innuitur. Quæ in re illud memoria dignum accidit quod eiusdem Deiparæ Imaginem radijs similiter circumfusa supra ianuam Templi B. Mariæ in Vallicella, vulgo dicitur, non sine illo tum Patrum admiratione, postea ab eis est repetita. quod plane Dei providentia, & Virginis fauore factum existimatur. Huiusmodi enim imago à B. Philippo pro insigni Oratorij delecta, eademque supra Templi illius fores antea collecta Congregationem ipsam, quæ tunc migratura, sedesque ibi postea: fixura erat, præsignificasse vita est. quod rei eventus declarauit, cum ad templum illud haud multo post B. Philippus cum suis emigravit, ubi nunc nobilissimo templo extructo Patres illi magno cum Viri fructu, & approbatione, familiaribus ad populum sermonibus ex eiusdem B. Philippi instituto habendis, & Sacramentorum administratione in proximorum salute procuranda, grauius ac strenuè se exercent: in quo etiam Templo illud in Deiparæ honorem peculiare est, quod omnia etiam eiusdem templi sacella ipsi Deiparæ dicata cernuntur: si vnum excipias pretiosissimis lapidibus magnificentissimè exornatum, in quo B. Philippi corpus decenter asservatur. Et verò B. Philippi egregium in Virgineam studium ac deuotionem, beneficia singulari benignitate à Deipara, vel per Deiparam in ipsum collata, abundè testantur; vt videre est in eius vita ab Antonio Gallonio eiusdem Oratorij Sacra-
dote,

Gallonius in vita B. Philippi Nerei.
dote, viro pietate, ac eruditione insigni, latino primum, deinde auctius Italico sermone lauculenter conscripta; vnde nonnulla, quæ hic referimus, iidem fere verbis transfulimus. Itaque vir Beatus non ipse solum erga Virginem studio ferobatur singulari, sed ad hoc locus etiam assidue hortabatur. In Deiparæ honorem precationibus aliquas iaculatorias ad opem eius implorandam recitari iubebat, cuiusmodi est illa, quam ipse frequenter vsurpabat: *Virgo Maria Dei genitrix lesum ora pro me.*

In ca. ubi de virgine orationis eius
& illa: *Virgo Mater da mihi, vs semper tui sum memor;* & alios ad varios animi affectus pios excitandos; quorum exempla ad calcem vitæ eiusdem Italico sermone editæ habentur; ex quibus corollas aliquas crebro in Deiparæ honorem à suis recitari volebat in hunc modum, vt ad numerum globulorum coronæ B. Virginis loco Orationis Dominicæ, & Salutationis Angelicæ, quæ recitari solent, aliqua ex his precationibus identidem reperenda substitueretur. In suo cubiculo (quod post eius obitum in oratorium, ubi sacra sunt, meritò est conuersum) à Domino, & à B. Virgine sæpius meruit visitari: sed peculiariter anno 1594. cum desperata à Medicis eius salute penè moribundus, Beatissimam Virginem ad se in lectulo iacentem venire coniecit: mox integram sanitatem recepit. ipse verò toto corpore nullo fultus adminiculo ad vnus circiter cubiti altitudinem sublimis mirandum in modum attollebatur, & Virgini clara voce vber-

B. Virgo in suo cubiculo assidue apparuit admiranda Virginitate apparuit.
rimis intermixta lacrymis dicebat audientibus, qui aderam, ipsamque ita à cubili sublata videntibus (inter quos aderat Antonius Gallonius, qui hæc litteris mandauit.) *O charissima mihi Virgo tu ad me venisti, vs me his doloribus liberarast; quis ego sum, qui tua presentia sum dignus? & similia verba humilitatis, & familiaritatis plenissima.* Alias anno 1576. cum tignum, cui rectum adiculæ superponebatur, in qua sacra à Patribus Oratorij fiebant altera ex parte totum extra murum, fulciente nemine, staret, vidit noctu Deiparam suis illud manibus sustentantem: ex quo præsentissimam eius opem in tanto discrimine intellexit: statimque à fabrica reatum illud, ne spontè corruens aliquem opprimeret, demolendum curauit. Cum aliquid à Deo enixius consequi vellet, Virginem deprecatricem adhibebat, quo in genere anno 1572. cum Cæsar Baronus eiusdem Oratorij Sacerdos, vir

B. Philippi Nerei adsumus sublimis terra at illatur.
non minus vitæ sanctimonia, quam eruditione clarissimus, qui postea in S. R. E. Cardinalium numerum est cooptatus, & periculosa febri ita laboraret, vt de eo iam concludatum esset, B. Philippus ad orandum pro eius valetudine se dat, cuius orationis series ipsi Baronio, qui eo tempore somno correptus erat, obiecta est. videbatur sibi videre eundem B. Philippum prope Christum stantem; ad Christi dexteram sanctissimam Virginem candenti amictu, & beati Virum obnixè Dominum rogantem in hæc verba: Cæsarem restitue pristinae valetudini id quod magna fiducia varijs identidem repetebat, nec tamen quicquam impetrabat: quare ad sanctissimam Virginem conuersus, cum ea suppliciter agebat, vt quod ex se consequi non poterat, per eam omnino assequeretur. cumque Virgo impensè oraret filium, tandem exorauit. Somno deinde æger expergefactus, breui omnino penitus morbo liberatur. Anno 1576. cuiusdam afflicti capitis doloribus, & febribus vehementer afflicto, manibus suis capiti impositis in has prorupit voces: Peccata fuge: sanctissimam Dei matrem magno pietatis affectu venerare: & confestim melius habere cepit, breuique incolumitati est redditus. Post eius obitum rogatus à nonnullis, vt à Virgine sanctissima aliquid exoraret, illic fructum precum eius sunt experti. Cum enim quædam mulier anno 1595. Octobri mense fetum mortuum effudisset, obstetrix multis remedijs frustra adhibitis, sanctissimæ Virgini pro puero votum fecit: sed cum non exaudiretur, orauit B. Philippum, vt beatissimam Virginem ipse rogaret, vt puerum à mortuis excitaret: quo sacro baptismo ablui posset: & aliquot beati viri capillis admotis, extemplo mortuus infans redijt ad vitam. mox saluari baptismatis vnda abluitur. Cuidam puellæ gratissimè ægrotanti Deipara cum B. Philippo, ad quem puella cum parentibus confugerat, per quietè visa ei dixit se B. Philippi intercessione moribus depulsuram, atque ita breui conualuit.

Lib. 2. c. 33. Per Virginem impetrat desiccat vitam. Cuiusdam ægroto sanitatem.
Lib. 2. c. 33. Per Virginem impetrat desiccat vitam. Cuiusdam ægroto sanitatem.
Lib. 2. c. 33. Additis ipsa in vita Latino sermone edita habentur.
35 Hanc porò erga Virginem pietatem non tantum viri Ecclesiastici coluerunt, verum etiam sæculares Principes præclara eius rei exempla posteris reliquerunt, quorum

Ad pietatem Virginitate horretur lib. 2. c. 33. Dolore capitis agrum sanat.
Lib. 2. c. 33. Per Virginem impetrat desiccat vitam. Cuiusdam ægroto sanitatem.
Lib. 2. c. 33. Additis ipsa in vita Latino sermone edita habentur.

Ad pietatem Virginitate horretur lib. 2. c. 33. Dolore capitis agrum sanat.
Lib. 2. c. 33. Per Virginem impetrat desiccat vitam. Cuiusdam ægroto sanitatem.
Lib. 2. c. 33. Additis ipsa in vita Latino sermone edita habentur.

CONSTANTINVS IMPERATOR & Civitas Constantinopolitana

35 Hanc porò erga Virginem pietatem non tantum viri Ecclesiastici coluerunt, verum etiam sæculares Principes præclara eius rei exempla posteris reliquerunt, quorum

quorum nonnulla, omiffis plurimis, huic ca-
piti inferenda duxi.

*Constantinopolis à
suis fundat
ione Deiparæ dica-
ta.
Zonaras.
Niceph.*

Constantinus Magnus Imperator longè
clarissimus cùm constantinopolitanam urbem
Bizantijs fundasset, Episcopus, qui ad Nice-
nam Synodum conuenerant, euocauit vt suis
precibus noua ædificia confirmarent, quem-
admodum testatur Zonaras lib. 3. Annal. &
Nicephorus lib. 8. Eccl. hist. c. 26. *Igitur, inquit
Nicephorus, encania, & consecrationis festum
dñm celebrant: in cruento sacrificio operantur:
precibus, votuq; urbem abundè prosequuntur,
& firman: eademq; Dei genitrici dedicant, no-
uam Romam, imperantemque Constantinopolim
cognominantes. Alexandro cum Bizantijs Eccle-
siam regente. hæc ille. Idem porò Constanti-*

*Gregorius
Turonen.
Tres pueri
ingentes
columnas
B. Virginie
ope astol-
lunt.*

nus, teste Gregorio Turonensi in libro de glo-
ria martyrum c. 9. Deiparæ Basilicam admi-
rabili opere erexit, in qua cùm columnæ præ
magnitudine (habebant enim sexdecim ped-
um circuitum) leuari non possent: beatissi-
ma Virgo per visum ostendit artificei quasnam
machinas adhiberet, quomodo trocleas sus-
penderet, atque funes, iussitque vt tres pue-
ros è scholis ad tantum opus adhiberet: quæ
omnia cùm ille euigilans perfecisset, tres illi
pueri columnas, quas multitudo virorum for-
tium mouere nequiverat, summa velocitate
subleuarunt. Quantum autem opis à Deiparæ
Vrbis Constantinopolitana Virgini, vt dixi,
dicata, eiusque nomine Ciuitas Virginis
appellata, consecuta est, facile declarant
Græcorum historia, & Annales apud Theo-
phanem; qui cùm aliquod magnum à Deo
consecutum populum Constantinopolita-
num tradit, id Deiparæ precibus consecu-
tum, affirmat. Inter alia verò Ciues Con-
stantinopolitani à Saracenis, alijsque Bar-
baris sæpe obsessi, vel oppugnati cum com-
plura, eaque celeberrima in vrbe illa essent
Deiparæ templa, eiusque cultus apud ipsas
inprimis vigeret, ad Deiparam confugientes,
eamq; enixius inuocantes non sine magna
barbarorum clade sunt liberati. quod peculia-
riter consecuti sunt cum ingenti exercitu
obsiderentur ab auaribus Thracibus, qui Hun-
ni dicuntur, anno nostræ salutis 625. dum
Heraclius Imperator in bello Persico occupa-
tus ab ea Vrbe abesset, & iterum à Saracenis
anno 672. sub Constantino Pogonato: & ab
ijsdem anno 717. sub Leonis Isaurici ini-
mum cùm nondum bellum contra sacras I-

*Constanti-
nopolita-
na Ciui-
tas à Vir-
gine de-
dicata.*

magines apertè suscepisset. quæ omnia fusius *Cap. 10.*
cap. 20. descripsimus. Et quemadmodum Ci-
uitas illa quamdiu Roman. Pontificis Chri-
sti Vicarij, omniumque Christianorum Pa-
tris auctoritatem venerata est, Barbaris, atq;
infidelibus inexpugnabilis extitit Dei geni-
tricis præsidio, de qua meritò dicitur Cant. 8. *Cant. 8.*
Ego murus, & vbera mea Turris: ita vbi à com-
munione sanctæ sedis Apostolicæ pertinaci
animo se subduxit, Deiparæ patrocinio in-
dignam se reddidit, de eaque illud Thren. 2. *Thren. 2.*
dici potest: *Luxit ansemurale, & murus pari-
ter dissipatus est;* nam anno 1452 fetia tecu-
da Pentecostes infra octauam ceclbritatis ad-
uentus Spiritus S. cuius processionem à filio
plerique eorum impiè negant, à Mahometto
Turcarum Tyranno est capta, & in durissimâ
Turcarum tyrannidem iusto Dei iudicio sunt
traditi. vt vel sic aperiant oculos, & rectè de
S. Spiritus processione, cuius vltionem sunt
experti, sentiant; & ad vnitatem S. Romanæ
Ecclesiarum omnium Ecclesiarum matris, ac ma-
gistræ reuertantur: sicq; Deiparæ protectio-
nè, ac præsidium iterum experiri mereantur.

NARSES DVX EXER- citus.

Narses Iustiniani Imperatoris Dux mili-
um inclutus, qui Gothos ferocissimos
diuturnis victorijs insolentes penitus proli-
gavit: Italiamque à periculo Arjanismi cui
illi erant vehementer addicti, & ab eorum ty-
rannide in libertatem asseruit anno Domini
553. Deiparæ Virginis aded studiosus fuit,
vt eius intercessione, ac peculiari directione
in prælijs instructus, ingentes de hostibus re-
tulerit victorias, quod fusius cap. 20. exposui-
mus. vbi etiam ab infamis euocatorum in Ita-
liam Longobardorum probamus eum fuisse
immunem.

*Narses
Iustiniani
Imperatoris
Dux.*

LVDOVICVS PIVS IM- perator.

Luovicus Pius Caroli Magni filius
Templa in Virginis honorem constru-
xit, cui ita addictus fuit, vt ne venatum qui-
dem proficisceretur, nisi sacram Deiparæ I-
maginem secum conferret, vt coram illa in
media solitudine suas funderet preces, aucto-
re Crantzio in metrop. lib. 1. cap. 10.

*Ludovicus
Pius in Dei
paramph-
ligio.*

SANCTVS

SANCTVS HENRICVS IM-
perator.

S. Henricus Imperator.
S. Chonungunda Imperatrix.
Roman. Naucles.
Viso Henrici Imperatoris.
Ejundem virginis in Deipara gratissimam esse sibi in dicanis.
Contifred.

Sanctus Henricus Imperator, cuius memoria in Rom. Martyrol. die 14. Junii recollitur cum S. Chonungundæ conjugē, de qua in eodem Martyrol. die 3. Martii perpetuam virginitatem singulari Deiparæ ope illibatam sequevit. obiit autem anno Domini 1024. Is in eadem Deipara colenda adeo fuit studiosus, ut teste Joanne Nauclero generatione 14. ingrediens in urbem, primam noctem in Basilica Sanctæ Mariæ Maioris semper excubante soletet. semel autē visione quadā admirabili dignatus est, quam verbis Naucleri referam, quod ex ea S. Henrici religio, ac pietas in Virginem sanctissimam, eiusdemque Virginis in eum benignitas perspicuè appareat. Fertur, inquit, de Henrico hoc, quod semper primam noctem ingrediens urbem, solitus fuerit in Ecclesia S. Mariæ Maioris manere. contingit autem semel, quod dum solitarius oraret. visus sit sibi Christus pontificalibus indutus procedere, missamque celebraturus, quem sequebatur S. Laurentius, & loco subdiaconi Vincentius: post hos Virgo Dei genitrix cum multitudine Virginum, & Angelorum: de hinc Joannes Baptista cum Patriarchis, & Prophetis: post hos Petrus, & Ioannes cum cæteris Apostolis, & Evangelistis: S. Stephanus cum Martyribus, S. Martinus cum Confessoribus. Angeli incæperunt introitum: *Suscipimus Deus misericordiam tuam, & dum cantaretur, Dextera tua plena est iustitia, Omnes Christum, & B. Virginem imitantes, extenderunt digitos in Henricum: post Evangelium indicibili iubilo Angelus librum deosculatum à Christo, præsentavit B. Mariæ & post eam omnibus per ordinem deosculandum: demùm innuit B. Virgo Angelo, ut porrigeret librum etiam Henrico ad osculandum dicens: Præbe ei pacis osculum, cuius mihi virginitas placet: & cum præ nimio gaudio raptus, nesciret ad plenum intendere: Angelus ipsum in nervo tangens, dicit: Hoc tibi erit signum dilectionis Dei propter tuam castitatem, & iustitiam, & exinde usque ad mortem claudicabat: ex quo eventus vocatus est Henricus Claudus. hætenus Nauclerus. Idem S. Henricus plurima erexit templa, de quibus, ac de eius castimonia Gottifredus Viterbiensis in suo chronico sic cecinit:*

Coniuge virginea Virgo permansit, & ille Catholicas aedificavit Ecclesias numero quasi mille.
Inter alia porro Tempa Spiraë primarium templum in Deiparæ honorem regia magnificentia construere cepit, quod postea Conradus II. perfecit. ex quibus omnibus non tantum ejus in Virginem studium, verum etiam quantum illud Virgini acceptum fuerit facile cognosci potest.

SANCTUS STEPHANUS REX
Hungaria.

37 Sanctus Stephanus Rex Hungariæ se S. Stephani ipsum, Regnumque suum per votum, & oblationem in Deiparæ tutelam assiduis precibus obtulit: Ecclesiam in honorem Virginis in Alba regia Vibe magnificentissimam extruxit, & regia munificentia exornavit. Assumptio festum Hungariæ celeberrimum esse, & diem Domine ab iisdem appellari voluit, quos Virgini devotissimos ex institutione S. Stephani, & S. Gerardi martyris Episcopi Canadiensis testatur Hungarorum capitis submissa inclinatio ad nomen Virginis, ut supra diximus in S. Gerardo, & alia, quæ refert Canisius libr. 5. de B. Virgine cap. 28.

IOANNES COMNENUS IMPERATOR
Constantinopolitanus.

Ioannes Comnenus Imperator Constantinopolitanus post insignes victorias, quas de Schyris, aliisque hostibus Virginis ope, quem admodum tract. de Mirac. uberius diximus, reportavit, Deo, ac Deiparæ vota persolvit. in festo, quod Pazzinacorum vocant, in rei gestæ monumentum, & grati animi testimonium. quas victorias Deiparæ, ut unica Victorici acceptas referens, eidem religiosum anno Domini 1123, paravit triumphum: qui à Niceta Choniata describitur: *Currus gemmis pretiosissimis ornatus à quatuor equis candidissimis traheretur, habenas viris potentissimis moderandas, & cognatus suis currum currandum dedit. In currum Dei Genitricis imaginem collocavit, ipse crucem manu gestans, pedes antecessit, & S. Sophia Templum ingressus, atque in conspectu omnis populi ob successus gratijs Deo actus in Palatium abiit.* hæc Nicetas. Idem ante eum fecerat Ioannes cognomento Zimesces Imperator Constantinopolitanus anno Domini 971, propter in-

Conradus II. Imperator.

Virgini in Hungaria Regnum.

S. Gerardi martiris.

Ioannes Comnenus Imperator Constantinopolitanus.

Ioannes Zimesces Imperator.

gentem victoriam de Barbaris Deiparæ præsidio partam, de qua in tract. de Mirac.

HENRICUS INFANS PORTVGALIA, & Indica navigatio.

Henricus infans Lusitanie Dei paraculissimus. P. Massæus

Hieronymus Oforius.

Henricus Ioannis Lusitanie Regis eo nomine primi filius non solum bellica virtute: verum etiam vitæ sanctimonia illustris & in Deum, coelitesque omnes, ac beatissimam præcipue Dei Genitricem observantia fuit singulari: ac teste nostro Massæo liber. 1. hist. Indic. in summa corporis firmitate, tamæque licentia illibatam virginis florem ad extremum usque spiritum retinuisse creditur. quod de eo constanter affirmat etiam Hieronymus Oforius lib. 1. de rebus gestis Emmanuelis, is nova Orientis maria, & ignotas, ac longinquas terras explorandi cupiditate, & celesti etiam monito per quietem sibi facto incitatus anno à Christi natiuitate 1410. aliquot instructis, & adornatis nauibus aggredi cœpit, Coeli Regina præcatus, uti volens, ac propitia cœptis adesset. Itaque eius iussu Nearchi in singulos annos ad remotiora Africæ litora navigantes, oras illas, atque regiones antea ignotas legentes usque ad Lexnam promontorium singulari Dei beneficio pervenerunt ad annum usque 1460. quo Henricus varias in nationes via Evangelio munito, Templisque aliquot in locis extructis, & præsertim illo, quod Deiparæ dicavit, quatuor passuum millibus Olissipone ad fauces portus, unde naues in Orientem solvunt, diem clausit extremum, eos animi magnitudinem Lusitanie Reges imitati novas terras exquirendi, & Christianæ fidei propagandæ studio ulterius progressi, tandem sub Emmanuele Rege anno 1498. in Indiam, & Calecutium usque pervenerunt. Quantum porro præsidij in hac indica expeditione Lusitani in Deiparæ, quam hujus navigationis patronam agnoscent, sibi ponendum existimant, ex eodem Massæo lib. 2. hist. Indic. facile cognosci potest: cum enim egisset de India à Vasco Gama tunc primum

explorata initio 2. lib. sic ait: Patet facta jam India primum omnium Emmanuel toto Regno supplicationes induxit: dein Maria Virgini ejus navigationis Præsidij exivit ab Henrico Principe adiculam in ipso aditu portus Olissiponenfis miram in amplitudinem extulit, aueritque. Ad ejus templi custodiam, & ceremonias, & naualis præsertim turba, Ducumque animos ritè expiandos extrema sanctitate monachi acciti à Hieronymiana familia, locus desumpto à Christo incunabilis nomine Beulchem dictus, in primis totius Hispaniarum structura, dum religione visendus hæc Massæus. Quæ quidem omnia aliquantò fufidius referre libuit, tum ad pietatem Henrici Principis, & Emmanuelis Lusitanie Regis erga Virginem sanctissimam declarandam: tum ut Lusitanie in Indiam expeditionis initia, & incrementa ferè supra humanas vires devictis tot validis hostium classibus, tot ferocissimorum barbarorum militum exercitiis profligatis, felices successus habuisse sub tantæ Præsidis patrocinio intelligamus: quo via ad lumen Evangelij, in barbaras illas, & efferas nationes, à nobis lingua, & moribus sanctissimas inferendum, appareret, ac muniretur. ut sicuti per ipsam Christum ad nos descendit, ita & per ipsam Christi cognitio, atque cultus, longè lateque ad plurimorum salutem in India disseminaretur. Qua in re multorum religiosorum ordinum labor, atque charitas in animabus illis ad Christum perducendis enituit. quid etiam in hoc præstiterit B. Franciscus Xaverius B. Ignatij Societatis Jesu fundatoris socius, vir Apostolico spiritu plenus, qui undecim, quibus in India vixit, annos, in toto ferè Oriente multo suo labore, ac vitæ discrimine, Christi Evangelium disseminavit: & Primus omnium in Iaponia, amplissima Insula, Christum annunciat, supra ex parte diximus. quid verò Societas nostra jam inde à sui ortus initio, & consequentium annorum spatio in India sub Deiparæ præsidio præstet, alijs dicendum relinquamus.

B. Trani seu Ignatij

QVIBVS ANIMI AFFECTIBVS, PIETATISQVE OPE-
ribus deuotio erga Virginem Deiparam sit exercenda, & peculiariter
de Amore, Reuerentia, Congratulatione, atque Fidu-
cia erga eandem.

CAPVT XXXVI.

SYMMARIVM.

- Formula offerendi se beatissima Virgini Deipara
num. 1.
Ad amorem erga Deiparam quæ nam permoue-
ant num. 5.
Ad reuerentiam erga Deiparam, quæ nam exci-
tent num. 8.
Congratulatio erga Deiparam exercenda nu. 14.
Ad fiduciam erga Deiparam quæ nam excitent
num. 19.
VARIA BENEFICIORVM EXEMPLA.
quibus Deipara suam erga nos benignitatē de-
clarat & nostram in ipsam, alijsq; rebus in se
fiduciam excitat num. 24.
De primo beneficiorum genere, quod est se inuio-
cantibus obem imperare, ibid.
S. Catharina Suecia singulas actiones, breui ad
Deiparam precatiuncula auspiciatur, ex
vita eiusdem, ibid.
De secundo beneficiorum genere, quod est ab hosti-
bus inuisibilibus, & visibilibus iuari nu. 25.
Complures ad inuisibilem, & visibilem hostiū
impugnatione Deipara inuocatione liberati,
ibid.
De tertio beneficiorum genere, quod est peccatores
ad penitentia sacramentum perducere num.
28.
Penitentia sacramentum complures Deipara ope
sunt consecuti, ibid.
De quarto beneficiorum genere, quod est à certo
interitu seruare n. 30.
Mulier ab imminente nece per Deiparam erepta
ex Siegberto, ibid.
Miles Deipara beneficio à fornacis incendio præ-
seruatur, ibid.
De quinto beneficiorum genere, quod est à multi-
plici vita discrimine eximere num. 31.
Complures Deipara ope vitæ discrimine exem-
pti, ibid.
De sexto beneficiorum genere, quod est in rei fami-
liari inopia subleuare num. 35.
Deipara beneficio Annona egentibus Monachis
subministrata ex Gregorio Turonensi ibid.
Mercator ad inopiam reductus sub Deipara fide-
iussione pecuniam à Iudæo accepit, quam ope
Deipara præscripta sibi restituit ex Dionysio
Carthusiano num. 34.
De septimo beneficiorum genere, quod est sterilita-
te laborantes prole donare num. 35.
Aliqui sterilitate laborantes filios, eosq; sanitate
præclaros Deipara munere susceperunt, ibid.
De octavo beneficiorum genere, quod est à perse-
cutionum molestiis eripere num. 36.
Cisterciensium Ordo in sua immunitate ab Inno-
centio III Deipara montu conseruatur n. 38.
Cistercienses ab exilio per Imperatorem intentio
liberantur num. 39.
De nono beneficiorum genere, quod est in rebus
etiam paruis benigne exaudire num. 40.
Deipara etiam in rebus suis paruis suos clientes ex-
audire non dedignatur ex Gregorio, & ex Tho-
ma Cantuariensi, ibid.
De decimo beneficiorum genere, quod est ingenis
rudibus conscientiam conferre num. 41.
Hermannus Contractus sacrarum scripturarum
scientiam à Deipara consequitur ibid.
Rupertus Tuisiensis Deipara fauore doctissimus
euidit num. 42.
Albericus Magnus Deipara beneficio ingenij acce-
men in conscientia est adeptus num. 43.
De undecimo beneficiorum genere, quod est mar-
tyres confortare num. 44.
Deipara confortatrix sanctorum martyrum Theo-
dori, & Theophania, ibid.
Andreas Chiis in suis pro Christi fide tormentis
Deipara inuocatione victor euadit num. 45.
De duodecimo beneficiorum genere, quod est in o-
mnibus necessitatibus præsto esse num. 46.
Deuotio beatiss. Virgini à periculis liberantur, ibid.
P Kopolitus in superionibus capitibus
ijs, quæ nos ad deuotionem erga Dei-
param excitandam permouere possunt, reliquum est, ut de affectibus, quibus hæc
deuo-

S. Thom.

Deuotio
erga Vir-
ginē quid
sit, & qui
bus actib.
constet
3. Reg. 10.

deuotio continetur, quæ corde, ore, & opere est exhibenda, petra tēmus. Deuotio igitur erga Deiparam Virginem similitudine quadam, & analogia ad ea, quæ de deuotione erga Deum tradunt Theologi; & præsertim D. Thom. 2. 2. q. 28. art. 1. explicari potest: quare videtur esse actus voluntatis promptè ea faciendi, quæ ad Virginis obsequium spectant. Hæc porro deuotio sex actibus erga Virginem partim interioribus, partim exterioribus constare videtur, Amore, Reuerentia, Congratulatione, Fiducia, Virtutum eius imitatione, Obsequio; atque hi sex illi gradus esse videntur, per quos ad Thronum Salomonis eburnium, hoc est, ad Virginem per eiuſmodi Thronum vt cap. 2. dixi adumbratam, aſcendebatur: his enim sex actibus quasi gradibus propius ad Virginem accedimus. videntur etiam esse quali lex odoratæ herbæ, seu frutices, ex quorum succo, vel oleo hoc deuotionis erga Virginem veluti unguentum conficitur, quo delibuta anima in Dei obsequio hilarior, ad excutiendum torporem promptior, & ad bona opera alacrior redditur. De his eodem ordine agendum in singulis autem nonnulla, quæ ad ea comparanda, vel in praxim deducenda nos iuuare poterunt, tradenda curabimus.

Quoniam verò multa tractationi huic vitia toti præſenti opere inſperſimus; idè ea repetenda non duximus, rerum tamen capitibus indicatis, lectorem ad ea remittimus.

Psalm. 47
Dauid in
uita: om-
nes ad Vir-
ginis deu-
otionem.
Mediatio
virtutum
Virginis.

2. Sanè in Plal 47. cuius initium est: *Magnus Dominus, & laudabilis nimis in Ciuitate Dei nostri.* Dei potentia, ac bonitas in Deipara, vt dixi cap. 5. sub typo Ierusalem Ciuitatis Dei prædicatur; & cum Dauid multa de Virginis laudibus pronunciaſſet; tandem ad deuotionem erga Virginem omnes hortatur: & ex affectibus, quos commemorauimus, nonnullos attingit verbis illis: *Circumdare Sion, & complecti mini eam, narrate in Turribus eius. Ponite corda ueſtra in virtute eius, & diſtribuite domos eius, vt enarretis in progenie altera, quoniam hic est Deus, Deus noſter in æternum:* ac ſi diceret, circumdare hanc Dei myſticam Ciuitatem, eam obueſtendo, & ſingula quæque illius accuratè contemplantur: eamque amore, atque ex in-

Amor
Virginis
excellētia
aliis præ-
dicanda.

timis præcordiorum affectibus cõplectimini; quin & cæteris hominibus de Turribus eius, nimirum de Virginis dotibus, atque heroicis donis, inſtar Turrium excelſis, atque mu-

nitis narrate, eamque omnibus prædicare, vt eam omnes agnoſcant, diligant, venerentur: *Ponite corda ueſtra in virtute eius*, hoc est, magnam cordium ueſtrorum fiduciam, atque ſpem in potentia, ac robore huius celeſtis Ciuitatis ponite, & collocate: *Radix porro omnium Virginis magnalium indicatur in verbis illis; quæ ſubnectuntur: Quoniam, inquit, hic eſt Deus, Deus noſter in æternum: quoniam ſcilicet ipſe Chriſtus, qui ex ea carnem ſuſcepit, qui in ea habitauit, qui eam magnificare voluit, eſt Deus noſter in æternum.* In eam Ciuitatem deduci optabat Dauid cum diceret *Psalm. 59. Quis deducet me in Ciuitatem muniam;* ad hanc properemus, & nos eadem Virgine duce, caueamusque ne, ex ijs ſimus, qui propter ſummam in rebus ſpiritualibus deſideriam, atque torporem, per exiguam erga Deiparam pietatem habent, nec ei ſe commendate ſtudent, de quibus illud *Psalm. 106. Viam Cruſtatie Habitaculi non inuenerunt, & illud Psalm. 105. Pro nihilo habuerunt Terram deſiderabilem,* dici poteſt: Deiparam enim Terram eſſe ſanctam, & Deſiderabilem, ex qua orta eſt veritas, & iuſtitia, teſtatur Georgius Nicomediensis orat. de oblat. Deip. idque meritò: ab omnib. enim fuit ab initio miſericè deſiderata, vt c. ſuperiori dixi, cuius ſpeciem Deus ipſe *Psalm. 44. concupiuit: caueamus ergo ne ex numero iſtorum inſipientium ſimus, qui theſaurum ab omnibus expeditum, & deſiderabilem pro nihilo habentes, ex eo fructum quem poſſent, vberimum capere negligunt.*

3. Verum enim verò illud præmonendum in Deiparis primis videtur, vt is, qui deuotionem erga Virginem amplecti cupit, ſemel quali ſolemniter in celebri aliquo Virginis Templo ſi commode fieri poterit, coram eius Imagine ad pedes ipſius Virginis in cœlo exiſtentiſ, cogitatione ſe ſtatuat, inuocatis quali teſtibus huius actus, præſertim ſanctis Michaeli, Gabriele, Raphaeli, Angelo item ſuo cuſtode, ſanctis præterea illis, quibus peculiariter eſt aliqua ratione affectus, præſertim ſanctis Ioaſchimo, & Anna Virginis parentibus, ſancto Iosepho ſponſo, ſancto Ioanne Baptiſta, ſanctis Petro, & Paulo, ac Joanne Euangelista, ſancto ſui nominis, ſanctis item illis vbis Patronis, ſibi que omni affectu Virginem deligat in patronam peculiari, ſemetipſum ei offerat, firmiterque ſtatuat, ſe

Fiducia

Radix

ſeant

Virgine

Psalm. 11

Psalm. 106

Psalm. 105

Georgius

Nicomediensis

Oblati

Virgine

faciens

Psalm. 44

Deiparis

primis

videtur

vt is

qui

deuotionem

erga

Virginem

amplecti

cupit

ſemel

quali

ſolemniter

in

celebri

aliquo

Virginis

Templo

ſi

commode

fieri

poterit

coram

eius

Imagine

ad

pedes

ipſius

Virginis

in

cœlo

exiſtentiſ,

cogitatione

ſe

ſtatuat,

inuocatis

quali

teſtibus

huius

actus,

præſertim

ſanctis

Michaeli,

Gabriele,

Raphaeli,

Angelo

item

ſuo

cuſtode,

ſanctis

præterea

illis,

quibus

peculiariter

eſt

aliqua

ratione

affectus,

præſertim

ſanctis

Ioaſchimo,

& Anna

Virginis

parentibus,

ſancto

Iosepho

ſponſo,

ſancto

Ioanne

Baptiſta,

ſanctis

Petro,

& Paulo,

ac

Joanne

Euangelista,

ſancto

ſui

nominis,

ſanctis

item

illis

vbis

Patronis,

ſibi

que

omni

affectu

Virginem

deligat

in

patronam

peculiarari,

ſemetipſum

ei

offerat,

firmiterque

ſtatuat, ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

ſe

atq; illos se, quibus deuotionem erga Deiparam contineri diximus, exercere: nimirum se eam uoce in posterum dilectorum, ueneraturum, eidem de bonis eius gratulaturum in ea secundum Christum suam fiduciam collocaturum, eam pro uiribus imitaturum, ei denique aliqua obsequia exhibiturum, & ad particularia ueniendo, consideret, in quibusdam uirtutibus tam imitabitur, & quam obsequia ei deferret, simulque eam enixe oret, adhibitis dictis Angelis, & Sanctis intercessoribus, ut sui patrocinium suscipere dignetur usque ad horam mortis, qua se filio suo sistat: poterit autem recitare sequentem, uel similem oblationem, atque ex ea die Virginem sanctissimam peculiari ratione, ueluti suam singularem Dominam, & Aduocatam recipiat, & in suis necessitatibus confidat ad eam confugiat: quam oblationem quotidie, uel saltem in diebus festis eiusdem Virginis renouate poterit.

FORMVLA OFFERENDI SE BEATISSIMA VIRGINI DEIPARA.

SANCTISSIMA Virgo Dei Genitrix MARIA, Ego N. licet uidecunque indignissimus, qui in numerum seruorum tuorum recipiar: sic tamen pietate tua admirabili, & impulsus tibi seruiendi desiderio, eligo te hodie coram beatis Archangelis Michaeli, Gabriele, & Raphaeli, Angelo item meo custode, & coram sanctis Ioachim, Anna, Iosepho, Joanne Baptista, Petro, Paolo, Joanne Euangelista, & coram sanctis NN, & curia cœlesti uniuersa, in meam peculiarem Dominam, Patronam, ac Matrem firmiterque statuo, ac propono me tibi ex hoc tempore semper obtemperaturum, ac fideliter famulaturum, atque ut ab alijs quoque tibi seruiatur, pro uiribus meis effectuum A te ergo Mater pijsissima, per sacratissimum filij tui Jesu Christi Domini nostri, qui pro me effudit sanguinem: peto suppliciter, ut me in numerum tuorum deuotorum ascribere, & in seruam tuam perpetuum admittere digneris. adis mihi in actionibus meis, gratiamque mihi à filio tuo impetres, ut in cunctis meis cogitationibus, uerbis, & operibus, ita me geram, nihil ut unquam tuos, tuique filij oculos offendam: ac memor sis mei nec me deserat in hora mortis meae. O clemēs, o pia, o dulcis Virgo MARIA. Amen.

4. Ut autem hanc oblationem, qua Virgini Deiparę nos deuouemus, ante plures annos in fodalitijs B Virginis, quę in domicilijs Societatis Jesu habentur, usurpatam, receptam aliquo ueterum exemplo confirmamus, at exan hoc loco id, quod Cæsarius lib. 7. mirac. cap. 39. de Waltero de Bimbach uir potenti, ac nobili, & Ducis Louanij consanguineo, qui in sæculari militia satis strenuus, celebre nomen erat consecutus, scribit his uerbis: *Ualuerus*, inquit, *sanctam Dei genitricem ab ipsa pueritia capere innocere. Et ex intimo cordis affectu diligere, atque ieiunij, elemosinjs, & missarum celebrationibus honorare. licet enim corpore deditus esset torneamentis: corde tamen totus erat in obsequio B. Virginis.* Deinde cum nonnulla Deiparę in eum beneficia narraffet Cæsarius, subiicit: *Considerans*, inquit, *Ualuerus adhuc in sæculo positus tanta circa se B. Dei Genitricis beneficia: intantum in illius amore accensus est, ut in quadam paupere Ecclesia in eius honore dedicata, confecto Sacerdote Funs collo suo inuento, seruum gleba se illi super Altare, offerret, soluens singulis annis sensum de capite suo, quantum serui originarij soluere consueuerunt: Et quia propter honorem Regina cœlestis se tam ualde humiliavit, ipsa suum dilectum ualde glorificauit.* hæc Cæsarius. Quę poro beneuolentię signa Deipara huic Waltero antea ostenderit, colligere licet ex quadam re planè admirabili, quam Cæsarius eodem loco recenlet; Cuius inquit, quodam tempore inter multos Ualuerus stans, missam audiret, Sacerdos uero in canone calicem leuauit, crucem auream sub eius pede conspexit, cui annexa fuit cartibula hæc continens uerba: *Crucem hanc defer ex parte mea, (MARIA) scilicet matris Christi amico meo Waltero militi prope Bimbach, quam cum Sacerdos legisset post completionem missæ, pulpitem ascendit, & clamauit, est ne aliquis hic miles, qui uocetur Ualuerus de Bimbach? respondentibus quibusdam, Ecce isto est, Sacerdos eum seorsum duxit, crucem porrexit, & ubi illam inuenerit, uel quia miserit intinuit: quam laus suscipiens, in cœnobio Hemmenrode postea conuersus, eam Abbati resignauit, & infra, cuius crucis aurum tantum est fulgoris, ut omne aurum in eius pallefcet comparatione.* hæc Cæsarius. Hic poro Ualuerus non solum Cisterciensem Ordinem in Monasterio, quod Hemneotide dicitur ingressus est, ubi Cæsarius eiusdem Cœnobij Monachus, qui hæc litteris mandauit, eum familiariter cognouit.

*Exemplum
Ualueri
de Bimbach
Cæsarius.*

*Idè à Deipara
cruce
aurea donatur.*

R r r

Fiducia
Bacis
Vergo
Pfal
Pfal
Gerrin
Nicom
Pfal
Dran
Virgini
Vergo
Vergo
Vergo
Vergo

gnouit: sed etiam ibi vitam duxit sanctitate; & erga Virginem pietate conspicuam. tandem Dei Genitricem eam: vocante transiit ad patriam, miraculorum signis, quæ loco citato recensentur post obitum clarus.

A. D. AMOREM ERGA DEI-
param, qua nam promouent.

Amor. erga Virgine quomodo excitatus.

Primo, quia mater est Christi.

Luce. 5.

Bonauent.

S. Ildesons.

AM ad actus, quibus eius. constat deuotio veniens. Primum igitur omnium erga Virginem sanctissimam sincerissimus, ac feruentissimus excitandus est amor. Ad quod conferent plerumque in superiori capite adducta, sed peculiariter, quæ sequuntur, nobiscum serio reputemus. Primum eam matrem esse Christi Domini nostri, à quo, & per quem omnia bona nostra accipimus. quod si Christum, ut par est, summè diligimus, secundum ipsum eius Genitricem magno amore complecti debemus: nam & in humanis si quis vnice aliquem diligit, & ut quidquæ est dilectio coniunctissimum: ita maxima benevolentia complectitur. imò Virg. sancti. Christi mater eiusmodi est, ut sine vici consortio sola de Spiritu sancto eum conceperit, & per eam Dei misericordiam susceperimus. & quia Christus redemptio nostra ex demonis tyrannide nos eripuit. Patri reconciliavit, suumque corpus augustissimum in utero Virginis formatum in cibum tradidit nobis in Eucharistie sacramento: Ideo & Virginem per quam Christum accepimus, hoc etiam nomine summo studio diligere, complectique par est. Ideo sanctus Bonauentura in Lytanijs beatæ Virginis, sic eam inuocat: *Sancta Maria super omnes diligentius amanda. & iterum Super omnes excellentius magnificanda.* Huc spectant, quæ c. 3. vberius dixi de corpore Christi in utero Virginis concepto, quod in Eucharistie sacramento nobis exhibetur, & quæ cap. 17. 27. & 28. differuimus, quæ scilicet ratione Virgo Christum gignendo ad salutem nostram sic cooperata, & cap. 22. quo modo Deipara per Christum filium suum tortuosi demonis caput contineat. Sanctus Ildesonsus sermone primo de Assumptione cum recensisset admirabilem filij Dei in Virginis utero incarnationem integra matris virginitate, ex figura Rubi, quem Moyses

vidit incombustum; omnes ad Deiparæ patrociniu implorandum, eiusque laudes inuitat; Sed quia, inquit, laudare dignè nequimus beatam Virginem, quia inferior est ea nostra laus, ne noverimur, & amemus quantum possumus. ita Ildesonsus.

Secundò, Virgo Deipara summo opere à nobis est diligenda, quia mater nostra esse dignatur, & tanquam mater nos benigne complectitur, matrisque erga nos manera egregie præstat, quod cap. 27. 28. & 29. plenius probauimus, vbi triplici nomine matrem nostram dici, matrem etiam viuensium appellari ostendimus, cuius deuotio, ut superiori capite diximus, signum est prædestinationis.

7. Tertio, Virgo sanctissima amat nos misericordè, ut cap. 29. vberius ostendimus, quæ de re Petrus Damianus sermone 1. de Nat. uirg. Scio, inquit Domina, quia benignissima es, & amas nos amore inuincibili, quos in te, & per te filius tuus, & Deus tuus summa dilectione dilexit: imò ipsa sibi deuotos peculiariter diligit, iuxta illud Prouer. 8. Ego diligentes me diligo. Et quoniam amor non nisi amore reponditur, ideo eam redamare pro virili studuimus.

Quandò, ad Virgineam amandam nos impellunt plurima, eaque maxima beneficia, quæ iugiter in nos conferunt tanquam Mater misericordis, & totius humani generis Aduocata. ut toto hoc opere probauimus, præsertim c. 16. vbi ostensam esse Matrem misericordis, & cap. 10. vbi pariter probauimus esse hominum aduocata; & cap. 20. vbi egi de multis ad peccatorum penitentiam, & Dei amicitiam Virginis beneficio reuocatis, & cap. 24. & 25. quod nos contra demonem egregie iuuat, ac tutetur, quæ omnia ne ingrati plane sumus, amorem erga Virginem postulant maximum.

Quintò, si obiectum amoris est bonum, ut sanctus Thomas 1. 2. quæst. 72. declarat, insignis Virginis præ omnibus puris creaturis sanctitas eam dignam facit, quæ ab omnibus summo opere ametur. Quare Ecclesia in officio Virginem alloquens, illud ei accommodat: *In odorem vnguentorum tuorum currimus,* hoc est ad fragrantissimas tuas virtutes cursu pertrahimur: *Adulescentula,* hoc est animæ deuotæ dilexerunt te nimis. Si enim amicos Dei seruos propter eorum sanctitatem amore prosequimur: quanto magis eam, quæ præ cæteris est sanctissima, & præcipuum Dei

Exemplum
Virginitatis
S. Ger.
Epi.
Hug.
Alen.
S. An.
nus.
Alen.
mobi
gab.
Virg.
amor
aliqu
peren
dus,
Caro
stius
Brig.
Specu
Exem
Dico
B. Vir
quid
dam
mole
in ex
mo v
temp
liber.
S. An
nus.
Deu
fing
ularit
amat
gum.
Dei

Deidolis prædita, vt cap. 4. §. 6. & 12. copio-
sè diximus; à nobis omni affectu erit diligen-
da? imò ipse Deus ex Psal. 44. *Concupiuit des-
coram eius;* & ita illam diligit, vt Cant. 4. *suum
amorem metaphora vulneris explicet: Vul-
nerasti, inquit, cor meum soror mea sponsa:* quo
autem amore plerique erga Virginem flagrant,
ex superiori capite facile colligi potest,
aliqua tamen exempla hic attexere non gra-
uabor.

Psal. 44.
Cant. 4.

Exempla
vorum qui
Virginem
amarunt.

S. Gerad.
Episcop. in
Hungaria

Alensu.
S. Antoni-
nus.

Alexand.
Alensu.

Alensu.
vbi ne-
gabat per
Virginem
amorem
aliquid
perenti-
bus.

Carolus
filius S.
Brigitte.

Specul.
Exempl.
Deuotus

B. Virgini
quidam à
dæmonum
molestiis
in extre-
mo vita
tempore
liberatus.

S. Antoni-
nus.

De S. Gerardo Martyre, & Episcopo Cana-
diensi in Hungaria apud Sorium 24. Septem-
bris hæc legimus: *Si quis, inquit, rem ab ipso
uentam petret per nomen Matris Christi, mox eo
audito lachrymæ perfundebatur, & riuum in gra-
tiam humanissimè recipiebat, Alexander Alen-
sis, vt scribit S. Antoninus 3. part. hist. tit. 24. c. 8
§. 1. cum esset insignis Doctor Parisiis, & ex
singulari ad Virginem deuotione, nihil se ne-
gaturum eius amore quidquam postulanti vo-
uisset, à quodam Fratre ex ordine Minorum,
Virginis amore rogatus, vt illum Ordinem
ingrederetur, quamuis tanta, & tam inopina-
ta petitione territus: à Deo tamen intus per-
motus, se id illico facturum statim respondit,
idque Virginis amore & opere præstitit; & ordi-
nem illum mirum in modum sua doctrina
illustrauit. Quantum autem profuerit Carolo
filio S. Brigitte, in vita sua dilex. esse Virginem,
declarauit singulare beneficium, quod à Vir-
gine in morte accepit, cum à dæmonis tenta-
tionibus eum protexit, ac liberauit, quod supra
cap. 24. retulimus, & infra in hoc capite refe-
remus.*

De quodam etiam Religioso B. Virginis
studio narratur in speculo exempliorum dist.
9 exempl. 84. cum in extremo vitæ suæ ex a-
B. Virgini spectu duorum terribilium dæmonum, qui ad
eum rapiendum parati erant, pra timore ita
extra se factus esset, vt horribiliter clamans di-
xerit: *Maledicta hora, in qua religiosus factus fui:*
mox adueniente Virgine beatissima, effugatis
dæmonibus, ea visa, spè de sua salute concepit,
& serena facie dixit: *Benedicta hora, qua intraui
in ordinem, & benedicta Mater Christi, quam
semper dilexi:* quæ cum narraisset fratribus, qui
coram astantibus, & cum lachrymis pro eo ora-
bant, feliciter quieuit in Domino. Hoc ipsum
refert sanctus Antoninus 3. part. histor. tit. 23.
cap. 1 §. 6. & addit Religiosum hunc fuisse ex
Ordine Prædicatorum in Anglia, vocatumq;
Alanum.

S. Hedwigis Ducissa Poloniæ, vt in fine eius
vitæ apud Sorium 15. Octobris habetur, cre-
brò Imaginem quandam Desparæ apud se
ferte viuens solebat, & cum ea tumultata est:
quæ tribus digitis sinistrae manus moriens, ita
eam strinxerat, vt commodè inde auelli non
posset. sed anno 1263. post 25. fere annos ab
eius obitu, referato sepulchro, cum ossa facii
corporis transferenda eleuantur, consum-
ptis carnibus, & membrorum compage soluta,
tres illi digiti inuenti sunt prorsus inte-
gri, & incorrupti, & intra illos Imago Despa-
ræ: cerebrum quoque inuentum est recentissi-
mum, & ex capite liquor instar olei suavissimi
odori erumpebat, quæ amorem, ac deuotio-
nem eius erga Virginem Deo maxime gratam
fuisse testantur.

S. Hedwigi-
s Ducissæ
Poloniæ
Suaris.

Eiusdem
cerebrum,
ac digiti
tres in Des-
paræ ho-
noris post
obitum in
corruptis
seruantur

AD REVERENTIAM ERGA
Desparam: qua nam exci-
tant.

SECUNDVM quod ad Virginis deuotionem
spectare diximus, illud est, vt & reueren-
tiam, & honorem tum corde, tum corpore ei
exhibeamus quàm maximum: licet autem in
rigore reuerentia ex sancto Thoma 2. 2. qu.
103. artic. 1. ad 1. non sit idem, quod honor;
tamen in nostro proposito in idem fere reci-
dunt. Reuerentia enim ex 2. 2. quæst. 81. art. 3.
ad 2. & quæst. 104. art. 2. ad 4. directè respicit
personam excellentem. Honor autem ex eod-
dem 2. 2. quæst. 103. artic. 1. est quoddam si-
gnum, & testificatio excellentiæ eius, qui ho-
noratur. imò ex Diuo Thoma reuerentia est
primò motiuum ad honorandum aliquem,
vel ore pronunciendo excellentiam eius, vel
corporis inclinatione, muneribus, imaginibus,
& huiusmodi alijs. Aristoteles verò in 1. Rhe.
Aristote-
les quid de
honore
dicat.
nor, inquit, *benefica estimationis est signum:*
honorantur autem merito. Et quidem in
primis, qui beneficium dederunt, & qui bene-
ficium dare possunt; beneficium vero est, quod
pertinet ad salutem, & ad ea, qua causa
sunt, vt simus, aut ad diuitias, aut ad aliquid
aliorum bonorum, quorum non est facili compa-
ratio, aut omnino, aut in eo loco, aut aliquando:
multis enim ex rebus etiam, qua parua videntur,
honorem adipiscuntur. Verum loca, & occasiones

Deuote-
rentia er-
ga Virgi-
nem.
S. Thom.

Reueren-
tia, & ho-
nor quid
sint.

D. Thom.

Honor quibus rebus exhibetur

Virgo praecipua reuerentia digna.

3. Reg. 2.

S. Bernardinus.

Eccles. 3.

Damasc.

Hippol.

August.

Bernard.

Eccles. 15.

causam afferunt. Partes autem honoris sunt sacrificia, monumenta, & veribus, & sine veribus pramiis, luci, praefessiones, sepulchra, statuae, vicus publici, & quibus Barbari vivuntur, ut adoratio- nes, conspectus emutationes, munera quae apud singulas gentes pretiosa sunt. haec Aristoteles: quibus verbis docet rationes, quae ad honorem a liciti impendendum movent, & quibusnam rebus honor exhibeatur, de quibus infra ca. 37. vbi de obsequiis erga Virginem agemus.

9 His positus perspicue apparet quantum honor, quantaque reuerentia Deiparae sit exhibenda, quam Christus ipse in terris olim sic honoravit, ut ei subditus esse voluerit, & nunc in caelis honorat cum ad dexteram suam eam collocarit. quod longe ante figuratum videmus 3. Reg. 2. in Bethabea matre Salomonis, cui Salomon ad se venienti omni honoris significatione occurrit, eamque dignissimo loco excepit. sic enim de Bethabea legimus: Surrexit Rex in occursum eius, adoravitque eam, & sedit super thronum suum, positusque est thronus matris Regis, quae sedit ad dexteram eius: quae omnia figuram fuisse honoris, quem Deiparae debent Christus, docet sanctus Bernardinus Senensis tomo 3. sermone 11. artic. 2. eaque singillatim expendit. & cap. 2. peculiariter animadvertit verbis illis: Adoravit eam, significati reuerentialem filialem, qua matrem dignissimam Christus honorat. scimus enim illud Eccles. 3. Sicut qui thesaurizat, ita & qui honorat matrem suam. quod a Christo Domino minime est praetermissum in sanctissima matre sua; quam ut ait Damascenus oratione 1. de dormit. Christus bonus legislator, etiam si legi minus sit subiectus; legem tamen, quam ipse de parentibus honorandis sanxit, explens honorat. & Hippolitus oratione de sanctificatione: Qui dixit, inquit, Honora patrem, & matrem, ut decretum a se promulgatum obseruaret, omnem gratiam matris, & honorem impendit. Idem habet Augustinus libro de Assumpt. tomo 9. Ad benignitatem, inquit, Domini pertinet, matris servare honorem, qui legem non servare venerat, sed adimplere. Bernardus sermone 1. de Assumptione: Quis non credas Dei filium honorare matrem? ideoque potest Deipara merito appellari Mater honorificata. Adhaec in Ecclesia militante eam honorat, cum tota Templi ei dicari, totaque per eam miracula, ac beneficia confert voluerit: ut nemo sit, qui se abscondat a calore eius, Quare Georgius

Nicom. orat. de oblat. Deiparae: Quis honor, inquit, exhiberi poterit puritati Deiparae ex aequo respondens, cuius amore captus opifex, ex ea solum construxit tabernaculum, in quo minime recusat habitare: in quo paterna voluntas est impleta? Quam gloria ei poterit tribui pro merito, cuius superiorem gloriam prae se ostendens creator? O donum, quod nullo potest honore, et par est, affici haec Georgius.

10 Hanc reuerentiam, quam Deiparae debent diximus, declarasse videtur Iacob Patriarcha Genes. 28. cum euigilans de somno, in quo scalam illam a terra ad caelum vique protensam, Angelos item ascendentes, & descendentes per eam, ipsumque Dominum scalam in visum viderat, pauens praedivinitate in miranda haec verba prorupit: Quam terribilis est locus iste? cuius rationem subiicit: Verè non est hic aliud, nisi domus Dei, & porta caeli. quasi dicat iuxta Interpretum sententiam, & praesertim Bernardi sermone 6. de Annivers. Eccles. locus Bernardus iste est omni reuerentia dignus, quem Deus ipse sua quoque praesentia dignatur, cum sit domus Dei, & porta Coeli. Quamvis autem locum hunc Rupertus libro septimo Commentariorum in Genes. capite 24. Ecclesiam Christi, quae erat futura: Bernardus vero loco Bernardi citato sacra Christianorum Tempia praedignata velint; tamen & ipsam Deiparam per locum illum terribilem praecipue quoque intellectam nemo inficiari poterit, qui attentè perpenderit eam esse domum Dei, in qua Deus singulari modo praesens alijs omnibus habitavit, ut patet ex ijs, quae diximus capite quinto eamque per hanc scalam Iacob ex Andrea Cretensi, & Damasceno esse adumbratam, & ab alijs Patriarchis Scalam Coeli: Portam item Coeli appellatam, quae omnia capit. 16. ostendimus. Quare Andreas Cretensis oratione 2. Haec est, inquit, porta Coeli, de qua Iacob dixit: Quam terribilis est locus iste? verè non est hic aliud, nisi domus Dei, & porta caeli. Cum ergo Deipara propter singularitatem Dei praesentiam in eius utero, atque in eius anima praesens omnibus alijs sit locus ille a Patriarcha Iacob terribilis vocatus; idcirco magna religione, omnique reuerentia, ac tremore colenda est. Verum, quae peculiariter ad hanc erga Virginem reuerentiam nos excitare possunt, multa sunt.

11 Et primum quidem reuerentiam Virginis debemus propter summam eius dignitatem,

Ejus dignitas, quia mater est Dei. Th. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Virgini dicitur hyperdulia. Bona. Gabriel.

Epitheta Virgini, quae eius dignitatem acratissimam indicant.

Exod. 26. Bonavent. 2. Cor. 3. Rom. 8.

Exod. 34.

Secundo, quia mater est nostra.

Exod. 20. Ephes. 6. Malach. 1.

tatem, qua mater est Dei; ratione cuius habet quandam dignitatem infinitam ex Diuo Thoma 1. part. quaest. 25. artic. ult. ad 4. & ex alijs, ut dixi capit. 5. ita ut merito ex Mayrone sermone de creatione animae Virgini ei accommodetur illud Sap. 8. Generositate eius glorificat contubernium habens Dei; ideoque etiam ex 2. 2. quaest. 103. artic. 4. ad 2. maxima ei reverentia debetur ex affinitate, quam habet ad Deum: ut propterea hyperdulia, quae est potissima species duliae, ei conveniat, quod docent Theologi, ut videre est apud Bonaventuram in 3. distincti. 9. artic. 1. quaest. 3. Gabriel. lect. 49. in canonem, & alios. ideoque etiam sedet à dextris filij, & supra omnes puras creaturas evecta, separata ab alijs facit hierarchiam, ut dixi capit. 6. Huc spectant illa, quae Virgini tribuuntur epitheta, quibus tanquam aliquod sacrosanctum omni veneratione dignissimum appellatur. exempli causa Templum Domini, Tabernaculum foederis, Arca testimonij, de quibus plenius supra c. 5. diximus. Quocirca Bonaventura in 1. sentent. distincti. 44. in exposit. text. Tania, inquit, fuit Desparatè dignitas, ut si omnes creaturae quantumcumque ascenderent in gradibus nobilitatis, essent praesentes, omnes deberent reverentiam Matri Dei. Quod si Apostolus 2. Corinth. 3. ex comparatione Moyli Apostolorum dignitatem, legem Evangelicam, & Christum praedicantium, & habentium spiritus primitias, ita commendat. Quod si, inquit, ministratio mortis littera deformata in lapidibus fuit in gloria: ita ut non possent intendere filij Israel in faciem Moyli propter gloriam vultus eius quae evasuat, quo modo non magis ministratio spiritus erit in gloria. quanto potiori iure supra omnes erit in gloria illa, quae Christum torius Evangelicæ gratiae fontem de suis visceribus concepit, & mundo eum edidit? quanta igitur erit illi reverentia, quantus honor ab omnibus exhibendus?

Secundo, reverentiam Virgini debemus, quia mater nostra esse dignatur piissima, & benignissima (ut cap. 17. & sequen. ostendimus) matri autem, & tali, ac tantæ matri à filijs singularis honor, & reverentia debetur, ut satis constat Exod. 20. Honora patrem tuum, & matrem tuam, quod apud Ephes. 6. est mandatum primum in promissione, & ideo Malach. 1. dicebat Dominus. Filii honorat patrem: Si ergo pater ego sum, ubi est honor meus.

Tertio, quia cum sit Mater Dei verè est Regina nostra, ac Domina omnium in caelo, & in terra, ut cap. 5. ratione, & Patrum testimonij probauimus: Dominae autem, ac tali Dominae à seruis reverentiam deferendam, ratio ipsa suadet.

Quarto, cum reverentia, & honor excellentiae, ac virtuti debeat ex D. Thoma 1. 2. quaest. 2. art. 2. ad 2. etiam si Virgo sanctissima non esset mater Dei; propter eximiam tamen ejus excellentiam, ac sanctitatem, & propter heroicas virtutes, ac insignes, quibus est exornata, praerogativas (de quibus toto hoc opere diximus, & praesertim cap. 456. & c. 15. & 21.) summa reverentia, summo praerogativis puris creaturis honore prosequenda esset propterea appellatur Iudith. 15. Ierusalem, latitia Israel, honorificentia populi nostri. ut cap. 17. dixi. ejusque virtutes praestantissimis typis significantur. Utejus charitas per candelabrum aureum; ejus oratio per Altare thymiamatis, idemque de reliquis virtutibus quemadmodum c. 21. dictum est.

Quinto, si ex Aristotele loco citato honorantur ij, qui beneficia dedere, vel qui dare possunt, seu beneficia sint ad salutem, seu divitias, seu aliquid aliud, quod tamen aliqua ratione facile comparari nequeat: quanta ratione, quantoque honore prosequenda est Virgo sanctissima, à qua tot, tantaque beneficia ad salutem, tum animae, tum corporis retulimus, & per quam tam multa, quam nostris viribus comparari nequeunt, speramus, ut superiori capite diximus? Quemadmodum autem Ioan. 5. Pater omne iudicium dedit filio, ut omnes honorificent filium, sicut honorificant Patrem: ita filius, ut mater honoretur, gratiarum dispensatricem, & miraculorum effectricem, ut cap. 20. dixi, peculiari ratione eam constituit. Quod etiam terrenis principibus usque venit qui cum honorati quempiam volunt, per eum omnia facile concedunt, ac largiuntur, quem morem secutus est Pharaon Gen. 41. cum ab Aegyptij alimenta peterent: ite, dicebat, ad Ioseph. & quicquid ipse dixerit vobis facite. quare Anselmus c. 6. de excel. Virg. Velocior, inquit, interdum est salus memoratio nomine Virginis, quam invocato nomine filij. non quod ipsa major, & potentior eo sit, nec enim ipse magnus, & potens est per eam, sed illa per ipsum. Verum quia & si merita invocantis non merentur, ut exaudiatur, me-

Tertio, quia est Regina ac Domina nostra.

Quarto, propter ejus sanctitatem.

Gloria Iudith. 15. Exod. 25. Exod. 20.

Aristot. Quinto, propter accepta beneficia, & alicuius, quam ab ea speramus.

Ioan. 5. Christus per matrem beneficia concedit.

Gen. 41. Anselm. Velox salus invocata in Virgine.

ritas tamen matris intercedunt, ut exaudiat. Ita ex Anselmo, qui id quotidiano experimen- to inter homines confirmat, cum quis propo- sito dominico nomine efficaciter ab alio con- sequitur, quod simpliciter sua prece nequa- quam impetrare posset. Hinc est, quod Sancti omnes etiam precipui eam omni reue- rentia prosequuntur, iuxta illud Psalm. 44. *Vultum tuum deprecabuntur omnes diuites ple- bis* quod de Virgine intelligi probauimus cap. 17. & de veneratione, quam illi exhibent om- nes Angeli, plenius diximus cap. 26. imò Vir- go sanctissima, *Ab ipso Deo*, ut verbis vtar Epi- phanij serm. de Deipara, *est in honore habita, tanquam ancilla digna, & mater.* & Cyprian. serm. de Christi Natiu. *Spiritus sanctus*, inquit, *seruabat sacrarium suum, hoc est Deiparam, & sanctimonia thalamum honorabat* Igitur, & nos omnem reuerentiam, & honorem Virgini impendamus, ad eius imagines, nomen, lau- des, & similia humiliter caput inclinemus, preces ad eam quam deuotissime flexis geni- bus effundamus.

Ois Sancti Virginem maxime reuerentur. Psal. 44.

Epiphan.

Cyprian.

Exempla de reuerentia erga Virginem. B. Margari- ta filia Regis Hun- garia.

13. De hac erga Virginem reuerentia plura in Sanctorum historijs relatu digna inueni- untur. De beata Margarita uirgine, filia re- gis Hungariæ apud Surium 28. Ianuarij quæ fuit sanctimonialis ex Ordine sancti Do- minici, & obiit anno 1270. sic scribit Au- ctor eius vitæ. Beatam Virginem Dei matrem præcipuo venerabatur affectu, & vbi cum- que eius videbat imaginem flexis genibus, salutationem Angelicam proferebat. In vi- gilij Natiuitatis Christi, & quatuor solen- nitatum B. Virginis dum in loco capitulari pronuntiabatur diei sequentis solemnitas, deuotionem præferebat admirabilem, prosterne- bat sese, & cum lacrymis orans gratias agebat Deo, in iisdem vigilijs non nisi pane, & aqua vescabatur, in singulis quoque festiuitatibus B. Virginis, ac intra octauas offerebat eidem sanctissime Virgini mille salutationes Ange- licas, & ad singulas qualque humi se proster- nebat. hæc ibi.

S. Gerar- dus Episc. in Hun- garia. Surium 84 Septemb.

De S. Gerardo martyre Episcopo Cana- diensi in Pannonia, apud eius vitæ scripto- rem legimus in Surio hæc verba, Ipse S. Ge- rardo auctore ab Hungarica gente non pron-unciatur nomen ipsum matris Dei, sed Do- minam eam vocant, si sit autem pronuncia- tum eius nomen, statim flexis genibus, & demissis in terram capitibus sese inclinant,

atque adeo Pannonia, seu Hungaria à S. rege suo Stephano familia S. Mariæ appellata est hæc ibi.

Sanctè Ecclesia in Rubricis Missalis, quam Missa vis Sacerdotibus proficitur, ut in Missa caput Roman. inclinent ad nomen eorum Sanctorum de qui- bus dicitur Missa, ut sit commemoratio, ubi- cunque tamen B. Mariæ nomen pronuntiatur semper caput inclinandum esse iubet; quamuis Missa non dicatur de ea. quod ipsum meritò apud omnes fideles in more positum est, at- que usu receptum; ut ad tantæ Regiæ nomen quacunque occasione prolatum omnes caput reuerenter inclinent.

CONGRATULATIO ERGA DEI- param exercenda.

14. Tertium, quod ad nostram erga Vir- ginem devotionem declarandam faci- cit, actus est intimæ ex animo congratulatio- nis, qui ex amore proficitur. Cum enim amplissima Dei in eam collata dona cogno- scimus, & reliqua quam gloriæ magnitudinem & præstantiam Virginis maximam ostendunt, ex quorum cognitione reuerentiæ effectum in nobis excitari dicimus, accedente amore; quem illi debemus, consequens est, ut eorum intimis præcordijs congaudeamus, seu gra- tuletur: si enim Apostolus Roma 12. inter alia monita Christianis tradita ad indican- dam mutuam dilectionem, hoc etiam posuit: *Gaudete cum gaudentibus, & stete cum flentibus, id ipsum inuicem sentientes*, ut scilicet de alio- rum bono gaudeamus, & de aliorum malis do- leamus, idque ex animo non simulat: hoc e- nim sibi uolunt verba illa: *Id ipsum inuicem sen- tentes*, ut exponit Origenes. & S. Agnes, paren- tibus ad ejus sepulchrum assidue vigilantibus, quadam nocte virginum choro comitata cum apparuisset: dixisse legitur apud Ambros. li- bro 2. epist. 34. edit. Rom. *Congaudete mecum, & congratulamini, quia cum his omnibus lucidus sedes accepi, & illi sum juncta in caelis, quem in terra postea tota intentione dilexi*; quam verba in ejus officio Ecclesia usurpat: quanto magis Deiparæ, cui tot nominibus tantum debemus, de ejus bonis nobis congaudendum, & gratu- landum est: præsertim quia, ut animadverit Pelbartus in Stellario par. 2. lib. 2. art. 2. agens de hac cum Virgine congratulatione, oia Vir- ginis gaudia ad nostram pertinent maximam utilitatem: certè S. Thom. 2. 2. q. 28. art. 1. lo- queas

Gaud...
Dei...
Cong...
Orig...
Cicili...
Tribu...
Offic...
Miss...
Rom...

Gaudium de
bono ami-
tioritur
u. amore.
quens de gaudio: Gaudium, inquit, propter hoc, quod ipsi bono amato proprium bonum tu est, & conferatur, ex amore causatur, & hoc maxime pertinet ad amorem benevolentie, per quam aliquis gaudet de amico prosperè se habente, etiam si sit absens, & in solut. 4. vult gaudium, quo de diuino bono secundum se considerato gaudemus, principaliter ex charitate procedere, & melius esse, quam gaudium de bono diuino à nobis participato. & art. 4. dicit esse actum, seu effectum charitatis, & opus. 62. docet, in patris animam Deo congratulari in omnibus operibus suis.

Deus Opt.
de benefi-
ciji in Dei
param col-
lacu lau-
dandus.
15. Ex his liquiddò apparet ex amore eiga virginem omni actum hunc congratulationis cum eadem, quo intimè de eius gloria, & omnibus eius bonis, ac ineffabilibus priuilegijs, qui à Deo accepit, gaudemus eodem affectu, animique studio, ac si nos ipsi accepissemus: Deumque propterea laudamus, eique gratias ingentes agimus, quòd eam ad tam sublimem sanctitatis, & gloriæ apicem euexerit, eaque in illam dona atque ornamenta conseruit. Quare Catechismus ad Parochos ex decreto Concilij Trid. editus in tract. de oratione, §. 6. cum docuisset ad alteram precationis partem spectare etiam gratiarum actionem Deo pro victorijs, & triumphis Sanctorum, subiijit hæc verba, quæ ad rem nostram maxime faciunt.

Catechis-
mus ad pa-
rochos.
Luc. 1.
Huc, inquit, pertinet prima illa pars. Angelica salutatio, cum ea ad precandum vitur: Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus. Nam Deum summi & habendis laudibus, & gratijs agendis celebramus, quod sanctissimam Virginem omni celestium donorum munere cumulauit, & siq. Virgini singularem istam gratulamur felicitatem hæc ubi, & que mentò, nam & ipse Archangelus Gabriel eadem voce Ave, Deiparæ est gratulatus.

Ciciliam
Trentan.
Nam & sacrum Concilium Trid. sess. 22. cap. 4. docet, cum in honorem Sanctorum Missæ interdum celebrantur, Deo quidem Sacerdotem sacrificium offerre, sed Deo de illorum victorijs gratias agere, eorumque patrocinia implorare, quare de donis beatissimæ Virginis, ex quibus tanta in omnes utilitas manauit gratia Deo sunt agenda quam maxime Ideo Ecclesia ipsa suo ad id nos exemplo hortatur, cum in Prefatione Missæ de Deipara his verbis Deum alloquitur, Verè dignum & iustum est, quum, & salutare nos tibi semper, & ubiq. gratias agere, Domino sancto, Pa-

ter omnipotens, aeterno Deus, & te in veneratione B. Maria semper Virginis collaudare, benedicere, & predicare, quæ & unigenitum tuum sancti Spiritus obumbrationis concepit, & Virginitatis gloria permanente, lumen æternum mundo effudit Iesum Christum Dominum nostrum. Hoc ipsum satis præfiguratum ceuimus in Iudith post Iudith. 13. percussam ab ea Holoferinis caput, quam cum vniuersi acclamantes collaudassent, Ozias princeps populi de hoc beneficio in Iudith collato, gratias Domino agens dixit cap. 13. Benedictus Dominus, qui creauit cælum, & terram, qui te direxit in vulnere capitis principum inimicorum nostrorum, quia hodie nomen tuum ita magnificauit, ut nò recedat laus tua de ore hominem, qui memores fuerint virtutis Domini in æternum, pro quibus non peperisti anima tua propter angustias, & tribulationem generis tui: sed subuenisti ruina ante conspectum Dei nostri: & dixit omnis populus, Erat par: quæ omnia longe melius in Deiparam per Iudith adumbratam, & in victoriam de dæmone ab ea reportatam quadrant, propter quam Deum huiusmodi verbis benedicere debemus.

16. Hinc Bernardus serm. 2. de Assumpt. de hac cum Virgine congratulatione agens: Præterim, inquit, si eam beneficia, quæ pro illius glorificatione consequimur, si eam diligimus, gauidebitur visq. quia vaait ad filium. Planè, inquam, congratulamur ei nisi fortè (quod absit) inuentrici gratia omnimodis inueniamur ingrati, & ser. 4. de Assumpt. Nos quidem seruuli tui ceteris in virtutibus congaudemus tibi, sed in misericordia potius congaudemus nobis ipsis, & Ecclesia ex persona Virginis in quodam responso in festo Visitationis: Congratulamini, inquit, mihi, quia cum essem paruula placui Altissimo, & de meis visceribus genui Deum, & hominè, quibus verbis non tantum nos ad sibi gratulandam inuitat, sed etiam rationem tantæ gratulationis aperit & hoc meritò, si enim Luc. 15. Homo, qui ouem perditam, & mulier, qui dragmam inuenerunt, conuocatis amicis, illos, ut sibi congratularentur, inuitat: quia inuenerunt quod perdidissent, & inde infertur gaudium coram Angelis Dei super vno peccatore poenitentiam agente, quanto magis de Virgine ad matris Dei dignitatem euecta eidem gratulandum. Ex hoc quoque gaudio in cælo super vno peccatore conuerso, Ildesonus ser. 1. de Ildesonsi Assumpt. Multo magis, inquit, gaudere credendum est in cælo de aduentu & gloria tantæ Virginitatis.

Bernard.

Offic. Eccl.

Luc. 15.

Ildesonsi

nis.

Sophron. *nia*: quod etiam dixerat Sophronius inter opera Hieronymi in serm. de Assumpt.

Congratulatio cum Deipara. 17. Ceterum quanta congratulatio exigatur ab amicis, seu deuotis Virginis pro tot bonis, & donis inenarrabilibus ei diuinitus collatis, facile colligi poterit ex eo, quod Ecclesia in

Missa Assumptionis omnes aduoblandu inuitans, canit: *Gaudemus*, inquit, *omnes in Domino, diem festum celebrantes sub honore B. Virginis de cuius Assumptione gaudent angeli, & collaudat filium Dei. & in Antiphona: Hodie Maria Virgo caelos ascendit, gaudete quia cum Christo regnat in aeternum.* Quocirca S. Bonauentura in Litanijs B. Virginis sic eam inuocat: *Santa Maria, cui sancti, & sanctae congaudent, & gratulantur.*

Bonauent. his consonat S. Iacobus in Liturgia his verbis ad Deiparam: *Tibi o plena gratia uniuersa creatura gratulatur, Angelorum caetus, & hominum genus.* Anselmus de excel. Virg. ca. 9. Cum sancti inquit, ipsam dominam, per quam tanta bona eis prouenire, per oculis habuerint iuxta Deum, quem de suo uero Virgo filium peperit residere, & iure aeterno caelo, terra, & cum eodem filio praesentem, consideremus qua exultatione exultabunt pro tanta gloria eius, quo honore subleuabuntur in tanta potentia eius, ita Anselmus pie meditatatur de Sanctorum gaudio, & exultatione, quam ex gloria Deiparae capiunt.

S. Iacobus. Et Damascenus orat. 2. de dorm. Iubilemus, inquit, in Arca Domini Dei toto animo, & muris cadunt Ierichuntini, Conuariatum, inquam, potestatum infesta munitiones cum Dauid exultemus spiritu Arca enim Domini hodie requiescit. haec Damascenus, satis ostendens gaudium, quo ex Virginis exaltatione in Assumptione exultare debemus, eidemque gratulari.

Anselmus Et Damascenus orat. 2. de dorm. Iubilemus, inquit, in Arca Domini Dei toto animo, & muris cadunt Ierichuntini, Conuariatum, inquam, potestatum infesta munitiones cum Dauid exultemus spiritu Arca enim Domini hodie requiescit. haec Damascenus, satis ostendens gaudium, quo ex Virginis exaltatione in Assumptione exultare debemus, eidemque gratulari.

Damascenus. Et Damascenus orat. 2. de dorm. Iubilemus, inquit, in Arca Domini Dei toto animo, & muris cadunt Ierichuntini, Conuariatum, inquam, potestatum infesta munitiones cum Dauid exultemus spiritu Arca enim Domini hodie requiescit. haec Damascenus, satis ostendens gaudium, quo ex Virginis exaltatione in Assumptione exultare debemus, eidemque gratulari.

Carolus filius S. Brigittae in obitu a B. Virgine adiuuato. 18. Quanti autem fecerit B. Virgo hunc affectum gratulationis secum de suis bonis, videre est in Carolo S. Brigittae filio, cuius anima post mortem ante Christi tribunal iudicanda constitit. Daemon autem apud Christum summum Iudicem acriter de Deipara, quam suam Dominam, & Christi matrem super Coelum, & terram, & super omnes spiritus inferni potentem fatebatur, conquestus est, quod cum ipse daemon animam illam post obitum accipere, & Christi iudicio sistere debuerit, Virgo beata antequam exiret de corpore manibus suis apprehendens, in sua fortitute ad Christi iudicium pertulerit. At Deipara huius facti rationem reddens, haec respondiisse daemone scribitur

S. Brigitta lib. 7. Reuelationum eiusdem sanctae Brigittae,

cap. 13. Dum inquit, haec anima in corpore erat magnam charitatem habuit ad me reuelans hoc sapienter in corde suo, quod me Deus suam Matrem dignatus fuit facere, & quod super omnia creatura sublimiter uoluit exaltare, & ex hoc tanta charitate cepit Deum diligere, quod in corde suo dicebat sic: In tantum ego gaudeo, quod Deus Virginem Mariam matrem suam habet super omnia charissimam, quod nulla creatura, uel corporalis delectatio est in mundo, quam ego in permutationem illius gaudij reciperem: imo illud gaudium omnibus terrenis delectationibus praeferrem, & si possibile esset, quod ipsa in uno puncto minimo a dignitate, in qua est, a Deo remotior fieri possit, ego magis mihi in permutationem eligerem in profundo inferni aeternaliter cruciari, & iacere si ipsi Deo pro benedicta gratia illa, & immensa gloria quam a dedit suae matri dignissima, infinita gratiarum actio, & gloria sempiterna. Ergo o diabole, uide modo eum quali uoluntate iste obiit, quid itaque tibi uideatur, uirum magis iustum eras, quod anima eius in meam ueniret defensionem ante iudicium Dei, an in tuas manus impit crucianda. Respondit diabolus, Non est mei iuris, quod illa anima in meas manus ueniret, quate diligis plus quam se antiquam iudicium factum sit, haec ibi. Verum cum daemon contra eam animam adhuc multa, quibus sui iuris eam esse debere contendebat, obijceret, ab Angelo, qui strenue pro anima respondebat, victus, & Christi summi Iudicis uoce, qui benigne animam ad se uocauit, turpiter est eiecitus. & adiecit Angelus S. Brigittae, Carolum hanc gratiam minime habiturum fuisse, nisi ab infantia uoluntatem habuisset diligendi Deum eiusque amicos, & in peccati casibus libenter se emendandi.

AD FIDUCIAM ERGA DEIPARAM, qua nam excitem.

19. Quartum, quod ad deuotionem erga Virginem requiritur, est fiducia ad eam, iuxta illud Psalm. 47. quod de Virgine explicari diximus, *Ponite corda uestra in uirtute eius, quasi dicat, post Deum omnem cordis uestri fiduciam collocare in magna uirtute seu potestate eius, id quod fecerunt Sancti Ecclesia certe eam in Salue Reginae, Spem nostram uocat; Et spes nostra salua.* Et ita Bernardus serm. de Aqueductu, *Fideli, inquit, haec peccatorum scala, haec mea maxima fiducia*

duca eff, hac tota ratio spei mea. De sancto Francisco S. Bonaventura in eius vita cap. 9. *In matre, inquit, Domini post Christum precipue fidens, eam sui, ac suorum Aduocatam constituit.* B. Ignatius Loyla fiduciam impetrandi à Christo, quæ petebat, in Virgine ponebat, vt superior capite diximus; quod tum alibi, tum in suis exercitijs spiritualibus ostendit. ibi enim meditationem sine, vnum peculiare colloquium, in quo, postulatio continetur ad Virginem instituit, vt per eam petitionis nostræ consequeremur effectum. S. Ephræm in oratione de Virgine, his verbis ad eam precatur: *Sub alijs tuis custodi me, & protego me; miserere mihi, qui sum luto inquinatus, ac adversus me gloriatur Satanus exitiosissimus, ne in me exurgat execrandus inimicus meus. Non mihi alia fiducia o Virgo sincera: tu enim meus Portus, o Virgo inuoluta, & presens auxiliatrix: denique sub tutela, & protectione tua totus sum, crebris lacrymis te, o celeberrima Mater imploro, & adiuuor tibi.* hæc sunt S. Ephræm ad Virginem preces, qui multa in eandem sententiam addit. S. Damascenus orat. 1. de dorm. Tibi, inquit, nos quoque hodierna die assidemus, o Domina, Domina, atque iterum dicam Domina Dei genitrix, & Virgo: animas nostras ad Spem tuam non secus, atque ad firmissimam quandam Anchoram alligantes, mentem, animam, corpus, totos denique nos tibi dicantes, ac consecrantes psalmus, & hymni spiritualibus quantum possumus honorantes. hæc Damascenus. qui etiam orat. 2. de dorm. testatur sanctos Apostolos Virginis dormitioni ad fuisse, non solum ei, vt debebant, ministraturos: sed ab ea etiam, quæ fons est benedictionis, & benedictionum omnium scaturigo, tanquam præclaram, ac pretiosam hæreditatem hæsturos benedictionem: hæc ex Damasceno. Tanti igitur Virginis benedictionem faciebant Apostoli. *Quod si Deus* (inquit Leo in sermone de sancto Laurentio) *in Sanctis suis nobis præsidium constituit, & exemplum, quantum præsidij nobis in Matre sua posuisse existimandus est, quam Miraculorum Officinam effecit, vt ait Damascenus orat. 1. de Natiu. Ad hæc ipse Christus in ea confidere dicitur, quam peccatorum Aduocatam constituit, cuius intercessione multi peccatores veluti spolia à dæmone erepta Christo restituntur. & ita Prouerb. 31. Confidit in ea cor viri sui, & spolijs non indigebit: Christus enim Deiparæ filius, & sponsus, seu Vir dicitur,*

qui plurima spolia, scilicet peccatores, propter Virginis ad eundem Christum preces acquirunt, quod cap. 20. multis exemplis ostendimus. Quod si Christus ad eum confidit de eius in peccatoribus à dæmonis faucibus eripiendis diligentia: nos quoque, quorum causa agitur, plurimum fiducie in ea collocare possumus, & debemus.

20. Cæterum hanc erga Virginem fiduciam illa excitare possunt. Primum, si recogitemus ipsam esse Matrem Dei, atque ad eum potentissimam ad nos iuuandum, quod fufe probauimus cap. 30. & eleganter Germanus Patriarcha Constantinopolitanus orat. de oblat. Deiparæ in fine: *Certe, inquit, Domina Dei parens, carità meum refugium, vita & defensio, arma, & gloriatio, Spes, & robur meum: concede mihi, vt & ego quoque cum ea fruar inenarrabilibus, & qua comprehendere non possunt tuis bonis in cælesti perseverantia. Habes enim, sat scio; cum tua voluntate concurrentem potentiam, vt qua sis Mater Altissimi, & propterea audeo. No ergo priuer mea expectatione o Domina intemerata, qua vniuersorum expectationem supra rationem peperit Dominum nostrum IESVM Christum. hæc ille.*

Secundum, ipsam non solum posse, sed etiam velle nos iuuare, quod satis probatum constat ex cap. 16. vbi Matrem esse misericordie. & ex cap. 30. vbi nostram esse Aduocatam, & Mediatricem, & ex cap. 5. vbi Dominam nostram esse, & ex cap. 20. 28. & 29. vbi matrem esse nostram, & gratiarum dispensatricem ostendimus: quæ omnia si attentè expendantur, facile intelligemus, illam velle nos iuuare: ac proinde magnam in nobis fiduciam erga Deiparam gignent, & ideo cap. 28. sub symbolo pallij Eliæ, in quo ab Eliseo Iordanis aquæ diuise sunt, à Christo nobis relictam diximus, vt eius virtute per aquas tribulationum mitigatas tuti pertransire possimus. Quod etiam confirmatur ex dictis cap. 20. vbi per eam miracula plurima existere probauimus.

21. Verum non ab re fuerit ad eximiam Deiparæ potentiam, eiusque benignam ad nos iuandos voluntatem, quibus à Deo est donata, declarandam, B. Gertudis reuelationem, quæ lib. 4. earundem reuelationum cap. 11. habetur, hoc loco attexere: *Sub matutinis, inquit, in festo Dominica Annuntiationis, dum in monasterio monialium, in quo agebat Gertudis, cantaretur AVE MARIA, vidit ipsa tres riuulos*

Qua nos ad fiduciam erga Deiparam excitant. Germanus Patriarcha.

4 Reg. 2. Ioan. 19.

Reuelatio B. Gertudis de gloria Deiparæ.

efficacissimos procedentes à Patre, & Filio, & Spiritu sancto, tot Virginis matris suavissimo impetu penetrant, & de corde ipsius rursus efficaci impetu suavitatem suam originem repetere; & ex illo influxu sancta Trinitatis hoc si beata Virgini donatum fore, quod ipsa est potentissima post Patrem, sapientissima post Filium, & benignissima post Spiritum sanctum: cognovit etiam quod quotiescumque illi salutatio angelica, scilicet Ave Maria, cum devotione à fidelibus recitatur in terris prædicti rivuli efficaciori impetu super abundantes circumfluunt beatissimam Virginem, & ex altero latere refluunt cor ipsius sanctissimum, sicque cum mira delectatione repetunt fontem suum, & ex illa reavundatione vena quadam gaudij, delectationis, & æterna salutis respurguntur in omnes personas Sanctorum, & Angelorum, & insuper aliorum, qui in terris commemorant eandem salutationem; per quas renovatur omne bonum in singulis, quod unquam per saluiferam incarnationem filij Dei sunt adepti hæc ibi.

Tertio, quia carpit serpentis cornu. **Carthusianus.** Sanctissimum Maria nomen invocantes in modum opitulari, Et P. Ioannes Auila, vir à Damo-num molestijs liberati. **P. Ioan. Auila.** **Figura Virginis ad fiduciam in ea concipiendam.** **Numera.** **Exod. 25.** **Gen. 6.** **3. Reg. 6.** **Cap. 16.** **Et 30.** **Bernardus.** Tertium, quod fiduciam excitat, quia peculiariter per illam Deus caput venenati draconis, qui nos inexplebili aviditate devorat nititur, conterendum pronunciauit, de quo fusè cap. 24 & 25. Quare Carthusianus libro 3. de laudibus Virg. art. ult. experimento se didicisse affirmat, Mariæ salutationem, atque invocationem ex corde profectam afflictis omnibus, & formidolosis, qui nocturnis spectris, ac diabolicis terroribus commouentur, maiorem in modum opitulari, Et P. Ioannes Auila, vir à Damo-nostri tempestate insignis sanctitatis, & prudentia dicebat plures cum pudicitia vitio tenerentur captivi, à Deo propter pium affectum ad Virginis conceptionem, & annunciationem, castitatem obtinuisse.

22 Ad hanc fiduciam in nobis excitandam plurimum valet si meminerimus, eam adumbrati per Civitatem Refugij, per Arcam ad evadendum diluivium à Noe conditam, per Propitiatorium, per templum Domini, in quo orationes exaudiri; & immunitas ad ipsam confugientibus esse solet; & per alios typos, de quibus sæpè in hoc libro, sed præsertim cap. 16, & 30. egimus: Ideo Bernardus hom. 2. super misus est: Si insurgant, inquit, venti tentationum; si incurras scopulos tribulationum, respice Stellam, voca Mariam; si saccaris superbia vnde, si ambitionis, si detractionis, si amulationis, respice Stellam, voca Mariam: & post aliqua in eandem sententiam subijcit: In

periculis, in angustiis, in rebus dubijs, Mariam cogita, Mariam invoca, non recedat ab ore, non recedat à corde: etenim ut idem Bernardus serm. Domin. prima post Epiphaniam. Si pè, inquit, à nobis fuerit puifata, non deerit necessitati nostra, quoniam misericors, & mater misericordia: & certè quemadmodum Virgo sanctissima dum in terris degeret, aspectu suo tentationes in alijs se dabat, ut ex Ambrosio, & Alen-si, & alijs diximus cap. 14. ita videtur hoc reliquisse nomini suo devotè invocato, ut ex revelatione sanctæ Brigittæ lib. 1. cap. 9. & lib. 5. Brigittæ 6. & cap. 22. diximus loco citato: imo & idem magis suis devotè pariter inspectis, idem videtur concessum: quare sicuti pueri cum aliquid periculi sibi obijcit, collam matris lacrymabundi artius amplectuntur: ita & nos in dæmonis tentationibus, ad Virginem per Collum significatam, ut cap. 16. diximus, accurramus cum lacrymis, & desiderio, ac precibus eius pedes amplectamur. Quin etiam non solum in dæmonum impugnatione; verùm etiam sicuti Ruben Genes. 29. in-ventas Mandragoras Lixæ matris detulit: ita & nos bona nostra desideria aliæque pietatis opera Virgini deseramus; ab ea conferenda & per ipsam Deo offerenda transmittamus, non secus ac ea, quæ à corpore per collum ascendunt ad caput, iuxta illud, quod monet Bernardus sermone 3. de Adventu: Si studemus, inquit, & nos dilectissimis per ipsam ad eum ascendere, qui per ipsam ad nos descendit; per eam venire in gratiam ipsius, qui per eam in nostram miseriam venit. Idem sermone de Ad-que ductu: Quæquid, inquit, illud est, quod offerre Deo parat, Mariam commendare meminerit, ut eodem alio, ad largitorem gratia gratia redeat, quo influxit. & mox: Modicum illud, quod offerre desideras gratiosissimis illi, & omni accipi- tione dignissimis MARIE manibus offerendum tradere cura, si non vis suscipere repulsam, ita Bernardus: etenim ut cap. 5. diximus, ipsa est templum Dei, in quo & preces exauduntur, & oblationes fiunt ideo Ambrosius in Psalm. 118. sermone 22. in illa verba: Quare servum tuum. Suscipe, inquit, me non ex daria, sed ex Maria, ut incorrupta sis Virgo; ad Virgo per gratiam ab omni integra labe peccati. & Bernardus sermone 2. de Adventu, ad Virginem conuertitur; Per te, inquit, accessum habeamus ad filium, & benedicta invenit gratia, genitrix visa, Mater salvis, ut per te suscipiat

scipiat nos, qui per te datus est nobis. ita Bernardus.

*Pecato-
ris ad Vir-
ginem con-
fugimus.*

Psal. 86.

*B. Gertru-
dis.*

*S. Brigitta
B. Virgo
magnati
affusio-
tur cum
trahit pec-
catoris.*

S. Thom.

Cant. 4.

Ecel. 24.

24 Quantum autem praesidij experti sint, quotquot in Deipara fiduciam collocantes suam, ad eius opem, & clementiae firmiter confugerunt, & voti compotes effecti sunt, exempla declarant propemodum innumerabilia; quae quidem non paucos plurimam beneficia sanctissima Virgine consecutos esse, et usque minimè defraudatos à desiderio suo, nos docent. Nos ex multis pauca, eaque ex probatissimis historijs excepta selegimus, atque hoc loco ipsidem serè auctorum verbis, resecatim à se, quae ad rem nostram non magnoperè faciunt videntur, recensebimus; Ea porò non unius generis, sed multiplicis; & ut omittam eos quos Deipara aliorum precibus à mortuis excitavit, quorum aliquos cap. 20. attulimus. Sanè nihil siue magnum, siue paruum aggressi; nisi breui prius precationcula; Deiparae patrocinium implorent, & certè praesens eius sentire praesidium.

Alij à daemonum impugnatione tum invisibili, tum visibili, & ab improborum hominum maleficio subducti, Deiparam inuocantes eorumdem victores evaserunt.

Alij à peccati tyrannide libertati Christianae redditi, ad poenitentiae sacramentum suscipiendum singulari Deiparae patrocinio sunt adiuti.

Alij ab imminente, & certo interitu beatissimae Mariae inuocato nomine mortis faucibus erepti.

Alij in vitae discrimen adducti propter hostium furorem vel propter imminens naufragium, vel propter grauem corporis aegritudinè Deiparae auxilio à periculo sunt exempti.

Alij in rei familiaris inopia Deiparae beneficio subleuati.

Alij sterilitate laborantes, prolem per Deiparam sunt consecuti.

Alij molestiarum, ac persecutionum quibus urgebantur, aculeis Deiparae inuocatae liberati sunt.

Alij non in magnis tantum, sed in parvis etiam rebus ad Caeli Reginam accurrentes benignè sunt exauditi: ut sicuti in arduis rebus maximam eius potestatem, ita in Paruis insignem eiusdem benignitatem, atque dignationem, qua ad minima praestanda descendit, praedicemus; & quamvis ea, quae vires naturae excedunt, quaecumque in re sanè parua esse non possunt; tamen: ut sapienter monet Gregorius lib. 1. dialog. cap. 9. ex

*Diversa
beneficio-
rum gene-
ra, in qui-
bus fiden-
ter ad Dei-
am ac-
curimus.*

I.

II.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

VIII.

IX.

magna

magna conditoris nostri dispensatione fit, vt per minima, quæ percipimus, sperare maiora debeamus.

- x. Alij rudi, vel hebeti ingenio eiusdem Virginis dono ad summam scientiam, atque eruditionis apicem peruenere.
- x1. Alij in atrocissimis, quos Christi nomine subibat cruciatibus, cum Deiparæ nomen implorassent, eximia animi fortitudine, atque constantia immoti persistere.
- xii. Alij denique alijs, que percenseri numerando non possunt, affecti sunt beneficijs: quæ à prædictis diuersa, multitudine plurima, magnitudine sunt ingentia. Hæc verò quæ recensimus ita cuique generi exempla subijcetes eodem ordine confirmabimus.

Omnia genera beneficii.

VARIA BENEFICIORVM
exempla, quibus Deipara suam erganos benignitatem declarat, & nostram in ipsam, alijsq; rebus in se fiduciam excitat.

De primo beneficiorum genere, quod est se inuocantibus opem impertire.

S. CATHARINA SVEDA SINGV-
las actiones breui ad Deiparam precationicula auspicabatur ex vita eiusdem.

S. Catharina Sueda Deiparam inuocabat.

Suuius tom. 22. Mar. 27.

Mulieres quædam per salutacionem angelicam à demone liberata: salutaciones angelicae agros sanantur.

SANCTA Catharina virgo ex Suetia S. Brigitte filia maternæ pietatis hæres, atque imitatrix, magnam sibi in Deipara fiduciam collocat; ideoque in suis rebus ad eam confugebat: cum enim de rebus spiritualibus consultaretur, opem Deiparæ implorabat, vt est in eius vita cap. 16. apud Surium tom. 2. salutacionem namque Angelicam tunc temporis tacite secum lemè recitare solita erat, idque non sine fructu, quod cernere licuit in quibusdam mulieribus, quæ eiusmodi consilijs ab ea traditis obtemperantes, ab infestissimo demone sunt liberatæ. Cum verò ex vrbe patriam repeteret, domesticorum quendam è curru lapsum, ac rotis incurrentibus in costis vique ad o. attritum, vt ægrè animam doceret, sanctissima Virgo Catharina salutacione Angelica suo more recitata, & quassato hominis latere leuiter contritaco, incolumitati ad o. restituit vt eodem die quolibet lætus discurreret, hæc in eius vita cap. 17.

De secundo beneficiorum genere, quod est ab hostibus inuisibilibus, & visibilibus tutari.

COMPLVRES AB INVISIBILIVM, ET
visibilibus hostium impugnatione Deipara inuocacione liberata.

ADOLESCENS quidam spiritu fornicationis vehementer impugnatus, cum Eremite cuiusdam consilio in honorem Deiparæ, quotidie in templo salutacionem angelicam ceteris recitaret, adionctis totidem v. o. s. post aliquod tempus à Deipara ab ea tentatione liberatus, ad coelestes nuptias euocatur. Casarius lib. 7. cap. 33.

Quomodo etiam Deipara à sancta Iustina virgine, & martyre inuocata, eodem fornicationis spiritu acriter impugnatam liberant, supra cap. 24. ex Nazianzeno retulimus. Cap. 24.

B. Henricus Suso Ordinis Prædicatorum qui annum Domini circiter 1350 cecidit, cum Satanam nigro vultu, & igneis oculis circum manu vibrantem acriter increpasset, quod quendam hætem ignea sagitta contrita penè mutuum deiecerit, cumq; ipsum eadem sibi ferociter inuenientem, ac nouum in se patentem iaculum coniecerit, Deiparæ opem implorantis verbis: *Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria, quibus pronouciatis hostis infestissimus probris abiecit.* hæc apud Feidicandum Castulum p. 2. Chion. S. Dom. lib. 2. cap. 18.

B. Iacobus de Marchia ab importunis diaboli diu multo que vexatus, Lauretum, certissimum malorum leuamentum accurrit; ante aram Virginis non sine animi angore, lacris operatus, expertum eius auxilium expostulante tandem oratam molesto, periculo que certamini. Audita preces; impensius ranti B. M. se rorsus ostendit: *Et bono animo tibi fili, inquit, ac summo rerum Parenti grates agito adest pugna finis, & te celestis corona victorem manes.* prædictionum comprobant euenus Haud ita multo post fractæ insectorum hostium vires, læta repente secuta pax: ipse deinde coelesti præmio donatus, euocatus in coelum. Turcellinus lib. 2. hiltorat. Laurent. cap. 2.

Mulieres

Dæmonis
illusio per
angelicam
salutatio-
nem pate-
facta.
Cæsarius.
Mariam
innoceam
matrona
ab amitt
tenda ca-
suaris de-
serimus
impur.

Cæsarius.
Apparet
h. Virg. S.
Gulielmo
Eremita
dæmonio
eius ac pri-
sina in co-
lumnarum
illum red-
dit.

Surinus.

Deipara
imago pro-
prie sibi
deuoto sa-
biocorum
poculum
recipit.

Mulier quædam inclusa à dæmone sub spe-
cie Angeli lucis crebro visitabatur, quæ à suo
edocâ confessatio, petijt ab eo ostendi sibi
beatam. Virginem: cumque Virgo mixæ pul-
chritudinis se illi objecisset, ipsa salutationem
angelicam pronuncians, phantasmata illa om-
nino euauere. Cæsarius libro 7. c. 27.

26 Matrona honesti militis, adulterium cum
alio milite commiserat: sed postea facti pœni-
tens tantum flagitium est detestata, cum verò
miles ille, absente viro, domum illius ingressus,
vi eam renitentem opprimere conaretur; hæc
autem viribus resistere nequiret. Deiparam to-
tius castitatis Patronam illis verbis inuocauit:
*Rogo te Domina sancta Maria per illud sanctum
Aue Maria, quatenus in hac hora libera me.*
Mox vitus omnes in milite deiecit, & emar-
cuit, & mulier ab eo se excutians intacta euasit
Cæsarius lib. 7. cap. 18.

S. Gulielmus ex Duce Aquitania Eremita
Ierosolymis in horrida spelunca cum in precibus
peino staret, dæmones post varias tetatio-
nes e illatas extra cellulae januam ipsum tra-
hentes verbibus grauiter eatum, conuassatis,
& contractis uniuersis corporis membris se-
mivum relinquent: ad fuit beatissima Dei ge-
nitrix duabus comitata virginibus, quæ Christi
militem sermone dulcissimo hortabatur;
virgines verò illæ accenso igne, corpus ejus-
dem dulciter calefactum pretioso quod detule-
rant unguento suaviter unxerunt, & pristinae
incolumitati illico restituerunt: hæc in vita e-
iisdem S. Gulielmic. 19. & 20. apud Surinum
die 10. Februarij.

Est quoddam municipium Aurelianensi
Ciuitati proximum, quod Aue non nunc opat-
tus ubi Ecclesiam in honorem B. Virginis Ma-
riae ciues adificauerunt. Qui cum aliquando
obiesi ab hostibus intra oppidum gement,
magis in Dei Genitricis Mariae, quam in viri-
bus proprijs confidentes cum parvulis, & mu-
lieribus Ecclesiam petierunt, & imagini san-
ctæ Virginis deuote assistentes, cordis, & oris
clamore ejus auxilium deposcunt. Completis
que precibus lacrymosis redeuntes imaginem
secum deferunt, & ad tutelam sui, ac terrorem
hostium in porta statuunt. Quidam autem ex
ciuibus stans in portæ custodia post imagi-
nem, mittens in aduersarios jacula, magnam
stragem de hostibus faciebat. Hunc latentem
quidam hostium aspiciens: *Nequissime, inquit,
mortem non effugies, nec jam tibi subuenire potes.*

est effigies, nisi portam deserens, urbem aperire fe-
stines. Comque vibrasset hostis jaculum in ci-
uem illum sagittarium, mirabile dictu, imago
genus erexit, & jaculo se obiciens, illud excepit
sicque hominem sibi deuotum ab imminente
periculo defendit. Qui gaudens per Virginem
se mirabiliter liberatam statim sagittam in ad-
uersarium dirigit, blasphemum deiecit, disper-
sus per ora populi rumor, facti miraculi ad
hostes quoque peruenit. Tum clamatur ab om-
nibus, quod sancta Dei Genitrix pugnet pro
ciuibus loci illius. Audientes hoc hostes stupore
simul, & tremore perterriti arma projiciunt, paci-
annuunt, Ecclesiam, Dominae nostræ aduocant, &
magna donaria offerentes de cætero se nihil
loco illi nocituros sub testificatione promit-
tunt. Uique in hodiernum diem imago illa
permanet in eodem loco jaculum adhuc ge-
rens in poplite erecto. hæc Vincentius in spe-
hist. lib. 7. cap. 83.

27 Miles quidam opibus, ac diuitijs pollens,
cui uxor erat in primis pudica, ac Deipara ob-
sequijs impensè adiecta, cum bona omnia sua
prodegeret, eo redactus inopiæ est, ut egerè
exerit. Cum que solemnis quidam aduentu-
ret dies, quo die multa dona ei argenti consueue-
rat, nec jam haberet unde alijs quicquam daret,
quare præ pudore, ac verecundia nemorum
secessus, ac latebras tantisper, domi dicta solen-
nitas præteriret, expetijt; quo suæ egestatis in-
commoda deploraret, & verecundiæ consule-
ret suæ. Cum ecce tibi teterissimi oris eques re-
tro pariter insidens equo sciscitatus tristitiæ
causam ex homine, cum omnia ab eo didicisset,
promittit, si imposita faciat, se diuitias
multo plures ei daturum; accepit ille conditio-
nem, tunc eques: *Abeas, inquit, domum tuam;
& in tali loco (certum autem quendam desi-
gnabat locum) exquiras, ubi quatuor auri, argentiq;
pondera plurimum pretiosorum lapidum inuenies,
tu verò facies, ut tali die conjugem ad me tuam
hinc adducas.* Dormum miles reperit: quas per-
quirebat diuitias ex Satanæ præscripto inue-
nit: mox rediit fundos, emit domos, seruos
comparat; & cum præstituta dies appropin-
quaret, conjugem accessit suam, monet ut e-
quum concedat secum, iter aliud facturam
illa quæ vii imperium detestare hosti abde-
bat, Deipara se deuote commendauit, & post
vnum abne cepit: jam longè processerat,
cum quidam Ecclesiam effodens in vis, ex
equo repente desinit, templum ingreditur, vito

Vincentius
Belancetio
Deuota
B. Virg.
mulier post
eam ab in-
fanti, quod
sibi daret
pariter ab
eripitudo.

ad fores præstolante. Dum verò Virgini beatiffimæ se commendavit, somno ibidem subito corripitur. Interim Deipara Virgo spæcie, habitu, cæteris denique omnibus matronæ conlopitæ consimilis, foras exit e templo; equum conscendit dat in viam sese cum milite, qui suam raptus uxorem ad conditum cum ea locum pervenit. Hic ecce impostor diabolus, tametsi primò præterè eo festinaret, mox tamen appropinquans infremuit, ac propius accedere præ timore non ausus. Absterge, militi dixit, Hominum infidelissime quid mihi sic illulisti hæcine pro tantis in te collatis beneficijs mihi rependis? tu enim in conjugis, quam perieram, locum, Dei Genitricem substituiti. mihi que adduxisti: à tua enim conjuge pro illatis mihi injurijs pœnas repetere cupiebam; tu verò hanc adduxisti, ut me torquat, & in infernum detrudat. Tunc Deipara sanctissima (neque enim præ timore, & admiratione loqui quicquam poterat miles) nequissimum spiritum objurgavit, quod Mulieri sibi devotæ nocere præsumpsisset, eumque in inferorum carcerem abire iussit, edixitque pro potestate, ne quid in posterum nocenti inferre audeat ijs qui sui student obsequio, ac pietati: ille verò magno ejulatu recessit mox Militem, qui cum magno sensu doloris ex equo desiliens ad ejus sese pedes abjecerat, graviter increpans ad suâ jubet uxorem, (quæ adhuc in Ecclesia divinitus conlopita dormiebat) redire: cum ea domû repetere; omnesque dæmonis divitias confestim abjicere. Fecit is, quod est iustus. Conjugi, quam somno excitavit, ordine narrauit uniuersa, dæmonis divitias abjecit, & quoad vixerunt ambo in sanctissimæ Virginis, à qua innumerabilibus postmodum divitijs aucti sunt, parrocinio ac clientelâ perstiterunt. hæc Iacobus de Voragine in festo Assumptionis B. Mariæ. hujus exempli meminit S. Antonius 4. par. titu. 15. cap. 32. §. 2. & Specul. Exempl. dist. 3. num. 61.

Iacobus de Voragine. S. Antonii. Spec. Exempla.

De tertio beneficiorum genere, quod est peccatores ad pœnitentiæ Sacramentum perducere.

POENITENTIÆ SACRAMENTUM
complures Deipara ope sunt consecuti.

²⁸ *Monachus* Monachus quidam Cisterciensis grauia quædam peccata ante conuersionem

commissa propter erubescenciam neque in seculo, neque in Monasterio confessus erat; cumque infirmatus ad mortem scilicet jaceret, vidit duos terros spiritus in angulo domus complotis manibus cachinnantes, atque ad inuicem dicentes: Cras hora tertia deducemus cum magno gaudio animam hujus ad infernum. mox infirmus tremere cœpit, atque pallefcere maxime propter remorsum conscientie. Pavens ergo, & circumspiciens contemplatus est in angulo oposito Matronam pulcherrimam dæmonibus cachinnantibus sic respondentem: Nolite, nimis gaudere, ego illi dabo consilium, qualiter dentes vestros euadat: visione disparente Monachus Priorem vocauit, cui omnia sua peccata meritis B. Mariæ Virginis adjutus plenè, ac devotè confitens, sacra Eucharistia munitus, & oleo sacro inunctus, hora à dæmonibus prædicta sub spe veniæ spiritum exhalavit. *Cæfarius lib. 7. c. 9.*

Cum duo pauperes Parisijs collecti fuissent in hospitali, quod situm est ante Deiparam oratorium in paradiso. Viro cuidam religioso ejusdem hospitalis ministro, ipsa Virgo benignissima, cui cura est de omnibus, apparuit dicens: *Bone pater vide, ut diligentia, ac custodia confisus adhibeatur illis duobus pauperibus, quin in periculo sunt, & dæmones cum multa sollicitudine circumstant, quomodo eis noceant.* Quod cum indicasset Sacerdoti, & ille eos semel, ac secundo ad emundationem conscientie hortaretur, nec proficeret: tandem subiunxit; Miseri ego vos esse in peccatis grauissimis, citroque moriemini, & nisi confessi fueritis, intrabitis gehennam, pœnis æternis cruciandi. Illi verò territi, & quod credilibus est precibus beate Dei Genitricis Mariæ illuminati, peccata sua confessi sunt, moreque Christiano decedentes, dæmonibus luctum, & sanctis Angelis gaudium fecerunt in cælo. *Cæfarius lib. 7. cap. 10.*

²⁹ Matrona quædam religiose valdè conversationis, licet maritali vinculo tenere tur: tamen ieiunijs, orationibus, elemosinis, cæterisque religiosis actibus insistens, in habitu seculari, vitam regularem quodam modo ducere videbatur. Verùm piaculum quoddam in adolescentia commissum præni erubescencia nemini confessæ est; quæ tates autem confitebatur, ita confessionem clauderebat: *De omnibus peccatis meis, quæ modo præni,*

protuli, & qua non protuli, culpabilem me fateor coram Deo, & vobis: quæ verba cum in linguis confessionibus iteraret, trahebatur ex inordinatis longis suspiriis, & tota protinus in lacrymas soluebatur: quod cum per annos plurimos vniiformiter ageret, Sacerdos vt erat pius de ipsius, quare multis argumentis id ab ea elicere curauit, sed cum nihil proficeret, monuit eam vicini Monasterij Cluniacensis (sic enim habet Vincentius Beluacensis) suam conscientiam totam aperire. Cum ergo mulier ipsum Priorem adisset, nihil aliud ei dixit. Factum est autem, vt infirmata, & minime confessa moreretur, & diutius mortua iacuit, donec filia de alio remoto vico, ad maternas exequias vocata adueniret: quæ cum tandem concito gradu magnis eiulacibus aduenisset, foemina, quæ defuncta erat reuixit, & filiae flenti ait: Nolite timere filia, quoniam miserante Deo reuixi, eaque iubente, Sacerdos propere accessit, & secedentibus cunctis contagium venenosum per confessionem emittitur, atque diluitur. Postea confluentibus populis ad tantum miraculum, ipsa mulier inestimabilis gratia Dei in se facta, reitit, & pronuntiatrice effecta, rei ordinem cunctis exposuit, qualiter per interventionem piissimæ Dei Genitricis liberata fuisset: Ego, inquit, miserabilis peccatrix coram oculis hominum propter religiosam conuersationem, quam prætendebam, stare videbar, sed eorum Deo in ruina mortis iacebam: constituit enim Deus in Ecclesia homines per confessionem saluare. Ego verò licet de cæteris peccatis puram confessionem facerem, tamen quoddam graue peccatum nulli vnquam sum ausa confiteri, propterea opera bona, quæ faciebam instructuosa mihi reddebantur: verum tamen eundem lapsum meum singulis ferè diebus beatissimæ Dei genitricis coram ipsius altari, vel imagine, seu vbicumque poteram, poenitendo, lugendo, ipsius misericordiam miserabili quærimonia implorabam ne me pro hoc peccato meo pateretur æternæ damnationis sententiæ subiacere. Postquam autem mortis debitum solui, protinus à malignis spiritibus vndique vallata crudeliter rapiebar, impellebar, discutebar, & cum amantissima exprobratione peccati mei, ad inferni supplicia trahebar. Itaque omni auxilio,

& consilio destituta recordata sum, quod hoc ipsum peccatum meum, pro quo iustam damnationis sententiam excipiebam, beatissimæ Dei Genitricis Mariæ euilando frequenter confiteri solebam, & continuo modicum spei aliquid concipiens, ipsam matrem misericordiam, & vnicam spem miserorum, ne me miseram in summo necessitatis articulo constitutam dereliqueret, vobis magis, atque suspirijs, quam verbis orabam. Nec mora, eadem consolatrix, & protectio omnium ad se contugentium, tanquam Stella Matutina, & fulgor meridianus adueniens, teruit, & increpauit demones qui mihi illudebant, quod suam ancillam inuadere præsumpsissent, iussitque quanto citius deponere prædam ibique dimittere eam donec à Domino egredere sententia, quid inde fieri deberet. Cuius dicto citius paruissent nequam spiritus, ipsa Mater misericordiam accedens ad filium, enixè orauit pro me: cui Dominus Nocti dilecta Mater, quod sine confessione saluari non potest quisquam: sed quia fas non est, vt pro quavis petitione repulsam à me patiaris, & extra carnem locum, confitendi, & poenitendi non est, placet, vt hæc anima proprio corpori reddita, quod male deliquit & peius apud se retinuit, humiliter poenitendo confiteatur, statimque reducta, debito tandem ordine misericordiam consequatur. Mox itaque Domino imperante, & piissima Domina nostri sollicitè procurante, missus est ad me Angelus bonus, qui de omni expectatione malorum spirituum eripiens, proprio corpori sicut cernitis restituit. Nunc ergo confessione perfecta tempus est, vt abeam minimè iam reditura: sed in æternam Dei misericordiam cantatura, qui me licet indignam tremendo suo iudicio eadem misericordia præueniente, & subsequente tam dignanter subtraxit: cum hoc illa dixisset, caput seretro reclinavit, & signo crucis se muniens, spiritum exhalauit. hæc ex libro de vitis illustribus Ordinis Cisterciensis apud speculum exemplorum dist. 3. num. 46. Idem exemplum refert Vincentius Beluacensis in spec. histor. lib. 7. cap. 11. 7. idque in Tertio Lingoniensi accessisse, eamque post confessionem sacra Eucharistia percepta obisse scribit:

Alia quoque insignia, quæ ad hoc genus spectant, exempla habes in fine.

Speculum
Exemplorum
Vincentius
Beluacensis

De quarto beneficiorum genere , quod est à certo interitu seruari.

MVLIER AB IMMINENTI NECE

per Deiparam erepta ex Sigeberto.

30 Ad ignem damnata mulier per Deiparam incolumis seruatur.

Mulier quædam ex Sigeberto in Chronicis circa annum Domini 1094. non procul ab vrbe Laudunensi propter sui generi necem, quam à duobus viris eidem inferendam curauerat, ad ignem damnata, cum ad supplicium duceretur, forte per Deiparæ Templum, transiens, in eo Virgini magna fiducia supplicauit; seque totam eius patrocinio commendauit; mox in magnum, ac vehementem ignem semel, atque iterum coniecta; Dei, & Virginis beneficio, neque ipsa, neque eius vestimenta ab eo quiquam læta sunt: quare ipsa vna cum populo ad idem Virginis templum, non sine ingenti hominum admiratione Deo & Virgini gratias actura venit, tantumque miraculum ad Virginis inuocationem gestum communi lætitia est celebratum. de hoc etiam Vincētius Vincentius in spec. hist lib. 25. cap. 90. & Baronius tom 12. ad annum 1094.

Vincētius Vincentius Baronius.

MILES DEIPARÆ BENEFICIO

à fornacis incendio preseruatur.

Deuotus B. Virginis Miles ab infanti neco per eam liberatur.

Miles quidam Regi charus morti proximus, filio, quem vnicum habebat, inter alia impensè commendauit Primum, Missam vt quotidie integram audiret. Secundum, vt Deiparæ pietati studeret, ac virginitatem coleret, vel saltem à fornicatione caueret. Is ergo parentis demortui dignitatem apud Regem consecutus patris monita fideliter, ac studiosè seruabat; ideoque omnibus charus erat. Verùm cum ab æmulo quodam, apud Regem, suspecti in Reginam amoris crimine, per inuidiam accusatus esset. Rex leuissimo iudicio nimis credulus, ijs, qui laterum, calcisve fornacem curabant, præcepit vt primum quemque à se sequenti die ad eos missum in fornacem ignis proiecerent. Rex ergo mane iussit innocentem militem ad fornacem pergere, & apud fornacis magistros Regis præceptum vigere. Is digressus à Rege, audito campanulæ signo in Ecclesia, quæ in via occurbat, ad eam diuertit; Missam de more auditurus, vel iuxta

parentis consilium oraturus. Cumque preces ad Deiparam fudisset, ei que animam cum corpore, suam item virginitatem commendasset. Mox etiam Dei nutu ad horam obdormiuit interea æmulus ille à Rege impetratus, vt eius nomine ad fornacem accederet, intellexeretque num Regis imperium executi fuissent. Quò cum contento cursu eques peruenisset, quæ fuit ab eis num Regis edictum perfecissent. At ij non perfecimus, inquit, sed abque mora perficimus; atque arripit hominem frustra reclamantem, & euulantem, ac negantem esse se hominem illum, qui ex Regis esset sententia comburendus, in ignem coniecerunt. Haud ita multo post subsequitur innocens miles, cognouitque à ministris præceptum Regis iam planè perfectum. Atque ea quidem omnia cum Rex ordine intellexisset; simul etiam didicisset, qua occasione innocens ille diuini substitisset, æmulus verò igni absumptus esset; Dei quidem prouidentiam, & militis innocentiam admiratus, arctiore eum complexus est studio, hic verò Deum laudibus effert; in Dei, ac Deiparæ obsequio deuotus persistit, & tandem migravit Speculum ad Dominum. Hæc in speculo exemplorum exemplis, distin. 9. num. 233. Idem ferè habet Bernardus Bernartus de Busto 2. par. Rosar. serm. 13. par. 3. lit. H. nus de de habetur etiam in serm. discipul. 48. de Sanctis. serm. Ludouicus Granatenfis 2. part. catech. cap. 27. ne discip. §. 10. idem ferè refert contigisse in Lusitania in Lud. Gran. familia cuiusdam Reginae sanctitate in masculis clytæ.

De quinto beneficiorum genere, quod est à multiplici vitæ discrimine eximere.

COMPLVRES DEIPARÆ OPE VITÆ discrimine exempti.

31 Iohannes Philippus Ambrosius Neapolitanus tenui re, sed magna religio; puer quidam ne erga B. Virginem fuit. Is anno 1579 inter ab inimicis inciderat in armatos inimicos, à quibus rursus quam tumultuosissimè circumventus, ex-Laurita- debatur ad necem. Iam vulneribus confolus haud procul exitio aberat: nec quisquam opem misero ferebat; & illi animis infestis non prius cadendi finem facturi erant, quam penitus extinctum cernerent. Ambro.

Tur... E nan... gio qu... Laure... na Virg... nie op... eripit...

Vota... ta opp... ne non... nisi Na... chus a... potum...

Ambrosius ergo media iam in morte Laureranam Virginem venerabundus inclamat. Nec frustra missæ preces. Ex templo de seuentium manibus diuina vi ereptus presentem interitum euadit. Ipsemet (quod postea narravit) sublimen inde se diuinitus auferri lentis ad telli iactum : vbi exceptus à notis exanguis, ac lemanimis desertur domum : nec tamen vitæ discrimen euasisset, nisi nouam in eodem periculo B. Mariæ sensitisset opem. Duodecim numero acceperat plagas, plerasque mortiferas, quibus inspectis medici de eius salute penitus desperarant. At ille cœlestis opis modo expertæ memor, tantum miraculum haud frustra esse credidit. Itaque vnde auxilium aduersus tela inimicorum aduerat, indidem medicinam vulneribus sperare cepit. Ecce nouum miraculum : B. Virgo impensius, ab illo implorata, cœlestem plagis repente facit medicinam. Ergo ille omnium opinione mortuus, repente sanus vegetusque surgit è lecto. Lauretumque profectus vota perfoluit. illustre Lauretani auxilij documentum ; bis quippe vno tēpore à media morte reuocatus. Proinde à notis, ignotisque non iam Ioannes Philippus appellabatur, sed Lazarus rediuiuus. hæc Turfelinus lib. 4. hist. Lauret. cap. 28.

Turfellin.
32 Paulus Genuensis Nauarchus nobilis fuit, is è Gallia Narbonensi Genuam repebat, cum subito foeda exorta tempestas, naufragio intentato, iacturam omnium mercium facere eum subegit. Cæterum procella nauim pertinacius urgente, ingens omnium animis terror incessit. Itaque vectoribus, nautisque dilabentibus, vt salutem natatu peterent, solus ipse mansit in nauis, quam æquæ, ac se ipsum saluam vellet, fortunarum scilicet suarum capus. Onerariam ergo illam suam plenam fluctibus cernens, effusus in vota, & sibi, & nauis Lauretanam inuocat Virginem. haud frustra ea inuocatio, & vires illi, & animos addidit. incredibile dictu, ingenti vi moliens velum solus ipse substollit ; ac veluti suas preces auditas esse sentiret, nauigium vndis exhaustis conatur. Inter hæc tempestate sedata, nauis vento, ac B. Virgine obsecundante Genuensem tenuit portum, haud minore ipsius admiratione, quam aliorum, qui onerariam ingentem semiplenam fluctibus vno nauarcho nauatarum omnium munera exequentem ad portum appulsam videbant. Attamen Paulus voti compes segnior, quam par erat, in voto reddendo

fuit : siue aptius subinde tempus expectans, siue alia huic negotio prouertenda ratus. Nec mora diu impunita. Verrente anno eo ipso die (vt tempus beneficii pariter, ac delicti eum admoneret) eadem vectus nauis cum paruo filio fecit naufragium. Perculit repente ægrum animum memoria vitati noper B. Virginis ope periculi, & voti peregrinationis omiffæ. Igitur effusus lacrymans à Deo veniam exorat, expertamque Lauretanæ Virginis sibi, ac filio exposcit opem, veteris voti religionem voto sanciens nouo. Nec frustratæ sunt eum preces. filiorum inter vndas quæritans, saluum reperit, sublatumque in humeros per ingentem agitati maris tractum natans, ad terram transuexit incolumem. cæteris vectoribus, nautisque inter fluctus hæstantibus, obrutisque vt aliorum clades cœleste donum illustrius faceret. Ille igitur, vt atrigit litrus, sua, & filij præfenti exitio recepti salute lætus, B. Mariæ secundum Deum gratias agit, quæ votum frustratæ nõ sit hominis votum frustratis è vestigio precario, mendicatoque cibo se, paruumque filium sustentans, ad Lauretanam venit ædem. hæc Turfelinus lib. 3. hist. Lauret. cap. 26.

Melido quidam fuit è Vasto vrbe Samnitium cuius vxor, & filia graui diurnaque febris pariter afflata iacebant morti proxime. Iamque sacris candelis ad capita earum de more accensis, simul ambæ agebant animam, cum Melido, qui vtraque vnicè diligebat, vltima experiri statuit. Igitur dolore ardens procumbit in genua, & manantibus vbertim lacrymis, Lauretanæ Virginis opem implorat ; supplicationi votum addit, plurimum in Deiparæ benignitate spei reponens. Et spes nequaquam eum sefellit ; mira res, repente conuix, & filia periculo exemptæ, paucisque diebus persanata. Inde à Melidone Lauretum adductæ, vota pro ipsarum salute suscepta Deiparæ Virgini reddiderunt anno 1559. hæc Turfelinus lib. 4. hist. Lauret. cap. 29.

De sexto beneficiorum genere, quod est in rei familiaris inopia subleuare.

DEIPARÆ BENEFICIO ANNONA
egentibus Monachis subministrata, ex
Gregorio Turonensi.

33 Monasterium Deiparæ est valdè magnum in Ierusalem, non modicam habens

Turfellin.

Infirmi duo per Lauretanam Virginem valitudine restituti.

Turfellin.
32 Paulus Genuensis Nauarchus nobilis fuit, is è Gallia Narbonensi Genuam repebat, cum subito foeda exorta tempestas, naufragio intentato, iacturam omnium mercium facere eum subegit. Cæterum procella nauim pertinacius urgente, ingens omnium animis terror incessit. Itaque vectoribus, nautisque dilabentibus, vt salutem natatu peterent, solus ipse mansit in nauis, quam æquæ, ac se ipsum saluam vellet, fortunarum scilicet suarum capus. Onerariam ergo illam suam plenam fluctibus cernens, effusus in vota, & sibi, & nauis Lauretanam inuocat Virginem. haud frustra ea inuocatio, & vires illi, & animos addidit. incredibile dictu, ingenti vi moliens velum solus ipse substollit ; ac veluti suas preces auditas esse sentiret, nauigium vndis exhaustis conatur. Inter hæc tempestate sedata, nauis vento, ac B. Virgine obsecundante Genuensem tenuit portum, haud minore ipsius admiratione, quam aliorum, qui onerariam ingentem semiplenam fluctibus vno nauarcho nauatarum omnium munera exequentem ad portum appulsam videbant. Attamen Paulus voti compes segnior, quam par erat, in voto reddendo

Vota oblata opportune non soluitur.

*Monachos
Deipara
ferre opē.
Greg. Tu-
ronensis.*

bens congregationem in quodam loco, deuotio populi saepe plurima confert: verum etiam Imperatoris iussu ibi non minima largiuntur. Accidit autem quodam tempore, ut praeparata penuria egestatis valde eis victus necessaria deficerent cumque Monachorum Congregatio vna, atque alia die refectionis alimoniam non caperent, accurrunt ad Abbatem, quibus ait Abbas: Oremus fratres dilectissimi, & Dominus ministrabit nobis cibum: nec enim potest fieri ut deficiat triticum in Eius Monasterio, quae frugum vitae ex VTERO pereunt in tulenti mundo. Quibus vigilantibus nocte tota, ac psallentibus, mane orto ita reperiunt cuncta horreorum habitacula ita repleta tritico, ut vix vel ceserari ostium posset. Accepto autem cibo gratias egerunt Deo. Post multos vero annos iterum deficiente cibo, clamauerunt Monachi ad Abbatem, qui ait: Vigilemus, ac deprecemur Dominum, & forsitan transmutere dignabitur alimenta. Denique prostrantur ad pavementum templi. Vigilantes itaque noctem in Psalmis, hymnisque & canticis spiritualibus, cum se post matutinas somno dedissent, venit angelus Domini, & posuit super altare multitudinem innumeratam: auiserant enim ostia aedis obserata. Exurgente autem mane Abbate cum Monachis ad celebrandum cursum, viderunt multitudinem auri super altare. Et ait Abbas custodi aedituo. Quis perfectorum huc ingressus est, qui haec detulit? respondit. Post egressum vestrum nullus hic hominum accessum habuit, sed ostij clauem munitam retinui, & mecum habui, donec surgeres ad commouendum signum. Tunc stupens Abbas cum Monachis munus caeleste intellexit, gratiasque Deo agens, collegit, comparatisque victui necessarijs, plebem creditam effluenter refecit. Nec mirum, si B. VIRGO sine labore suis protulit victum, quae sine coita viri concipiens, Virgo permansit & post partum. haec ex Gregorio Turonensi lib. 1. de gloria martyrum, cap. 11.

MERCATOR AD INOPIAM REDACTUM, sub Deipara fideiussione pecuniam à ludæo accepit, quam ope Deipara praescripta die restituit, ex Dionysio Carthusiano.

*Imago
Deipara*

34 **C**onstantinopoli quidam Mercator diues, & iustus ad tantam devenit inopiā,

ut à quodam Iudæo sibi postulauerit mutuari pro pecunia pecuniam, dicens: Dabo tibi fideiussorem meam sanctam Mariam & eius Imaginem; quod die decesserit statuto tibi persoluiam. Acquisitum Iudæus à Mercatore sciens sanctam Mariam esse post Deum prae quam matrem spem Christianorum. Perrexit ergo Iudæus mercator cum pecunia in Alexandriam, & in illa die infra annum multas valde ibi acquisiuit pecunias: Cumque die statuto imminente non esset in reposito ad hoc apto. scriptum quoque nat. a annulo suo signatum tale apposuit. Suicipe Abraham pecuniam quam mihi accommodasti. Et nocte diei, quo fuerat pecunia persolueda posuit repositorium illud supra mare, rogans Virginem piā, ut repositorium illud ad Constantinopolim, atque ad manus praefati Iudæi dirigeret. O magna fides viri, sed maior gratia Virginis sanctae: Nam ipsa dirigente repositorium illud per tanta maris spatia vna nocte peruenit vique ad litus Constantinopolitanum. Porro Iudæus pro pecunia sua sollicitus mane exiit ad litus si forte aliquam videre posset Navim de Alexandria venientem; & ecce vidit repositorium applicari ad litus: quod sumens, ac titulum legens, accepit repente pecuniam. Et quoniam nullus affuit, eam abscondit; redeunteque mercatore nomine Theodorico Iudæus petijt debitum sibi solui. Respondit Mercator se illud sibi misisse, sed Iudæus negavit se accepisse, Causa autem ad Iudicem deducta, Iudex dictavit, ut Iudæus coram fideiussore, videlicet sanctae Virginis imagine iuraret se non accepisse illam pecuniam. quod cum Iudæus coram cunctis iuraret, sermo ab imagine prodijt, dicens, Mentiris, quoniam repositorium cum pecunia accepisti, & abscondisti. Tunc confusus Iudæus totam rei veritatem aperuit, seque Christianum fieri postulavit. Quibus cognitis plures Iudæi facti sunt Christiani. haec Carthusianus serm. quarto in Assumptione B. Virginis Mariae. Idem exemplū paucis mutatis habet Vincentius in speculo hist. lib. 7. c. 22.

De

De septimo beneficiorum genere, quod est
sterilitate laborantes prole
donare

ALIQVI STERILITATE LABO-
rantes filios, eorum, sanctitate præclaros Deipara
mūnere susceperunt.

Mariana 35 Sancti Ildesonsi Archiepiscopi Toletani
Sterilis S. parentes post longam multorum anno-
Uldesonsi rum sterilitatem Deiparæ beneficio filium
mater vo- sunt adepti, quod Mariana libro 6. de rebus
ta B. Virgi- Hispaniæ, cap. 10. habet his verbis: Stephā-
ni dicato nus pater Ildesonsi filij susceptam vitæ ratio-
concepti. nem (quippè qui monasticum habitum indu-
erat) ægrè ferens, probavit tandem hortatu
potissimum vxoris post longam sterilitatem a-
firmatis precibus à diuino numine impetratū
Virginis matris obsequijs debere, quæ se religio-
ne implicasset, si voti cōpos esset facta sic ille.

Apparet S. Stephani Iunioris præclarissimi Christi
Maria ma- martyris parentes cum duas filias genuissent,
tri S. Ste- mascula tamen prole carebant, quod molestè
phani lu- ferentes, eam à Deo assiduis precibus obnixè
novis mar- petebant, præsertim in Deiparæ Templo Blā-
tyr eipha- cernis in Vrbe Constantinopoli sito. quadam
sciturum, autem die eius mater Anna coram Dei genitri-
quem sibi cis imagine, si masculam prolem consequer-
deuouerat etur, Christo Domino eam consecraturam
filium pro- promissit: mox somno concepta, foeminam
mittit. præstantissima forma cernit, quæ ipsius pe-
dem vellicans. Abi inquit, in pace mulier: est
enim tibi in vtero filius quem postulasti. pos-
tea autem maturè in lucem edito filio. con-
fessum velut præludium pastorum iniens, ad
Blacernense templum vnà cum marito profi-
ciscitur; eumque illi, cuius beneficio accep-
tum ferebat, dicat: qui postea religiosum in-
stitutum complexus pro culto sanctarum im-
maginum dura passus, tandem inclyto marty-
rio est coronatus. hæc ex Damasceno, qui lu-
culenter eius vitam descripsit, quam ponit Su-
rius tom 7. 2. 8. Nouemb. quo die anniuersaria
memoria recolitur in martyrologio Ro-
mano.

Damaſce- nus. 36 Cùm Blanca Galliæ Regina sanctissima
Caroli multa iam annos cum viro vixisset, nec vllā
Blancæ ex eo (quod satis ægrè ferebat) prolem sulce-
ripisset, rogauit S. Dominicum Ord. Prædica-
torū institutorem per id tempus in Gallia de-
gentem, vt prolem sibi à Deo impetraret: at vit

sanctus Regiæ suavit, si prolem expeteret, vt
maximo animi ardore & contentione Deipa-
ræ Psalterium, seu Rosarium, & pronunciatet
ipsa, & alijs quotquot posset, distribuendum
curaret; modum insuper, ac rationem eius re-
citandi traderet, speraretque præpotentem
Deum Deiparæ patrocinio, ac eorum, qui
Rosarium recitarent, precibus, omnibus eius
votis satisfacturum. mox Regina Rosarij pron-
unciandi modum addiscit; docet; ac toto
Galliæ Regno promulgandum diligenter cur-
rat. Cùmque piæ exercitationi insisteret, di-
uina benignitate facta voti compos Ludouic-
cum peperit, qui deinde Galliæ Rex sanctitate
præclarus, pluribus illustrijs miraculis, San-
ctorum Cathalogo est adscriptus. ita Ferdinandus
de Castiglio in Chron. Ordinis Prædicato-
rum par. 1. lib. 1. cap. 7.

S. Albertus Carmelita ex parentibus, qui
sex supra viginti annos in sterilitate vixerant,
voto Deiparæ nuncupato, procreatus est; quæ-
admodum vberius diximus capite 35.

37 Ad hoc genus beneficiorum, quo parentes
steriles Deiparæ fauore prolem sunt adepti, re-
uocare possumus illud, quo de Roberto primo
Cisterciensi Abbate, viro sanctitate claris-
simo litteris proditum est, cuius matri cum
adhuc eum gestaret in vtero, Deipara semel
atque iterum per quietem apparuit; aureum
manu præferens anulum, dixitque ei: O
Ermgardis (hoc ei nomen erat) volo filium,
quem gestas in vtero, mihi hoc annulo des-
ponsant: expletis igitur diebus Ermgardis fili-
um enixa. Robertum vocauit. Is porro quin-
to decimo suæ ætatis anno apud S. Petrum de
Cella regulari suscepto habitu, totum se Dei
Deiparæque mancipauit obsequijs; qui postea
primus Abbas Molismensis, primus item Ab-
bas extitit Cisterciensis cœnobij, ex quo deinde
Ordo ille sub Deiparæ patrocinio magno
Ecclesiæ bono per S. Bernardum Virginis stu-
diosissimum valdè est propagatus: tandem S.
Robertus anno ætatis 83; migravit in Cœlum
hæc in vita eiusdem apud Surium die 29
Aprilis.

Huc etiam spectare videtur, quod de S. Bri-
gitta femina diuinis Reuelationibus inclyta
narratur, quàm periculose, quandoq; in par-
tu laborantem, matrona quædam albo se-
rico amictu induta ad eam ingrediebatur
singula decumbentis membra palpans,
cùmque iustus ex ea egrederetur, mox
T t t 2 sine

addicta ff-
lium con-
cepit.

Ferdinan-
Castiglio

De S. Al-
berto Car-
melita.
cap. 5.

Apparet
Deipara
matri Ro-
berti Ci-
sterciensis
Abbatis
sibiq; filij,
quem illa
in vtero
gestabat
desponsan-
dum præ-
dicitis

Surium.

S. Brigitta
in partu
laborans à
Deipara
iuuatur

sine vlla difficultate fecerit edidit. Non dubium quin B. Maria fuerit, sicut ei postmodum per reuelationem indicauit. ex eius vita apud Surium die Iulij 23.

De octauo beneficiorum genere, quod est à persecutionum molestijs eripere.

CISTERCIENSIVM ORDO IN SVA

*immunitate ab Innocentio III. Deipara
monitu conferuatur.*

38 **M**EMORABILE est illud, quod de Cisterciensibus ab imminente quadam tribulatione singulari Deiparæ beneuolentiæ significatione liberatis, Cæsarius lib. 7. cap. 6. narrat his verbis: Tempore illo, quo Balduuicinus Comes Flandriæ cum cruce signatis Constantinopolim expugnauit, D. Papa Innocentius Ordini literis suis mandauerat, vt quadragesimam partem omnium rerum suarum mobilium in succursum terræ sanctæ transmitteret. Ordo verò priuilegijs sibi ab eius antecessoribus indultis innitens, ne libertatem concessam, vertere videretur in seruitutem, tam grandi exactiõni subiacere non acquieuit. Vnde Innocentius furens, in tantum Ordini indignabatur, vt dignitatibus secularibus indulgere proponeret, quatenus possessiones Ordinis sibi usurparent. In proximo generali Capitulo Abbates, qui confluxerant, spem suam in beata Dei genitrice Maria, quæ Ordinis Patrona est, & Aduocata, ponentes, scientes sententiam malè conceptam, eius precibus, & meritis facillè posse reuocari, speciales pro eadem necessitate vsque ad proximum Capitulum orationes iniunxerunt. Hoc etiam adijcens, vt à capite quadragesimæ nudis pedibus de capitulo exeuntes septem Psalmos cum Litania cantarent: quod & fecimus. Interim beata Dei Genitrix Virgo Maria, cuiusdam religioso nomine Reinero, iam dicti Innocentij confessori apparens, in hæc verba eidem mandauit: Tu Ordinem Cisterciensem, cuius Aduocata sum ego, destruere conaris, sed non præualebis: & nisi citius de tuo malo proposito resipiscas, ego te, & omnem potestatem tuam conteram. Huiusmodi nuncio Dominus Innocentius audito, sciens Reinero virum esse sanctum, ac veracem, timuit, in tantum de concepto peccato poenitens,

vt Ordinis priuilegia roboraret. hoc adijcens, vt primo omnium negotia Ordinis in curia expedirentur: quam indulgentiam cum tam sua bulla, quam omnium Cardinalium subscriptionibus confirmaret; & vnus tantum nigri Ordinis Cardinalis contradiceret, ita in illum exarsit, vt statim eum amouere minaretur. Cumque hæc in proximo Capitulo Patribus nostris innotuissent, Christum, cuiusque Genitricem Virginem Mariam de tam inopinata mutatione glorificantes, orationes inunctas cum gratiarum actione dimiserunt. hæc Cæsarius.

CISTERCIENSES AB EXILIO

*per Imperatorem intontato
reuocantur.*

39 **E**T sanè idem Cisterciensis Ordo sanctæ Aledis Apostolicæ communionem nulla Imperatorum eam prosequendum habita ratione fideliter retinebat. quod ex subjecto exemplo, auctore eodem Cæsario lib. 2. exempl. cap. 19. cognoscere licet. Tempore, inquit, schismatis, quod fuit inter Alexandrum & Callistum sub Frederico Imperatore, qui eiusdem schismatis auctor erat, & defensor, Antiphonam compellebantur omnes Ecclesie per vniuersum Orbem Romanum literis Imperialibus iurare fidelitatem, & obedientiam Callisto quem ipse Papam creauerat; resistentes verò iussi sunt exulare. cum huiusmodi litteræ exhauri fuissent conuentui de Hemmenode, & fratres vnanimi consilio dicerent, ne quaquam velle recedere ab vnitatem: præcepum est eis, vt celerius exirent de Romano Imperio. Viri illi virtutis, diuinum timorem minis Regijs anteponentes, cum iam res suas, & vestimenta sarcinassent, ordinatque fuissent in diuersas domos Regni Francorum, dicebat vnus eorum venerabili Sacerdoti Dauid Monacho ibidem; Pater ignoras, quia omnes migrabimus de loco isto? Ita enim intentus erat cœlestibus, vt quid in exterioribus ageretur, profus ignoraret: cui cum inuanti, & interroganti causam, ille negotium totum explicaret, maximam in Domino habens fiducia, vir beatus respondit; Confortamini fratres non enim deserit Dominus sperantes in se; Antiphonam, quæ in nocte dicitur super Magnificat fortiter, & cum lacrymis cantate, & Dominus consolabitur vos.

Cæsarius.

Alia
Ba. e.
Cap.

S. Bo
cie E
na Ci
in E
po. de
cim
mos
rees.
m. sy
mine
to. B.
30. sup
tat.
P. sal
je en
puella
D. p.

erat autem Dominica ante Aduentum, in qua Antiphona est super Magnificat: *Qui exalorū conuincit thronos, & abyssos inuenerit, terram pugno concludit, exauit nos in gemitibus nostris.* Ipse uero sanctus intrans Oratorium, effudit animam suam in oratione cum multis lacrymis diuinam interpellans clementiam. Ac quietescentes eius consilio fratres eandem Antiphonam tanto intentius cantabant, quanto fortius cantantes angustia premebat, & ad eandem incitabat. Flexus pius Dominus lacrymis seruatorum suorum, Imperatoris cor mutauit, & missæ sunt literæ sub festinatione, ut manerent, orenique pro Imperio. Ex his poteris colligere, quam efficacies sint in auribus Dei lacrymæ contritionis. hæc Casarij.

gestam Thomas Cantipratenfis libro 1. apud cap. 23. par. 2. & 3. in hunc modum narrat. Filia fuit uiri pauperissimi, & cum puella nona dum septennis muto interius seruire spiritus traheretur, rogauit patrem cum lacrymis, ut sibi psalterium compararet cui pater. Vnde, inquit, filia psalterium comparabo, qui vix tibi quotidie panem lucrari sufficio? Mox illa conuersa suppliciter ad matrem Christi orauit, & dixit: O beata Maria mater Christi, da mihi psalterium, quod pater dare non potest, & ero perpetuo ancilla tua. In hac igitur simplicitatis prece perseverauit illa per annum, & ecce in fomnis apparuit ei beata Virgo Maria ferens, ut ei videbatur, in manu duo psalteria, & dicens ei: Accipe nunc filia mea ex duobus quodcumque elegeris. Nec mora, ubi cum maximo tripudio elegit unum, disparent B. Virgine, puella de fomnis euigilans, nihil inuenit in manibus suis, & illam se conquerens à matre Christi, flere cepit uberrime. Quod ut audiuit pater irrisit filia, & consolans eam Vade, inquit, tantum diebus Dominicis, & festiuis ad magistram, quæ filias diuinum psalterium docet, & primo discas legere, & postea B. Maria tibi psalterium forsitan procurabit. Mira res, quod ubi puella simpliciter accepit, & ad magistram, quæ diuinitus filias docebat, venit, psalterium inspexit, & legit: & sic B. Maria multo miraculosius promissum suæ dignationis impleuit. Quod ut viderunt honestæ & diuites matronæ parochiæ, emerunt puellæ psalterium, & subsequenti tempore cum eam in Christi seruitio alacrem cernerent, & deuotam, eidem iuxta Ecclesiam cellulam pro reclusorio locauerunt, in quæ, ut idem auctor testatur, (qui eam familiariter nouit) inclusa manebat, & lorica ferrea ad carnem induta, asperitiam vitam ducens orationibus vacabat, sic ille.

Alia similia exempla Cap. 35. Simile quid in Ordine Prædicatorum accidisse diximus cap. 35. cum Innocentij 1. V. tempore, ob eorum priuilegia impedita, iactarentur magno turbine, à quo Deiparam indictis precibus, & quotidianis Litanij inuocantes, liberati sunt.

Idem in quadam contra Societatem nostram excitata procella evenit, quæ implorata Deiparæ ope, & indictis ejus Litanij sedata est, quemadmodum c. 35. diximus.

De nono beneficiorum genere, quod est in rebus etiam paruis benignè exaudire.

DEIPARA IN REBUS ETIAM PARUIS suos clientes exaudire non de dignatur. ex Gregorio, & Thomæ Cantipratenfi.

S. Bonifacii Ferentini na Ciuitate in Episcopo. duo decim annos auerit. eleemosyna nomine rogata. B. Virgo suspendit. Psalterium ferens puella à Deipara

40 Sanctus Bonifacius Ferentinæ Ciuitatis Episcopus, cum duodecim aureos sui nepotis, eo inscio in eleemosynam pauperibus erogasset, eosque postea nepos sibi restitui importunè flagitaret; B. Virginis Ecclesiam ingressus, elevatis manibus, excelsio vestimento orauit, ut ei redderet, unde turris nepotis insania mitigaretur: tunc repente in veste inuenit duodecim aureos, perinde fulgentes, quasi ex igne producti eadem hora fuissent. hæc ex Gregorio lib. 1. dialog. c. 9.

Puella quoque septennis psalterii libellum, (qui ante artis impressoriæ inventionem carerebatur,) à Deipara enixè petens, legendi peritiam cum psalterio est consecuta. Rem

De decimo beneficiorum genere, quod est ingenio rudibus scientiam conferre.

HERMANNUS CONTRACTVS SACRATURUM scripturarum scientiam à Deipara consequitur.

41 HERMANNUS Contractus sic dictus, Hermannus quod omnibus corporis membris in- Tu 3 de à

*gracius
scientiarū
peritiam à
Virgine
consequi-
tur.
Trithem.*

de à iuventute captus esset, ex Comite de We-
ringen nobili genere in Suevia ortus, Cæno-
bia Ordinis S. Benedicti, circa annum Domini
1060. claruit. ei cum teste Trithemio cap. 2.
de viris illustribus Ordinis S. Benedicti c.
84. Dei Genitricem pro valetudine conse-
quenda enixius precaretur; ab eadem per vi-
sum opto datur, utrum omnium scriptura-
rum scientiam, an bonam corporis valetudi-
nem consequi mallet: cumque illud huic præ-
tulisset: ex eo tempore cum rudis esset, & idiota,
rebus tamen spiritualibus, ac pietati dedi-
tus, & scripturarum studio accensus, usque eo
profecit, ut & in diuinis literis, & in omnibus
humanis disciplinis, Philosophia, Astrono-
mia, Musica. Poësi ad summam eruditionem
peruenerit, nullique ætate sua secundus fuerit:
trium quoque linguarum idiomas, Latinæ
scilicet, Græcæ, & Arabicæ (cujus quidem
plus propter Philosophos Arabes, qui eo tem-
pore clarebant, non parum utilitatis afferebat)
perinde callebat, ac si eas cum nutris lacte
suxisset. hæc omnia ex Trithemio. Ab eo-
dem hoc Hermanno, teste Trithemio, edita est
inter alia Cantica, Antiphona illa in Ecclesia-
stico officio celebris, cujus initium est *Salua*
Regina, usque ad eam Virgini grata, ut ab Ange-
lis decantari audita sit, & plurima circa eam
miracula, quemadmodum cap. 39. dicimus,
contigisse narrenter.

*Angeli Sal-
uæ Regina
canentes
audiuntur
Cap. 39.*

RUPERTVS TVITIENSIS DEI-
para favore doctissimus euadit.

*Rupertus
Tutienfis
scientiarū
eruditione
à B. Virgi-
ne accept.
Trithem.*

42 **N**ec verò prætereundus est Rupertus
Abbas Tutienfis, qui æquè vita, ac do-
ctrina clarissimus anno Domini 1020. floruit:
nam cum Idiota esset (inquit Trithemius lib.
cit. cap. 109.) & parum de scripturis sanctis
posset intelligere; orationibus tamen, & de-
uotioni semper intentus, beatissimam Dei ge-
nitricem Mariam sedulis precibus orabat, qua-
tenus sibi à filio suo Domino nostro Jesu Chri-
sto, qui fons est sapientiæ, intellectum, &
scientiam scripturarum impetraret. Appa-
rens igitur ei beatissima Virgo in visione dixit;
Orationes tuas audiui, postulata impetraui;
ecce omnium scripturarum tibi arcana pate-
scunt, ita ut similem hoc tempore habeas ne-
minem, Tantum ne torpescas otio, ne gra-
tiam tibi collatam prætereas. Alia insuper
secretiora sibi dicta fuisse in quodam loco sa-

tetur, quæ tamen non audeat exprimere: ex eo
igitur tempore, usque ad diem mortis suæ, tan-
to amore, & desiderio sacras scripturas intel-
lexit, & exposuit, ut ab earum studio nunquam
cessaret: semper legit, orauit, aut scripsit, ut no-
horis quidem, iuxta morem cæterorum, parce-
ret nocturnis, quod ut liberius posset facere, cu-
ram temporalium rerum alijs commisit ido-
neis, ipse internis tantum studijs insistebat. hæc
ad verbum ex Trithemio.

ALBERTVS MAGNVS DEI PARÆ
beneficio ingenij acumen in scientijs
est adeptus.

43 **N**ec absimile est, quod de Alberto Ma-
gno legitur apud Ferdinandum à Ca-
stillo 2. par. Chronic. S. Dominici lib. 3. cap.
45. Is cum ab in eunte ætate Virginis colenda
studio, in primis esset in ejus honorè tanquam
peculiaris Advocatæ, certum quandam pre-
cum numerum, veluti famulus sui penum
singulis diebus perfoluebat, eamque obnixè
orabat, ut actiones suas omnes ad diuinum
obsequium, & animæ salutem dirigeret; seque
in eo vitæ statu, qui huic fini conlequendo
maximè congrueret, quasi manu sua colloca-
ret. tandem B. Virgo ei apparuit, ac minicè
recreatum admonuit, terrena rebus omnibus
nuncium remitteret, ad Prædicatorum Ordine-
nem sese conferret. quod cum post aliquod
tempus nonnullis difficultatibus exhaustis
perfecisset, ac litterarum studijs operam daret,
esseque inter alios condiscipulos ingenio ru-
dis, & ad discendum planè ineptus, tanto ani-
mi dolore affectus est, ut de religiose vitæ in-
stituto deserendo, magnis tentationum flucti-
bus agigaretur.

Cum autem in eo cogitationum confictu
versaretur, nocte quadam per quietem sibi
visus est discessum à religione constituisse,
& jam per scalas ad ostium eo consilio pro-
perare, cum vigipes quatuor specie formo-
sissimæ transiunt ei prohibuerunt, à qua una
una, cum cur abire vellet, interrogaretur,
causatus est ingenij sui tarditatem. Verum
illa blandè hominem consolata monuit, ut
à Deipara mox affatura, cujus se ancillæ
profitebantur, certam opem expectaret: &
jam ab ijs ad Deiparam perductus, & beni-
gnè ab ea exceptus, cum interrogaretur quid
potissi-

*Alberti
Magno
doctrinam
de pietate
per asinam
sumit.*

potissimum expeteret respondit ipse, cupere se in Philosophia, cui eo tempore operam dabat, plurimum excellere. Deipara bono eum animo esse iubens, in ea facultate in insigni eruditione eum euasurum prædixit, additque, Vt autem intelligas mea ope, non tuo ingenio id te affecurum, extrema vita omnem doctrinam inter docendum ex tempore amittes, tradunt alij, quia naturalem scientiam potius, quam adolefcens attigerat, & non diuinam sibi dari poposcisset; idcirco hoc ei in extrema vita euenturum, Deiparam illi significasse, quicquid fuerit, ex illa hora breui in literis eos progressus fecit, vt præstantissimus suæ ætatis Philosophus sit habitus, & Magni nomen consecutus quod tum docendo, tum scribendo satis testatum posteris reliquit plurimos enim, eosque eximios habuit auditores: in ijs S. Thomam Aquinatam, Doctorem planè Angeli cum & Ecclesiæ lumen; plurimos etiam libros in Theologicis, & Philosophicis eruditione, & doctrina relectissimos edidit: in ijs de B. Virgine sua singulari patrona, librum prorsus admirabilem composuit. Nec tamen propterea tantus, ac talis Doctor ea, quæ ad spiritus profectum pertinent, negligebat: nam puritati cordis, regulari disciplina, & orationi minuscè studebat quod constantissimè de Alberto testatur Thom. Cantipratensis eius auditor, veluti testis oculus, in lib. 2. apum cap. 57. num. 50. Tandem sub vitæ finem, senio confectus dum è cathedra doceret, omnium, quæ ad litterarum scientiam pertinent, repente oblitus, hæc quæ sibi adolefcenti acciderunt, narrauit; seque ad vitæ terminum peruenisse testatus est. itaque discessit, auditoribus cum lachrymis vberit non secus, ac si iam obijisset prosequentibus, reliquum deinde vitæ, in oratione, alijque pietatis officijs ad extremum vitæ spiritum maxima vitæ sanctitate traduxit.

Atque hæc de nonnullis, qui scientiarum, cognitionem Deiparæ opè iunt consecuti Consulto verò in præsentia prætereundum existimauimus Vdonem Episcopum Magdeburgensem, qui licet à Deipara scientiam sit adeptus, multis postea sceleribus, Dei in se iudicium prouocauit: quare & miserabili morte extinctus est; cuius historiam plenius in tract de Exemplis Deiparæ executi sumus.

De vade cimo beneficiorum genere, quod est martyres confortare.

DEIPARA CONFORTATRIX SANCTORUM Theodori, & Theophanis.

44 **I**nter alia Deiparæ beneficia, quibus suam, quam de fidelibus curam gerit, facile declarat, illud est; quod eos ad martyrium pro Christo fortiter lubeundum roborat, quem admodum apud S. Brigittam in sermone Angelico cap. 19. Angelus dixisse scribitur his verbis, Virgo Maria in hoc mundo ante Assumptionem ad bonorum confortationem, & errantium correctionem remanere permissa est. Erat enim magistra Apostolorum, Consolatrix Martyrum, Doctrix Confessorum, clarissimum speculum virginum, Consolatrix viduarum in coniugio viuencium saluberrima monitrix, atque omnium in fide catholica perfectissima Roboratrix. & mox Martyres quoque ad tribulationes gaudenter pro Christi nomine sufferendas animabat, qui pro ipsorum, & omnium salute, quam pluribus tribulationibus se ipsum sponte exposuerat, asserens se ipsam ante filij sui mortem 33. annis tribulationem cordis indefinenter in omni patientia pertulisse. hæc S. Brigitta, nos exemplisid confirmemus, si enim dum inter mortales degeret, id efficiebat, quanto magis idem in coelis regnans præstabit, vt propterea à Bonauentura in Lytanijs Deiparæ, ipsa iure optimo dicatur Confortatrix Martyrum.

SS. Theodorus, & Theophanes fratres à pueritia in Monasterio S. Sabæ nutriti, cum postea pro sanctarum Imaginum cultu aduersus Leonem Armenum verberibus affecti, & exilio relegati strenuè decertassent: rursus Theophilo Imperatori Iconomacho constanter resistentes multa tormenta perpessi, in suis cruciatibus Deiparæ opem implorabant, quid in epistola ab eodem S. Theodoro ad Ioannem Cyzici Episcopum data, videre licet, vbi de hac ipsa re, & de tormentis sibi, fratrisque pro eodem cultu sanctarum Imaginum illatis agitur: cuius verba hæc sunt, Imperator iussi nos exui, cum ambo autè exuti essemus verberabat ego, sic assidue clamante Imperatore, & eos, qui flagellabatur, adiuuante, Sic te in

S. Brigitta Reuelatio de spiritus misericordia Deiparæ.

SS. Theod. & Theophanes fratres in cruciatibus Deiparæ innocentiæ.

Albertus Magnus doctor in epistola ad clarissimos.

Thomas Cantipratensis.

me geris? da pulchre. Verberabatur itaque & tergum, & pectus absque ulla clementia, & misericordia Ego vero cum diu flagis cederet, vociferabar: Nihil peccauimus in tuum Impetium & rursus Domine miserere, & sancta Deipara, veni ad nostrum auxilium. Deinde etiam verberatunt fratrem similiter clamantem, & dicentem: Sancta Deipara, ipsa quoque fugisti in Aegyptum, portans tuum filium, Respice ad me, qui propter similem tibi fugam punior, Domine, Domine, qui libera pauperem à manu eorum, qui sunt eo fortiores, ne diu differas tuum nobis dare auxilium. Et cum sic ambos concidisset quantum volebat iussit nos exire.

Et hi tandem præclarissimi Christi athletæ post alios cruciatus in exilium pulsi sunt, ubi S. Theodorus in carcere expirauit: Theophanes verò pace demum Ecclesiæ reddita, factus Nycænus Episcopus, quieuit in Domino. quorum anniuersaria celebritas in Martyrologio recolitur die 27. Decembris. hæc ex eorundem martyrio, quod ex Metaphraste recitat Surius tom. 6.

Martyr.
Rom.
Metaphr.
Surius.

ANDREAS CUIVS IN SVIS PRO
Christi fidem tormentis Deipara inuocatio-
nis visior euadit.

B. Andr.
de Chio
cruciatus
plurimos
Mariæ in-
uocatio-
superabat.
Georgius
Trapezun-
Canisius.

45. IN his æterna memoria dignum videtur exemplum Andreæ de Chio martyris clarissimi natione Græci, qui Virginem in suis acerbissimis tormentis inuocabat, per quam tandem victor euasit. Huius martyrium litteris consignauit Georgius Trapezuntius Auditor grauis, qui, vt animaduertit Canisius lib. 5. de B. Virg. cap. 19. Græcus ipse de Græco martyre in vrbe Constantinopoli rem per magistratus publicè gestam, Christianis, ac Mahumethanis nouissimam descripsit: nos paucis huius martyrij historiam complectemur, quæ anno primo Pauli Papæ 11. qui erat Dominicæ Incarnationis 1465. die 29. Maij contigit, quam fufius refert Surius tomo 7. ad diem 29. Maij. Hic enim Andreas in Chio natus, & educatus castitatem Deiparæ vouerat, & moribus grauis etiam ab inanibus verbis sibi cauere cupiebat. Is à Mahumethanis Constantinopoli captus, & ad Christi fidem abnegandam sollicitatus, cum constantissimè renueret, sæuissimis tormentis nouies, antequam capite plecteretur, est excruciatu;

Surius.

nam 20. Maij flagellis, atque loris dirissimè cælus, sed in principio flagellorum (ut verbis vtat Trapezuntij) contremuisse dicitur, & manibus ad pectus contractis, ac digitis in pugnam cōpressis, magna exclamasse voce, Virgo Maria adiuua me. Inde pedibus altero ad alterum ad ductis stetit rectus in iisdem vestigijs, mirabile dictu, vsq; ad Solis occasum. Secunda die ferreis vngulis tergora pridie flagellata dilaceratur, sed Christi miles idem fecit, & Virginem magna voce inuocauit. Tertia die ei membra è suis locis diuelluntur. Quarta humeri carnibus per gladios denudantur. Quinta ciues carnibus cum noua colis lenè spoiantur. Sexta, partes inter genua, & ciues carnibus denudantur. Septima, suræ carnibus denudantur. Octaua, femur cum vicinis partibus excoriantur. Nona, totum corpus à capite ad pedes verberibus cæditur, & maxilla vna vno ictu carne denudatur, semel singulis quibusque congressibus magna voce initio inuocata Virgine victor recessit. Tandem sequenti die, quæ fuit 29. Maij vivax, & diuinitus sanus effectus perducitur: & cum in crucem Domini, & in Virginem matrem suam constantiam acceptam referret, securi percutitur, & à Christianis, permittente Turcarum Rege, honorificè sepelitur. Cuius corpus integrum post aliquot menses ab eius martyrio elapsos, vidit ipse Trapezuntius in sepulchro iacere eo corporis colore, tali vultus splendore, & habitu, vt non animum expirasse, sed dormire videretur. hæc Trapezuntius.

DE DVODECIMO BENEFICIORVM
genere, quod est in omnibus necessitatibus præsto esse.

DEVOTI BEATISSIMÆ VIRGINIS
à periculis liberantur.

46. CVM ad hoc genus reliqua Deiparæ in homines beneficia, quæ superioribus beneficiorum generibus non comprehenduntur, generatim spectent; atque adeo propter eorum multitudinem, ac varietatem, breui compendio concludi nequeant: idcirco ne plus æquo in ijs recensendis, ita mouemur, Lectorem remittimus ad cap. 20. & ad peculiarem tractatum de exemplis, & Miraculis Deiparæ in calce operis collocatum, de his qui totus ferè in eiusmodi beneficijs enar-
randis

Esse con-
pauit
rupit
obitu
seruauit

Sapientia
Com
dada
gino di
mul
per
ab in
uicio
culo le
ranter

Solid
gino
cio
eius
tunc
Aug

Sophron.
Commen-
data B. Vir-
gini duo
mulieres,
per ananiam
ob infanti-
necis peri-
culo libe-
rantur.

sandis versatur. Ceterum, vt ex vno saltem de alijs coniecturam faciamus, libet in presentia exemplum quoddam subiicere ex Abbatis Palladij narratione in Prato spirituali Sophronij c. 75. in quo Deipara commendatam sibi familiam insigni miraculo est tutata. Erat Cinqut Abbas Palladius in Alexandria vir quidam fidelis, religiosus valde, & misericors, & hospitio suscipiens Monachos. Habebat autem uxorem, & ipsam humilem valde, & ieiunantem quotidie. Erat autem illis & filiola quasi annorum sex. Quadam vero die vir ille pius profectus est Constantinopolim. Erat enim negotiator. Relictis ergo domi uxore, & puella, & vno seruo, abiit vt nauigaret. Cum vero iret ad nauem, ait ad illum vxor, cui nos commendatos relinquis Domine. Respondit vir eius, Domine nostrae Sanctae Dei genitrici. Die vero quadam cum sederet vxor, & operaretur, habens & puellam secum, seruus ille ex suggestione diabolica voluit necare dominam, & eius filiam, & diripere quicquid haberent, & fugere, sumpto igitur ex coquina cul-

tro perrexit in triclinium, vbi erant ambas. Cum vero venisset ante ianuam comprehensus est caecitate, ita vt neque triclinium ingredi, neque ad coquinam reuerti posset. Cum autem vna ferme hora perstisset, frustra que conaretur ingredi, coepit vocare dominam suam, dicens, Veni hucusque. Illa admirans quod in medio ianuae persistens ad illam non ingrederetur, sed clamaret, ait illi, Tu magis huc veni, ignorans quia caecitate teneretur. Puer autem coepit illam adurare, vt iret propè illum, illa vero iurauit non se ituram. Tunc ait illi, Mitte vel puellam, quae noluit, sed ait, si quid vis, ipse potius veni. Videns autem seruus, quod nihil potuisset agere, se ipsum gladio percussit, & corruit. Domina vero illius cum vidisset, quid egerat clamauit, continuoque vicini accurrerunt. Ingressi sunt autem, & ex officio Praetorij nonnulli, puerumque reperientes adhuc viuum, didicerunt ab ipso omnia, & glorificauerunt Dominum, qui ostenderet miracula, & matrem saluauerat cum filia. haec in Prato spirituali.

DE VIRGINIS DEIPARÆ VIRTUTIBVS imitandis.

C A P. XXXVII.

S Y M M A R I V M.

- Deipara imitanda primò in exacta diuina legis obseruatione n. 4.
- Secundò. Deipara imitanda in humilitate profundiissima n. 6.
- Tertiò. Deipara imitanda in virginitate purissima n. 7.
- Quarid. Deipara imitanda in eximio erga Christum amore n. 8.
- Quintò. Deipara imitanda, quod in ea religiosa vita exempla reluceant n. 10.
- Virginum Collegium Ierosolymis sub Institutione Deiparæ n. 18.

imitari quod colimus. Idèd Ecclesia in Collecta S. Stephani sic Deum precatur: *Da nobis Domine imitari, quod colimus.* & in alia collecta perit, vt illius Sancti, cuius uasalutia colimus, etiam actiones imitemur. Hæc enim est solida Virginis deuotio, quæ non tantum verbis, sed operibus etiam continetur, ne de nobis ipsa Virgo sanctissima dicere merito possit, quod de Iudæis apud Isaiam cap. 29. legimus: *Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum in lenga est à me.*

Virginem enim accommodatur illud Prouer. *Prouer. 8.* *Nunc ergo filij audite me, beati qui custodiunt vias meas; qui scilicet, eadem per imitationem gradiuntur, hjsdem vestigijs insunt, ad Virginis vitæ exemplar mores suos componunt: Nam bene Cyprianus, de bono patientiæ ita Cyprian. monet, seruos oportet esse obsequentes, & filios non decet esse degeneres.*

Quare Isa. 51. *Attendite ad Abraham patrem Isa. 51. vestrum, & ad Saram, quæ peperit vos; quod sic accommodari potest, vt iubeamur attendere ad*

V u u x e ad

Esse in
his ex
rupit
obscure
seruato

Cap. 18
Prato
le man
ali-

1
Solida vir-
ginitas deuo-
tio imitari
eius vir-
tutes.
Augustin.

Virtutum, quod ad deuotionem erga Virginem superiori capite conferre potissimum diximus, est vitæ, ac præclarissimarum eius virtutum imitatio: nã, vt re-
cè ait August. *Summa religio est*

Ambros. re ad Christum Patrem, & ad Virginem, quæ mater est omnium, ut eos imitemur. Ideo Ambrosius lib. 2. de Virg. ubi fusc de Virginis virtutibus agit: *Talis fuit, inquit, Maria, ut eius virtus vita omnium sit disciplina, sicut auctor non displicet, opus probemus, ut quicumque sibi Virginis exoptat premium, imitetur exemplum.* sic Ambrosius, & Hieronymus epistola 22. ad Eustochium. *Nos, inquit, meliorum exempla sequeamur: propone tibi beatam Mariam, qua tanta excelsit puritatis, ut mater Domini esse mereatur. & mox potes & tu mater esse Domini, nimirum spiritualiter. ita Hieronymus.*

Bernard. Quod fusc persequitur sanctus Bernardus in serm. super Salve Regina: *Agnosce, inquit, Virgo, & dilige diligentes se, & propè est veritate invocantibus se, præferim his, quos vides conformes sibi factos in castitate, & humilitate, & totam spem suam, post filium suum, in ea posuerint, & toto corde quaesierint: data est ei potestas in Cælo, & in terra, & in manibus eius visa, & Spiritus nostri, & oculi omnium Christianorum in eam sperant, & ipsa dat eis escam gratia, qua plena est in tempore opportuno: origo fontium, & fluminum, mare virtutum sanctarum auctrix Maria, hæc ille.* & Ildefonsus sermone 1. de Assumptione Deiparæ, *Imitami, inquit, illam. & infra: Qui autem imitantur illam, erunt ex parte eius. & rursus: Imitami matrem Virginem, & sanctos omnes, quos laudatis, quoniam non tantum illis prodest nostra laudatio, quantum nobis eorum imitatio. Unde sponso magis placet imitator devotus, quam laudator ociosus, tamen vera laudatio cordis imitatio est operis. Ita Ildefonsus.*

Bonavent. Quod ipsum pulchrè sanctus Bonaventura in Stimulo divini amoris cap. 7. his verbis docet: *Ipsam matrem Dei, & peccatorum, tanquam bonus, & devotus filius in omnibus pro posse studeat imitari, tunc enim proculdubio te sibi tanquam matri veraciter exhibebis, & ipsa te tanquam suum filium veraciter admuabit, & qua dignè ab ea petieris tibi dabit: & in omnibus tibi necessarijs ad salutem simpliciter ministrabit, & tandem in celesti gloria te apud se feliciter collocabit. hæc Bonaventura.*

Idem (ut superiori capite dixi) in epistola 25. memorialium, memoriali 13. cum Virginis devotionem commendasset, hæc subiicit: *Et ut tua devotio sit ei accepta, & reverentia grata, ipsius puritatem, & munditiam omni virtute, mente, & corpore, imitate in te ipso servando,*

toto conatu vitæ humilitate, & mansuetudine eius vestigia imitari. & in Speculo cap. 3. dicit Viginem ad Cælum ascendentem figuratam in Esther, cui duæ famulæ obsequabantur: super unam innitebatur, altera verò sequebatur desluentia in humum vestimenta sustentans. has autem famulas vult esse Angelicam, & humanam naturam, super Angelos enim innititur in Cælo familiarissimè cum illis agendo: at verò anima humana est famula, quæ Dominam suam Mariam sequitur in mundo colligens vestimenta, id est vitutes, & exempla Mariæ. hæc ex Bonaventura, & Sophronius inter opera Hieronimi sermone de Assumpt. legitur, inquit, *dilectissimi amate Mariam, quam colitis, colite quam amatis, qui tunc verè colitis, & amatis, si imitari velitis ex toto corde quam amatis.*

2. Quod si sanctos imitari par est, ut pro nobis orare velint, ut meriti Augustinus sermone 30. de Sanctis dixerit: *Si ad consortium sanctorum maritum pervenire volumus, de imitatione martyrum cogitemus: Debent enim in nobis aliquid de suis virtutibus recognoscere, ut pro nobis dignentur Domino supplicare; quanto majori studio imitanda nobis erit Deipara, ut eius orationibus adiuvemur. Propterea sanctus Bernardus tom. 2. super missus est: Vi imperet inquit, eius orationis suffragium, non deserat conversationis exemplum. nam & Augustinus sermone 47. de Sanctis, Ab eum, inquit, sanctorum martyrum festiva gaudia celebrantur, qui ipsorum martyrum exempla sequuntur. solemnitates enim martyrum exhortationes martyrum sunt, ut imitari non pigeat, quos celebrare delectat. Ita Augustinus. quanto magis, qui Virginis devotionem proficuntur, Viginem sibi imitandam statuunt.*

Centè cum Sancti nobis à Deo imitandi proponantur, quia Christo similes fuerunt, ut propterea Apostolus 1. Corinth. 11. dixerit: *Imitatores mei estote, sicut et ego Christi.* & sanctus Leo sermone in Natali sancti Laurentij: *Gloriemur, inquit, in Domino, qui est mirabilis in sanctis suis, in quibus nobis presidium constituit, & exemplum: multò diligentius Deipara imitanda erit, quæ in donis supernaturalibus Christo præ alijs quàm similis fuit: de qua canit Ecclesia: Cuius vita inclinata cunctis illustrat Ecclesiam: ut propterea Canonic. 4. merito de eius etiam imitatione dici possit: Mille clipei pendit; ex ea, omni armatura fortius omnium*

Ambros. omnium enim virtutum exempla in ea relucet: id quod pulchre ex Ambrosio libro 2. de Virgin. & ex alijs supra cap. 21. indicavimus. quare cœlestem, quam in teris duxit vitam, eiusque virtutes attente contemplerur, & imitari studeamus, in odoremque vnguentorum eius, hoc est, virtutum eius boni odoris exemplo fragrantium per imitationem curamus: Id enim ex Cant. 1. Deiparæ accommodat Ecclesia, & Damascenus orat 1. de dorm. *Damasc.* Quam pulchra, inquit, facta es, quam suavis, Tu flos campi, ut lilium in medio spinarum: propter ea adolescentula dilexerunt te, in odorem vnguenti tui curremus. Ita Damascenus.

Franciscus Arius. 3. Quod si roges quamam in re illam imitabimur? Sanè noster Franciscus Arius non minus piè quàm doctè, in libro, quem de profectu spiritali inscripsit, tractatum peculiarem de virtutibus, quas in Virgine imitari debemus, luculenter conscripsit, ad quem lectorem remittimus, hic tamen breuiter hæc de re indicabo aliquid, si prius Damascenum orat. 2. de dorm. audiamus, ubi ea, quæ Virgo amat, quæque auersatur, recenset, ex quibus, quæ in ea imitanda sunt, saltem generatim perspicere.

Damasc. Damasceni verba hæc sunt: *Qua auersatur B. Virgo in suis deuotione.* Curremus ut mentem, memoriamque nostram Genitricem Dei prompuiarium efficiamus. quo autem modo id assequemur? *Bernard.* Et Virgo ipsa est, & Virginum amans. Pura est. & purorum amans, quocirca si & corporis, & animi castitatem colamus. Ipsius gratiam adipiscemur: si quidem luctum omne fugit, ac carnosas affectiones auersatur. Inguinem execratur, foetissima seruidicationis vitis infesta est: huius impuras, & cœlestes cogitationes non secius, ac viperarum fetus fugit: sermone sacros, ac scurrilus propellit: cantuque ac meretricia vnguentis submouet: Ira tumorem odio habet: inhumanitatem, & inuidiam, ac similitates non admittit: Inanem gloriam vana laboribus sefrangentem reijcit: superbia fastu animo hostili resistit. Inuuarum memoriam tanquam salutis hostem odio insectatur, vitium denique omne tanquam letibale venenum execrationis habet; horum autem contrarium delectatur; contraria enim contrariorum medicamenta sunt. Ieiunio, & parsimonia, Psalmorumque cantibus gaudet: cum puritate & virginitate, ac pudicitia pulchrè illi conuenit; sempiternamque cum illis pacem colit, cuique humanè, & comiter exosculatur; pacem, animique lenitatem complectitur, charitatem, & misericordiam, atque humilitatem tanquam

alumnas suas, vltis fouet. Atque, ut rem breuiter perstringam quolibet vitio offenditur, ac deseruiatur; qualibet autem virtute, ut peculiaris sua nota, letatur, & exultat. Quamobrem si vitia prompto, atque alacri animo vitemus; virtutes autem omni studio, atque amore complectemur, itaque socias adhibeamus. frequens ipsa ad famulos suos veniet, ac secum bonorum omnium agmen trahet, Christumque filium suum, omniumque Regem, ac Deum in cordibus nostris habitantem assumet. hæc tamen Damascenus.

Verùm ad nonnulla singularia descendamus, in quibus Virginem Deiparam nobis imitandam proponere possumus; ea verò quinque esse possunt 1. exacta diuinæ legis obseruatio 2. eius demissa humilitas 3. illibata Virginitas 4. exitius in Christum amor 5. denique religiose vitæ exemplum, cuius vestigia nobis exhibuit præclarissima.

Imitanda B. Virgo

DEIPARA IMITANDA
primo in exactione legis
obseruatione.

P R I M V M igitur sit integra, & accurata diuinæ legis obseruatio, qua ab omni præsertim peccato mortali, diuina iuuante gratia, quæ nunquam ex Dei parte deest diligentissimè caueamus. Huius diuinæ legis seruandæ Virgo sanctissima fuit studiosissima: quod facile ostendi potest ex reuelationibus, & ex ijs, quæ in sacra Euangeliorum historia habemus. Sanctus Bonauentura in Meditationibus vitæ Christi cap. 3. quandam Deiparæ reuelationem S. Elisabethæ, ut ipse existimat factam affert, in qua Deipara testata est, se in noctis medio semper ante templi altare, ea qua poterat voluntate, & affectu inter alia petijisse à Deo gratiam; qua Deum toto corde diligeret, & proximum, atque ea omnia, quæ Deus odit, odio habere gratiam quoque obediendi mandatis, & ordinationibus Pontificis templi. hæc ibi. & in libro 1. Reuelationum sanctæ Brigittæ cap. 10. Ego (inquit Deipara) à principio eum audivi, & intellexerem Deum esse, semper sollicita, & timorata fui de salute, & obseruantia mea, & intimè dilexi Deum, & omni hora timui, & cogitavi, ne eum verbo vel facto offenderem. hæc in Reuelatione sanctæ Brigittæ.

Primo in diuina lege seruanda.

Bonauent.

S. Brigitta

Et sanè quo studio Dei legem seruauit, ex eo facile intelligi potest: nam ea etiam legis onera, ad quæ minimè tenebatur, vt nobis humilitatis, & obedientiæ consummatissimæ exemplum præberet, cumulatissimè impleuit.

S. Thom. quod sanctus Thomas 3. part. q. 37. art. 4. animaduertit: nam die à suo sacratissimo partu quadragesimo legi Purificationis Leuit. 12. cui nequaquam erat obnoxia, se spontè subiecit. Qua in re profundissimam humilitatem, quemadmodum plenius cap. 21. dixi prætulit: cum enim ex Christi conceptu, atque partu virgineo, vel Anglicam puritatem longè excederet, instat tamen reliquarum mulierum puerperarum, quæ ob immunditiam conceptus, & partus præscriptis diebus à templo arcebantur, pariturum, aut duos pullos Columbarum, & inholocauftum, & pro peccato offerre iubebantur; hæc omnia exactè ipsa seruauit, & factò ipso quasi legali illa Purificatione, & sacrificio quodammodo se egere ostendit; Christum imitata, qui in Circumcisione, vt eleganter ait Bernardus sermone primo de Circumcisione, sine vilo vulneris vestigio alligaturam non resigit vulneris, Circumcisionem nimirum, peccati remedium verecundum pariter, & austerum. Obedientiam verò legis absolutissimam exhibuit, cum eam etiam legem, à qua erat libera, seruare voluit; vt pia opera, quæ dicuntur supererogationis, nobis commendaret.

Abulensis. Neque verò lege Purificationis fuisse comprehensam, (si excipias Abulensem in capite 12. Leuit. quæst. 3.) docent omnes; in primis Origenes in Leuit. 12. Chrysostomus oratione de occurso Domini. Bernardus sermone 3. de Purificatione. sanctus Thomas loco citato, Teophilactus, Euthymius, Beda, Litanus, Iaptenius in capite 2. Luc. Tum quia lex illa ad eas tantum mulieres pertinebat, quæ suscepto semine conceperant, quemadmodum habet editio vulgata, & Septuaginta interpretes. At Deipara de Spiritu sancto virginitate illibata permanente concepit. Tum etiam quia sine puerperij sordibus: hoc est, absque fluxu sanguinis, & absque secundinis, ad quas immunditias remouendas Purificationis ritus erat institutus, filium ediderat. Et quamuis Abulensis in Leuit. 12. quæstione 12. propter naturam partus in Beata Virgine sanguis, & secundinarum effusionem admittat: partum tamen illatum huius-

modi sordibus ex diuina voluntate caruisse, cum hoc Christi, cuius que Genitricis dignitati magis congruat, multotum Patrum testimonius, & Canon. Trul. 79. egregè probat Suarez tomo 2. in 3. part. disputa. tionum 13. sect. 2. & disputat. 16. sect. 2. & Barrada libro 8. c. 15. & libro 10. cap. 2. Et sanè hunc virginem Deiparæ partum, ab omni non solum dolore in quo alix filios pariunt, sed etiam immunditia alienum cecinit Iaias capite 35. cum Deiparam nomine solitudinis, & Deserti, quasi nullo semine fecundatam vocat, eamque non tantum cum Exultatione, id est absque dolore: verum etiam quasi lilium, quod eximio suo candore puritatis est Synbolus geminaturam prædixit: *Latabitur, inquit, Diserta, & Inuia, & exultabit Solitudo, & florebit quasi lilium, germinans germinabit, & exultabit latabunda, & laudans.* & Bernardus loco citato pulchrè ait ex persona Virginis: *Cur non ingrediar templum? quæ peperit Dominum Templi nihil in hoc conceptu, nihil in partu impurum fuit, nihil illicitum, nihil purgatum, nimirum cum proles ista sors puritatis sit, & purgationem venerit facere delictorum. Quid in me legalis purificatio obseruatio, quæ purissima facta sum ipso partu immaculata? Verè o beatissima Virgo, verè non habes causam, nec tibi opus est Purificatione.* hæc Bernardus.

§ Ad hæc Deipara Lucæ 2. per singulos annos à Nazareth cum filio in Ierusalem solemniter Paschatis die se conferre solebat: & quidem non sine labore. cum ex Brocardo in delictatione Tenæ sanctæ Ierusalem virginis præter leucis distet à Nazareth. Atqui hinc præcepto non mulieres, sed viri tantum subiacentibus enim docemur Exod. 23. & Deuteronom. 16. *Tribus vicibus per annum apparebit omne masculinum tuum in conspectu Domini.* Sed quid Cæsar Augusti edictum in vniuersi orbis descriptione prægnans illa quidem, quamuis absque vilo graamine sibi minimè negligendum existimaret, quin potius non sine longi inuenis labore 29. scilicet, leucarum ex Brocardo ascendit cum Iosepho sponso à Nazareth, in Bethlehem, vt iuxta Augusti edictum proficetur.

Hinc est, quod Virgo beatissima licet apud filium pro nobis intercedendi partes strenuè obeat; ad diuinæ tamen legis accuratam custodiam, atque ad eò, vt ab omni

præfertim lethali labe caueamus, suo Exem-
plo magnopere nos prouocat: quin etiam ad
hoc ipsum monitis, ne suarum precum fructus
culpa nostra impediatur. vehementer hortat-
ur: Cujus specimen in Nuptijs Canæ Galilææ
videre licet, in quibus deficiente vino, illud à
filio procurauit, ministros tamen, ne qua ra-
tione eorum inobedientia perficiendo diuini-
tus miraculo impedimento esset, sedulo admo-
nit illis verbis: *Quodcumque dixerit uobis,*
facite. quod ipsum e Cælo nobis, pro quibus
orat, in clamore non desistit, quo, scilicet, diui-
ne gratiæ, quam nobis impetrat, non desimus
id quod monebat Apostolus Hebræorum 12.
Sic enim diuinam legem pro nostra virili par-
te exequi studentes, ea, quæ pro nobis ipsa pe-
tit efficacius assequemur. Quocirca qui Virgi-
nis deuotionem in votis habent, summo studio
enitentur ab omni peccato præsertim mortali
se abstinere illudque diligenter cauere: & præ-
ter exempla Virginis sedulo imitanda, ejus-
demque monita, quibus ad hoc nos hortatur,
plurimum subiectis rationibus ad id permoue-
bimur. Primò, quia ejus matris, cujus fili-
um hostiliter aliquis odio persequitur, immò
& vulnerauit, & quantum est ex se adhuc
vulnerate non cessat, verè amicus dici non po-
test. At de peccatoribus illud pronunciat
Apostolus Hebræorum 6. *Rursum crucifi-
gentes sibi met ipsos filium Dei, & ostentus ha-
bentes.*

Respondeo id quidem propter insignem
Virginis benignitatem, qua etiam peccatores
non dedignatur, verum esse: Cæterùm ex hoc
rectè inferri Deum optimum, qui omnes ho-
mines vult saluos fieri, hac ratione horum pec-
catorum misereri, eosque per Virgines inter-
cessionem ad salutarem pœnitentiam trahere
velle: id quod in iisdem exemplis cernere licet.
At verò ne salus nostræ animæ in discrimen
adducatur, studeamus quanto cyus à peccatis
per pœnitentiæ Sacramentum mundari, nos-
que quales ipsa Virgo optat, exhibere, ut ejus
patrocinium, & propensissimam in nos volun-
tatem re ipsa experiamur.

SECUNDO, DE IPA-
ra imitanda in humilitate pro-
fundissima.

Secundò humilitas Virginis est sectanda,
cujus ipsa in uniuersa vita, & in Cantico
suo egregia nobis exempla imitanda reliquit,
quamque in suis deuotis præcipue requirit. De
hac porro Virginis humilitate imitanda Ber-
nardus homil. 1. super missus est: *imitare, in-
quit, humilitatem virginis: si non potes virgini-
tatem humilis: Laudabilis uirtus uirginitas, sed
magis necessaria humilitas: illa consulitur, ista
præcipitur: & si placuit ex uirginitate, tamen ex
humilitate concepit: unde constat, quia etiam ut
placeret uirginitas, humilitas proculdubio fecit.
& mox: Si igitur uirginitatem in Maria non
potes nisi mirari, stude humilitatem imitari, &
sufficit tibi. Idem sermone signum magnum,
agens de Virginis humilitate: Merito, inquit,
facta est omnium Domina, qua se omnium
exhibebat Ancillam: obsecro uos filioli amu-
lamini hanc uirtutem, si Mariam diligitis,
si contenditis ei placere, amulamini modestiam
ejus. Ita Bernardus, & Ambrosius libro. *Ambros.*
in Lucam expendens illud: *Eccce Ancilla
Domini: Vide, inquit, humilitatem, uide
deuotionem: Ancillam se dicit Domini, qua Mater
eligitur. Nec repentino exaltata promissus est.* *Luc. 1.*
& Augustinus sermone trigesimo quinto de
Sanctis: *Quid prodest hanc interpellare uoci-
bus, nisi uitam humilitatis ejus exempla teneamus.* *Augustin.*
& Ildesphonus sermone tertio de Assom-
ptione: *Fundata erat, inquit, De Genetrix pro-
funda humilitate. & dilatata in charitate, pro-
pterea hodie est tam sublimiter exaltata: sed quia
celsitu.**

1. an. a.

Hebr. 12.

Cur Virgo
sua in
suis de-
uota pec-
cata dele-
atur.

Hebr. 6.

Genes. 3.

Psalms. 100.

Luc. 1.

cellitudinē, & magnificentiam throni perscrutari non possumus, saltem in sauros ejus humilitatis interdum perscrutemur, ut deinceps ejus intervenientibus meritis, ad gloriam donorum pertingere valeamus: nam humilitas custos reliquarum virtutum est. haecenus ille. Et haec satis sint de humilitate Virginis. reliqua enim, quae ad hanc Deiparae virtutem spectant, fusius persecuti sumus c. 12. & 21. ubi plures eiusdem actus expenduntur.

Bonaavent. Illud tamen minimè ornittendum, quod sanctus Bonaventura in Speculo B. Virginis cap. 8. contra eos, qui de bonorum operum fecunditate superbiunt, pulchrè in beatissima **Genes. 16.** Virgine observat: Legitur, inquit, in *Genesi de De bonis o* ancilla Sara, quod concepisse se videns, despectis *peribus* Dominam suam; Mala ergo ancilla Agar de fecunditate inflatur, bona vero ancilla Domini *biendum.* Maria de humilitate fecundatur. Ancilla illa superba Dominam despectit, Ancillam illam humilem Dominus respexit, sicut ipsa humiliter recognoscens dicit: Respexit humilitatem ancilla sua. O anima Christiana, Domini ancilla, sic cum Maria amplectere fecunditatem, ut nequaquam deseras humilitatem, ut ergo de boni operum fecunditate non inflaris, sed magis de humilitate fecundaris, attende humilem ancillam, respice humilem Mariam. haec Bonaventura,

Augustin. Augustinus de symbolo ad Catechumenos libro 4. cap. 5. cum ad virginitatem servandam fideles hortaretur: Gaudete, inquit Virgines sanctae, ut propter Christum non vos contristet stilitas, quarum fides magna est fecunditas. Nec doleatis non vos esse matres, qua spiritualiter generatis. & mox imitamine fideles Mariam Capitis vestri. Quod tanta matri contuler, & in sua carne servavit, hoc etiam nobis donavit. Virgo Mater sancta, caro Christi ab omni contagione libera. haec Augustinus.

TERTIO, DEIPARA IMITANDA
da in virginitate purissima.

Tertio, imi **TERTIO,** virginitas in Deipara maximè **anda pu-** elucet: de cujus virginitate aliquid c. 21. & **ritas Virgi-** copiosius egimus capite 32. Haec virtus multis **nis.** nominibus à Deipara exigitur ab ijs, qui eiusdem colendae studio tenentur.

Damasc. Ideò Damascenus oratione 2. de dormitione: Virgo ipsa est. & Virginum amans: Pura est, & **Sophron.** purorum amans & Sophron. sermone de Assumptione: Christus matrem Virginem elegit, ut ipsa

omnibus esset exemplum castitatis. Ambrosius *Ambros.* libro 2. de virginitate: Sit, nobis, inquit, tanquam in imagine descripta virginitas vestra, beata Maria, de qua velut in speculo refulget species castitatis, & forma virtutis: Propterea Chrysostomus in sermone de beata Virgine: Quaecumque, inquit, estis Virgines. ad Matrem Domini confugite illa enim pulcherrimam, pretiosissimam, & incorruptibilem possessionem patrocinio suo vobis conferuabit. Ideoque qui ejus devotioni se dedunt, castitatem purissimam animae, & corporis praecipue colant: sic enim & ipsi, & eorum obsequia Virgini grata erant Legitur enim in Speculo exemplorum dist. 9. & numer. *Speculum* 26. de Juvene quodam impudico, cui cum *exemplorum* Virginem frequentissimè collaudaret in vasta *rum* quadam solitudine eturienti Virgo sanctissima *des* in vasis turpibus, & immundis epulas obtulit *des* delicatas: sed cum juvenis propter vasorum *des* immunditiam comedere se posse negaret: Laudes *des* (inquit Virgo) quas mihi offers, bonae *des* sunt: sed cor tuum immundum est; Ideò *des* tuis laudibus non delector. Qua visione admonitus respuit, vitamque meliorem instituit.

QVARTO, DEIPARA IMITANDA
da in eximio erga Christum amore.

Quarto, quod in Virgine imitemur **8** est amor eximius, quo Christum filium est complexa; eum enim non solum concepit, peperit, lactavit, educavit, & cum in Templo amisisset, sollicitè quaesitum invenit: Sed etiam in toto vitae decursu nunquam deseruit, eique momenti in Cruce, cum suam ipsius animam doloris gladius pertransiit, fortiter assistit, ut capite 8. 9. 10. & 11. dictum est. Post filij verò Ascensionem apud loca illa Christi memoria clara assidue versabatur, illaque crebro, & deuorè obibat.

Nam & in monte Sion, ubi praeciarissima nostrae salutis sunt celebrata mysteria, Virgo sanctissima hospitabatur, ibique animam filio reddidit: sic enim scribit Damascenus sermone 2. de dorm. Virg. In diuina, inquit, & inclita Ciuitate Davidis, in qua lex quidem fuit impleta Prophetarum, pronuntiata autem fuit lex spiritus, in qua typicam pascha peregrinatus Christus legislator, & verum pascha, qui Deus est

uteris, & noui testamenti tradidit, in qua coenam mysticam suis discipulis Agnus Dei, qui mundi tollit peccatum, celebravit, & eis se ipsum tanquam uisulum saginatum sacrificavit, & uerax uinea botrum calcavit in qua Christus aspicitur ab Apostolis surgens à mortuis, & fide facit Thomam, & per eum finibus terra quod sit Deus, & Dominus, duas in se ferens naturas, etiam postquam surrexit à mortuis Hac est arx Ecclesiarum. Hac est habitaculum Apostolorum: in Hac sanctissimi Spiritus in varijs sonis, & Linguis, & in specie igni effusus fuit adueniens Apostolis. In hoc cum ille Theologus accepisset, Deiparam subministra bat ei, ex quibus opus habebat. Hac est mater Ecclesiarum qua iunt per uniuersum orbem terrarum: in hac vitam egit Dei mater postquam filius surrexit à mortuis. In ea ergo beata Virgo iacebat super aliquem felicissimum lectum. haecenus Damascenus agens de loco dormitionis Deiparae. Eadem confirmat Aedreas Cretensis oratione prima de dormitione. Beda de locis sanctis cap. 3. Metaphrastes oratione de vita, & dormitione. Cedrenus in Compendio, & Nicephorus lib. 2. histor. cap. 3. & cap. 21. licet ad aliquod tempus Deiparam cum Ioanne Euangelista Ephesum intoruisse affirmant Patres Concilij Ephesini in Epistola Synodica ad Clerum Constantinopolitanum tomo 2. cap. 26. Cæterum alia sacra loca inuisebat, quemadmodum lib. 6. reuelat. S. Brigittæ cap. 10. ipsamet eidem S. Brigittæ reuelauit. Quod etiam testatur Ildefonsus sermone 9. de Assumpt. Virgo, inquit, sine dubio loca Dominicae Natiuitatis, Passionis, Sepulture, & Resurrectionis frequenter circumiens inuisere cupiebat. in istam locis lacrymas fundebat, & oscula imprimebat: deinde ad Apostolicum conuermium post intuitum Dominicorum locorum cum gaudio remeabat, hæc Ildefonsus. Eadem de Virgine meditat. Carthusianus lib. 4. de laudibus Virginis art. 1. Guarricus serm. 2. de Assumptione.

9. Sophronius porro sermone de Assumptione: Ego, inquit, quod à quicquid cordis est, quicquid mentis, quicquid virtutis humanæ sit sum adhibeas, non sufficit, ut cogitare ualeam quanto inde sententer cremabatur ardore pij amoris, quantis mouebatur repleta Spiritu sancto celestium secretorum incitamentis; quia & si diligebat Christum ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota uirtute: nouis tamen quotidie inflammabatur presentia absens desideriorum affecti-

bus; tanto signidem ualidius, quanto diuini illustrabatur intus uisitationibus, quam totam repleuerat Spiritus sancti gratia, quam totam incanduerat diuini amoris, ita ut in ea nihil esset, mundanus quod uolaret affectus, sed ardor conuincens, & ebrietas perfusi amoris: nam & Christus ab omnibus est amandus ex toto corde, & ex tota anima, atq; ex tota uirtute quærendus, maxime tamen ab ea ardentius, cuius & Dominus erat, & filius. Fortassis ergo pra nimio amore in loco, quo sepulchus dicitur, interdum habitasse eam credimus, quatenus pijs pasceretur interuus amor obuius. Sic namque locus medius est hinc inde constitutus, ut adire posset ascensionis eius uestigia, & locum sepulture, ac resurrectionis, & omnia, in quibus passus est loca inuisere, non quod iam uiuentem quæret cum mortuis, sed ut suis consolaretur aspectibus. Hoc quippe habet impatientis amor, ut qua desiderat semper inuenire se credat. & mox. Denique amor Christi desiderium pariebat; desiderium uero gliscens quasi nouis reparabatur ardoribus, in tantum ut credam non nunquam quod omnia etiam, & semetipsam transcederet, quia omnino amor impatientis, quod amat non potest non uidere. hucusque Sophronius.

Sanctissimam præterea Eucharistiam quotidie sumebat: si enim hoc de reliquis Christianis iam inde ab ipsis nascentis Ecclesiæ incunabulis testatur S. Lucas in Actis Apostolorum cap. 2. quanto magis de beatissima Virgine, quæ & diuinarum rerum cognitione longè maiori pollebat, & Christi amore flagrabat ampliori, id existimandum est? Hunc igitur Deiparæ erga Christum amorem pro nostro modulo habere nitamur, singula Christi præsertim morientis mysteria memoriæ nostræ meditatione repræsentemus; sanctissimam Eucharistiam crebro, ac deuotè sumamus, apud nos repotantes corpus illud esse ex purissimis Virginis sanguinibus efformatum, qua de re cap. 8. dixi sic enim Virginem imitantes, rem ipsi præstabitur gratissimam, & uerò nobis maxime salutarem. Reliquas Virginis uirtutes uide apud Ambrosium lib. 2. de Virgin. & apud alios: nos breuitatis studio has tantum inuere uolumus, ex ijs, quas cap. 21. recensuimus.

Quotidie
Virgo com-
municaba-
bat.
Act. 2.

Ambros.

QVINTO DEIPARA IMITANDA,
quod in ea religiosa vitæ exem-
pla reluceant.

*Maria
Paupertas,
Castitas,
Obediencia
votis
Deo con-
secrata.*

Quintum, quod in Deipara imitan-
dum occurrit, est expressum quod-
dam, & absolutissimum, quod in ea
mirificè præfulsit, religiosa vitæ exemplar, &
specimen cum enim ordo quilibet religionis
ad perfectionem consequendam institutus,
tribus potissimum Christi consilijs, Paupertate,
Castitate, & Obediencia, ijsque voto con-
firmatis continetur, cumque Religiosi viri è
mûdi illecebris auulsi in suis se domicilijs, clau-
strisque contineant; eam sanè viuendi viam
Deo ductore Deipara inuit, vt & præclarissima
posteritati eorum omnium exempla relin-
quit, nec desit ijs, qui religiosa vitæ studio tenentur,
quod in sanctissima Virgine imitari
abundè possint. Verùm, vt hoc magis perspi-
cuum fiat, Primùm ostendamus oportet, hæc
tria Christi consilia, quæ ad perfectionem per-
tinent, in vniuersam fuisse à Deipara perfectis-
sime suscepta, votoque insuper confirmata,
deinde ad singula, præsertim ad eius paupertatem
(nam de duobus alijs alibi fusijs) descen-
damus, tum quicquid religiosam vitam ornat,
& instruit, in eo cumulate fuisse breuiter
perstringamus.

*Pertinentia
ad statu-
sum perfec-
tionis A-
postoli vo-
uerunt.*

Et quod spectat ad primum, si Apostolos,
quos ore suo sacratissimè erudire, & doctrina
sua instituere dignatus est Christus, tria
religionis consilia substantialia illa quidem
complexor esse, eaque voto nuncupato Deo
obtulisse exploratissimum est, quanto magis
de Deipara sanctitatis omnis, ac perfectionis
Magistra idem affirmare possumus, ac de-
bemus. De Apostolis id colligere facile licet
ex verbis S. Petri, qui quidem omnium
nomine sic ad Christum locutus est Matth.
19. *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te.*
Omnia, inquit, perinde quasi diceret, ut ad-
uertit Hieronymus lib. 1. contra Iovinianum,
Non modo bona, verum etiam uxores propter te
dimisimus; & adiecit secuti sumus te; hoc est
ad statum præscriptum, atque obedientiam
vitæ nostræ cursum dirigimus. Apostolos
verò de his votum etiam nuncupasse auctor
est Augustinus lib. 17 de Ciuit. cap. 4. vbi do-
cet Christum pro nobis egenum factum, cre-
atum fuisse supra omnes, Vt sedeat, inquit, cum

Matth. 19

Hieron.

August.

potentibus populi, hoc est cum Apostolo, quibus alii
Sedebitis super duodecim sedes, & sedem gloria
hereditatis datus est: dixerant enim poenitentes illi
Ecce nos dimisimus omnia, & secuti sumus te. Hoc
votum potentissimi Voverant, sic Augustinus,
& S. Thom. 2. 2. q. 88. art. 4. ad 3. *Apostoli, inquit,*
intelliguntur vovisse pertinentia ad perfectionis
statum, quando Christum, relictis omnibus, sunt
secuti. Id autem tum multis confirmat Alvarus
Pelagius lib. 2. de planctu Ecclesie c. 56. tum
illa præsertim ratione, quod votum (vt ipse
dicebat) est consilium consiliorum, & forma,
& perfectio eorum, quia quodcumque sit con-
silium, super quod cadat, id essentialiter per-
fectius reddit, & Deo acceptius. quod etiam
docet S. Thomas 2. 2. q. 88. art. 6. vbi probat
idem opus facere cum voto (vt ait verbis S.
Thomæ) melius esse, ac magis meritorium,
quam sine voto, sed Apostoli fuerunt in a-
pice perfectionis, ergo in Christi consilijs
seruandis hæc voti perfectione minime caue-
runt.

11. At ex his omnibus colligere facile pos-
sumus Deiperam, quam Spiritus sancti vo-
ctio interius perfectissimè de omnibus do-
cuit, quam Christus filius præ omnibus sin-
gulariter erudiuit, acque intima tot annorum
consuetudine sanctissimis imbuit Religionis
studijs, eiusmodi votorum perfectione cum-
ulatam in primis fuisse. Et quidem de
virginitatis voto, quod auctore S. Thoma
cum omnibus Patribus ac Theologis, Deipara
ante Christi incarnationem emittit, obij-
cit sibi idem S. Thomas 3. part. q. 28. art. 4.
argum. 2. Perfectionem consiliorum Christi
debuisset inchoari à Christo, qui est finis le-
gis: At huic obiectioni sic ipse respondet ad
2. Sicut, inquit, gratia plenitudo perfecte quidem
fuit in Christo, & tamen aliqua eius inchoa-
tio præcessit in Matre: ita etiam observatio consi-
liorum quæ per gratiam Dei fit, perfecte quidem
inchoata in Christo, sed aliquo modo fuit inchoata
in Virgine matre eius, h. e. S. Thomas: quæ
sanè ratio non de virginitatis tantum, sed & au-
pertatis etiam & Obediencie voto, quæ ad
perfectionum quoque spectant, concludit. Et
profecto ipsamet Deipara Pauperis vo-
tum nuncupasse se reuelauit S. B. lib. 1. cap. 10. ap-
p. 10, in-
quit, *voui in corde meo si esses Deo acceptabile,*
obseruare virginitatem, Nihil, & inquam possidero
in mundo, sic tibi.

Quod

De Ob- Quod verò ad eadem consiliorum opera in
diencia particulari spectat, Deipara obedientiam per-
Cap. 2. fectissimè coluit, quemadmodum cap. 21. vberius ostendimus, præsertim cum ad imperium sanctissimi Ioseph sponsi in Ægyptum discessit, indeque remigravit; ex quo reliqua concilias licet, quæ pertinent ad obedientiam, quæ in Deipara eo maiori laude dignam prædicamus, quòd ipsa sanctitate, ac sapientia sponso suo longe, multumque præcelleret. De Castitate verò ac purissima virginitate, quam Deipara prima omnium voto edito obtulit Deo, fusè egimus tum cap. 32. tum etiam supra in hoc eodem capite.

De Casti- 12 Paupertatis denique, quam toto suæ vitæ
itate. tempore Deipara studiosissime est amplexata, specimèn nobis exhibuit præclarissimum. Quod ut exemplis demonstremus, pono primum, Deiparæ paupertatem non ex necessaria rerum inopia, sed ex spontanea bonorum abdicatione profectam, ut Christo filio, qui eum dives esset, pro nobis egenus factus est, magis conformaretur, quippe quæ parentem suorum vnica hæres fuit, qui ut cap. 18. dicebamus, bona tribuebant in partes tres, vnam templo, alteram peregrinis, & pauperibus, tertiam sibi reservabant. Deinde hoc ipsum in lib. 1. reuelat. S. Brig. c. 20. habetur, vbi Deipara breui compendio vitam suam eidem S. Brigittæ commemorans, inter alia hæc subiicit: *Omnia, quæ habere potui, dedi indigentibus, nihilque nisi tenuem victum, & vestitum reservavi. & mox illud, quod modo citauimus: A principio vni in corde meo, nihil vnquam possidere in mundo, & in lib. 7. earundem reuelationum cap. 25. Deipara ad S. Brigittam: De diuitijs, inquit, ego, & Ioseph nihil seruauimus nobis, nisi necessaria vna ad honorem Dei, reliqua dimissimus propter honorem Dei. sic tibi.*

S. Brigittæ. Ex hac Deiparæ voluntaria paupertate factum est, vt suis ipsa manibus laboraret. quod S. Basilii in Constitutionibus monasticis c. 5. cum ageret de Christi virtutibus, quæ per corpus exercerentur, in Deipara obseruauit his verbis: *Christus prima suæ ætate parentum suorum imperio subiectus fuit, & labores corporis omnes aquo vna cum ipsis animo illis obediens tolerauit. Versimile est enim cum homines illi essent, & iustitia, & pietatis cultores, tenues tamen, neque necessarijs ad viuendum copijs satis instructi (quod ex Praecepto intelligi potest, in quo venera-*

bilis ille solus est factus) solios eos in assiduis corporis laboribus versari, & hac ratione quotidianum sibi victum quaritare. Porro Iesus cum in his, vt diuina littera prædicant, esset subiectus sine dubio in perferendis etiam vna cum ipsis laboribus morigeram declarabat suam obedientiam. hæc Basil. Et certè Epiphanius Presbyter Constantinopolitanus in vita Deiparæ testatur, eam egregie didicisse artem tractandi Lanam, Linum, Sericum: Erat, inquit, docilis, & mans doctrinam, & non solum in sacris litteris, sed etiam cum Lana, Lino, Serico, & Byssio laborabat: erat præterea in sapientia, & intelligentia super omnes illius seculi a dolescentulis cunctis admirationi, qua & verè confuerit ea, quorum usus in templo erat Sacerdotibus, sic ille. Idem habet Anselmus in vita Virginis. Quare mirum non est, tunicam Christi inconsumibilem de super contextam per totum opus fuisse Dei Genitricis manibus elaboratum ex sancto Antonino 4. par. tit. 15. cap. 43. § 1. quemadmodum etiam Euthymius in cap. 27. Matth. ex traditione Patrum astiuit, qua de re nos aliquid supra cap. 29.

13 Ex hac eadem paupertate factum est, vt ascendens cum sponso in Bethlehem, vnde originem trahebat: *Eo quod esset de domo, & familia David, filium enixa reclinarit in Praesepe, quod sibi tanquam pauperi non esset locus in diuersorio. Vt in sua item Purificatione quadragesimo à partu die par Turturum, aut duos pullos Columbarum, pauperum mirum oblationem daret: quamuis à Magis paucis ante diebus munera, Aurum, Thus, & Myrrham, eorumque non exiguam partem dono acceperit. quod inde colligitur, quia Magos ea non ex crumena, vel referata arcula, sed apertis thesauris suis obrulisse referit: Euan gelista Matthæus, quæ tamen omnia Virgo sanctissima propter mysteria, quæ in eis significabantur, minime respuit sed ea quanto citius pauperibus erogauit, quemadmodum S. Antoninus 4. part. tit. 15. cap. 32. §. 2. obseruat his verbis: *Aurum sibi oblatum à Magis non mouit, prout decebat eorum Regiam maiestatem, non sibi seruauit in pasteram, sed (vt decebat deuotus Bernardus) pauperibus per Ioseph dispersit, sic ille. Quod ipsa contemples etiam pie existimant cum Bonauentura in Meditationibus vitæ Christi cap. 9. cum Carthusiano, & Abulensi in cap. 2. Matth. quæst. 47. qui hanc**

Epiphanius Presbyter Constantinopolit.
 S. Anselm
 S. Euthym
 Cap. 29.
 Quam ratione Maria paupertatem exercuerit.
 Luc. 2.
 Matth. 2.
 S. Antoninus.
 Bernard.
 Bonauen.
 Carthus.
 Abulensis.

esse communionem sententiam testatur, quāuis & aliam addat expositionem, quæ voluntariam Virginis paupertatem magis confirmat, ait enim beatam Virginem munera illa quātuor inuicem copiosa à Magis oblata deliberasse tantum, & ex singulis modicū quid accepisse.

Maxima paupertas Deiparae

14 Claudam hanc de Paupertate Deiparae disputationem ijs, quæ S. Antoninus 4. par. tit. 15. c. 24. n. 1. in Virginis paupertate eleganter expendit; cum enim ostenderet Deiparam ætus illos virtutum, qui & bea- titudinibus continentur, perfectissime exercuisse: initium facit à paupertate, de qua Christus Matth. 5. *Beati pauperes spiritu*, quod (v. eius ferè verbis utar) sic ostendit. Hæc beatitudo importat abdicationem rerum, quæ fuit in summo in beata Maria, & quidem magna est paupertas per rerum subiectionem. Maior per rerum abiectionem: maxima autem, quæ ex vtrique

s. Cor. 6.

componitur, de qua Apostolus 2. Cor. 6. *Nihil habentes, & omnia possidentes*. Hoc autem non potuit esse nisi in beata Maria omnimode, & perfecte, & proprie. omnes alij si res abiecerunt non retinuerunt, & si retinuerunt non abiecerunt: quia tantum procuratores, & fructuarij, & non Domini fuerunt. Beata autem Mater Dei Virgo existens, & Regina Cælius, & dominum, & vsum fructum possessionis habebat in rebus filij sui. Vnde & bene potuit relinquere, & omnia possidere. Relinquere quantum ad vsum fructum: Possidere quantum ad proprietatem eius dominij. & sic beatissima Virgo potuit habere altissimam paupertatem. Addit S. Antoninus ex Alberto, paupertatis perfectionem non attendi penes summum defectum rerum, sed penes deuotionem, voluntatem, & personæ dignitatem: & ex eodem Alberto nouem munerat paupertatis gradus in rerum abiectione.

S. Antoninus.

Albertus.

Paupertatis gradus nouem.

Primus est, dare superflua persona, prout persona sonat dignitatem aliquam. Secundus, dare superflua non solum persona, sed etiam natura. Tertius, dare non solum superflua, sed etiam necessaria. Quartus, omnia necessaria, & superflua simul dare, & semetipsum retinere, id est, non propter Deum, quod & Philosophi fecerunt, quemadmodum de Crate Philosopho notat Hieronymus in

Crates Philosoph.

Hieron.

Matth. 19.

Matth. 19. Quintus, omnia dare, & semetipsum addere secundum illud Matth. 19. *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & sequere me. scilicet, TE DANDO. Sextus, omnia dare, semetipsum relinquere, &*

ultra hoc laborare manibus, ut tribuat necessitatem patienti, ut fecit Paulus; qui laborabat manibus suis, ut ipse dicit, ad Corinthios, ut sibi, & socijs subueniret. Septimus, dare etiam semetipsum; & spiritu, & corpore laborare, ut pascat proximum spirituali cibo, qui gradus est melior prior: quia melius est reficere animam semper viuam (ut ait Beatus Gregorius) quam corpus moriturum, Octauum autem paupertatis gradum ponit Albertus in beatissima Virgine perfectiorem ceteris, qui se relinquere omnia, & seipsum, & de substantia corporis sui accipere, & ad refecionem animarum proximis dare. Hoc enim fecit sola beatissima Maria, quæ de purissimis carnibus, Summi & sanguinibus Viaticum nobis confecit panem pauperum vinum, qui de Cælo descendit, qui est vere vita, tu grauem quem quæ religiose manducauerit, mortem non gustabit in æternum. Hunc toti mundo mendico ac leuata ipsa dedit. Nonus gradus perfectissimus est filij sui expulsi, Iesu, qui est omnia dare corpus, & animam proximam, & diuinitatem habens unitam, proximo dare in cibum anima, sub specie tamen aliena, & hoc fuit opus summae misericordiae, & summum paupertatis Domini Iesu in via, hæcenus ad verbum ex Alberto apud S. Antoninū loco citato.

15

Quod si regularis vitæ disciplinam penitus inspiciamus; cuius quidem professores cum in propria domo, ac parentibus relictis à se, vili strepitu, intra regularia se claustra subduxerunt, peculiari ibi Religiosorum virtutes studiosè colunt, diuinarum rerum contemplationi vacant, domo non progrediuntur, neque cum alijs habent nisi pietatis, vel charitatis ratione commercium: luculentissimum profecto horum omnium specimen singulariter reperiemus in Deipara. etenim adhuc Trimula à charissimis auulis parentibus, ab ijs in templo præsentata Deo sese dicauit, ibique ex Euodio Antiocheno post sanctum Petrum Episcopo in Epistola, quam inscripsit Phos, id est, lumen, apud Nicephorum lib. 2. cap. 3 in sanctis sanctorum traduxit annos vndecim: nec inde discessit, priusquam diuino Sacerdotes explorato oraculo, illam Ioseph eius virginittatis custodi, quemadmodum cap. 8. & 42. plenius diximus, in sponsam tradidissent. Hic in templo tota erat in rebus diuinis, ac spiritualibus. nam sanctus Bonauentura in Meditationibus vitæ Christi cap. 3. illic eam pietatis studia coluisse pro vitibus, solitamque media nocte

nocte ad orationem surgere, ex quadam, quam affert sancta Elisabetha (vt ipse putat) reuelatione confirmat. Idem quoque ex Hieronymo, Bonaventura ea de re sic habet: *Deipara à mane ad horam tertiam orationibus insistebat, à Tertio ad Nonam opere texturino se exercebat; à Nona iterum orabat, donec de manu Angeli cibum sumeret. sic ille.*

Deipara virtutes 16 Huc referri possunt Deiparæ virtutes propemodum innumerabiles, religiosis illæ quidem pernecessariæ, quas in gradu heroico eam habuisse certum est. tales sunt Humilitas, Pudor, Modestia, & præsertim Silentium; septies enim locuta legitur in Euangelio, atque ex his sæpius cum Deo, vel Angelo. Huc & reliquæ reuocantur virtutes, quas dedita opera omittimus in præsentia, cum eas cap. 21. vberius prosecuti sumus. vbi verò è templo in S. Iosephi sponsi domum commigravit, ibi se continens, non vanis nugis, vel aliorum confabulationibus tempus conterebat, sed Deo, ac sibi vivebat, vt iure Ambrosius lib. 2. Comment. in Lucam expendens, eam solam Angelo Gabriele nuncium ferente repertam: *Dis-*

Cap. 21. *cant, inquit, mulieres propositum pudoris imitari, sola in penetralibus, quam nemo virorum videt, solus Angelus reperiret, sola sine comite, sola sine teste. ita Ambrosius. Neque verò extra domum vagabatur, nisi sponso comitata, causa pietatis, & officij, vt cum ad S. Ioannis Baptistæ sanctificationem in montana Iudææ abiit cum festinatione, Elisabeth cognatæ ministratura: aut gratia obtemperandi edicto Augusti cum Bethlehem proficiscitur: aut legis implendæ studio, tum cum templum adiuit, & legi purificationis se sponte subiecit: tum etiam cum singulis annis templum inuisebat, aut declinandæ Herodianæ persecutionis causa cum in Ægyptum perrexit. Horum porò complura egregie obleruauit Ambrosius libro secundo de virginibus vbi agens de Deipara: *Prodre, inquit, domo nescia, nescium ad Ecclesiam conueniret, & hoc ipsum cum parentibus, & propinquis domestico opere sacro forensi stipata consistat, nullo tamen meliore sui custode, quam se ipsa, & infra: Nec ad templum Maria sine pudoris sui custode processit sic ille.**

Ambros. Quoniam verò religiosæ vitæ specimen egregie reluxit in Deipara, similitudo verò cauta est amoris, hinc fit, vt ea regiones omnes in singulari beneuolentia complectatur, ac peculiari protectione foueat, quemadmodum capite trigesimoquarto & trigesimoquinto ostendimus. Quare Bernardus sermone de aqua in vinum mutata in Cana Galilææ cum iuis agens canobitis, ostendit, Vinum gratiæ deuotionis, & feruoris charitatis à benignissima Dei Genitrice nobis impetrari: ipsa, inquit, *si pulsata fueris non deerit necessitas nostræ, quoniam misericors est, & MATER MISERICORDIÆ. Placent illi nuptia nostra, (quibus scilicet anima Christo desponsatur in religione) & pertinent ad illam multo amplius illis, nimirum de cuius viro tanquam è thalamo suo caelestis sponsus processit. sic Bernardus.*

Luc. 1. **Luc. 2.** 17 Huc etiam spectat celebre illud, de quo mox dicemus, centum viginti virginum Collegium, quæ Ierosolymis Deipara superstitie moderatrice vitam ducebant. Possem hic commemorare multos, qui in Deiparæ sodalitijs nomen dederunt, & ad vitæ religiosæ institutam capeffendum ab ea excitati, atque adiuti fuere, quos interdum visibiliter ad religionem suscipiendam est adhortata sub motis siquæ erant impedimentis. Et vt de alijs ordinibus taceam P. Iacobum Ledesnam virum omni doctrinarum genere excultum ad Societatem Iesu inuendam sua præsentia, quæ ei se videndam obtulit, mirifice animauit, teste Petro Ribadeneira in vita P. Laynez lib. 1. cap. 9. B. Stanislaum Kostka, vt cap. 35. diximus, ad Societatem nostram misit, P. Thomam Sancium; cuius præclarissima de Sacramento Matrimonij extant ingenij, ac doctrinæ monumenta, auctore Petro Ribadeneira in Catalog. illustr. script. Societatis, cum impeditoris esset linguæ, ac propterea nostræ Societatis ingressu prohiberetur, eo liberauit impedimento. Is enim cum Cordubæ in Templo Dei Genitricis (cui à sancto fonte est nomen) multis lachrymis à Deipara efflagigaret, vt amoto eiusmodi impedimento in Societatem posset admitti; negaretque domum se reuertiturum, nisi eam exorasset; tandem voti compos ad Societatem nostram confectum aduoluit.

Matth. 2. **Ambros.** Ex ijs ergo, quæ diximus, perspicuum remanet eiusmodi religiosæ vitæ exempla, ac vestigia, quæ imitemur. non mediocri potestis Deiparam reliquisse; eique religiosos omnes, quod tale vitæ institutum susceperint, esse gratissimos: atque hoc nomine peculiaris

Religiosa vitæ professorum be 18

peculiari protectione foueat, quemadmodum capite trigesimoquarto & trigesimoquinto ostendimus. Quare Bernardus sermone de aqua in vinum mutata in Cana Galilææ cum iuis agens canobitis, ostendit, Vinum gratiæ deuotionis, & feruoris charitatis à benignissima Dei Genitrice nobis impetrari: ipsa, inquit, *si pulsata fueris non deerit necessitas nostræ, quoniam misericors est, & MATER MISERICORDIÆ. Placent illi nuptia nostra, (quibus scilicet anima Christo desponsatur in religione) & pertinent ad illam multo amplius illis, nimirum de cuius viro tanquam è thalamo suo caelestis sponsus processit. sic Bernardus.*

17 Huc etiam spectat celebre illud, de quo mox dicemus, centum viginti virginum Collegium, quæ Ierosolymis Deipara superstitie moderatrice vitam ducebant. Possem hic commemorare multos, qui in Deiparæ sodalitijs nomen dederunt, & ad vitæ religiosæ institutam capeffendum ab ea excitati, atque adiuti fuere, quos interdum visibiliter ad religionem suscipiendam est adhortata sub motis siquæ erant impedimentis. Et vt de alijs ordinibus taceam P. Iacobum Ledesnam virum omni doctrinarum genere excultum ad Societatem Iesu inuendam sua præsentia, quæ ei se videndam obtulit, mirifice animauit, teste Petro Ribadeneira in vita P. Laynez lib. 1. cap. 9. B. Stanislaum Kostka, vt cap. 35. diximus, ad Societatem nostram misit, P. Thomam Sancium; cuius præclarissima de Sacramento Matrimonij extant ingenij, ac doctrinæ monumenta, auctore Petro Ribadeneira in Catalog. illustr. script. Societatis, cum impeditoris esset linguæ, ac propterea nostræ Societatis ingressu prohiberetur, eo liberauit impedimento. Is enim cum Cordubæ in Templo Dei Genitricis (cui à sancto fonte est nomen) multis lachrymis à Deipara efflagigaret, vt amoto eiusmodi impedimento in Societatem posset admitti; negaretque domum se reuertiturum, nisi eam exorasset; tandem voti compos ad Societatem nostram confectum aduoluit.

Ex ijs ergo, quæ diximus, perspicuum remanet eiusmodi religiosæ vitæ exempla, ac vestigia, quæ imitemur. non mediocri potestis Deiparam reliquisse; eique religiosos omnes, quod tale vitæ institutum susceperint, esse gratissimos: atque hoc nomine peculiaris

18

ne uolens cõplectitur Deipara. Cap. 34. & 35. Bernard. Ioan. 2.

Plurimi religiosa uita instituta monia Deipara sunt complexi.

P. Iacobus Ledesna.

Ribadeneira. S. Stanislaus Kostka. Cap. 35. Thoma Sancio. lingua impedit mentis à Deipara abincaam, ut ad Religionem S. I. admitti posset.

cularis protectionis praefidia, atque adiuventia ab ea polliceri sibi potissimum posse, ac merito debere.

VIRGINUM COLLEGIUM IEROSOLYMIS sub institutione Deiparae.

18 **A**D vitæ quoque religiosæ exempla, quæ Deipara nobis imitanda reliquit, spectare videtur & illud quod Dionysius Carthusianus in 1. sententia distin. 16. quæst. 2. scriptum reliquit de Virginum Collegio, quæ Ierosolymis sub peculiari Deiparæ institutione debebant. Is enim cum de sapientia, & scientia Deiparæ ageret, quibus dum adhuc inter mortales degeret, plurimos instruxit, de eadem hæc subiicit: *Quotidie quoque, seu tempore opportuno edocuit felicissimum illud Collegium centum viginti virginum, eius obsequio, atque regimini deputatarum.* sic ille. Sanè hoc, quod Carthusianus absque ulla hæsitacione profert, primo aspectu mihi visum est magis piè, quàm solè dictum; cum verò semiptam attentius animo versarem, rem admodum verisimilem existimavi: tria enim illa consilia Evangelica Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, quibus religionis status constat, statim ac Spiritus sanctus in Apostolos, reliquosque discipulos in cenaculo montis Sion congregatos descendit, in mores induci, atque exerceri cœperunt, quod perspicue apparet in Paupertate, seu spontanea bonarum abdicatione, quæ propter humanæ vitæ conuictum non exiguam secum affert difficultatem, & tamen, ut videre est in actis Apostolorum cap. 4. nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia. & infra: *Quotquot inquit, possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes asserebant pretia eorum, quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apostolorum;* quod magna cum laude fecisse ibidem narratur S. Barnabas. hoc autem non ex præcepto, sed ex consilio factitatum docet Bellarminus controu. 2. lib. 2. cap. 5. siquidem S. Petrus Ananiæ dixisse scribitur: *Anania, inquit, cur tentauit Satanas cor tuum mentiri te Spiritui sancto, & fraudare de pretio agris non ne manentibus manebat, & venundatum in tua erat potestate?* Quare Hieronym. epist. 8. de Ana-

Post Aduentum spiritus sancti, cultus paupertatis castitatis, obedientia cepit exerceri.

Act. 4.

S. Barnabas Apost. Bellarm.

Act. 5. Hieron.

nia, & Saphira: *Idèò, inquit, condemnati, quia post votum obtulerunt quasi sua, & non eius, cui semel ea vouerant, pariterque sibi iam aliena substantia reseruauerunt.* sic ille. Nam & Apostoli ipsi, qui primitias spiritus habuerant, religiosum vitæ institutum eis, qui perfectius viuere volebant, non solum instituerunt; sed etiam ipsi complexi sunt, & voto se ad eam perfectionem obligarunt, ut docet Augustinus lib. 17. de Ciuitate Dei cap. 4. Id quod nos fufius supra hoc eodem capite ostendimus uerba Augustini sunt: *Dixerant Potentes isti, hoc est Apostoli: Ecce nos dimisimus omnia, & secuti sumus te. Hoc votum potentissimi uouerant.* Et S. Thomas 2. 2. quæst. 88. artic. 4. ad 5. *Apostoli, inquit, intelliguntur uouisse pertinencia ad perfectionis statum, quando Christum uelutiu omnibus sunt secuti.* Idque Bellarminus loco citato ostendit, & Cassianus collat. 18. cap. 5. *Cœnobitarum, inquit, disciplina à tempore Apostolicae predicationis sumpsit exordium.* & lib. 2. cap. 5. *Pauci, inquit, in primordijs fidei, sed probatissimi Monachorum nomina conseruantur, qui Alexandria à B. Marco normam suscipere uenerunt, &c.* Dionysius uerò Areopagita cap. 10. Eccles. Hierarch. Monachos Therapentis, id est, cultores ab Apostolis appellatos testatur & Philo, ut supra sect. 1. ex Eusebio, Epiphano, & Hieronymo diximus, huiusmodi uirorum, & mulierum etiam Virginum religiosarum separatum à uiris uiuentium habitacula, quæ uocat Monasteria, memorat plurima fuisse per uniuersum orbem, sed præcipue in Ægypto. & S. Hieronymus de uiris illustribus in Philone ait: *Talem primum Christo crediturum fuisse Ecclesiam, quales nunc Monachi nuntantur esse, & cupiunt. Rationem uerò tanti in pietate feruoris, qui in primitiua Ecclesia cernebatur Hieronymus epistol. 8. pulchre refert in Christi sanguinem, qui tunc recensitulus erat. In actis, inquit, Apostolorum, quando Domini nostri adhuc calabat cruor, & feruebat recens in credentibus fides, vendebant omnes post sessiones suas, &c.*

19 Quæ cum ita sint, consequens etiam est, complures initio Ecclesiæ uirginitatem Deo consecrare cœpisse, elato præsertim à Deiparæ (cuius uirginitas fidelibus omnibus probe erat cognita) eiusdem uirginitatis vexillo, idque Ierosolymis præcipue, ualde per uniuersum orbem pietas per Apolo-

Rom. 1.

Apost.

Religio-

conu. 18.

Augus.

Luc. 2.

S. Thom.

Luc. 2.

Bellar.

Cassian.

Chry.

Dionys.

Monachi

Therapen-

ta, id est,

Philos.

cultores.

Epiph.

Hieron.

Hieron.

Virgini-

plurimæ

pietas

per Apo-

lo-

Met.

Nico-

Ysaia 1.
Act. 21.
1. Cor. 7.
S. Thecla.
Ex Nyssen.
Epiphani.
August.
Chrysost.
Metaphr.
S. Pauli.
Apost.
martyrii.
Virgines.
plurimas in.
itate a.
Deipara.
instituta.
Metaphr.
Nicoph.

stolorum prædicationem propaganda erat, juxta illud Iſaia 2. De Sion exiit lex, & verbum Domini de Ierusalem. Hinc est, quod Act. 21. legimus Philippi Diaconi quatuor filias virgines, & Prophetiſas: alias quoque plurimas continentiam attriſſe exſtimare licet. quocirca Apoſtolus Paulus in 1. ad Corinthi: c. 7. Chriſti conſilium de caſtitate, & virginitate amplectenda promulgabat, & adeo efficaciter perſuadebat, ut nihil vereretur hac occasione perſecutionem in Chriſtianos ma- jori Gentium ſurore, ac rabie excitandam fore. quemadmodum in S. Thecla, de qua diximus tract. de Virg. cernere licet, quæ Leonij Thamiſidi ſponſo nuncium remiſit, auctore S. Paulo, ut teſtatur Nyſſenus hom. 4. in Cant. & Epiphanius hæc. 78. imò ipſe Fauſtus Manichæus apud Auguſtinum lib. 30. contra Fauſtum cap. 4. hoc S. Theclæ factum in Apoſtolum Paulum rejicit, eaque de cauſa S. Thecla plurima ſubiit tormenta, in quibus Dei virtute victrix ſemper euasit. & Chyſoſtomus lib. adverſus vituperatores vitæ monaſticæ, cui conſonat Metaphraſtes 29. Iunij, reſert S. Paulum à Nerone in vincula conſectum, ac tandem neci datum, quodd ejus pellicem quam deperibat, ad fidem Chriſtianaſ nam converſiſſet, eique pudicitiam perſuaſiſſet.

Quidni ergo dicemus Euangelicæ prædicationis initio Jeruſolymis complures in unum virgines, quæ Chriſti fidem ſuſceperant, conveniſſe, ut ſimul degerent, & Deiparam adhuc in teſtris ſuperſtitem, non tantum ut Dominam, & Domini ſui matrem, ſed ut motum etiam Magiſtram, quæ eas informaret, ac dirigeret agnoviſſe? nam & Apoſtolorum, & Euangelitarum, fideliumque magiſtram eam fuiſſe cap. 19. diximus. Si enim cum adhuc puellola in templo educaretur, ut cap. 17. offendimus, ſolicita erat, ne qua puellarum ex eo contubernio Deum offenderet: quanto magis poſt Chriſti Aſcenſionem eam alias inſtruxiſſe exſtimare debemus, præſertim virgines, quas ſingulariter diligebat? quod ſatis præſtultit cum ex vita migratura (teſte Simeone Metaphraſte oratione de vita, & dormitione Deiparæ) duas tunicas, quas toto vitæ tempore habuerat ſui corporis tegumentum, dari juſſit duabus virginibus, cui conſentit Nicoph. lib. 15. cap. 24. quicquid dixiſſet lib. 2. c. 22. ubi viduas appellauerat, additque lib. 15. ubi

nam ex his veſtibus à virginibus quaſi per manus traditam, ac cuſtoditam, tandem tempore Leonis Primi Imperatoris, annum Domini circiter 500. inuentam, & Conſtantinopolim tranſlatam, magnificentiſſimo extructo templo piè, ac religioſè aſſervari.

20. Quod ſi in veteri lege complures mulieres ad templum excubabant, ut aperte habetur Exod. 38. 1. Reg. 2. & Luc. 2. Virgines quoque in templo educabantur, quod ex 2. Machab. c. 1. & ex Patribus cap. 8. offendimus. quid prohibet in lege gratiæ, quando virginitatis conſilium à Chriſto Matth. 19. erat jam promulgatum, in unum locum virgines conveniſſe ſub Deiparæ magiſterio? Quod non obſcure olim Exod. 15. præfiguratum videtur cum Pharaone, & Aegyptijs in mari rubro demerſis Maria ſoror Moyſi Virgo, & Prophetiſſa tympanum in manu ſua ſumens mulieribus omnibus cum tympanis, & choris poſt eam egreſſis præcinebat dicens: *Cantemus Domino, glorioſa enim magnificatus eſt*, &c. ita & nunc poſt Chriſti Aſcenſionem dæmonum viribus in mari rubro Paſſionis Chriſti attritis, & extinctis virginibus in tympano, per quod Apoc. 14. corporis virginitatem adumbrari c. 32. diximus, Deipara canticum novum præcinit, & ſua inſtructione alijs viam veluti digito indicet.

Hinc eſt, quod S. Martha, quæ ſub Deipara Jeruſolymis vidit, ac didicit, poſtea, ut mox dicemus, inſtituit, & propagavit in Gallia. & S. Iphigenia, auctore S. Matthæo in Aethiopia in Monafterio plurimarum virginum mater extitit. quin etiam, quod magis admiratione eſt dignum, cum perſecutionis ætus ſerueret, hujusmodi Virginum Collegia extitiſſe, probatiſſimi Auctores teſtantur; ut videre eſt in ijs, quæ in tractatu de Virg. diſſervimus, verbi gratia S. Baſiliſſa virgo conjux S. Juliani martyris virgines plurimas congregavit, de qua ibi ſuſius, & S. Ripſimis virgo, & martyr in Monafterio ſub Præſecta Gajatia degebat; & S. Febronia virgo pariter, & martyr Sibapoli in Monafterio ſub Præſecta Brienna. Quare S. Ignatius epiſt. 5. ad Philipp. *Saluto*, inquit, *congregatorem virginum*, quaſi in communi vitam ducentium: ut propterea Baronius tomo 7. Annal. ad annum Chriſti 52. hujusmodi Virginum Collegia, ſeu congregationes dicit fuiſſe eo modo, quo apud nos monaſteria. Idem quoque Ignatius indicat eas votum vir-

Exod. 38.
1. Reg. 2.
Luc. 2.
2. Mach. 10.
Matth. 19.
Exod. 15.
Apoc. 14.
S. Martha
virgine.
Siphigenia
plurim
marum
virginum
mater.
S. Baſiliſſa
multarum
virginum
mater.
S. Ripſima
virg. &
martyr.
S. Febronia
virgo
& martyr.
S. Ignat.
Baronius.

tum virginitatis nuncupasse: nam epist. 9. ad Antiochenes. Virgines agnoscant, cui se ipsas consecrarunt.

Caribus.

Maneat igitur dictum illud Carthusiani vero esse perquam simile.

OBSEQUIA IN VIRGINIS DEIPARÆ honorem exhibenda.

CAPUT XXXVIII.

S Y M M A R I V M.

- Deipara precibus invocanda, & quomodo. n. 2.
- Missæ de Deipara eidem grata. num. 6.
- Preces. quæ pro cuiusq; pietate recitari possunt. n. 8.
- Ratio commendandi se beatissima Dei genitrici tum mane, tum vespere. num. 9.
- Deipara salutanda in ingressu, & egressu à domo. num. 10.
- Deipara templa adoranda, Imagines colenda, festa ejus præparatio aliqua præsumenda, præces item in ejus honorem fundenda, præsertim salutatatio Angelica. num. 11.
- Quanam per priuatas preces præparatio ad Deipara festa pie colenda fieri possit. num. 12.
- Exempla eorum, qui peculiare preces Deipara offerre consueverunt. num. 16.
- Exempla de salutatione Angelica. num. 17.
- Deipara militem quotidie salutationem Angelicam recitantem à dæmone quatuordecim annos seruat. num. 22.

B. Virgo obsequios colenda

1 Sextum, quod ad devotionem erga Virginem exercendam requiri diximus, sunt obsequia, quæ in ejus honorem præstare debemus: ut enim devotio nostra non sit sterilis, ipsius operibus comprobanda erit, juxta illud 1. Joann. 3. *Filioli non diligamus verbo, neque lingua, sed opere, & veritate.* & ipse Aristoteles in 1. Rhetor. cap. 17. cum personas recensisset, quibus honor est impendendus, statim subiicit, quibus nam rebus honor exhibeatur his

Ex Aristot. verbis: Partes honoris sunt sacrificia, monumenta quibus ea, & veribus, & sine veribus: præmia, lucra, prædæ, rebus cessiones, sepulchra, statuae, victus publici, & quæ honoribus Barbari utuntur, ut adorationes, conspectus habeatur. euitationes, munera quæ apud singulas gentes præstiosa sunt. hæc ille.

Ex quo inferitur, vel apud Ethnicos honoris refectionem obsequijs declarari solitam. Obsequia porro Virgini impendenda ad tria

genera revocari possunt. Primum est ejus invocatio per preces quibus eam tum laudamus, tum etiam ut nostris necessitatibus subvenire dignetur, oramus. Secundum, quæ ad carnis castigationem, & mortificationem. Tertium, quæ ad charitatis erga proximum, & misericordiam tum spiritualis, tum corporalis opera pertinent. Omitto in præfenti inter hæc pietatis opera, unum recensere, quod hæc tria ferè complectitur, & virgini acceptissimum, atque unicuique utilissimum esse experientia docuit; alicui nimirum Congregationi, seu sodalitati, seu B. Virginis nomen dare; ad illius regularum præscriptum votam instituire, statim diebus ad conventus sodalium con venire: sed ea de re plenius cap. 40.

Cæterum de tribus illis singillatim nonnulla dicamus, non quod omnia, quæ hic proponimus à singulis præstenda fiat, sed ut quilibet ea, quæ Virgini magis grata, & animæ suæ salutis magis utilia, quæque sibi, suisque virtutibus, & honestis occupationibus magis congrue videbuntur diligat.

DEIPARA PRECIBVS INVOCANDA, & quomodo.

2 ET quod ad Deiparæ laudes, & invocacionem attinet, Sanctus Ildesontus sermone 1. de Assumptione: Inuitat, inquit, nos sanctorum Prophetarum chorus, immo & sapientia Dei Patris, inuitat nos Spiritus sanctus. Ante horum, inquit, hujus Virginis frequentare dulcia Cantica Dramaticæ. Dramaion enim genus est Dramæ carminis, quo genere Cantica canticorum edita leguntur, & jubemur, ut charissis amplius commendentur eo genere canendi, dulcia cantica in hujus honorem Virginis frequentare, ubi interdum Angeli canentes celebrant laudes. Idem Ildesontus sermone 2. Hujus Virginis, inquit, animam Dominum magnificanti glorificemus, quoniam hæc est anima illa beata, per quam Auditor vita ingressus est mundum, per quam omnia male dictio solida est primorum parentum, & celestis benedictio venit in toto mundo sic Ildesontus. Ipsa verò Ecclesia fideles omnes ad laudandam Deiparam magna cum cordis lætitia in festis beatæ Virginis his verbis in Ecclesiastico officio inuitat: Corde, & animo Christo canamus gloriam in hac sacra solemnitate præcelsæ Genitricis Dei Mariæ & rursus: Cum jucunditate Conceptionem Beatæ Mariæ celebremus.

inui, ut ipsa pro nobis intercedat ad Dominum Iesum Christum. & beatus Laurentius Iustinianus sermone de Natiuitate Mariæ. Nos igitur ad honorem huius Virginis præcinamus in confessione, Deoq; nostro psallamus in cythara ipsum ueneremur in Matrè & Matrem honoremus in filio.

Bernard. apud Bonauent. Psalm. 67.

De pattoecinio uerò Virginis implorando pulchrè Bernardus apud Bonauenturam in Specule beatæ Virg. cap. 3. Non sic, inquit, timent hostes uisibiles quasi castrorum aciem copiosam, sicut aeræ potestates Mariæ uocabulum, patrocinium, & exemplum fluunt, & pereunt sicut cera à facie ignis, ubique inueniunt crebram huius nominis recordationem, deuotam inuocationem, sollicitam imitationem. hæc Bernardus.

Meditatio uita Virginis uita. Psalm. 47.

3. Ceterum multa sunt, quæ ad hoc de Virginis inuocatione referri possunt. Magnopere conducet in primis Deiparæ uitam, eiusque actus, ac uirtutes non tantum audire, & legere, uerum etiam attentè meditari, ac sedulo expendere, ut sic eius sanctitatem, ac maiestatem melius cognoscamus, ac ueneremur, eiusque suffragia imploremus; & habita proprii status, talenti, & uocationis ratione, eam re ipsa magis imitari, ad eiusque exemplum mores nostros conformare, Deoque perfectius seruire possimus. Id quod Virgini gratissimum erit, ut scilicet eius exemplo ad filij sui obsequium alij incitentur. Et quidem huiusmodi meditatio, quæ est de uita Deiparæ consilium Psalmi 47 (in quo de Virgine agitur) illis uerbis. Circumdante Sion, & complectimini eam; narrate in turribus eius, & iterum: Distribuite domus eius, ut enarretis in progenie altera; ac si diceret, singula quæque Virginis uitæ mysteria, atque uirtutes quasi domos huius celestis Ciuitatis distribuite, & per meditationem circumdate, diligenter iustrate, atque expendite, & per affectum imitationis complectimini, ut enarretis in progenie altera, atque aliis imitanda prædicatis.

Inuocanda. c. 115.

B. Virgo. Chrysostomus in O. dis. affectu, & intimo animi desiderio. Quasi Eccle. re Chrysostomus sermone de Beata Virgine. fastico 12. Ad hanc, inquit, sanctissimam Virginem, & Dei Septembr. matrem accurre: es, eius patrocinij uisitatem Bernard. asssequamur. Nam ut pulchrè de B. Virgine Bonauent. Bernardus sermone 2. de Assump. Aduentus.

se, inquit, Spiritus, plena sibi eodem superuenienti nobis quoq; superplena, & superfluens fiat: Quia ergo superplena, & superfluens est, moueatur, inquit Bonauentura in speculo Beatæ Virginis capite 7. ut effundat liquorem; nam ex Bernardo uas liquore plenum si moueatur, facile subuertitur, & effundit liquorem. Ita Bonauentura.

Bernard.

Quocirca S. Brigitta in reuelat. in sermone Angel. cap. 15. B. Virgo pro uita æterna, & ut effugetur diabolus precatur. eo autem enixius à nobis est eius patrocinium imploandum, quo nos pauperiores & indigentiores sumus; & quo maius in ea, quam in cæteris sanctis (ut cap. 30. dictum est) Deus præsidium nobis constituit. Quin etiam per eam studeamus preces, & meditationes nostras, ac nos ipsos Deo offerre, ac consecrare, ut c. 36 diximus quo preces nostræ sint ad ea, quæ petimus consequenda efficaciores, & maiori cum animarum nostrarum fructu, meditationis tempus transigamus. Quia in re illud in memoriam est reuocandum, quod de sancto Elzeatio Comite infra dicemus, qui suæ meditationi, quanta poterat animi pietate præmittebat salutationem Angelicam, quæ dicta nunquam sibi de fuisse nouam rerum diuinarum materiam affirmabat.

S. Brigitta

Per Virgine nostra Deo offeramus.

S. Elzeario

4. Ad inuocationem porro Virginis spectant preces, quæ in eius honorem funduntur, uel quibus eius auxilium petimus: huiusmodi sunt missæ, quæ in honorem Virginis à Sacerdotibus celebrantur. Secundò, priuata quædam preces, quibus statim horis, uel alijs temporibus eam salutamus & oramus. Tertio, officium seu preces horarum B. Virginis. Quarto, Litanie eiusdem Virginis. Quintò, Rosarium. Sexto, Corona ex 63. uel 72. salutationibus Angelicis constans. Septimo, Corolla, quæ salutatione Angelica duodecies repetita, & oratione Dominica ter interiecta recitari solet.

Quæ ad Virgine inuocandam spectant.

Uerum circa preces, quas ad Virginem inuocandam fundimus, ut officiosiores, ac Virgini gratiores sint, hæc ferè obseruanda erunt. Primum, ut quo ad eius fieri poterit à corde mundo prodeant, quod satis patet exemplo superiori capite allato, ubi de puritate, seu uirginitate Deiparæ imitanda egimus, quarum autem Eccles. 15. Non sit speciosa laus in ore peccatoris; In quocumque tamen statu homo fuerit, à Virginis laude non est cessandum, ut monet Sophronius sermone de Assumpt.

Quæ in precibus seruanda. Primo corde mundum: Eccles. 15. In ore peccatoris; Sophroni. sumpt.

Sumpt. Quia, inquit, inde tibi promittitur uenia unde & omnibus, ut laudes; per ipsam enim ueniam obtinere potes. Nam & sermo diuinus cum de peccatore ageret in Psalmis, Sacrificium, inquit laudis honorificabit me: protinus addidit, & illic iter quo ostendam illi salutare Dei. ac si dicat, illic iter est laudis ad aeternam salutem, propterea quia iter salutis nostra in laudibus est Saluatoris. Hortor vos in hac sacra solemnitate Genitricis Dei Marix nolite cessare laudibus. Hæc ille.

Secundo, Secundum, ut non olicitanter, & cum animi euagatione, sed cum animo attentò, & magno cum affectu, ac deuotione eas persoluamus præstat enim preces paucas cum deuotione, quam sine ea multas effundere: legitimus enim

Spec. ex. expl. Exempli in Speculo Exemplorum dist. 9. n. 116. quandam Virginem religiosam 150. salutationes Angelicas, cum totidem uenij minus digna deuotione quotidie Deiparæ offerentem, & ab eadem admonitam acceptius sibi fore, si quinquaginta salutationes cum suis uenij cum animi affectu, & attentione, quam si multas negligenter, & sine deuotione persolueret.

Non facile Tertium, quæ semel Virgini offerenda proponimus, non facile, & quauis occasione sunt negligenda, sed constanter retinenda. Idem enim Thomæ à Chempis religioso homini, & integerrimo cum esset Iuuenis solitas ad Virginem preces omittenti, per uisam Virgo amplexum, quo alios dignata fuerat denegauit, quas postea quotidie diligentissime exsoluit. Quod exemplum habetur in spec. exempl. dist. 10. num. 7.

Assuetas S. Edmundus postea Cantuariensis Episcopus cum studijs operam daret, orationem illam: cuius initium est: *O Intemerata*, in honorem Dei Genitricis, & S. Ioan. Euangelistæ quotidie reuerenter dicere solitus, aliquando studiorum occupatione illius dicendæ oblitus est: proxima nocte B. Joannes ei apparens, cum serula immanem, & lethalem ictum minitari uisus est, sed mox placatus, blandè & familiariter eum admonuit, ne precationem illam unquam omitteret. hæc ex uita eiusdem cap. 11. apud Surium 16. Nouembrii, & apud Vincentium Belascensem lib. 31. cap. 73.

Cisterciensis Quamuis etiam iustis de causis, obedientiæ præsertim, & charitatis, si omittamus preces, vel alia pietatis opera, quæ ex priuata deuotione præstamus, modò id quod in nobis est facientes alia ratione compensare studeamus, id Virgini non est ingratum: nam in spec.

Exempl. dist. 7. num. 37. ex illustribus uiris Ordinis Cisterciensis narratur de quodam Fratre eiusdem Ordinis in nocte Assumptæ extra Monasterium in grangijs ouium custodiam ex obedientia relicto, qui libentissime in monasterio diuinis laudibus, una cum alijs eiusdem monasterij religiosi interfuisset: hic audito ad matutinum signo, ad plagam cæli, qua monasterium situm erat conuersus, omni affectu salutationem Angelicam (neque enim alias Virginis preces notat) sæpius cum suis uenij repetens reliquam noctis, & diluculi partem sine tædio in agro tranlegit: de quo S. Bernardus per reuelationem spiritus edoctus, mane illud in sermone ad fratres dixit: *Scire*, inquit, *uos uolo unum ex Fratribus, quem obedientia hac nocte sub die in iylis sanctæ festiuitatis gaudia celebrare cogit, tam deuotum, tam festiuum Domina nostræ matutinarum exsoluisse fructum, ut nullius quantacumque suspensa contemplatio seu in omnia deuotio ipsius deuotioni, quam non alia contemplationis sublimitas sed submissa sanctæ simplicitate humilitatis effectus, præferri posuerit. hæc ibi.*

Narrat etiam Cæsarius lib. 7. c. 52. in monasterio Hemmenrode Ordinis Cisterciensis conuersum quendam nomine Hermammem, cum post Completorium in stato suo quiesceret, & subito recordaretur se unam horam, quam in honorem Virginis decantare solebat, propter diurnas occupationes distulisse, & ex obliuione neglexisse: strato exiit, ut uel eo tempore illam recitaret. Mira dignatio, Dei Genitricis repente ei astans, & labores eius missa, iussit, ut quiesceret, uoluitque pro eo ne lectam horam supplere, hæc serè ad uerbum ex Cæsario.

Et in 3. part. Chron. S. Francisci lib. 2. cap. 36. quidam Frater Iuuenis, Virginis studiosus, quotidie coronam eiusdem deuotè recitare solitus, semel propter hospitum multitudinem, quibus excipiebat, occupatus fuerat, sed ualde defatigatus cepit uespere eandem recitare: attamen uel inuicis somno oppressus fuit: uerùm à benignissima Virgine, & ab Angelis, ut melius quiesceret, in strato ita ut erat dormiens deponitur; qui ex pergelactis audiuit à Virgine sibi gratum fuisse cum sua deuotione charitatis opus, quod exercuerat. Ex eadem quoque 3. part. Chron. Sancti Francisci libro 6. cap. 31. Frater Thomas Caponus nobilis Florentinus Ordinis Minorum cum propter multam occupa-

Occupationes quibus ministrans fratribus di-
stentus fuerat, solitas preces antequam cibum
sumeret, recitare non potuisset, in templum ad
Artem Virginis Annuntiatae eas recitaturus se
construxit, verum ex Deiparae imagine vox ad
eum facta est, qua iubebatur ad mensam cum
alijs accedere, & post cibum precum pensum
persolvere; cum bona eius voluntas ipsi acce-
pta esset, quippe qui obedientia, & charitate
impeditus fuerat.

Ceterum de ijs, quae ad Virginis inuocatio-
nem spectare diximus, singillatim aliquid pro-
feramus.

MISSAE DE DEIPARA,
sicuti gratia.

Primo igitur missae, quae de Virgine ce-
lebrantur eidem Virgini gratiae in pri-
mis sunt, licet enim ex sacro Concilio Tri-
dentino sess. 22. cap. 3. cum in honorem sancto-
rum missae celebrantur, soli Deo Sacerdos sa-
crificium offerat; tamen Deo de illorum victo-
rijs gratias agens, eorum patrocinia implorat,
& ideo apud Sanctos vim habent maximam.
Deiparam vero missis, quae de ea dicuntur, de-
lectari his exemplis probatur. Legimus apud
Caesarium libro 7. exempli, cap. 4. quendam Sa-
cerdotem, nullam aliam, ut verbis eius utar,
scientem missam, nisi de Beata Virgine, de ea
quotidie celebrantem, a sancto Thoma Can-
tuariensi fuisse suspensum. cumque pro-
pterea Sacerdos ille animi angustia praemere-
tur, & simul etiam egeret, iugiter eandem Vir-
ginem inuocabat; quae eidem apparens, ad
sanctum Thomam missi, suoque nomine, ut
officium suum restitueret, dicere iussit. cui
ius rei signum dedit, quia tali hora, & loco
eundem sanctum Thomam in cilicio resarci-
endo ipsa Virgo adiuuerat. quo audito S.
Thomas fidem Sacerdoti habuit, eique praec-
cepit, ut in posterum de beata Virgine tan-
tum celebraret, atque pro se oraret. hoc exem-
plum refert etiam sanctus Antoninus 4. part.
tit. 13. cap. 2. §. 2.

Simile exemplum Vincentius Beluacensis
in Speculo historiali libro 7. cap. 113. narrat.
Nec dissimile est illud, quod affert Caesarius
libro 7. cap. 5. de Sacerdote quodam Idiota,
qui cum esset vicarius cuiusdam Pastoris, seu
Parochi, & missam de beata Virgine, in Domi-
nica infra octauam Epiphaniae celebrasset,
quod eius diei officium ignoraret, eaque de

causa a Pastore eiectus propter suam paup-
tatem egeret: iussu Beatae Virginis, quae Pasto-
ri minaciter praecipit, ut Cappellatum suum
restitueret, in eandem Ecclesiam iterum est
admissus.

7. Nec silentio praeteribo insigne miraculum,
quod de eadem Missa Deiparae a Caesario lib.
7. c. 24. describitur his fere verbis; quod quidem
suo tempore euenerat, eratque notissimum.
Anno hoc, inquit, annos cum Ca. holicis contra Al-
bigenses Haereticos fuissent signati & non modicum
ab iisdem Catholicis haeretici illi essent exacerbati,
duo honesti Clerici per terram illorum transseun-
tes, cum Ecclesiam vidissent in via desolatam, ac
vnu alteri, Sabbathum est intramus Ecclesiam
hanc, dicamus missam in honore Dominae nostrae
(portabat enim sacrum librum, calicem & inuenta
sacerdotalia) Antequam esset missa completa haer-
eticis proditi sunt, qui armata manu intrantes, &
Sacerdotem de Ecclesia trahentes, linguam eius
radicibus absciderunt, quem socium cum multo la-
boro Cluniacum aduexit, ac monachus commen-
dauit. Illi vero respectu Catholicis, & Religiosi Sa-
cerdotem Catholicum, & notum propter fidem
Christi, & Genitricis eius honorem tam crudeli-
ter mutilatum deuotè suscipientes, omnem ei hu-
manitatem exhibuerunt. in nocte vero Epiphaniae
cum solennes decantarentur vigiliae, baculo parie-
tem pulsans ministros vocat, in Oratorium se de-
portari velle signat: deducitur, & ante altare quo-
dam consistens misericordiae matrem ipsa mentis
deuotione inuocat. At illa eidem apparuit, carnem
linguae formam habentem in manu tenens, re-
spondit orans: Quia propter fidem filij mei, & ho-
norem mihi exhibitum lingua tua priuatus es, ec-
ce nonam tibi restituo, aperi ergo os tuum, & di-
gitu ori eius immittis radicem linguae praecisa eadem
carnem coniunxit, sicq; disparuit. Qui mox in lau-
dis vocem erumpens, clara voce cum Angelo cla-
mauit, Ave Maria gratia plena, usque ad finem;
quam salutationem crebro repetebat. Stupentes
accurrerunt ministri, & de Choro Monachi de
tanto miraculo Deum, eiusq; Genitricem glorifi-
cantes. Ille accepti beneficii non immemor, in eod-
em caenobio factus est monachus. cum autem Ioannes
Scholaasticus Xantensis circa idem tempus in Pro-
uincia Albigenisium cum exercitu Catholicorum
cum adisset, & dictum monachum conuenit, ac ab
eodem rem gestam audiuisset, viditq; linguam, qua
reliqua carne erat candidior, & in loco praecisionis
seruabat cicatricem, cuius miraculi testis est uni-

aduersus
mesur.

Caesarius.
Sacerdoti
sacrum Dei
para celo-
branti abo-
scissa ad
haereticis
lingua per
eam resti-
tuitur.

Luc. 8.

Ioan. Scho-
lasticus
Xantensis.

uorsus Cluniacensium conuenimus usque hodie. huc usque Casarius, qui à Ioanne Xanthenfi testi oculato hæc se accepisse narrat,

*Casarius.
Sacrum B
Virginis
audiens
Vualterius
summi in
somnia
su locū eo.
de tēpore
obtinere
uidebat.*

Apud eundem Casarium libro 7. cap. 39. Vualterius de Birbach Virginis deuotissimus, cuius mentionem feci cap. 36. ieiunijs, elemosynis, & missis, quas celebrari curabat, Deiparam honorare studebat. Is cum miles esset strenuus, & aliquando cum alijs militibus ad tournamentum quoddam properaret, præteriens per quoddam Templum, comites suos ad missam audiendam inuitauit, quod cum recusassent verentes, ne tardius peruenirent, ipse alijs recedentibus missam de B. Virgine cantari curauit; oblationemque fecit, qua peracta suum iter est persecutus: audiensque à pluribus ludum torneamenti inchoatum, & Vualterum de Birbach fortiter se gerere, omnibusq; præferri & ab omnibus laudari: magno stupore captus est intellexitque B. Virginis pietate factum esse, vt eius absentia propter obsequium erga eandem exhibitum mira quadam virtute, & cum sua maxima apud Commilitones gloria suppleretur.

PRECES, QUÆ PRO CVIVSQUE
pietate recitari possunt.

*De priua
tia precib.
in honore
Virg. per
soluendis.* **SECUNDO**, priuatæ preces, quæ pro vniuersis, cuiusque deuotione in Virginis honorem laudantur: vtilissimæ sunt, præsertim, si precibus voce prolatis aliquot mentis exercitium addatur, gratias Virgini pro acceptis ab ea beneficijs agendo: nosque ipsos illi in seruos offerendo, & aliqua ab ea enixius petendo, quod exercitum quotidie mane, cum surgimus, & vesperi ante cubitum fieri deberet, vt pietas erga Virginem iugiter accendatur, eiusque suffragium, in quotidianis necessitatibus inuocetur; formulam huius exercitij, quam facile quiuis ex se facere posset, ad maiorem letætorum facilitatem, mox subiiciendam duximus. Sanæ Albertus magnus ab ineunte ætate (vt ex Chronicis Fratrum Prædicatorum diximus cap. 36.) quotidie certas preces tanquam obsequij sui pensum Deiparæ persoluens, eius patrocinium inuocabat, luxque pietatis fructum amplissimum reportauit.

*Mane, &
vesperi B.
Virgo in
uocanda.*

*Albertus
Magnus.*

Ad has porro priuatas ad Deiparam preces multa reuocari possunt. Primam, vt mane statim ac surgimus, & vesperi antequam nos-

cubitum recipiamus illi nos, nostrasque sedulo commendemus. Alterum, vt cum domo, siue egrederimur, siue reuertimur: eius patrocinium enixè imploremus. Demum, vt in eius templis coram eius imaginibus illi preces fundamus, vel aliqua alia oblata occasione, salutatione Angelica vel alia precatiuncula eam reuerenter inuocare studeamus, verum de his omnibus aliquid subijciamus.

RATIO COMMENDANDI SE BEATISSIMA DEI GENITRICI, SUM MANE, TUM VESPERI.

MANE cum primùm surgimus, Pater noster, & Ave Maria. Deinde aliqua ad B. Virginem precatio, eiusmodi est sequens, quæ ex officio paruo B. Virginis est desumpta.

O R A T I O.

O Domina mea sancta Maria, me in tuam benedictam fidem, ac singularem custodiam, & infinitum misericordia tua hodie, & quotidie, & in hora exitus mei, animam meam, & corpus meum, tibi commendo, omnem spem meam, & consolationem meam, omnes angustias, & miseras meas, vitam, & finem vitæ meæ tibi committo; vt per tuam sanctissimam intercessionem, & per tua merita omnia mea dirigantur, & disponantur opera secundum tuam, tuique filij voluntatem. Amen. Sancta Maria succurre miseris, tuua pusillanimes, resoues, & confortas. Ora pro populo, interueni per clero, intercede pro deuoto famulo sexu, sentiant omnes tuum suuamen quicumque celebrant tuam sanctam commemorationem.

Veri. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

Resp. V. digni efficiamur promissionibus Christi.

MARIA mater gratia.

Mater misericordia.

Tu nos ab hoste protege.

Et hora mortis suscipe.

Gloria tibi Domine.

Qui natus es de Virgine.

Cum Patre, & sancto Spiritu.

In sempiterna secula. Amen.

Deinde primò, gratias agam de cunctis beneficijs tuis generalibus, quæ cum alijs communia sunt, quod scilicet Christum nostrum redemptorem genuerit, & similibus, tum etiam de particularibus, & occultis, quæ illa mihi à Christo impetrauit, præcipue verò de ijs, quæ peculiariter intelligo, me ipsius intercessione obtinuisse.

Secundò

Secundo, totum illi me tradam, atque in seruum offeram, otans, vt mei patrocinium, tutelamque suscipere, meq; suo praesidio munitum, ab omni tum animae, tum corporis periculo tueri dignetur.

Tertio, aliquot beneficia pro me, caeteriq; proximis petam, praesertim vt mihi à suo filio profundam Humilitatem, purissimam Castitatem, flagrantem erga Christum amorem, & in recto virtutis itinere profectum, ac perseverantiam impetret, & vt ab omni peccato, praesertim mortali efficaciter caueam: praeterea aliquid illius mihi doloris impertiat, quem ex filij Cruciatibus haulit, iuxta illud Bernardi de lamentat. Virginis, *Mihi, obsecro, Lachrymas illas infunde, quas ipsa habuisti in sua passione; Praeparationis etiam, atque ardoris animi, sciuntillam, qua sanctam Eucharistiam post filij in Coelum Ascensionem sumebat. Denique augmentum deuotionis, & affectus erga eandem sanctissimam Virginem. Haec autem beneficia per septem eius gaudia, doloresque totidem petam, quibus est affecta, dum in terris viueret. finem denique faciam ipsius benedictionem rogando illis verbis: Nos cum prole tua benedicat Virgo Maria. Amen.*

Bernard.

VESPERI ANTE CVBITVM AD eandem sanctissimam Virginem Dei Genitricem.

PATER noster, Ave Maria. Deinde sequens, vel alia precatio. Haec verò desumpta est ex Officio patris Beatae Virginis.

Ratio commendandi se Virgini ante cubitum.

O Maria Dei Genitrix Virgo gratiosa omnium desolatorum ad te clamantium consolatrix vera, per illud magnum gaudium, quo consolata es, quando cognouisti Dominum Iesum die tertia à mortuis impassibilem resurrexisse, sis consolatrix anima mea, & apud eundem suum, ac Dei uatum Vnigenitum in die nouissimo, quando cum anima, & corpore ero resurrecturus, & de singulis meis factis rationem redditurus, me digneris iuuare, vt perpetua damnationis sententiam per te pia Mater & Virgo valeam euadere. & cum electis Dei omnibus ad aeterna gaudia feliciter peruenire. Amen.

Sub tuum praesidium confugimus sancta Dei genitrix nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus: sed à periculis cunctis libera nos semper

Offic. Eccl. Virgo gloriosa, & benedicta. Maria mater gratia

Mater misericordia. Vt supra:

Deinde gratias agere, offerre, & petere debeat.

DEIPARA SALVTANDA IN ingressu, & egressu à domo.

AD alterum priuatarum precum caput B. Virgo saluanda facit, vt antequàm Domo quis egre- diatur Virgini Beatissimae, veluti peculiari lux Dominae in cubiculo coram eius Imagine se suaq; negotia peragenda commendat; ac sub eius amplissimo pallio, hoc est peculiari patrocinio, tantisper cogitatione se sistat, eoq; munitus praesidio contra varias hostium tum visibilibus, tum inuisibilibus insidias, quae plurimae passim occurrunt foras exeat; Idcirco salutationem Angelicam recitet, & ab eo, eiusque filio veluti exeundi veniam, benedictionemq; petat illo versiculo:

Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria.

Idem quoque tibi praestandum erit, vbi Domo reuersus in cubiculum te receperis: & profectò ea ratione seruabimus, id quod Hieronymus epistola 22 inter alia monita, Virgini Euthochio, alijsque religiosam vitam instituerent volentibus tantopere commendat illis verbis: Egreddentes de hospicio armet oratio, regredientibus de platea oratio occurrat, antequam seors; nec prius corpusculum requiescat quam anima pascatur sic ille.

Ac de Deipara per eam occasionem salutanda, Lansbergius in ordinario breui manuscripto de ratione viuendi Carthusianorum, egregie sic monet: Per soluto sacro, & reditis debitis gratijs, rediens ad Cellam ad Imaginem B. Mariae, (quae custos iuxta fores Cella tua vigilat) paulisper subsiste, aut si festinato intrandum est, dum clausi reseras ostium, ora matrem Dei vultu adoptet, teneat, possideat in filium, Cellam ingressus, primū sit, quod ante omnia facias, vt in Oratorio ad orationem procidas, beatam Mariam tua cella Patronam, ac Dominam salutaturus: de ergo mente deuota vnus AVA MARIA haec ille.

Lansberg.

Et centè eiusmodi erga Deiparam studium miraculis interdum comprobaum legimus, Denotio quemadmodum ex Prato spiritali cap. 180. cuiusdam constat in Abbatte Ioanne Anachoreta, qui Clerici erum peregrinatum exiret candelam accensa Deiparam in Cella coram Deiparae Imagine reliqueret, eique sub discessum enixè se commendat.

Pratum

spiritalis.

Denotio

quemadmodum

constat in

Abbatte Ioanne

Anachoreta,

qui Clerici erum

peregrinatum

exiret candelam

accensa Deiparam

in Cella coram

Deiparae Imagine

reliqueret,

eique sub discessum

enixè se commen-

dabat.

dare confueuerat, & cum post vnum, duos, sexue interdum mentes aliquando remigraret, eandelam integram, illam quidem, atque ardentem sicut reliquerat non sine miraculo inueniebat, quod c. 29. plenius narrauimus.

cap. 29.

DEIPARÆ TEMPLA ADEVN-
da, imagines colenda, festa eius preparatione ali-
qua prouen-eoda preces itam in eius honorem
fundenda, praesertim saluatio
Angelica.

Preces in
honorem
Deiparae

11 **A**D priuatas, quæ Deiparæ funduntur, preces spectat quoque sacra Virginis adire templa, celebres quoque eius imagines p'è inuolere, coram iisdem cum aliquo pietatis sensu eandem inuocare.

Festis item Deiparæ dicatis diebus, non tãtùm ad sacram Eucharistiam accedere, consueta preces augere, vel saltem maiori eas animi ardore persoluere; verùm etiam peculiari aliqua pietatis exercitatione ad ea festa deuotius celebranda se comparare, de quo mox plenius disseremus. Complures verò sunt preces, quæ pro opportunitate, & cuiusque deuotione in Deiparæ honore recitari possunt; eiusmodi inter alias censentur Hymni.

Offic. Eccl

Aue maria stella, &c.
O Gloriosa Domina, &c.
Canticum magnificat, &c.

Hymnus S. Ambrosij, & Augustini, Te Deum laudamus. in laudem Deiparæ à Bonauentura tom. 2. opusculorum concinnatus, cuius initium est. Te matrem Dei laudamus.

Aliæ insuper orationes, quæ in Officio paruo B. Virginis leguntur, nimirum.

Salve Regina, &c.
Obsecro te Domina, &c.
O innumerata, &c.

Cap. 29.

Stabat mater dolorosa, &c. Et similes, de quibus nonnulla c. 29. diximus.

Luc. 2

Porrò inter preces, quæ ad Deiparam diriguntur, principem locum tenere videtur saluatio Angelica, cuius initium Gabriel vnus ex septem principibus Angelorum, qui ante Deum astant, sanctissimæ Trinitatis nomine ad Virginem beatissimam, cum in matrem Dei delecta esset, pronunciauit, quod etiam nunc accidentale gaudium S. Gabrieli affert in caelis, etenim libro 4. Revelationum

S. Gertrud.

Sanctæ Gertrudis capite 12. sic legimus: Sanctus quoque Gabriel toties nono splendore di-

uini luminis visus est irradiari, quoties recitabatur Annunciatio facta per ipsum. sic ibi.

Neque summorum pontificum studium defuit, qui fideles ad frequentem salutationis Angelicæ recitationem, Indulgentiarum largitione excitarent. Etenim Urbanus IV. omnibus qui deuotè salutationem Angelicam recitarint, Indulgentiam dierum triginta concessit, totidemque ijs, qui I. K. S. V. nomen itidem implorant. Ioannes autem XXII. eadem Urbani II. Indulgentias postea non confirmauit solum, verum etiam duplicauit.

Cæterum non inuile erit subijcere in præsentia qua nam occasione ad eam salutationem Angelicam Deiparæ offerre possumus.

Et vt tacem de Deiparæ Rosario, Corona, & Corona paruola, quæ ex salutatione Angelica ad certum numerum repetita constant, de quibus vberius cap. sequenti Inprimis cum ad salutationem Angelicam trino campanæ pulsu, vesperi, mane, & meridie ex præscripta Ecclesiæ consuetudine signum datur, reuerenter flexis genibus Deipara est salutanda, ea tunc temporis recolendo, quæ cap. 29. significauimus.

Ad hæc Deiparæ per salutationem Angelicam nos commendemus.

Cum horologium horas significat, quod Arnoldus Hallandus facultate legitur apud Thomam de campis libro de illustribus Florentij discipulis.

Cum noctis expergiseris.

Cum interdiu opus aliquod inchoandum vel negotium tractandum occurrit.

Cum tentatione aliqua à Sathana impugnaris.

Cum aliqua Deiparæ Imago conspicitur iuxta illud.

Virginis intacta dum præteris ante figuram Peatercundo caue ne sileatur Ave.

Nec illud reticendum, quod in Revelationibus sanctæ Brigittæ, quæ dicuntur extrauagantes cap. 65. legitur, vbi Christus Dominus inter alia S. Brigittæ de modo viuendi pro se & familia tradita monita adiecit, & illud: Si aliquis subito motu, vel ira obloquitur alteri; statim cum fieri potest quaratis locum apium legendo vnum Aue Maria, à Deo indulgentiam postulando. sic ille.

Quotidie Virginem propter eas, quibus in

Indulgentia saluatio Angelica recitatio concessa Urbanus IV. Ioannes XXII. Pontifex

De salutatione Angelica

Thom. de Campis

S. Brigittæ reuelatio de saluatione Angelica

Dei

terris pensula est gaudia, & propter dolores, quos dum viveret perpeffa est, & propter eam qua nunc in Cœlis perfruitur gloriam, triplici salutatione Angelica veneremur.

QUENAM PER PRIVATAS PRECES
preparatio ad Deipara festa pie colenda fieri possit.

Alia preces in honorem Deiparae
VT verò erga Deiparam pietas nutriatur ac magis in dies augeatur, non parùm pròderit jejunijs, operibus misericordiæ, ac peculiaribus precibus ad ejus festa devotius celebranda se comparare, vel etiam per eorum octavam aliquid ejusmodi in Deiparæ honorem exhibere: qua de re, ut reliqua nunc taceam, aliquas preces, quæ in nonnullis Deiparæ festis recitari possunt ex Beata Gertrude afferemus, ut ex ijs tale quippiam ad aliorum festorum præparationem nos ipsi statuere possimus.

Vita B. Gertrudis
 In libro 4. Revelationum Beatæ Gertrudis capite 49. de præparatione ad Festum Assumptionis, sic legimus: *In vigilia Assumptionis subinvoçantes, missa (Vultum tuum) dum legeretur Collecta & ad eam (Dei, qui virginealem Aulam) & cum Beata confugiam. Gertrudis devotius intendere verbus illis, scilicet ut sua nos defensione munitis jucundos facias epallio ad. jus interesse festivitatis) videbatur delicata matritutur ter benignè expandere pallium suum quasi ad suscipiendum omnes ad se confugientes in speciale patrocinium. Tunc advenientes sancti Angeli adducebant coram ea omnes personas, qua se speciali devotione, vel orationibus ad idem festum Assumptionis devotè preparaverant in specte juvenularum speciosarum, qua reuerenter sedentes anteam, sicut filia coram matre, sanctorum Angelorum ministerio undique fulciebantur & ab insidijs malignorum spirituum defendebantur. & ad quaque bona promovebantur. Intellexitque talem protectionem Angelorum obtentam per antedicta verba collecta, scilicet Ut SYA NOS DEFENSIONE MYNITOS, quia ad Imperium ejus, multitudo Angelorum undique defendendo prota-*

B. Gertrudis reuolatio
 In eodem libro 4. Revelationum cap. 12. cum ageretur de festo Annunciationis, hæc habentur: *Desiderans verò B. Gertrudis inuocantem, quod si quis per octavam quotidie legeret. 45.*

Aue Maria cum deuotione in memoriam illorum dierum, quibus Dominus Iesus creuit in utero suo ille tam acceptum famulatum sibi exhiberet, sicut fit eo die, quo Dominum concepit, sibi affuisset, & per singulos dies, usque ad partum diligentissima sibi obsequia impendisset, & quam inuise illi sunt pro seruitio suo ergo denegasset, quæ quid ab eis desiderasset, tam inuise vellet isti donegare petitionem suam, sic ibi.

De festo verò Natiuitatis Deiparæ ex eodem lib. 4. Revelationum cap. 53. sic scriptum inuenimus. Natiuitatis Gloriosa Virginis festo præclaro dum ista perfoluisset tot Aue Maria, quot diebus ipsa præclara matris stella creuit in utero Matris (quod fieri facile potest si 35. Aue Maria quotidie recitentur per octo dies,) & hæc deuotè offerret eidem, requisivit ab ea, quid erga benignitatem ipsius mereretur, qui simili deuotione ad honorem ejus eundem numerum persoluerent cum salutatione Angelica: cui benignissima Virgo respondit: Hoc (inquit) merentur, quod æternaliter in cœlis speciali iucunditate participabant mecum felicitis omnia gaudia, quæ recipi, & adhuc sine intermissione renouata recipio pro singulis virtutibus, ad quas Beata, & Gloriosa Trinitas animam meam singulis diebus secundum optimum beneplacitum suum decenter habilitauit. sic ibi.

In eodem festo Natiuitatis Deiparæ ad Altera Completonum dum cantaretur Salve Regina, hæc legimus in eodem lib. 4. cap. 55. Tunc B. Gertrudis obtulit beatissimæ Virginis centibus Annunciatum, & quinquaginta Aue Maria in honorem ejus lecta, orans, ut in hora mortis materna sibi pietate dignaretur adesse: & ecce omnia verba, quæ legerat, videbantur in specie aureorum denariorum ante confistorium præsentari, & ab ipso matri suæ commendati. Quæ Mater pia suscipiens quasi dispensatrix fidelissima singillatim disponebat in profectum, & solatium animæ ejus, diligentissima cura providens, ut cum egrederetur de hoc seculo; pro singulis sibi oblati speciales consolationes, & tota subsidia apud districtum Judicem ipsi obtineret. intellexitque quòd dum aliquis finem vitæ suæ cuiusvis sanctorum specialibus orationibus commendat, statim orationes illæ deferuntur ante tribunal Judicis; & ille Sanctus, cui committuntur, constituitur, à Deo aduocatus super eos, ut ex ipsis bona

tionem Angelicam pronuncians.

Alteram eandem reuelatio de gloria eorum, qui Natiuitatis Deiparæ commemoratione Angelicis salutationibus celebrant.

Alteram eandem reuelatio de salutationibus Angelicis, ad alijs precibus per hora mortis oblati.

provideat sibi deuotis tempore opportuno. hæc tibi.

*Salutatio
Angelica,
quibus a-
nimi affe-
ctibus re-
citanda
B. Gertru-
dis à Dei
para edo-
retur.*

14. Quibus verò animi affectibus salutatio Angelica ad maiorem spiritus utilitatem recitari possit, B. Virgo beatam Gertrudem docuit lib. 4. cap. 12. ubi sic legimus: Ave sic intellexit legendum, quod scilicet ad illud verbum AVE MARIA desideraret alleuiari omnes gravatos.

Per illud, GRATIA PLENA, omnibus, quibus non sapit gratia, præstari saporem.

Per, DOMINUS TECUM, omnibus peccatoribus indulgentia.

Per, BENEDICTA TU IN MULIERIBUS, omnibus incipientibus proficere bonam voluntatem.

Per, BENEDICTVS FRUCTVS VENTRIS TUI, omnibus electis perfectionem.

Per, IESVS SPLENDOR PATERNÆ CLARITATIS, veram cognitionem.

Per, ET FIGVRA SVBSTANTIÆ EIVS, diuinum amorem; ad quodlibet enim Ave Maria ista verba scilicet, Iesus splendor paternæ claritatis, & figura substantiæ eius, debent adungi in fine, sic tibi.

*Ejus dem
praxis.
Michael
Constanti-
ensise.*

Cæterum horum affectuum praxis quomodo salutatio Angelicæ sit inferenda tradidit Ioan. Michaël Constantiensis de religiosissimo Carthusianorum Ordine in suo Enchiridion in hunc modum: AVE MARIA, grauatos, alleuia, GRATIA PLENA, aridis gratiam impetra; DOMINUS TECUM, qui per te peccatoribus indulgeat; BENEDICTA TU IN MULIERIBUS, eis imperfectos, & proficere volentes benedicas; ET BENEDICTVS FRUCTVS VENTRIS TUI, qui per te proficientes, & perfectos reficiat; & benedicat IESVS CHRISTVS, qui nos saluet, & sanet; SPLENDOR PATERNÆ GLORIÆ, qui nos illuminet; ET FIGVRA SVBSTANTIÆ EIVS, qui nos inflammet, & sibi conformet. SANCTA MARIA MATER DEI, ET VIRGO, Angeli, Sancti huius diei, Patroni mei, & omnes beati, & electi Dei, orate pro nobis peccatoribus, NUNC ET IN HORA MORTIS, & magnificate, & exorate Dominum nobiscum, sic ille.

*Salutatio
Angelica quan-
ta sit præ-
stantia S.
Michael*

15. Nec silencio prætereunda sunt, quæ de salutatio Angelicæ præstantia, atque utilitate reuelasse scribitur Deipara B. Mechuldi in lib. gratiæ spiritualis, Reuelationum ejusdem cap. 55. in hunc modum: Sabbato quodam dum *Silua sancta Parens* cantaretur, dixit

beatissimæ Virginis: Si te o Cœli Regina dulcissima salutatione, quam unquam cor humanum excogitare potuit, salutare possem, libentissimè salutarem. Statim beata Virgo ei apparuit, habens in pectore scriptam aureis litteris Angelicam salutationem, & ait, supra hanc salutationem nunquam homo peruenit: nec aliquis dulcius me salutare poterit, quam is qui salutat me in illa reuerentia, qua Deus pater me per hoc verbum, Ave, salutauit, confirmans me omnipotentia sua, ut essem immunis ab omni vix culpæ: Filius quoque Dei sua diuina sapientia sic me perlustrauit, ut sim clarum sydus, quo cœlum, & terra illustratur, quod per hoc nomen, MARIA, quod sonat maris stella, notatur Spiritus sanctus etiam tota sua diuina dulcedine me penetrando tam gratiosam effecit, ut omnis, qui per me gratiam quaerit, ipsam inueniat, quod inuenit per hoc verbum, GRATIA PLENA. in hoc quoque verbo: Dominus tecum, admoneror ineffabilis unionis, & operationis, quam tota Trinitas perfectè in me, cum carnis meæ substantiam diuinæ naturæ in una persona copulauit, ita ut Deus fieret homo, & homo Deus. Quid illa hora gaudij, & dulcedinis senserim, nullus hominum ad plenum potuit experiri. Per *Benedicta tu in mulieribus*, omnis creatura mirando agnouit, & contestatur me benedictam, & exaltatam super omnem creaturam tam cœlestem, quam terrestrem. Per *Benedictus fructus ventris tui*, benedictus, & extollitur excellentissimus, & perutilis fructus ventris mei, qui omnem creaturam viuificauit, sanctificauit, & in æternum benedixit. Et cum gratiosissimam Virginem oraret, ut in hora mortis sibi adesse dignaretur, respondit: Hoc utique faciam, sed & tu quotidie lege mihi ter Ave Maria.

Ad primum ora, ut sicut Deus Pater secundum omnipotentiam suam magnificentiam animam meam secum in throno dignissimo sublimauit honore, ut sim post ipsam potentissimam in cœlo, & in terra, ita ad sim sibi in hora mortis confortando, & expellendo à te omnem contrariam potestatem.

Ad secundum ora, ut sicut filius Dei secundum suam inscrutabilis sapientiam præuidentiam, scientiam, & intellectu me artificiosissimè decorauit, & totam replevit, ut su-

*Tropica
Angelica
salutatio
nisi deu-
tationem
Michael
dem De-
paratione*

per omnes Sanctos maiori cognitione fruar beatissima Trinitate, & qui me tanta claritate perlustravit, vt, velut Sol radians in virtute, totum coelum illuminem: ita in hora mortis animam tuam lumine fidei, & cognitionis perfundam, ne fides tua ignorantia, aut aliquo errore tentetur.

Ad tertium ora, vt sicut Spiritus sanctus suaviter sui amoris plene mihi infudit, & tam suavissimam, & sanctissimam effecit, vt post Deum benignissima, & dulcissima limpa ad sim tibi in hora mortis infundendo animæ suavitatem diuini amoris, qui in tantum præualeat in te, vt omnis pœna, & mortis amaritudo ex amore tibi sit præsuavis. hæc apud S. Mechildem.

EXEMPLA EORVM, QVI PECV-

lures preces Deipara offerre consueverunt.

Nunc subiicienda sunt exempla aliquot ipsidem fere auctorum verbis, breuitatis tamen studio interdum in pauca collatis, quorum indicio Deipara eiusmodi precibus, ac præsertim salutatione Angelica miraculis editis maximo opere delectari ostendit.

S. Bernardinus Senensis adhuc in seculari habitu degens ad imaginem B. Virginis elegantissimam, depictam supra portam vrbis Senensis, quæ Camollia dicitur, quotidie multis annis nudis genibus pijsissimas offerebat preces, quemadmodum legimus in vita eiusdem, quare mirum non est eum castitatem ab omni labe puram integramque seruasse, & à Virgine consecutum, vt cum iam Ordinem Minorum complexus celeberrimus esset. Concionator: de ea deuotissimè, ac crebrè concionaretur. Eius rei testes sunt sanctissimi hominis de Virgine non minus piæ, quam doctæ conciones, quæ impressæ habentur, quasque nos sæpè in hoc opere citauimus.

S. Antonii
Caesariensis
Salua Regina
lib. 7 cap. 30.
De Antiphona *Salua Regina* quàm grata sit Virgini, præter id, quod hæc de re asserit S. Antoninus 3. par. tit. 23. cap. 3. §. 1. narrat Caesarius lib. 7 cap. 30. Sacerdotem quendam, qui eandem Antiphonam *Salua Regina* identidem dicebat à timore tonitruorum, ac fulminum, quibus nimis terrebatur, liberatum fuisse meritis Deiparæ, quæ ei ad altare oranti apparuit, si quæ eum est allocuta, qui Antiphonam *Salua Regina* libenter, ac frequenter

decantas, nunquam tonitrua, neque fulmina, quorum timore sæpius affligeris, te lædent, & ex eo tempore liberatum se sensit.

Vir quidam nobilis quoniam bonis operibus studiosè vacabat, & oratione illam, cuius initium est, *O Intemerata*, in honorem beatissimæ Virginis, & S. Iohannis Euangelistæ quotidie recitabat, seruatus est à dæmone, qui serui famulantis habitum, formamque susceperat ut enim à via veritatis auerteret, & si posset etiam contrucidaret. Verum à sancto quodam Episcopo deprehensus est, mox tota re perfacta fraudeque frustratus sua, euauit. Vincencius libro 7. spec. hist. cap. 101.

Per orationem d. Intemerata, &c. quidam à dæmone liberatur.

Beluacensi.

EXEMPLA DE SALVTATIONE Angelica.

Beatissimus Albertus Monachus Crispiniensis Monasterij, qui circa annum Domini 1140. floruit, præter Psalterium Davidicum, quod recitabat, centies per diem flectebat genua, & quinquages, prostrato quidem corpore, sed articulis, & digitis subleuato, ad vnamquamque genuum curuationem dicebat salutationem Angelicam. Hæc ex vita eiusdem apud Suriurum tom. 2. die 7. Aprilis.

B. Albertus.

Cuius quidam Colonienfis post mortem fux nepti apparuisse scribitur in splendido habitum, in quo maximè in caligis, & in calceis scripta erat circumcirca saluatio Angelica, quam viuens ad Ecclesiam eundo, vel redeundo, vel in curia sua deambulando frequentissimè ruminabat. Caesarius lib. 12 cap. 50.

Saluatio Angelica nota post obitum exornata, quidam qui viuens ista sepius iterabat.

Miles Veteranus Cisterciensem Ordinem ingressus, præ ingenij ruditate orationem Dominicam nulla ratione addiscere poterat: multo tamen, & diuturno labore salutationis Angelicæ breuem versiculum interprandendum ad vnamquamque feiè buccellam illum ruminando memoriæ mandauit, & longo vsu tantam in ipsa salutatione mentis dulcedinem concepit, vt cordi eius, & ori matris Christi memoria indecibiliter adhereret. post cuius obitum in eius tumulo arbor ignoti generis visa est, cuius folia literis aureis insignita Aue Maria Gratia Plena, notabiliter singula continebant. venit Diocesanus Episcopus, & per effossionem inuenit radicem arboris ex ore veterani ortum habere, quod vbi compertum est, arbor illa in omnium oculis auit, & defecit.

Saluatio Angelica in folijs arboris progressa ore Monachi illam saepe iterantis, post obitum reperit esse.

Tho-

*Cantipra-
tensi.
B. F. Ro-
ma: He-
spani de-
uotio ergo
salutatio-
nem An-
gelicam.*

*Chronica
S. Domi-
nici.
Consola-
tionum
caelestium
reuerentia
et f. n. d. n.
de preci-
bus S. El-
zearii
per Ange-
licam sa-
lutatione
à Deipara
impetrat.*

*Surius.
Ab insa-
nabili mor-
bo libera-
tur Cister-
ciensis, qui
Angelicam
salutatio-
nem pro-
nunciare
consuevit
rat.*

Thomas Cantipratenfis li. 2. apum c. 29. par 9.
B. F. Romeus Hispanus ex Catalaunia, Oc-
dinis Prædicatorum, Virginis deuotissimus,
iugiter eius sanctum nomen, & laudes can-
bat, & alijs narrabat: inter alia pietatis exerci-
tia quotidie salutationem Angelicam certo
numero millies deuorè recitabat: & ne quis er-
ror in numero salutationum ineundo contin-
geret, cordulam mille nodis distinctam habe-
bat, quam in suprema sua ægitudine è mani-
bus nunquam deponebat. obiit verò sanctè die
primo Nouembris anni 1261. hæc ex 1. part.
Chronic. S. Dominici lib. 2. cap. 65.

18. S. Elzearius Comes Ariani, cuius memo-
ria in martyrologio die 27. Septembris reco-
latur, interrogatus à quodam viro religioso,
quem in precibus suis modum, formamque
patronum delegisset? Respondit ille: Equidem
Virginem sanctissimam mihi patronam, & ad-
uocatam elegi: cumque ad orandum me præ-
parare volo, indignitatem, & vtilitatem meam
prius confidero; atque ita Matri gratiæ me
commendans eam precor humiliter, vt ea,
quæ ipsi, & eius benedictio filio grata sint, po-
nat in corde, & ore meo: simulque quanta
pollum animi pietate semel ei offero AN-
GELICAM SALUTATIONEM. ea dicta
nunquam mihi deest noua rerum diuina-
rum materia. hæc in vita eiusdem apud Su-
rium tom. 5.

Monachus quidam Cisterciensis nomine
Adam in sua pueritia caput habebat ita sca-
biosum, vt præ fœtore putredinis scholares
cum eo sedere recusarent. Is salutationem An-
gelicam didicerat, eamque frequenter recita-
bat. cumque apud Monasterium Westphaliæ
eundo ad scholam, siue ad matutinas quotidie
per quamdam Ecclesiam transiret, ante Orato-
rium in honorem Dei Genitricis cum tribus
venijs tondem faciebat salutationes. Nocte
quodam putans pulsatum esse ad matutinas,
surrexit tremens, & inuenit Oratorium clau-
sum, quare tribus vicibus de more genua fle-
ctendo Angelico versiculo Dominam no-
stram salutauit: surgens inuenit ostium aper-
tum, & tanta erat in Ecclesia claritas, vt fulgore
meridiano assimilaretur. viditque ante ma-
ius altare septem matronas residentes, vnã
in medio, quæ cæteris clarior erat, quæ etiam
ei ad se vocato dixit. Bone puer quare non ad-
hibetur cura capiti tuo, respondit ille Do-

mina iam circa me laborarunt, sed nihil pro-
ficiunt: adiecit illa, Ego sum Mater Christi, &
Domina huius Oratorij, & quia mei memori-
am habere solitus es, ego tibi curam adhibeo,
accipe fructus ligni fusilis, & fac tibi hodie ex
eo lauari caput tribus vicibus ante milliam in
nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, sta-
timque curaberis. deinde eo genuflectente ma-
num benedictam super eius caput posuit, di-
cens ab hac hora vsque ad diem mortis non
dolebit caput. Mulier verò, quæ puerum nutri-
uit, eis cognitis in proxima valle ostentos
fructus collegit, & caput eius lauit, statim-
que conualuit: nec vnquam postea capitis
dolorem est passus. quod in Ordine Cisterci-
ensi satis est miraculosum. Casarius lib. septi-
mo, cap. 25.

19. Clericus quidam tamen si seculo deditus,
Deiparam tamen adeò amabat, & reueren-
tur, vt quotiescunque Ecclesiam intraret, vel
per eam transiret, nulla vel occupatione, vel
obliuione impediebatur, quin cum omni deu-
otione, & humilitate genuflexo Deiparam
salutatione Angelica honoraret, rursum genu-
flexo dicebat: *Bonus venter, qui se portauit
Christe, & bona vbera, quæ te lactauerunt
Dominum Deum.* Is ægitudine correptus
præ dolore linguam, & labia dentibus com-
manducauit: idem de cæteris membris factu-
rus, si permitteretur. cumque lingua, & labijs
penitus consumptis misere iaceret, sensibus
corporis exemptus; vidit iuxta lectuli caput
personam reuerendo aspectu, qui eius Angelus
esse videbatur, & Deiparam pro ægrotò eni-
xè interpellabat: apparuit autem Virgo san-
ctissima, extractaque vbera vita est protinus
immittere in os ægri, & sancti lactus sui rore
infuso, subito suæ linguæ integritatem, & la-
bjs antiquum decorem, in toto corpore pri-
stinam restaurauit sanitatem: redditis igitur
sensibus surrexit sanus, & incolumis; & factam
circa se misericordiam, etiam si lingua
taceret, repentina vitæ, & morum mutatio-
ne omnibus cæpit prædicare. etenim se, &
sua diuino seruitio mancipans, de cætero du-
xit vitam religiosam. Vincentius lib. 7. spec-
hiflor cap. 84.

Salutationis quoque Angelicæ vtilitas, &
efficacitas præcipue elucet in Satanæ infi-
dijs, quibus non impugnat, superandis, eius-
que viribus secundandis: quod ex complu-
ribus, quæ alibi in hoc opere congestimus, exem-
tem.

*Casarius
Denius
B. Virgini
quidam
Clericus
ab eadem
in summo
agritudo
Angelo
cunctis
de precibus
sagatur.*

*Alia
mille
plum*

*Vincen-
tius
Beluacens.
Salutatio-
nu Angeli-
ca vobis
damus
mopere
heric*

exemplis; & ex ijs, quæ iam subiiciemus, siquid apparet. quin etiam dæmon salutationem Angelicam tantopere perhorrebat, vt cum teste Cæsario lib. 3. cap. 6. Dæmon aliquando Deo permitte in loco, vbi quædam religiosa puella erat loqueretur, & hominum peccata detegeret, nec tamen ab aliquo nisi ab eadem puella videretur, postolatus dicere orationem Dominicam, & symbolum fidei, ea quidem rectè inchoabat, sed tamen postea verba inuertebat: salutationem verò Angelicam, quam se scire profitebatur, ne incipere quidem potuit propter honorem Dei Genitricis, & sacramentum Dominicæ Incarnationis.

Cæsarius.

Salutationem Angelicam pronuncians mulier in sensum se bi dæmonē effugauit.

Aliud simile exemplum.

20 Puella quædam in domo patris sui visibiliter à dæmone terrebatur, cumque statuisset ad Moniales Ordinis Cisterciensis se conferre, nec à dæmone dissuaderi posset, ab eodē ad fenestram solarij rapta est, indeque eam præcipitare conabatur: sed cum Angelicam salutationem diceret, dimissa est ab inimico si bi dicente: Si in hac hora mulierem illam non inuocasses, occidissē te. & hoc dicto in maximum canem transformatus de fenestra exiit. Hæc puella sanctimonialis effecta cum à dæmonibus visibiliter vexaretur, Virginis sanctissimæ inuocatione ab ijs se tuebatur. Cæsarius lib. 5. cap. 44.

Quædam mulier nomine Alheydes apud Bonnam diocesis Coloniensis, cum aliquandiu cum quodam Sacerdote impudicè vixisset illeque suspendio se ipse in proprio cubiculo hecasset, isto terrore est correpta, vt in quodam sanctimonialis coenobio religionis habitum suscepit: verùm à dæmone visibili forma die, noctuque vt ad secularē vitam rediret, importunè sollicitabatur, quæ cum eum à se signo crucis, & aquæ benedictæ aspersione abigere tentaret, & ille quidem ad modicum tempus recederet, sed iterum rediret: tandem à quadam ex sororibus edocta, salutationem Angelicam alta voce in eius faciem ielamaui, ex quo tempore dæmon dira imprecans ei, à quo hoc remedium acceperat, ac si sagitta percussus, vel turbine impulsus esset, aufugit, nec vltra propius accedere præsumpsit, quin etiam sanctimonialis illa tali iaculo munita, dæmonem in posterum absque terrore vidit, ad extremum cuiusdam religiosi viri consilio suorum peccatorum confessione generali Sacerdoti facta dæmon ex illa hora nunquam

ab ea visus, vel auditus est. hæc Cæsarius lib. 3. cap. 13.

21 Idem Cæsarius lib. 7. cap. 26. simile quid narrat euenisse cuidam Conuerso Ordinis Cisterciensis, cui dæmon visibiliter se obijciens multis modis eum terreat: adeoque ei erat infestus, vt Conuersus neque crucis signo, neque aliqua oratione illum effugare posset. sed à quodam religioso edoctus, Angelicam salutationem contra eum protulit, qua malignus spiritus velut turbine impulsus recessit, malè imprecans ei qui tale dederat consilium, sicq; ab eo est liberatus.

Cæsarius. Sim le exē plum de quodā Cisterciensi.

Matrona quædam Dei Genitrici impensè addicta, filios instruebat, vt ipsam in suis necessitatibus inuocarent, recitando Ave Maria. Huius filia satis erat dissoluta, vagabunda, & saltatrix, & frustra à matre sæpius est correpta; muliere, nam pater eam diligebat præ cæteris filijs, quam dæquod pulchra esset, & mundana, emitque ei vestes pomposas, cui, cum aliquando defessa sub arbore quiesceret, dæmon apparuit, dixitque Veni mecum, ego enim sum diabolus, cuius propositum conaris implere; arma, & rete nostrum ad animas capiendas. vnde modo recipies pœnam pro peccatis tuis, & omnium quos per ornamentum corporis tui ad malæ concupiscentias traduxisti: & diabolus statim violenter nitebatur eam rapere. & illa ex institutione matris clamauit, dicens: Virgo Maria adiuua me, & statim clara voce dixit, Ave Maria gratia plena, &c. Respondit diabolus, Maledicta sit, quæ hanc orationem docuit; quam si non dixisses, ad inferni incendium te traxissem, vbi cum tuis æqualibus pœnam condignam pro omnibus, quos ad peccandum traxisti, inuenisses. quæ postea nunquam amplius chorizauit, vestes pomposas deposuit, vitam, & mores humiliter emendauit, & B. Virgini amplius vsque ad mortem serouit. hæc ex Doctore Iacobo de Paradiso Carthusiano apud Spec. Exempl. distin. 9. Speculum num. 107.

Aliud simile exemplum.

DEIPARA MILITEM QVOTIDIE SALUTATIONEM ANGELICAM RECITANTEM à dæmone quatuordecim annis seruat.

22 **C**VM quidam miles Virginis studiosissimus, quam singulis diebus salutare consueuerat, nec ab ea consuetudine villo vnquam

Angelicæ salutacione quoti-
impē.

die pronū impedimento recedebat, castram possideret
 eius mi- in publica via situm, & viatores quoscunque
 les: a damo- prædaretur, eosque bonis spoliaret suis. Ac-
 no qui qua- cidit aliquando, vt vir quidam religiosus, ac
 tuordecim- pius illac iter faceret, quem grassatores illi
 annos ipsū spoliare volebant. Hic ille prædones impensè
 obsederat, rogare, vt sese ad eorum Ducem tantisper si-
 liberatus- starent, velle eum eo quædam secreta com-
 municare, à quo tandem petijt, vti sibi ad vni-
 uersos qui ex sua familia, castrove essent con-
 uocatos, Verbum Domini habere liceret. ac-
 cessuntur, & accurrunt vniuersi. porò vir
 sanctus vnum è multis desiderari pronuntiat:
 vniuersi verò adesse omnes astruunt, exclamat
 vnus, solum cubicularium deesse. Mittitur, qui
 hominem in concionem producat, qui vbi vi-
 rum sanctum procul aspexit, cœpit oculos in-
 uertere, rotare caput more dementium. deniq;
 obluclari, nec propius accedere audebat. Hic
 sanctus adiuro te, inquit, per nomen Domini
 nostri Iesu Christi, vt quis sis nobis edisseras,
 & quam obcausam huc veneris palam pandas:
 ille Christi imperio coactus, profitetur se
 dæmonem esse sub humana specie quatuor-
 decim annis cum milite hoc fuisse, atque se eo
 consilio à principe tenebrarum missum, vt di-
 ligenter obseruaret, num aliquo die Miles pi-
 illam salutandæ Virginis consuetudinem in-
 termitteret quam si vel vno intermisisset die,
 futurum fuisse aiebat, vt eius strangulandi, a-
 nimæque ad inferos pertrahendæ potestas sibi
 permitteretur: se in famuli speciem quatuordecim
 annis illum obseruasse, nec vllum vnquã
 abijisse diem, quo miles Deiparam de more
 non salutauerit. Atque hæc omnia cum pla-
 ne cognouisset Grassator Miles ad sancti viri
 pedes proiectus, suorum scelerum veniam pe-
 tijt, ac vitæ suæ rationem correxit, seque ad
 pietatem reuocauit. Vir autem sanctus Chri-
 sti imperio dæmonem potius abscedere ius-
 sit in locum vnde ijs, qui Virginem Deiparam

Jacobus de Voragine, nihil prorsus damni inferre audeat,
Spec. Exō- de Voragine in festo Annunciationis B. Vir-
plorum. ginis, & refertur in speculo Exemplo-
 rum distinctione 8.
 num. 60.

* *
 *

PRECES ALIÆ, ATQVE OBSE-
 quia, quæ Virgini Deiparæ exhi-
 beri possunt.

CAPVT XXXIX.

S Y M M A R I V M.

- Officium beata Virginis, num. 1.
- Litania beata Virginis, num. 3.
- Rosarium Deiparæ, & de eius Nomine, Auctore,
 precandæ ratione, ac multiplici utilitate, nu-
 mero 4.
- Exempla, seu miracula in ijs, qui Rosarium reci-
 tarunt, Deiparæ ope peracta, num. 9.
- Corona Deiparæ, num. 12.
- Miracula in ijs, qui Coronam recitabant, Deiparæ
 fauore exhibitus, num. 13.
- Corolla, in qua ter oratio, & duodecies saluatio
 Angelica repetitur, num. 15.
- Mortificationes, & corporis afflictiones in hono-
 rem Deiparæ, num. 17.
- Eorum exempla, qui ieiunium, vel aliam pietatis
 opus propter Deiparam exercebant, num-
 ro 18.
- Imperatorum, & Regnum in Deiparam pietas
 Sabbato, vel alijs eidem dicatis diebus, num-
 ro 19.
- Deiparæ miracula, & beneficia in eos, qui ieiun-
 nium, vel aliam mortificationem in eius ho-
 norem suscipere, num. 20.
- Opera misericordiam sum sp. virtualia, tum corpora-
 lia in honorem Deiparæ, num. 23.

OFFICIUM B. VIRGINIS.

NTER pieces, quæ in Deiparæ i-
 honorem fundi possunt. Ter. De Offi-
 cio loco recensuimus Officiū, paruo B.
 quod vocant paruum B. Vir. Virgini-
 ginis, quod Urbanus Secundus
 anno 1094. in Concilio Cla-
 uentensi iussit in honorem Virginis in Ec-
 clesia quotidie recitari; quemadmodum
 cap. 29. retulimus: vbi etiam diximus, qui-
 nam ad illud persoluendum teneant, post
 Pij Quinti Pontificis Maximi tempora, cu-
 jus iussu anno 1571. idem B. Virginis
 Officium, adiunctis precibus, reformatum
 prodijt, adiectis Indulgentijs, quas il-
 lud, vel alias Orationes eodem volumine
 insertas recitantibus, idem Pius Quintus
 benign-

Surium.

benignè est elargitus. Illud certè præclarum, quod in vita sancti Brunonis apud Surium die 6. Octobris de hoc Officio Deiparæ scriptum inuenimus, & nos cap. 35. vberius narrauimus de Carthusianis primis Patribus, absente S. Brunone, magnis animi angustijs agitatis, quibus S. Petrus Apostolus apparens Virginis prælidium promittit, si in eiusdem honorem pieces horarias quotidie recitarent, quare animilæuna misericordè perfusi, Deiparam sui Ordinis patronam delegerunt, & ab ijs molestijs Virginis ope sunt liberati.

Simile ex plura de Monasterio Gammouensi.

Petrus Damianus apud Baronium Tomo 1. ad annum 1056 narrat in Monasterio Gammouensi statutum fuisse, vt cum horis Canoniciis quotidie B. Virginis quoque Officium diceretur, quod tamen post triennium recitare omiserunt. verum tot, tantisque aduersitatibus, deprædationibus, & rapinis eiusdem Monasterij bona diripi cœpta sunt, vt Monachos omnes vitæ tæderet suæ. At Petrus Damianus, idcirco hæc ijs accidisse exprobrauit, quod de suo Monasterio Matrem pietatis eiecissent. Quare humiliter prostrati, ac salutarî correpti penitentia solitum Virginis Officium nunquam se neglecturos vnanimiter polliciti sunt, nec ita multo post ad mentis, animique serenitatem Virginis beneficio redierunt.

Officij B. Virg. recitandi vsus frequen- vissimus. Exemplum de fraire Regis Hungariae.

Hoc porro B. Virginis Officium ad so in omniæ tum virorum, tum mulierum mores inductum cernitur, vt eorum, qui legere norunt, nemo ferè sit qui illud apud se habere, & interdum recitare non studeat. Et sanè benignissima Virgo eam pietatem miraculis aliquando comprobasse legimus, vt videre licet in fratre Regis Hungariae, quem tempore Caroli Fræcorum Regis horas has dicentem clementer visitauit; à carnalibus nuptijs, quas solum contraxerat, ad castitatem in religione seruandam traduxit; eiq; festum Conceptionis celebrandum edixit, quod fuit in tractatu de festis Deiparæ ex Iacobo de Voragine, & ex Epistola Anselmi retulimus. Quare qui Virginis studiosi censentur, eiusmodi Officium piè recitare conueniant: cuius rei, omnibus satis quidem exploratè, exemplum vnum, vel alterum proferamus.

S. Elisabetha Lusitana Regina.

S. Elisabetha Lusitanæ Regina sanctitate insignis (auctore nostro Petro Ioanne Perpignano orat. 1. laudationis in eandem) singulis diebus officium diuinum, quod sacerdotes per-

soluunt, Septem Psalmos, & Defunctorum officium recitabat, quibus mira quadam religione adiciebat officium paruum B. Virg.

Beatus Iacobus Venetus Ordinis Prædicatorum ab ineunte ætate Auixæ opera in Deiparæ pietate est educatus: puer verò Deiparæ officium quotidie recitabat, statuitque reliquo vitæ suæ tempore illud non omittere, postea verò decimo septimo ætatis anno Ordinem Prædicatorum complexus sanctitate, & miraculis clarus, obiit anno 1314. ætatis 83. Auctore Ferdinando Castillo in Chronic. Ordinis Prædicatorum part. 2. lib. 1. cap. 26.

Huc reuocari potest id, quod S. Bonauentura Doctor verè Seraphicus, & studio erga Deiparam misericordè incensus in Deiparæ honorem non minùs piè, quàm eleganter exco- gitauit. Eoim verò multa in Dei laudem edita, mutatis subinde verbis, Deiparæ accommo- dauit; atque ita integrum Dauidicam Psalterium, Cantica, quæ ex sacris literis in Officio recitantur, symbolum sancti Athanasij: *Quicumque vult saluus esse*, & Hymnum sanctorum Ambrosij, & Augustini, cuius initium est: *Te Deum laudamus*, in Deiparæ laudem concin- natis quibusdam verbis felicissimè transfudit, vt videre est tomo secundo suorum Opuscu- lorum.

Ex Petro Perpiniano.

B. Iacobus Venetus Ord. Prædicatorum.

Ex Chro. Ord. Præd.

Opuscula S. Bonauentura in B. Mariae Virginis honorem.

LITANIÆ B. VIRGINIS.

QUARTO Litaniz, quæ peculiariter in Virginis honorem sunt editæ; atque in templo Lauretano, & alibi decan- tari solent, sicuti magnam erga Virginem pietatem excitant: ita non sine insigni animarum & corporum emolumento à fidelibus vtrique- pantur, ac piè recitantur. earum præstantissimâ quidem opem cum alijs complures, tum nostra potissimum, vt cap. 35. diximus, est experta Societas, cum magnis persecutionum pro- celus agitaretur. Et sanè fideles in rerum suarû angustijs, aduersis que temporibus, ex Sancto- rum Litanij, quibus eorum intercessionem inuocamus, magnum adiumentum experi- untur. Testes eius rei sunt Litaniz Maiores die 25. Aprilis à sancto Gregorio institutz, quarum formulam ex Bibliotheca Cassinensi literis Longobardicis exaratam habet Arnoldus Wion libro quinto ligni vitæ, cap. 12. Wion. Testes triduanæ Litaniz ante Domini Ascen- sionem ob imminentem cladem à sancto

Litaniarû B. Virg. præ- sanis, Ge- nialium.

S. Gregori Pontifex. Arnoldus Wion.

S. Mamerto Vicensi Episcopo

Mamerto Viennensi Episcopo restituta, & ab Ecclesia vniuersali comprobata. Testes Litanie, quas beata Coletta Monialium sancte Claræ reformatrix eximia, vt est apud Surium in eius vita, cap. 26. & 27. cum siue in itinere, siue etiam in Monasterio à facinorosis hominibus aliquid mali metueret, ad suam tuorumque incolumitatem, ac salutem non sine fructu recitandas, suis edicebat. Quæ cum ita sint ex Litanis Deiparæ, cuius preces, vt cap. 30. dicebamus, præ cæteris Sanctis apud Christum sunt efficacissimæ, quantum opis, quantumque præsidij sperare possumus, ac debemus? Quocirca sanctus Bonaventura doctrina, ac pierate insignis, qua idam Virginis Deiparæ Litanias ex varijs eisdem epithetis, atque elogijs concinnatas edidit, quæ quidem in 2. tomò opusculorum impressæ reperjuntur.

S. Bonaventura

KOSARIUM DEIPARÆ, ET DE EIVS nomine, Auctore, precandi ratione, ac multiplici utilitate.

De Rosario B. Virginis.

QVINTÒ, Rosarium, seu Psalterium Deiparæ, quod ternis salutationis Angelicæ quinquagenis continetur, Oratione Dominica ad singulas decadas præmissa, S. Dominicus ad extinguendam Albigensum hæresim, Deiparæ monitu feliciter instituisse scribitur, vt mox dicemus; quæ orandi formula maximo animarum fructu propagata tot, tantisque miraculis illustratur, vt nonnulla de eius Nomine, Institutione, Recitandi ratione, utilitate mihi dicenda existimari, adjectis nonnullis hac de re exemplis, ac miraculis.

Cur hac precandi ratio sit à rosis nuncupata. Virgil. 4. Georg.

Et vt nomine exordiamur, Rosarium locus est Rosis constitus, quemadmodum latinus Poëta dixit:

Biferisq; Rosaria Psali.

Ex hac verò metaphorica similitudine Rosarium appellamus precandi quandam formulam mytticis contextam Rosis, hoc est Oratione Dominica, & salutatione Angelica ad certum numerum, & ordinem dispositis.

Nec cuiquam mirum videri debet, si ex Rosis potius, quam ex alijs floribus sortum hoc, seu Coronam, qua Deiparam mytticè redimere studemus, contextam dicamus, ideoque Rosarium appellemus; tum quia Rosa omni-

bus cotonis facile aptatur, vt propterea Anacreon, teste Iulio Polluce lib. 6. si pavri golatv dixerit, hæc est Coronam Roseam: tum etiam, quia Rosa suavitate, & fragrantia, & coloris pulchritudine merito diuinæ laudis typus appellari potest; qua laude Deus, Deiparæque summopere delectantur. Quare Ecclesiastici 39. Spiritus sanctus cum sanctos viros ad Dei laudem lacrymarum vi roboratam excitaret, Rosæ metaphora ad aquas posita eam exprimit: Obaud te, inquit, diuini fructus, & quasi Rosa plantata super riuos aquarum fructificante. & mox: Collaudate canticum, & benedicite Dominum in operibus eius. Hinc factum existimo; vt in compluribus miraculis, quæ recitantibus Rosarum, siue Coronam, siue Corollam Deiparæ ostendere dignata est, quæque infra referemus, crebro sub Rosarum typo salutationes Angelicæ significantur.

Neque nouum est precandi rationem ex his laudum orationibus, quasi varijs floribus constatam, sortum, seu Coronam dici, cum Græci coronam laudum appellent, & Nazianzenus Tragedia Christi patiens de Corona Deiparæ mytticis precationum flosculis constatæ cesinisse videatur, cum Deiparam sic alloquitur.

Ego fructus hic tibi me audientius, in verba supplex offeram, & suauissimo Contextam ab hortis, qua tuū exornum caput, Coronam ô Domina præferâ, vt qua gratia.

Eadem precandi ratio non tantum Rosarium verum etiam PSALTERIUM dici solet, quod instar numeri Psalmorum in Dauidico Psalterio centies quinquagies saluatio Angelica repetitur; quare quindecim decades, quæ totidem Christi, ac Deiparæ mytticis respondent, conficiuntur, & ad tres quinquagenas reuocantur, iuxta triplicem mytticorum, quæ Gaudiosa, Dolorosa, & Gloriosa dicuntur, varietatem.

Sed iam ad Rosarij Auctorem, & institutorem veniamus, quem S. Dominicum Ordinis Prædicatorum Fundatorem fuisse testantur in suis Bullis Leo X. Pius V. & Gregorius XIII. idque fusè tradit Ferdinandus Castilia in 1. par. Chron. S. Domin. lib. 1. c. 11. 34. 35. & 44. & alij, qui hac de re scribunt.

Illud tamen minimè reticendum Polydorum Virgilium lib. 5. de inuentione rerum cap. 9. referre Petrum Eremitam, qui annum Domini circiter 1093. de bello sacro indicendo

ratio à Pa-
tro Eremi-
ta prius in-
uenita. Po-
lydorus Vir-
gilius.

Ioannes de
Pineda.
Arnoldus
Vuion.

Alia simi-
lis ab Ab-
bate Pasi-
sa Palladii
Historia
Tripartita.

endo cum Urbanoll. egit, & Christianos
omnes ad illud suscipiendum vehementer ex-
hortatus est, cum nondum inuenta esset ars
impressoria, & difficultas foret libros precum
manu scriptos habendi, ad faciliorem orandi
rationem, inuenisse modum, Deum, beatissi-
mamque Virginem per lapillos, seu globulos
precandi, quod etiam testatur Ioannes de Pi-
neda Ord. Min. lib. 20. Monarch. Eccles.
cap. 2. §. 4. & Arnoldus Vuion lib. 5. ligni vi-
tæ c. 104.

Quod si aliis id reperamus, inueniemus apud
Palladium in Lausiaca cap. 2. Abbatem
Paulum 300. orationes, quas faciebat, calculis
in sinu numerasse; quod etiam legimus in
historia Tripartita lib. 3 cap. 1. Hoc ipsum
per cordulam nodis distinctam ab alijs facti-
tatum legimus. Ceterum quicquid sit de in-
stitutione modi iterandi salutationem Ange-
licam per globulos: certe peculiaris hæc orandi
formula, quæ Rosarium sive Psalterium
appellatur, certo ac constituto numero, quo
oratio Dominica quindecies, & saluatio An-
gelica instar Davidici Psalterij centies, & quin-
quagies repetitur, à S. Dominico in eolyto Or-
dinis Prædicatorum Patriarcha, contra Albi-
gentes Hæreticos instituta est, atque in tres
salutationum Angelicarum quinquagenas tri-
buta; in qua ad excitandum erga Christum, e-
jusque Genitricem pietatem, quindecim sacra-
eorum mysteria meditanda proponuntur.

6. Ratio porro Rosarij recitandi ea est, ut
cum quindecim sint mysteria, quæ animo re-
colenda in eo præscribuntur; in ipsorum sin-
gulis Oratio Dominica semel, decies verò An-
gelica saluatio sit pronuntianda. Ac primis
quidem quinque mysterij totidem B. Virginis
Gaudia proponuntur, quæ vulgò propterea
Gaudiosa dicuntur. Quorum primum illud
est, cum fuit à Gabriele Archangelo salutata,
cumque est ei Christi incarnatio nunciata. Al-
terum sequitur, quando eadem adiit S. Elisa-
betham. Tertium cum filium suum peperit
Dominum nostrum Iesum Christum. Quar-
tum cum eundem obtulit in Templo. Quin-
tum denique cum eum reperit inter Docto-
res in Templo audientem illos, & interrogan-
tem.

Alia quinque mysteria, quæ Dolorosa di-
cuntur, quinque itidem præcipuos dolores
complectuntur. Primus dolor est, cum Do-

minus oratis prolixius in horto Getsemani fa-
ctus in agonia sudavit sanguine, decurrentibus
sanguinis guttis in terris. Alter quando divi
flagellis cæsus est ad columnam. Tertius cum
spiritus est coronatus. Quartus, quando crucem
gestans Matrem habuit obuiam. Quintus de-
mum, quando cruci affixus inter latrones
duos Patri spiritum tradidit.

Postrema Gloriosa dicuntur, Primum qui-
dem, quando idem Dominus noster ad vitam
redijt immortalis. Alterum, quando in cœ-
lum gloriosus ascendit. Tertium, quando Spi-
ritum sanctum discipulis misit. Quartum, cum
beata Virgo primum anima, deinde post tri-
duum recepto corpore in cœlum est assumpta.
Postremum, quando est à filio coronata, &
super Angelorum beatorum omnium ceteros
euecta: hic etiam consideranda est ipsius
beatissimæ Trinitatis, & omnium Sanctorum
gloria.

Verum ut est in regulis sodalitatæ Rosarij,
quas refert Albertus Castellanus Venerus in
pijsimo illo Rosarij libro, quem Italico ser-
mone conscripsit anno Domini 1; 2; 1, etsi qui-
cumque in Rosarij societatem ascriptus debet
integrum Psalterium centum quinquaginta
salutationum Angelicarum semel in hebdoma-
da recitare: ad faciliorem tamen ejus recitan-
di rationem in tres æquales partes distribuere
licet; ita ut uno die quinque primis mysterijs
meditandis quinque oratio Dominica pro-
nunciatur quinquagies saluatio Angelica:
eademque ratio altera die, ac tertio in alijs
item mysterijs teneatur. Quod si quis per
obliuionem, siue etiam per negligentiam, aut
Rosarium totum, aut ejus aliquam partem
omiserit, nullam propterea culpam contra-
her, sed præmio dumtaxat illo carebit, quod
esset adeptus si non omisisset. Verum ta-
men quotiescumque ejus recitandi consuetu-
dinem resumere libuerit, rursus ejus præmia,
fructusque consequetur. Porro, qui aduersa
valetudine, aut alia legitima causa præpeditus,
Rosarium explete non queat, modò sit in ejus-
dem Societatem ascriptus, poterit alteri suo
illud nomine tradere persoluendum, eique
plurimum proderit. Sciendum præterea ma-
gno cum fructu applicari posse ijs, qui vita
functi sunt, & in Purgatorio degunt: præter-
tim si eorum nomina in librum sodalitatæ sint
relat. hæc, aliaque multa in regulis illis sode-
latis Rosarij.

Ad quid
teneantur
qui in Ro-
sarij sode-
litate
sunt ascri-
pti. Albertus
Castellanus

Thomas Cantipratensis. Celebrem autem fuisse hanc Rosarij recitationem aetate S. Dominici eius institutoris complura miracula confirmant, quae Thomas Cantipratensis Ordinis Praedicatorum, qui eodem seculo cum S. Dominico vixit, in libro apum connumerat, & nos mox referemus.

Alanus à Rupe Britannicae Ordinis Praedicatorum Rosarij pto salemjussu Deipara instaurat Albertus Castellanus. Verùm tempore procedente hujus facti Rosarij instaurator fuit Alanus à Rupe Britanniae Ordinis Praedicatorum, cui annum Domini circiter 1469. Virginem Deiparam apparuisse, immisque Rosarium praedicandi demanda- se, refert Albertus Castellanus Venetus loco citato, idemque affirmat Leander Albertus. Et sanè Alanus Virginis imperium strenuè est executus: ejus etiam hortatu Franciscus, & Margarita Duces Britanniae Indulgentias Rosarium recitantibus à Sixto IV. Pontifice impetrarunt, auctore Alfonso Ciaccone Ordinis Praedicatorum in sua Bibliotheca fuit etiam alius Alanus Rupensis Germanus ex Dominicana pariter familia, qui apud Colonenses multas Rosarii Societates instituit, confirmationemque à se de Apostolica impetrauit, eius argumenti edito libro, qui quidem, ut dicitur, temporum iniuria periit, mortitur autem anno 144. teste Sixto Senensi in Bibliotheca sancta lib. 4. sequenti verò anno introentibus in Colonenses bellis, maiori terrore ad Deiparam per Rosarium confugerunt: nam Leo X. Pontifex Maximus in quodam amplissimo diplomate anno 1529. Rosarii Confraternitatem, ritumque seu modum per Rosarium orandi ante approbatum, rursus approbat, & confirmat, plurimasque indulgentias, ac facultates eidem largitur: initio verò eius diplomatis, qua occasione Coloniae huius Rosarii devotio restituta fuerit, commemorati eius diplomatis partem ad verbum in praesentia recensendam dixi, quod multa ex iis, quae de Rosario disserimus breviter complectatur, diplomatis verba haec sunt.

Diploma confirmacione Rosarij. Sanè pro parte dilectorum filiorum Priorum, & Fratrum domus Praedicatorum Colonensium, nuper exhibita petito continebat, quod olim, prout in historiis legitur à S. Dominico, quaedam Confraternitas utriusque sexus fidelium, de Rosario eiusdem beatae Mariae Virginis nuncupata, ad honorem Angelicae salutationis instituta, & in diversis mundi partibus praedicata fuit, & frequentibus signis: sed cum ipsa Confraternitas decursu

temporis, serè neglecta fuisset, & in oblivionem transisset, ac anno 1477. Civitas, & Diocesis Colonensis grauibus bellis praemeretur, eadem Confraternitas ad laudem, & honorem praefatae Virginis, ut Civitas, & Diocesis praedicta meritis, & intercessionibus eiusdem Virginis ab eis bellis liberaretur, in Ecclesia dictae domus invocata, & de nouo instituta fuit, cum certo modo orandi, videlicet quod Confratres, & sorores eiusdem Confraternitatis tribus diebus cujuslibet hebdomadae ad honorem Dei, & praefatae Virginis, ac contra imminetia mundi pericula legerent conjunctim, vel diuisim toties Angelicam salutationem: quot sunt Psalmi in Psalterio Davidico, singulis decem salutationibus huiusmodi orationem Dominicam semel praeposendo, ut modum orandi huiusmodi Psalterium, siue Rosarium eiusdem B. Virginis vulgariter appellatum. Quam quidem Confraternitatem in dicta Ecclesia de nouo institutam, postmodum bonae memoriae Alexander Episcopus Foroliuensis, tunc Apostolicae sedis cum potestate Legati de latere per totam Germaniam Nuncius singulari deuotione permo- ritus, & se in eadem Confraternitate recipi, atque conscribi volens, & petens ad preces clare memoriae Federici III. Romani Imperatoris auctoritate Apostolica approbauit, confirmauit, & ratificauit. haec ibi.

In eodem diplomate Leo Pontifex solius persequitur indulgentias ab Alexandro Episcopo Foroliuensi Nuncio Apostolico anno 1576 & deinde à Sixto IV. anno 1479. & ab Innocentio VIII. anno 1483. concessas, quas iterum approbat Qui verò Leonem subsecuti sunt Pontifices, certatim hanc sodalitatem eiusque sodales spiritu alibus gratijs, ac priuilegijs sunt prolecuti, ut videre est in Rosarij diplomatis apud Iosephum Stephanum Valentinum in libro eruditè, ac pie ab eo, anno 1564. edito, cuius inscriptio est: *Sacri Rosarij Virginis Mariae ab haeticorum calumnijs descriptio*, & in libro Rosarij Italico ab Alberto Castellano Veneto pie contento.

§ Quod si animum aduertamus ad eam, quae ex Rosarij recitatione ab ijs praeteritum, qui eiusdem sodalitati sua nomina ritè dederunt percipiunt, spiritualem utilitatem, ea certè multiplex recensetur. Prima est consecutio indulgentiarum, quas plurimas Rosarij recitantibus summi

Franciscus Colonus

Miscellanea de Rosarij B. Virg. in Mar. nual.

Exemplum ac miracula Rosarij à S. Dominico promulgata. Et admodum Ca. siglia.

summi Pontifices concesserunt, præsertim Vrbis stationes, quas sodales Rosarij consequuntur, si ea die quinque templi aitaria visitaerint, & in singulis quinque orationem Dominicam, ac salutationem Angelicam recitarint. Secunda, meritum participatio inter Confratres eiusdem sodalitatæ Rosarij amplissimæ per vniuersum Orbem diffusa, quidem Confratres cum vtriusque sexus, & plurimi sint, plurima etiam erit meritum inter eos communicatio. Tertio, præcipuorum vitæ Christi, & B. Virginis mysteriorum ea occasione commemoratio, quæ plurimum suauitatis, & utilitatis animæ ea recogitant afferunt. Denique præstantissimarum, & dulcissimarum precationum, Orationis nimirum Dominicæ, & salutationis Angelicæ iterata repetitio. Quare ad Rosarij salutem vnam quinquagena quotidiè deuotè recitanda, ne huiusmodi vtilitatis, ac fructus finis expertes, omnes Vrginis deuoti animum adijcere deberemus. Quoniam verò nonnulli hæreticorum more suo contra eiusdemodi pietatis officia, quibus Deum, & eiusque Genitricem piè veneramur, & præsertim contra Rosarium oblatrare sunt ausi, idcirco noster Franciscus Costerus non minus piè quam eruditè eorum insaniam pluribus refellit, in opusculo hac de re edito; quem qui volet, consulat.

Ne tacitus præteribo Miscellanea centum de oratione, præsertim de Psalterio, & Rosario B. Virginis, quæ doctissimus Nauarrus ad Manuale de Oratione, & horis Canonicis adiecit, in quibus quamplurima dubitè circa Rosarium scitu digna pertractat.

EXEMPLA, SEV MIRACVLA IN IIS, qui Rosarium recitant Despara ope parata.

AD extremum exempla pauca de plurimis afferenda sunt, quibus Rosarij recitationem Deiparæ gratam esse planè intelligamus; tanta enim miraculorum multitudine, atque præstantia Deipara hanc Rosarij pietatem sibi cordi esse declarabit, ut magno animarum emolumento vniuersum orbem sit peruagata, & innúmerabiles vtriusque sexus, omnium ordinum tum religiosi, tum seculares sodalitati Rosarij nomen dederint. Sed vt ad particularia veniamus S. Dominicus, teste Ferdinando Castiglio in Chron.

Ordin. Prædicat. par. 2. lib. 1. cap. 21. & 34. hac Rosarij precatione, quam in Gallia Deipara monitu inchoauit, & Romæ mirificè propagauit, magnam hominum multitudinem ad Dei obsequium perduxit, multa miracula expertus est Tolosæ in bello contra Albigenses hæreticos; complures etiam insignes peccatores profligatissimæ vitæ, & seclerum cæuo, ad pietatem traduxit in Gallia, Romæ, & Cæsar augustæ; quorum conuersiones copiosè persequitur idem Ferdinandus cap. 34. 35. & 43. Eiusdem etiam Rosarij pietatem S. Dominici consilio Bianca Gallix Regina sterilibus complexa S. Ludouicum filium suscepit; quem admodum cap. 36. dixi.

Eques quidam nomine Alanus à Valle Colata in Britannia prope urbem nomine Diracium S. Dominici consilio Deiparæ Rosarium quotidie flexis genibus recitabat, is sub Comite Simone Montefortio contra Albigenses hæreticos in Tolosana regione milimilitatorum obibat; cumque aliquando paucis militibus circumdatus, absque spe euadendi virgeretur, mira est ab eo Deipara, centum quinquaginta lapides, quorum numerus salutationibus angelicis Rosarij respondet, in hostes iacere, maxima cum eorum strage, sicque victor euasit. Idem quoque Alanus aliquando Ierolimam nauigans, qua uehebatur nauis, tempestatis vi effracta, cum in magno discrimine veraretur; confestim in ipso mari centum quinquaginta montes parui visi sunt, per quos incolumis in continentem euasit, in patriam postea reuersus, constructo ibi cœnobio Ordinis Prædicatorum, in eum superstrate S. Dominico est ingressus, factus deinde insignis concionator, per vniuersam Galliam Rosarij pietatem magno cum auditorum fructu prædicauit; tandem ex hac vita in cœlum migravit, sepultusque est in cœnobio Aurelianensi ad altare Deiparæ, cuius os, & manus recitandi Rosarij instrumenta post obitum veluti chry stallus collucebant hæc ex Alberto Castellanico Veneto in miraculis Rosarij, & ex Ferdinando Castiglia parte prima Chron. S. Dominici lib. 1. cap. 34.

Iuuenis quidam in Germania clarus genere, & si corporis castitatem seruaret, hæc reditatem tamen suam in tessetarium ludo, ac tabernis omnem prodegerat, quare miserè vagabaturis patrii consilio integro anno quotiè

Rosarium recitare consuevit Alanus ab inimicorum oblatione à Deipara liberatus. Ita à nati fragio, per Deiparæ incolumis mirificè euasit.

Eiusdem manus ac os post obitum collucebant vitæ; Albertus Castellanus in miraculis Rosarij. Ferdinandus Castiglia Rosarij præces à quodam oblatas in suis vestibus quotiè

Franciscus Costerus.

Miscellanea de Psalterio & Rosario B. Virg. ex Nauarro in Manuali.

Exempla, ac miracula Rosarij à S. Dominico promulgata. Ferdinando Castiglia.

*descripta
Deipara
ostendit.*

quotidie Deiparam quinquaginta salutatio-
nibus Angelicis venerari cepit; cumque in
Mundi vanitate remissus haberet, eiudem
patru consilio insequenti anno hoc Deipa-
rae obsequium duplicavit, in eoque firmum
bona facienda propositum concepit: tertio ta-
dem anno patru monitu tertiam quotidie ad-
iecit quinquagenam; euoluto anno Patru o-
pera cum honesta sponsa matrimonium inijt;
instructoque nuptiali conuivio cum adessent
vtriusque partis cognati, & sponsus, ac sponsa
ad mensam consedissent, ex inopinato surgit
sponsus, rogat patruum tantisper differri iube-
at fercula, quo ad solitas Deiparae preces per-
solueret, quas eo die alijs distentus negotijs o-
miserat. Itaque in cubiculum se recipit; ma-
gna animi pietate consuetas preces Deiparae,
cuius beneficia agnoscebat, obtulit: cumque
supremam salutationem tertiae quinquagenae
iam completeret, ecce Gloriosa Virgo sole cla-
rior eidem apparuit, ostenditque iuueni in sua
tunica tres togas, anteriorem vnam, duas vero
a latere: Ecce, inquit, salutationes tuae aureis
litteris scriptae, quibus in tribus quinquagenis
me sedulo honorasti, & quoniam vanus, &
vagus virginitatem coluisti, tertia die ad me
sine vlla carnis corruptione peruenies; ipse
vero egressus hortatur omnes epulari per-
acto prandio sponsae, patruo, & amicis, quae
audierat a B. Virgine intimaui: febre igitur
correptus tertia die obiit; sponsa vero in san-
cta virginitate permansit. haec Thomas Can-
tipratensis libr. 2. apum cap. 29. part. 6. adijcit-
que id suo tempore contigisse, seque certa re-
latione didicisse.

*Cantipra-
sensu.*

*Rosarij pro
cus quoti-
die obiens
quidam
ad pecca-
torum con-
fessionem
post obitu
renouatur.*

Idem Thomas Cantipratensis loco citato
par. 8. aliud exemplum memorabile sibi explo-
ratum narrat his verbis: Vidi, & cognoui Iau-
nem in Brabantiae partibus generosum, qui
quamuis esset seculo praepeditus totaliter; bea-
tae tamen Virgini Mariae deuotus, quotidie tres
dictas quinquagenas in salutationibus exsolue-
bat. Infirmatus autem ad extrema perductus
est: cumque per horas diei plurimas, mortuus
iacuisset, reuixit subito, & sorori moniali, quae
iuxta sedebat, inelamauit, dicens: Soror ecce
redij, cito aduocari facias Sacerdotem. Miran-
tibus omnibus Presbyter aduocatur, & in ma-
xima cordis laetitia palam omnibus confite-
tur, dicens. Ad tribunal Christi iudicis raptus,
cum in tribus maximè a daemone accusa-
ret, ferique deberet sententia contra me, pijs-

sima Mater Christi rogauit filium, vt ad cor-
pus reduceret, locum poenitentiae suscepturus.
Nec mora factum est, vt rogauit: vnum de pec-
catis pro quo damnatus eram, erant decem;
quas de bonis, & agris meis subtraxeram Sa-
cerdoti Secundum erat quod cum sodalibus
meis pisces quorundam religiosorum furtiue
subtraxeram. Tertium erat quod segetes, & fru-
ges pauperum cum canibus venaticis vaga-
bundus destruxeram. Haec cum coram omni-
bus loqueretur, quidam ex mansionarijs dixit:
Et cur, inquit, pro damno isto extremo dam-
nandus eras, cum nos illud vobis puro corde
remiserimus? Et ille. Mihi quidem vestra re-
missio nequam suffecerat ad salutem, cum
copiosior essem vobis in iniurijs refundendis,
quam vos mihi in iniurijs remittendis: Et hoc
dicens restituenda damna protinus assignauit:
sicque disponens suffecerat ad salutem, cum
pace mirabili spiritum exhalauit. haec Thomas
Cantipratensis.

12. Adijciam, & aliud exemplum ex Diony-
sio Carthusiano serm. 1. de Assumpt. B. Virg. ijs-
dem planè verbis.

Quidam Monachus Ordinis Cisterciensis in
tantum beatissimam Virginem venerabatur, *Rosarij*
quod quotidie ante refectionem dixit genibus *seruans*
flexis quinquagesies Aue Maria. Cumque vi- *quasi ad*
sisset suos parentes, recordatus est se die illo *pari*
non legisse salutationem Angelicam vicibus *saluati*
quinquaginta: repenteque surgens ingressus est *Deiparae*
Camera, cumque salutationem Angelicam *palati*
more solito legeret, apparuit ei Virgo pijsima *exteriori*
mantello pulchro induta, in quo per totum *visu*
scriptae erant aureis litteris salutationes Ange-
licae, & cum Monachus ex humana fragilitate
fuisset perterritus de huiusmodi visione, dixit
ad eum dulcissima Virgo Maria; En omnes
Angelicæ salutationes, quas mihi dedisti in
isto mantello sunt scriptae. Deinde ostendit
Virgo dignissima quandam partem mantelli
retrosum, & dixit: Postquam haec pars fuit
Angelicis salutationibus adimpleta, intro-
ducam te in regnum dilectissimi filij mei,
quod & postmodum factum est ita. Ex quo
patet quam acceptum sit Virgini tacere, vt An-
gelica salutatione frequenter, ac deuote sala-
tetur. Cum magna igitur attentione, & affectio-
ne dicamus saepissimè Aue Maria. haec Carthu-
sianus.

Complura alia ob recitatum Rosarium a
Deipara collata beneficia legi possunt in li-
bello

*Albertus
Costellanus.*

*Corona
ad anno
Deiparae
memoria
instituta*

*Corona
ad anno
Deiparae
memoria
instituta*

*Corona
Ordinis
Minorum*

*Corona
resistit*

Albertus Castellanus.

bello isto Rosarij Italico idioma edico ab Alberto Castellano Veneto Ordinis Prædicatorum, in quo ad singulas orationes Dominicas, & salutationes Angelicas peculiarem meditationem, & quæ illi respondet Imaginem, mysterium illud graphicè exprimentem excudendas curauit.

CORONA DEIPARÆ

12 Corona eius ac præfata.

SEXTO inter precandi formulas, quibus Deipara in Ecclesia colitur, merito connumeratur CORONA sexaginta trium salutationum Angelicarum, interiecta per singulas decades Oratione Dominica: eiusmodi verò Coronæ fertur globulis distincto, quæ madmodum & Rosarium continetur, & omnium ferè Catholicorum manibus recitur, à quibus peno prope modum quotidiano alterorum ex ijs recitari solet: quin etiam complures Catholici in regionibus præfertim Transalpinis ad pietatem erga Deiparam contra hæreticos protestandam, Coronam, vel Rosarium propalare gestare consueverunt. Huius Coronæ recitandæ usus, vna cum Deiparæ mysterijs in ea recolendis: insigni quodam miraculo, quod cap. 35. retulimus inuictus, & ab Ordine Minorum diligenter est propagatus. Et sanè ad huius Coronæ præstantiam, atque vilitatem declarandam, pleraque, quæ de Rosario diximus, referri possunt.

Corona ad uenerandam Deiparæ memoriâ instituta.

Illud silentio minimè prætereundum, numerum sexaginta trium salutationum Angelicarum, quibus Corona communiter constat in honorem annorum, quibus Deipara in terris vixit, vulgò referri: quoniam verò eam ultra septuaginta annos inter mortales fuisse superstitem ex multorum sententia cap. 6. diximus, ideo nonnulli adiecta alia decade, septuaginta trium salutationum Angelicarum Coronam sibi faciunt. Cæterum præter ea; quæ cap. 35. in S. Bernardino de hac Corona commemorauimus; complura miracula, & beneficia ob recitatam Coronam à Virgine collata referuntur in Chronic. Minorum par. 3. lib. 1. cap. 46. & 37. eorum aliquot hic libet asserre.

Coronæ Ordinis Minorum

MIRACVLA IN IIS, QUI CORONAM RECITABANT, DEIPARÆ FAUORE PERAGI.

13 Coronam recitans

VIDAM ex Ordine Minorum institutum illud arctè tenebat, ut singulis Coronam

diebus prius, quàm cibi aliquid sumeret, recitaret: cum verò aliquando praniurus, vna ser ex Oratorum alijs in triclinio discumberet, intermissæ diuine Miconfuetudinis recordatus, impetrata à Superiori veniam in Ecclesiam se continuo recepit. vbi cum diuini subsisteret, vt Coronam de more recitaret, iussus est à Superiore alijs, eum euocare, quod offendit eum piè orantem, viditque Deiparam duobus Angelis comitam, qui rosas læe pulcherrimas orantis ab ore colligebant, easque in capite suæ Reginae reponabant. quotiescunque verò inter recitandum augustissimum IESU nomen repetebat, non ipse tantum, sed etiam Angeli, ac beatissima Virgo caput reuerenter inclinabant: abiolurandem Corona visio confectum abiecit; eaq; re euigata, reliqui maiori diligentia Coronam recitare instituerunt.

Coronam recitans quidam alijs, ac rosas ab Angelo coronari visus

Aloytius Albanensis ex Ordine Minorum de Observantia Nouitius à Gabriele Antonitano Monasterij Guardiano singulis coronam diebus antequam quicquam ederet, recitare iussus, cum eius ante plandium de more recitandæ per occupationes ab obedientia sibi impositas obliuione aliquando comperetur, grauer in crepitus est à Superiore; qui etiam eum à mensâ, in qua tunc discumberet surgere, eamque ex templo recitare iussit. Tunc Nouitius in Ecclesiam se se contulit, flexis que ante aram maximam genibus, dum Coronam persolueret, visus est non ab alijs modo, qui ad eum obseruandum à Superiore missi sunt, sed ab ipso etiam Superiore habere suo capiti imminentem Angelum, qui in aureum filum rosas decem, & aureum item lilium inferebat: mox etiam absolur Corona visus est idem Angelus ex rosas, ac lilij corollam necere. Nouitij capiti imponere, itaque abscedere. Atque ad eius miraculi monumentum ex eo loco, vbi Nouitius orabat, per diu afflatus est odor rosarum, ac liliorum sanè suauissimus. Nouitius vero multis fauoribus à Deipara cummulatus, ad mortem vique in sua pietate perseuerauit.

14 Frater Iacobus de Coronis, Deiparæ, cuius admodum studiosus erat, multas quotidie coronas recitare, atque offerre, aliosque omnes, quibus cum agebat, etiam Episcopos, & Cardinales ad coronam recitandam hortari consueuerat vt vel ex eo adeptus sit cognomine de Coronis, post spiritum prophætie, quo claruit, & miraculorum virtutem sibi à Deo, Deiparæ.

Aaaa

paræ

paræque deprecatione concessam, in coronæ recitandæ pietate persistens, effæta iam ætate, perceptis Ecclesiæ sacramentis in Burgo sancti Sepulchri demortuus est; cumque ad exequias (quæ eius erat sanctitatis opinio) veneris plane populus accurrisset, quidam in oratione vidit in spiritu, eius animam è monasterio procedentem, de ducentibus Angelis, in sublime ferri, cœlique beatissima regna conscendere.

Corona fertum recitans quidam coronam auream, ac flores Deiparæ offerre visus.
 B. Bernardinus à Feltre pro suggestu publice dicere solebat Fratrem quendam Veronæ in Oratorio Porcanæ ex provincia S. Antonij, cum ob Coronam Deiparæ recitandam post aram, remotis arbitris secessisset, deprehensum tamen in ea deuotione ab altero fuisse, qui quidem obseruauit, quoties is inter recitandam coronam, Aue Maria pronunciarer, Angelos, qui coram Virgine stabant, auream, quam manu gerebant Coronam, in Regiæ nostræ caput imponere, mox de capite deponere, & ad singulas salutationes Angelicas rursus apponere, alios verò Angelos ad singulas salutationes Angelicas eidem Deiparæ rosam, aut lilium offerre.

Corona fertum super caput gestus Traitor Antonius de Robes non madescit.
 Narrabat idem B. Bernardinus in eadem Provincia, F. Antonium de Robes, Deiparæ pietati addictissimum, cum vibem Vicentiam abiret aliquando, repentina quidem ac assidua pluuia fuisse deprehensum: cumque nullum quo se reciperet, inueniret locum, vt se à pluuia defenderet, arripit è globulis coronam in capite ponens suo: O Angelorum, inquit, Regina in necessitatibus amicorum patrocinia dignoscuntur; oro te, vt recorderis Clientium: Res dictum mirabilis, ijs vix prolatis verbis, ad urbem vsque progressus est, ne leui quidem pluuie gutta respersus: eius verò socius, qui Eques iter præueterat ad pluiam declinandam, alijsque tanta obstupefacti miraculo gratias Deiparæ egerunt, quæ sui studiosos semper tuetur, ac seruat.

Corona B. Virginis recitare assuetus puer in flumine postea lapsus ab ea liberatus.
 Cum Matrona nobilis illa quidem suos affuefecisset filios ad Coronam flexis genibus, iunctisque manibus singulis diebus, primo quoque mane antequam in ludum literarium abirent, Deiparæ recitandam: accidit quodam die, vt dum iret in Gymnasium quidam ex ijs, è ponte in subiectum caderet flumen: recognita mater non iam ad fluminis aquam, sed ad Deiparæ opem statim accurrit, eique filiorum salutem impense commendauit, ac

salutatione Angelica recitata, præceps concedit ad fluuium: illic reperit multos, qui filium ex aquarum fundo extrahere moliebantur. Verum vix ea peruenerat ad pontero, cum filius aquas supernatans exiit, matrem appellat incolumis: tunc omnes extrahunt puerum, & periculum eripiunt ad matrem adducunt: ea lætabunda Deiparæ acceptum retulit filium, qui insuper affirmavit se ab ea Domina ante cuius Imaginem quotidie primo mane Coronam recitare solebat, à præfenti discrimine liberatum. Ex quo multi ad coronæ pietatem suscipiendam sunt excitati. hæc omnia ex cap. 36, & 37 s. par. Chron. S. Francisci.

COROLLA, IN QVA TER ORATIO DOMINICA, & duodecim saluatio Angelica repetitur.

Septimò, Corolla Virginis, seu parua corona ob memoriam duodecim Virginis privilegiorum, duodecim constat salutationibus angelicis, ter repetita Oratione Dominica in honorem trium diuinarum personarum, à quibus Virgo sanctissima præca teris donata est duodecim illis priuilegijs; quæ per duodecim stellas, quibus redimitur caput mulieris amictæ sole Apocal: 12. significantur: quæ etiam intelligi possunt in 12. panibus, qui reponebantur in mensa propositionis sic enim Bernardus ferm. 4 super Salue Regina: *Ei mensa, inquit, propositionis duodecim panum, qui duodecim sunt prærogatiua gratiarum, in quibus gratia repleta es, & Dominus tecum. Panes certe admodum splendidi, & sapidi.* hæc ille. Disponuntur autem in hunc modum, vt ante quemlibet quaternarium salutationum Angelicarum præmittatur Oratio Dominica, quarum prima in honorem Patris æterni. Secunda, in honorem Filij. Tertia, in honorem Spiritus sancti recitatur. Duodecim porro priuilegia, quæ in hac corolla recoli possunt, recensentur in Appendice Speculi exemplorum nouissimè editi, quorum aliqua ex Bernardo Sermone Signum magnum de prompta sunt. Nos ex Appendice illa hic ad sensum exscripsimus sunt autem hæc,

- Primò, copiosissima gratia in sacratissima Conceptione Virgini collata.
- II. Angelica saluatio.
- III. Spiritus sancti superuentio.
- IV. Filij Dei Conceptio.

V. Vir-

V. Virgo fuit sine macula, & virginitatis primicera.

VI. Sine corruptione foecunda.

VII. Sine grauamine grauida.

VIII. Sine dolore puerpera.

IX. Magnanimitas fidei in credendo.

X. Profunda humilitas in obediendo.

XI. Maxima Verbi discretio in loquendo.

XII. Summa perfectio, & perseverantia operis in agendo

*Quidam
corollam
recitant
ab immi-
nente cado
seruatur.*

16 De hac Corolla pulchrum exemplum narratur, ex Relatione cuiusdam Abbatis in Appendice Speculi exemplorum. Cum enim viri tres quaedam peregrinationem instruis- sent, die quadam cupidè iter ingressi, ex ijs duo à via aberrantes syluam ingressi in latrones inciderunt, à quibus spoliati, ac interfecti sunt: tertius Corollam hanc quoridè magna animi pietate, & corporis reuerentia solitus suble- quebatur, periculi ignarus; sed cum eisdem grassatores offendisset, qui eum pariter necate cupiebant, impetrato tantillo temporis spatio, in quo suam corollam deuotus Virgini offer- ret, mira res ex templo inter recitandum ei nec videnti, nec scienti astuit vt sol splendens in auro throno, Virgo gloriosa, & cum ea SS. Catharina & Lucia; quarum erat ille ynicè amans, ac studiosus: hic ad singulas oratio- nes Dominicas Rubicunda; ad singulas salu- tationes Angelicas Candida rosa; ex eius ore prodibat, easque iussu Virginis legens S. Catharina S. Luciae tradebat, quae eas circulo aureo, filo argenteo colligabat: absoluta co- rollae recitatione, Deipara corona illa rosis nimium redolentibus distincta, hominem il- lum sui per amantem, ac deuotum redimuit, ac statim abiecit. Latrones hæc omnia al- picientes rogant hominem, quænam mulie- res illæ essent? respondet is, neminem se vi- disse: sed Deiparæ pensum Corollæ exsoluisse: narrat illi, quæ viderant; coronam in eius capite vestigium huius beneficii admirantur: iniecit tandem ille Virginis beneficium, & corona ex capite manibus reuerenter accepta, ingenies gratias egit Virgini. Ea re permoti latrones sua scelesti detestati in viros optimos euaserunt. Ille verò seculo relicto, religionem ingressus, se Virgini studiosè, sanctèque deu- ouit. hæc ibi.

*Alia duo-
decim pri-
uilegiu*

Ceterum priuilegia Virginis, quæ supra in hac Corolla enumerauimus, alio modò di- stinguui possunt: ita vt & alia eiusdem Virginis

priuilegia, imo & præcipua vitæ eiusdem mysteria complectamur: ideo subiicienda du- ximus capita duodecim, quibus pro cuiusque deuotione hæc eadem Virginis Corolla ac- commodari posset.

Primum, sit Prædestinatio, qua in matrem Dei ab æterno fuit singulariter electa, ac dein- de Patribus promissa, figuris, ac prophetijs mundo manifestata, ac desiderata.

Secundum, Conceptio immaculata, qua ab originali labe fuit præseruata.

Tertium, magna gratiæ plenitudo in Con- ceptione illi tributa, cum auxilijs specialibus in tota sua vita, ita vt fomitem extinctum sem- per habuerit, nullumque peccatum, ne veniale quidem ex speciali Dei priuilegio vnquam commiserit.

Quartum, Virginis natiuitas, & præsentatio in Templo, quando trimula sese Deo confe- crauit hac actu exteriori: nam si de interiori loquamur, iam inde ab exordio suæ Conce- ptionis, quando ei vltus rationis est accelera- tus, vt supra dixi cap. 32. se totam Deo dicit. In templo etiam alijs innotescere coeperunt præclarissimæ, atq; heroicæ eiusdem virtutes, & in quolibet opere merebatur, vt dixi cap. 31.

Quintum, Annunciatio ab Angelo, quando in eam superuenit Spiritus sanctus, de quo fi- lium Dei ex suis purissimis sanguinibus con- cepit: factaque est vera Dei Mater, ac deinde visitauit S. Elisabeth.

Sextum, partus eius virgineus, quo Christus sine dolore peperit, eumque lactauit, educa- uit, & in templo præsentauit, ac duodennem qua tuuit, & inuenit in Templo, ac perpetuò eum est comitata.

Septimum, virginitas perpetua ante par- tum, in partu, & post partum, virginumq; fuit Primicera.

Octauum, martyrium cordis, quando dolo- ris gladius in filij passione, cui momentè forti- ter astuit, ipsius animam pertransiuit.

Nonum, Gaudia Virginis, in Christi Re- surrectione, Ascensione, & Aduentu spiritus sancti.

Decimum, admirabilis Virginis in Coelum Assumptio, vbi non tanto in anima, sed etiam in corpore gloriola residet super omnes Ange- lorum, & Sanctorum choros incomparabilè ter exaltata.

Vndecimum, Regina est Angelorum, & Sanctorum, ac omnium Domina.

Duodecimum, Aduocata est nostra, Mater misericordiae, & Mater cunctorum viuentium.

Offic Eccl. Ad finem Corollae recitari poterit Salus Regina, cum adiuncta Oratione, vel Antiphona: Sancta Maria succurre miseris, iuuua pusillanimes, refoue stobiles, ora pro populo, interueni pro clero, intercede pro deuoto faemineo sexu, sentiant omnes tuum leuamen, quicunq; celebrant tuam sanctam commemorationem.

Oratio: Ora pro nobis sancta Dei genitrix. R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

OKEMVS.

Offic Eccl. CONCEDE nos famulos tuos quasumus Domine perpetua mentis & corporis sanitate gaudere, O gloriosa B. Maria semper Virginis intercessione a presenti liberari crissua, & aeterna perfru laetitia. Per Domini nostrum Iesum Christum, &c.

Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria. Fidelium anima per misericordiam Dei requiescant in pace, Amen.

MORTIFICATIONES, ET CORPORIS afflictiones in honorem Deiparae.

De obsequijs ad mortificatione spectantibus. SECUNDUM caput eorum, quae ad Virginis sanctissimae obsequium spectant, opera sunt, quae ad proprii corporis mortificationem faciunt; talia uero sunt poenitentiae opera, nimirum.

1. Ieiunium in peruigilijs festorum Virginis, & in die sabbati; qui, ut c. 29. diximus, multis nominibus ab Ecclesia est Deiparae dicatus uerum mox exempla multorum, qui sabbato ieiunabant, & beneficia Deiparae in eisdem afferemus.

Ieiunium uel abstinentia. 2. Ieiunium item, uel a carnibus abstinentia eo die hebdomadae, in quem singulis annis dies annunciationis Virginis, quando uera Dei Mater est effecta, incidit. quod multis est solemne; uel feria tertia, quae Virgini a Constantinopoli; uel feria quarta, quae Virgini a Carmelo est dicata: uel alia die pro cuiusque deuotione.

Bonauentura. 3. Quadragesimam, ciborum abstinentia, uel etiam Ieiunio peragere ante Virginis Assumptionem. S. Franciscus teste S. Bonauentura in eius uita, cap. 9. Quadragesimam in honorem Virginis a festo sanctorum Apo-

lorum Petri, & Pauli ad festum Assumptionis ieiunabat deuotissime: cuius pietatem peridem tempus imitari aliqua ratione possumus, ut si per aliquod impedimentum ieiunare non liceat, liceat saltem in eius honorem aliquam ciborum abstinentiam facere. S. Elisabetha Lusitaniae Regina a festo Natiuitatis S. Iohannis Baptistae ad festum Assumptionis Deiparae pane tantum & aqua ieiunabat auctore Petro Perpiniano orat. i. laudationis in eandem.

4. Ad haec cilicium, uel cingulum cilicium, num subinde gestare.

5. Disciplinae funiculis se ipsum caedere.

6. Vigilijs, & lecto duro corpus suum castigare.

7. Peregrinationem Lauretanam, uel alium virgini dicatum locum suscipere, & similia in honorem Virginis praestare.

8. Nec minus grata erunt Virgini ea, quae ad interiores animi passionum mortificationes faciunt, cuiusmodi est iracundiae, superbiae, ambitionis motus coercere, carnis illecebras fugere, alienos defectus patienter ferre, suos non excusare; in uestibus, & cibis humilitatem, ac paupertatem omni fastu, & luxu remoto sectari, in operibus uilibus, & abiectis se exercere. Cum ordinarijs uero precibus coniungendas esse corporis afflictiones ad beneficia a Deo efficacius impetranda, nemini, qui spirituales res degustauit, dubium esse potest. Refert S. Bonauentura in cap. 3. medit. uita Christi, B. Virginem cuidam personae sibi deuota (quam ipse putat fuisse sanctam Elisabetham) haec uerba dixisse: Filia dico tibi, quod nullam gratiam, donum, uel uirtutem habui a Deo sine magno labore, continua oratione, ardenti desiderio, profunda deuotione, multis lacrimis, & multa afflictione dicendo, cogitando semper placita sibi, sicut sciebam, & poteram, excepta, sanctificationis gratia, qua sanctificata fui in utero matris. Et addidit: Pro firmo scias, quod nulla gratia descendit in animam, nisi per orationem, & corporis afflictionem: haec ibi.

EXEMPLA, QUI Ieiunium, uel alia praestant opus propter Deiparam exercebant.

18 Obsequium uero precum, ac ieiunij praestitum die sabbati in Deiparae honorem.

Dei honorem delatum, confirmari potest tum exemplis complurium seu vitæ sanctorum, tum etiam miraculis, ac beneficijs in eorum utilitatem à Deipara exhibitis. quorum aliquot subiicienda existimaui, compluribus alijs omiſſis, quæ in hoc opere, præteritum. 34. ea de re commemorauimus.

S. Nicolaus Tolentinus. S. Nicolaus Tolentinus multis virtutibus, sed abſtinentia in primis clariffimus 2. 4. & 6. feria, & in honorem B. Virginis, ſabbato emel tantum cibum ſumebat, ſolo pane, & aqua contentus. Surius in ejus vita, tom. 5.

S. Eliſabetha Luſitana regina. S. Eliſabetha Luſitana Regina inter jejunia, quæ plurima ſeruabat, & præter Quadrageſimam, quam in honorem Deiparæ ante ejus Aſſumptionem, ut ſupra dixi, peragere conſueuerat, in peruigilijs feſtorum B. Virginis, & ſingulis ſextis ferijs. ab ſabbato, jejunijs panis tantum, & aquæ vitam ægrè tolerabat, & ut eſt apud noſtrum Petrum Perpinianam oratione 1. laudationis in eandem.

Walterus de Burbach. Walterus de Burbach Virginis ſtudioſiſſimus, de quo plura capi. 36. cum adhuc in ſeculo degeret omnium ſolemnitatem Deiparæ vigilijs jejunabat, ac panem tantum, & aqua veſcebatur: ſæpe etiam idem faciebat ſextis ferijs obſeruentiam ſabbati, poſtea Ciſtercienfem Ordinem complexus ſancto ſine quieuit, ex Caſario libro 7. capite 39.

S. Didacus Complutensis. S. Didacus Complutensis Ordinis Minorum de Obſeruantia à Sixto V. in Sanctorum Catalogum relatus, ſabbatis, & feſtorum B. Virginis peruigilijs idem panis tantum, & aquæ jejunijs peragebat, quemadmodum habetur in Chron Minorum part. 3. lib. 5. c. 3.

S. Carolus Borromæus. S. Carolus Borromæus, quemadmodum cap. 35. memorauimus, in Deiparæ peruigilijs pane tantum, & aqua veſcebatur, ac ieiunabat.

IMPERATORUM, ET REGVM IN Deiparam pietas ſabbato, vel alijs eisdem dicatio diebus.

Henricus II. Anglorum Rex. Henricus II. Anglorum Rex, qui vixit circa annum 1170. ſingulis ſabbatis ab hora nona in proximam feriam ſecundam ſingulis item Deiparæ peruigilijs inſtitium Angliæ imperauit, reſte Rogerio in Annal. Anglorum. Et ſane huic pietati, qua in Deiparam ſeruebatur, aſcribi debet, quod de nece à ſuis ſi-

Rogerius in Annal. Anglorum.

Thomæ Cantuarienſis martyri præclariffimo illata, tor doloris, ac poenitentia ſigna viuens, & moriens dederit, de quibus in vita S. Thomæ Cantuarienſis apud Surium tom. 6. & uberior apud Baronium tom. 12. Annal. ad annum 1174. & 1189.

Surius.

Henricus V. Imperator non minus religione, quam armis præclariffimus, noctes coram Crucifixi imagine jejunijs peccata deſtebat, eoſque in pietate progreſſus fecit, ut quotidie communicaret. In feſto Aſſumpti- nis Deiparæ die ab omnibus negotijs liber, cœleſtium contemplationi vacabat, quo die poſtea anno 1313. mortuus eſt.

Friedericus III. Imperator.

Friedericus III. Imperator pridie Aſſumptionis cibo, & vino abſtinebat.

Ludouicus II. Rex Gallorum Deiparam non vulgari deuotione proſequebatur, nam quemadmodum c. 29. dixi, meridiano tempore per uniuerſum regnum campanam ad Deiparam ſalutandam pullari imperat; Bononiensem Comitatum cum oppidis eidem conſecrat; cumque grauius ægrotaret, dixit, ſperare ſe non niſi die ſabbati Virgini ſacro moriturum, atque ita ſabbato, qui in 30. diem Auguſti incidit anno 1483. obiit, auctore Guagnino lib. 3. de rebus Francorum.

Guagnino de rebus Francorum.

DEIPARÆ MIRACULA, AC BENEFICIA in eos, qui jejunijs, vel aliam mortificationem in ejus honorem ſuſceperunt.

Tridentina regione. In Tridentina regione, quidam latronum Princeps in ſceleribus valdè famoſus erat: is cum ob plurima perpetrata latrocinia, & hominum cædes ſalutis animæ ſpem omnem abjeciſſet, à monacho quodam Ciſterciensi, qui ei ſortè occurrit, in ſpem æternæ ſalutis erectus, perſuaſus eſt uno die hebdomadæ in Deiparæ honorem jejunare, & ab aliorum læſione abſtinere: quod ille cupidè excepit, vixitque ſe die ſabbati nihil guſtaturum, ac neminem deprædaturum; idque ſedulò ſeruare ſtudit quin etiam complures è ſociorum manibus, ne bonis ſpoliarentur, vel interficerentur, in Deiparæ honorem ſeruauit. Cum verò Tridentum eo tempore ab hoſtibus per circuitum vaſtaretur, & ſatellites Ciuitatis die ſabbati hoſtes inſequerentur, hunc latronem propter diem ſabbati inermem, ſequè tamen ſi-

Corpus latronis jeiunabat ſabbati Deiparæ cumularè curati.

AAAA 3 rillimus

issimus esset, minimè defendentem cum cæ-
 teris ceperunt, mox verò in Ciuitate agnitus,
 panibulo est addictus, cui Deipara magnam
 in morte procurauit contritionem peccato-
 rum, quæ coram omnibus fateri voluit, testa-
 tus se præter sabbati ieiunium, quod à Mona-
 cho didicerat, nihil boni unquam egisse. tan-
 dem extra urbem capite plexus, in eodem loco
 sepultus est. In sequenti nocte custodes por-
 tarum ciuitatis, circa illius tumultum quinque
 matronas aspexerunt, quæ corpus effoderant,
 & caput corpori aptantes, in fetetro purpura
 miræ texture instrato posuerunt, quarum qua-
 tuor candelas accensas in manibus habentes,
 feretrum gestabant. Quinta omnium claris-
 sima cum sua candela pone sequebatur, & cu-
 stodibus metu perterritis: D. cito, inquit, Epi-
 scopo vestro, ut Capellanum meum à vobis
 decollatum in tali loco Ecclesiæ sepeliat, &
 nominauit se; his itaque mane Episcopo re-
 nunciatis, ad locum cum Clero, & populo ac-
 cessit, purpuram deposuit, caput corpori uni-
 tum vidit, purpuram cuius textura humanum
 artificium excedebat, admiratur; hominemque
 illum honorificè in loco designato sepeliunt,
 quo miraculo adedè permoti sunt omnes, ut in
 ea Pròvincia, viz illius adulus sit, qui eius ex-
 emplo diem sabbati in honorem Virginis non
 jejundet. hæc Cæsarius lib. 7. c. 39. ex relatione
 cuiusdam Abbatis.

Cæsarius.

21 Huc referri possunt comptura Deiparæ
 miracula, quæ de sabbati ieiunio in hoc opere
 describuntur, præsertim illud, quod ad finem
 c. 39. ex Pelbarto retulimus.

Pelbartus
 Ieiunant
 die sabbati
 purgatorij.
 poena per
 Deiparam
 minuitur.
 S. Brigitta

Quantum verò ejusmodi in honorem Dei-
 paræ ieiunium conferat apud tremendum
 Christi tribunal, perspicuè apparet apud S.
 Brigittam libro 6. reuelat. cap. 39. ubi vir qui-
 dam ante Christi Domini tribunal productus,
 cum à dæmone acriter accusaretur, e contra-
 tiō à Deipara strenuè defenditur, quæ à filio pro-
 pter ieiunium, quod ille in vigilijs festinatum
 ipsius serbare solebat, & quia eius officium re-
 citarat, & quia in ejusdem Deiparæ honorem
 proprio ore decantarat, obtinuit, ut tres
 purgatorij poenæ eidem animæ imminue-
 rentur.

Aliud mor-
 tificationis
 genus in
 honorem
 Deiparæ.

Cæterum, quia non eam tantum morti-
 ficationem, quæ in ieiunijs, alijsque eiusce-
 modi carnis castigationibus, verum etiam
 eam, quæ in sceleribus, ac peccatis declinan-
 dis, vel in virtutum actibus exercendis po-

sita est, Deiparæ gratam esse diximus; ideo
 eius rei unum, vel alterum exemplum subi-
 ciemus.

Miles quidam diues cum ad Torneamen-
 tum in Nortmanniæ partibus celebrandum
 pergeret, & in oppido quodam hospitaretur à
 virgine quadam violanda, quæ appellabatur
 Maria, & virginitatem Deiparæ vouerat, cu-
 jusque pudicitiam ejus parens eidem militi
 ob paupertatem pecunie prostituerat; absti-
 nuit, ob reuerentiam Deiparæ, tum quia nox
 sabbati erat, tum quia Mariæ nomine vocabatur.
 quin etiam eandem virginem in Monaste-
 rijum monialium, quo inter eas virginitatem
 seruaret, confestim collocauit. verum cum
 post biduum in Torneamenti interfectus
 esset, Deiparæ ope in morte verè compunctus
 suorum scelerum contritionem diuino benefi-
 cio obtinuit, si quæ æternam metuit salutem,
 quod Virgine ipsa reuelante cognitum est. hæc
 ex Vincentio Beluacensi in specul. histo. lib. 7.
 c. 102. & 103.

22 Legitur in Chron. Priorum domus Car-
 thusiæ (quod tempore Guidonis V. Prioris
 dictæ domus creditur evenisse.) Conuersus
 quidam Carthusianus humili genere, ætate
 juvenis, moribus tamen generosis, ac viræ
 sanctitate proventus, studio Obedientiæ, Hu-
 militati, Mortificationi omnem, quam poterat
 operam adhibens, mundum sibi, seque mundo
 crucifixerat. Amori diuino, & memoriæ Matris
 Domini, ita se totum degouerat, ut ab ijs, qui
 vitam eius noissent, nihil scire judicaretur nisi
 Iesum Christum crucifixum, eiusque Genitricem,
 Nocte quadã jacebat in cella, cum ecce multis
 jam processu noctis eidem vigilanti, & celestia
 meditati, dæmonũ turba in specie porcorum
 agrestium apparuit, & per totã cellam discursu
 infano, rictu horrendo, dentibus longissimis
 ac veluti in necem ejus executis pauesfactum,
 & trementem hominem circumstabant: suaba-
 bat ille præ timore, & quasi jam jamque à bestiis
 discerpendus, nil nisi mortem ultimam præ-
 stolabatur. Inter hæc quendam humana spe-
 cie enormis magnitudinis dæmonum princi-
 pem cellam conspicit intrantem, ac porcos,
 quod illum non discerpissent desidia arguen-
 tem. At, inquit, porci, magno conatu id fa-
 cere tentavistis nihil potuimus. Ego, inquit ille,
 jam faciam, quod vos segnes minimè facere
 potuistis, & unicum ferreum longis, ac recur-
 vis unguis terribilem, minaci manu præca-
 dens

Beluacensis
 Vincentius
 Speculatio
 Operatio
 B. Virgine
 exercitio

dens ad virum Dei discerpendum adaptat, eumque nimio timore penè mente excedere coegit, sed Deus, cui vir ille bonus sæpè dicebat: *Et ne nos in ducas in tentationem, sed libera nos à malo, tentationem tam duram non est passus ultra procedere, sed sua infinita misericordia liberauit eum à malo.* mox enim ve nequam ille vncum ferreum ad eum discerpendum extendit, statim beatissima Dei Genitrix misericordiae mater, in qua ille totam spem suam post Deum posuerat, visibiliter affuit, & virga leui manu pettena: Quomodo, inquit, hoc detestandi venire ausi fuistis? Non est hic vester, nec iam in aliquod contra eum poteritis prænalere. Dixit hoc: & dicto velocius totus ille nefandus coetus vt fumus euauit. post demonum fugam, hominem adhuc trementem, his consolata est verbis. Placet quod facis, tuique animi deuotionem Deo, mihi que gratam noueris, fac ergo quod facis, & de his ad meliora perseveranter proficere stude: & vt tibi aliquid singulare in mandatis tradam: *Stude visibus aieis: Operi manuum deuotus insiste: Amplexere abiectas vestes.* His ergo B. Virgo animatum hominem relinquens caelum repetijt. Ille autem, vt à B. Virgine iussus fuerat, mandata eius adimplere totis viribus vsque ad mortem nitebatur. hæc ferè ad verbum apud Petrum venerabilem Abbatem Cluniacensem lib. 2. miraculorum, cap. 29. quod idè extat apud Vincentium Beluacensem lib. 7. spec. hist. cap. 112. & in Specul. Exemplorum distin. 9. num. 113.

OPERA MISERICORDIÆ TVM
spiritualia, tum corporalia in ho-
norem Deiparæ.

23. Tertium caput eorum, quæ in obsequium Virginis fieri possunt, opera sunt misericordiae siue spiritualis, siue corporalis, quæ in proximo propter Deiparæ amorem conferuntur: & certè inter misericordiae corporalis opera recensere possumus.

- Primo, elemosinam pecuniae, seu panis, & cibi, seu vestium in egenos erogare, vel conferre, praesertim cum ab eis nomine Virginis petitur.
2. Ministrare infirmis, ac pauperibus, qui in Nosocomijs degunt.
3. Visi. re. & iuuare eos, qui in publicis custodia, vel turremibus detinentur.

4. Dotem subministrare puellis subsidio necessario destitutis, vel vt in matrimonium collocentur, vel quod longè præstat, vt in cœnobio sanctimonialium diuino obsequio mancipentur.

Sanè ipsa Virgo sanctissima beneficentiae in alios illustre exemplum nobis imitandum reliquit, cum enim hora dormitionis suae sacratissimæ instaret, auctore Metaphraste in oratione de vita & dormitione Deiparæ, ad Ioannem Apostolum ipsa aspiciens, cum pauca cum Deo esset locuta, deinde duas tunicas, inquit, quas toto vitae tempore habui tegumentum mei corporis, eas dari iubeo hisce duabus mulieribus, quas Virgines fuisse in fine illius orationis testatur hæc ille. Quomodo autem harum vestium, vna post quadringentos circiter annos Leonè I. Imperatore Constantiopolim delata, & magna cum reuerentia ibi sit reposita, supra cap. 29. diximus.

Alterum beneficentiae exemplum nobis exhibere dignata est Deipara; quippe quæ vna cum sancta Catharina Senensi, panes ad pauperum inopiam subleuandam, suis manibus conficere voluit: rem gestam ex eiusdem sanctae Catharinae vita huc ascribemus. Sancta Catharina Senensis, in magna tritici apud Senenses inopia, ex modica, & putida farina ne abijceretur, neve pauperes ex subsidio fraudarentur, suis ipsa manibus celerimè longa plures confecit panes, quam ex tantula farina fieri posse viderentur. in illis verò nullus sentiebatur factor: immò qui illis vescerantur, dicebant se nunquam tam grati saporis panes gustasse, & cum pauperibus, alijque permultis largissimè distribuerentur: semper tamen in cista panaria multi supererant, vt multis hebdomadis consumi non possent à tam multis. Cumque hoc insigni miraculo aliqui permoti essent, ipsa secerò P. Raymundo suo Confessario dixit, beatissimam Virginem Deiparam multis sanctis, & Angelis comitatam sibi apparuisse, suisque manibus sacratissimis, vna secum panes composuisse, atque inde sic auctos fuisse. hæc in eius vita apud

Eiusdem Deiparae exemplum ex Metaphraste.

Elemosyna nomine distribudos panes Deiparae cum S. Catharina Senensi conficit, illosque multiplicat. Vita S. Catharinae Senensis.

Surius.

24. Quare cum eiuscemodi charitatis opera Deiparæ pergrata esse certum sit, mirum non est, si omnes pecuniam larga manu in Nosocomia, Orphanotrophia, & huiusmodi pauperum, & egenorum domicilia, sub Deiparæ nomine appellata, de quibus fusè e. 29. abundè

Opera misericordiae corporalis in honore B. Virginis auctorea.

Pratum spirituale. Exemplum de Abbate Leontio Cilice qui in Deipara honorem eleemosynas dabat.

conferant, in quibus innumerabilis egenorum multitudo educatur, & iubeatur.

Sed ut peculiare aliquod exemplum ea de re afferam, illud desumam ex Prato spirituali capit. 61. ubi legimus in hunc modum: Dicebant quidam patrum de Abbate Leontio Cilice, quod in obsequio Dominae nostrae sanctae Dei Genitricis fuerit feruentissimus, ac per vndecim annos nunquam de illius Templo recesserit. Erat autem semper mirae grauitatis, & sibi iugiter intendens. Dicebant & hoc de illo, quod si vidisset pauperem venientem ad se, si quidem ille esset caecus, per manum illi porrigebat eleemosynam; si autem videns, ponebat ante illum, aut in columnae basi, aut in scamno, aut in sanctuarij gradibus, atque inde illam tollebat pauper. Interrogatus autem a fene: quare pater per manus non das eleemosynas? Respondit, Ignosce mihi pater, neque enim ego sum, qui illam praebco, sed Domina mea sancta Dei Genitrix, quae & me, & illos nutrit.

S. Greg. Aliud exemplum de altero, qui aurei laterculis sibi domum extruxerat, visum est.

Huc etiam pertinere videtur, id quod sanctus Gregorius 4. dialog. ca. 36 narrat de quodam, qui calceamenta operari solebat nomine, Deus dedit, de quo alter per reuelationem vidit, quod eius domus aurei laterculis aedificabatur, sed in ea constructores in solo die sabbati videbantur operari, quoniam ex suis laboribus, quicquid ex victu, & vestitu supererat, die sabbati ad beati Petri Ecclesiam deferbat, atque indigentibus erogabat. quod si ad antiquissimam in Deiparae honorem sabbati dedicationem, de qua cap. 29. egi, mentem conuertamus, profecto ipsum in eisdem Virginis reuerentiam eo die id fecisse facile existimare possumus.

Alia similia exempla. Gerardus Episcopus Canadii.

Possumt & hoc loco recenseri & ij, qui eleemosynam, vel aliquid aliud pecuniariter propter Deiparae nomen rogati, prompto animo illud tribuere solent. Talis erat S. Gerardus Episcopus Canadiensis, & martyr Virgini ad dictissimus, qui quemadmodum cap. 35. vberius diximus, nihil non concedebat ex ijs, quae nomine Deiparae ab eo aliquis petisset.

Eximia Alexandri Alensis ex B. Virg. gnem de motto. S. Antonin

Talis erat Alexander Alensis ob doctrinae tum eruditionem, tum soliditatem, Doctoris inrefragabilis nomen consecutus. Is in Vniuersitate Parisiensi, ut verbis vtar S. Antonini 3. par. hist. tit. 24. c. 8. §. 1. Doctor insignis & famosus per orbem: exemplo non minus singulari, quam illustri, rogatus ex inopinato, ut pro

amore Deiparae Minorum Religionem, vita asperitate, & arctissima paupertate insignem ingrederetur, ad quemadmodum apud S. Anton. loc. cit. & in part. 2. Chron. Min. lib. 1. c. 12. habetur, & nos c. 35. fufius retulimus, non minus pie, quam fortiter praestitit. quare non sua modo, verum etiam seipsum propter Deiparam tradidit, deo ut verba illa, quae Apostolus cum Corinthiis 2. Cor. 12. verè cum Deipara usurpare possit: Ego pro te Virgo beatissima libentissimè impendam, & supersumendam ipse. 25. Sed iam de operibus misericordiae spiritualis, quae propter Deiparam exhibentur, non nulla breuiter perstringamus.

In primis ad eiusmodi opera pertinet peccatores ad poenitentiam, & confessionem conuincio, & opera nostras, siuina opulante gratia reuocare.

Secundò omni studio in alios pijs colloquijs, & adhortationibus pietatem, ac deuotionem erga Virginem infundere, ac propagare, ut omnes eam cognoscant, ament, ac reuerentur, qua in re omni laude digna videtur pietas S. Elisabethae filiae Regis Hungariae, de qua in eius vita c. 2. apud Surium tom. 6. legimus in hunc modum; Elisabetha cum adhuc puella esset decimam quamque portunculam lucelli, quod ipsi ex luui prouenisset, pauperibus erogabat puellis debito illas obstringens, Dominicanam precationem, & Angelicam salutationem fundendi haec ibi.

Tertiò, eos qui idonei sunt, ut Congregationi Virginis nomina dent, & ad recitandum Rosarium, vel huiusmodi preces, ad ieiunium sabbati, & ad similia pietatis opera allicere.

Quartò, Si quando cum socijs ad colloquendum conuenitur, praeter diem sabbati, & privilegij, festisque diebus B. Virginis, sermones de eius dignitate praestantia, atque miraculis miscere, iuxta illud Psal. 47. Circumdante Sion & complectimur eam, narrate in turribus eius, id est, Narrate de virtutibus eius, altissimis scilicet inftar turrium, & manissimis: & infra: Distribuite domos eius, ut enarratis in progenie altera.

Quintò, Concionatores quoque crebrò ad populum de ea, eiusque deuotione, atque miraculis, quibus ad eius amorem ac deuotionem homines permouentur, verba facere debent: nec verò fructu carebunt, iuxta illud Eccl. 24. Qui me elucidant, vitam aeternam habebunt. Quare in libro qui dicitur Vita Fratru Praxidatorum

orum. catorum in additione ad part. 5. eiusdem libri, & refertur in Specul. Exempl. dist. 7. num. 56. legitur fuisse quidam Religiosus mortificationi deditus feruens Concionator, Virginis deuotus, qui in omni Concione de ea, eiusque laudibus aliquid miscebat, & in fine aliquod de ea miraculum narrabat ad faciendum (vt ipse dicebat) bonum os. Is in suprema sua ætate per aliquantulum temporis magna tristitia, vt creditur, ex recordatione suorum peccatorum, quam alta suspiria, & gemitus indicabant, correptus est, sed proximus morti à sanctissima Virgine uisitatus, & incredibili lætitiæ voluptate perfusus magno animi iubilo Virginis laudes concinebat, nec ita multo post sancte migravit ad Christum.

Alij ad pietatem ad-ducendi, præsertim in festis Virginis. Et certe quibus, qui erga Virgine est deuotus, præsertim qui Congregationi, seu Sodalitati Virginis nomen dedere; quibus cordi esse debet, non tantum salus propria, sed etiam aliorum iuxta suam uocationem, in festis B. Vir-

nis in conspectu eius uacuis apparere minime deberet, sed prædicta obsequia diligentius instaurare & augere, & aliquem ad sacramenta penitentiae, & sanctissimæ Eucharistiæ, & si poterit etiam ad Congregationem suo consilio, & opere adducere studeat: quod ut facilius ei succedat, Virgini id prius commendat, & ante aliquot dies huic operi sedulo, ac diligenter intendat imò deberet uniuersam familiam, parentes, fratres, sorores, filios, famulos, & famulas ad pietatem erga Virgine, ad recitationem Rosarii, ad sabbati ieiunium, ad sacramenta crebro usurpanda adducere. similiter & cognatos, amicos & uicinos, hoc enim & maximi apud Deum meriti. & Virgini gratissimum, & à quolibet, modo animum ad hoc applicet, & à Virgine opem imploret, facile præstari poterit.

Reliquum est, ut de Congregationum B. Virginis spirituali utilitate, ac fructu, qui ad sodales dimanat, nonnulla dicamus.

DE CONGREGATIONVM VIR- ginis Deiparæ utilitate, ac fructu multiplici.

C A P V T XXXX.

S Y M M A R I V M

Origo Congregationum Deiparæ, quæ est in nostris domicilijs habentur num. 8.

Congregationum in uniuersum antiquissima olim institutio num. 20.

Congregationum, quæ Neapoli in Societatis domicilijs, habentur numerus, earumq; fructus n. 13.

Epilogus totius operis num. 20.

B. Virgini est gratissimum in Congregationem suam ingredi.

INTER ea, quæ Virgini grata in primis sunt, & hominibus, qui in sæculo vitam degunt, apprimè salutaria, illud est, ut in aliquod ex Sodalitjs, seu Congregationibus B. Virginis se cooptari eurent, propter multa, quæ in illis exercentur pietatis munia, de quorum utilitate in præsentia mihi agendum existimaui. Quæ quidem sodalitia piorum hominum in eundem locum stans diebus, horisque ad munera pietatis recolenda conuenientium, in multis iam Christiani orbis partibus constituta, & Virginis pa-

Congregationes B. Virginis ad quod instituta.

tricio consecrata sunt; unde & nomen Parthenium inuenere. Sunt autem quasi quædam religionis, pietatisque gymnasia, in quibus exercitatio virtutis cum ipsa uitæ educatione coniungitur, ut adolescentium quidem animos optima institutio ac pietas occupet prius, quam luxuria, & in temperantia inuadat. Alijs uero ætate maturiores si per deflexa uitiorum olim aberrarint, ad rectam uirtutis callem reuocati, pietatis inuentiam, & in eadem progressus in dies faciant uberior. Siquidem in huiusmodi Congregationibus omnis uitæ ratio ad eam normam conformatur, quæ optimam Christianæ religionis obseruationem tuetur, ac dirigit. Neque uero in ea tantum opera datur, ut quod est diuina lege præceptum, id integrè inuolateque seruetur: sed in eo etiam elaboratur, ut omnes quotidie magis in pietatis studio excellant, ex quo fit, ut plerique ad eam Christianæ uitæ præstantiam perueniant, à qua multi, qui huiusmodi sodalitatibus ascripti non sunt, quæ longissime absunt. Hatum Congregationum multiplex fructus in

Bbb
soda-

Congregationum multiplex fructus in sodales derivatur, quorum aliquot hic recensere oportet, ut omnes ad tam pium institutum complectendum instruantur.

Sodales sub B. Virgini sunt.

Bernard.

2. Ac primum quidem sodales sub peculiari Virginis præsidio, ac patrocinio degunt, quasi sub eius pallio, cuius colendæ, ac venerandæ præcipuo studio sunt addicti. suaque bona opera vniuersa per illam Deo offerunt. quod faciendum monebat S. Bernardus sermone de Aqueductu, de quo diximus cap. 36.

Psalm 62.

Ex hac Virginis tutela qualis quantaque existat utilitas ex ijs, quæ toto hoc opere diximus, colligi facile potest: ut Sodales quadam analogia de Virginis præsidio merito usurpare possint, quod Regius Propheta de diuina protectione dicebat: *Et in velamento alarum tuarum exultabo.* Quo enim in periculo versari potest eorum salus quibus ad omnem opem assidue præsto est tutelæ illa maiestas, & materna beatæ Virginis custodia? Quæ si vniuersum genus Christianorum, amplissimamque totius Ecclesiæ Republicam clementissimo patrocinio tuetur, ac protegit. qua tandem beneuolentia complectetur eos, quos in secretiore familia, & in aulico, ut ita dicam, famulatu apud se habet in sodalitatibus suis?

In Congregatione exercetur aratio, mortificatio, & misericordia.

Secundò, cum obsequiorum omnium, quæ ad Deiparæ venerationem cap. 36. pertinet diximus, tria sunt genera, assiduitas videlicet precum, eiusdemque Virginis inuocatio; tum corporis afflictatio, seu mortificatio denique Christianæ misericordiæ erga proximos officia, siue ea sint, quæ spiritualia, siue quæ corporalia vocantur. Sane eorum omnium obseruatio, vel in primis vigere solet in Congregationibus, vt satis patet ijs, qui eas perspectas habent, & ex ijs, quæ dicemus clarius apparebit: quare mirum non est si præ sodalitatibus exercitationes Virgini ira sint cordi.

Ambros. Congregatio non solum bonum honestum, sed etiam incundum & velle continet. S. Thom. Hor. de ar. et poetica.

3. Tertio bonum ex Ambrosio lib. 1 officiorum cap. 9. & ex D. Thoma 1. par. q. 5. art. 6. in bonum honestum, delectabile & vtile tribuitur; nec facile tria hæc omnia in eandem rem conuenire solent, quemadmodum experientia satis est compertum. quod si quid triplicem hanc rationem boni in se vno contineat; id petrarum quidem est; sed in illud omnes miseri in modum ferantur; hinc illud Poetæ:

Omne sult punctum, qui miscuit vile dulci.
Ex hoc ergo consequens fit Congregatio-

nem esse in primis ab omnibus expectandam, cum in se vna triplicem illam rationem boni complectatur. quod ferè in Psalm. 132. his verbis exprimitur: *Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in unum.* idque ostenditur tum exemplo vnguenti Aaron Sacerdotis, odore suo gratissimo circumstantes reficientis: tum etiam exemplo Roris montis Hermon, & montem Sion: tum ad fructus veritatem, tum ad aspectus iucunditatem sanctitatis.

Id ipsum ratione probatur, Congregationes enim bonum continent honestum, quippe quæ ad diuinum obsequium, quo nihil est honestius, & Deiparæ honorem, quæ secundum Deum, principem in hac re vniuersitate obtinet locum, sunt institutæ, & in hunc finem sodales ad eas conueniunt.

Iucunditatem verò ipsi participunt maximam ex Societate tot sodalium, qui selectissimi, & egregiam sunt partium; ac in virtutibus Christiano homine dignis exercentur, hinc fit, vt nonnulli cum ad Congregationem accedunt, sodalesque conspiciunt, ingentique lætitia, & quodam spirituali deuotionis sensu perfundi, & quasi tot facibus ad pietatem inflammari se sentiat. Accedit quòd cum homo animal sit natura sua sociabile, nec facile solitudine delectetur, sed consociatione gaudeat aliorum, ideoque quemlibet fere socios habere iuuat: idcirco vnicuique danda opera est, vt eos deligat, quales in Congregationibus viuunt. scilicet ab improborum hominum consuetudine à colloquijs prauis, à morum contagione quam longissimè aberit. Ex quo etiam fit, vt si quando aliqui sodalium inter se priuatim conueniant, de pijs rebus, de virtutibus, de Sanctorum exemplis, deque similibus rebus colloquantur; ad Dei, ac Deiparæ cultum se ipsi excitent, eosque inuicem sermones miscant, qui B. Virgini clientes non deceant.

4. Utilitas verò quæ ex congregatione capitur est multiplex, nam Proverb. 18. *Frater qui adiunatur à fratre quasi Ciuitas firma;* mutuis enim exercitijs, consilijs, officijs, & precibus se inuicem ad pietatem inflammant. Et quemadmodum dedimus ex Philo- phis mutua necessitas quam homines de se inuicem habent ad vrbes ædificandas humanum genus coegit: simili quadam ratione multi in sodalium congregantur propter mutua, quæ sibi inuicem præstant charitatis officia.

Matth
In legio
Congre
tionis p
cipua p
tatis op
ra.
Eccles
Precep
qua in
gregati
nibus s
recens
tar.
Preces
Litania
Lectio
bonis s
ritualis
Gallia
Officia
sanctam
Missæ
inter se
Sacram
torum
ceptio.
officia.

Matth. 18. officia, ut quod vni deest, sufficiat alter. Preclarum porro est, quod **Matth. 18.** dicit Dominus: Si duo ex vobis confecerint super terram, de omni re quaecumque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in caelo est: ubi enim sunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum: quibus verbis & vim orationis, quæ à multis pro eadem re funditur, declarat, & assistentiam suam in eis, qui in suo nomine congregantur, pollicetur: quæ omnia in B. Virginis congregationibus fieri satis constat. Ad hæc Summi Pontifices hoc pietatis studium ita probarunt, ut localibus congregationum, quæ in domicilijs Societatis lesu eriguntur, & tunc congregationi Romanæ primariæ aggregantur, amplissimas indulgentias concesserint cum in congregatione admittuntur, eum in eam conveniunt, cum aliquod peculiare opus ex ijs, quæ diplomate exprimuntur exercent, cum denique ex hac vita decedunt, quæ omnia utilitatem, quæ ex congregatione percipitur declarant.

In legibus Quartò, cum præcipua pietatis opera præscribantur in congregationis regulis, seu legibus, quæ quandam viuendi rationem sanctiorem quam in communij aliorum vitæ obedientia reperitur, indicant: propterea ex hoc capite omnes ad congregationem amplectendam maximè permoueri debent. sunt enim eiusmodi leges veluti sepes, & propugnacula, quibus ad hostium, ac ferarum incurfionibus sodales muniuntur: *ubi enim non est sepes, Eccl. 3.6. deripitur possessio.* Quæ autem in congregationibus sunt, hæc ferè sunt. Constitutus diebus certum in locum conveniunt; & ne quis nisi magnis de causis absit, diligentissimè cauetur. Hic certo temporis spatio simul se continent intentis certatim animis ad commune studium pietatis, Præmittunt preces aliquæ cum litanijs: deinde oportuna spiritalium librorum sacra lectione, ac de ijs, quæ ex libris audierunt, facta inter se collatione, instruuntur, simulq; eorum animi reficiuntur. Da ut, & suum tempus canendis alternatim diuinis laudibus, officio, nimirum B. Virginis vel officio defunctorum, & similibus. Simul omnes eo die missæ sacrificio interfunt, & præscriptis diebus crebrò ad pœnitentiæ, seu confessionis sacramentum, & vna ad sanctissimam Eucharistiam, quod est præsentissimum contra omnes tentationes præsidium, ac munimè, accedunt: quin etiam dulcedine, & utilitati

diuini huius cibi allesti, complures crebrius quam sodalitates statuunt leges, sacra Eucharistiæ sacramento reficiuntur. His accedunt statis temporibus pia: religiosorum hominum cohortationes, quibus sodales verbum Dei audiunt, & quibusdam veluti stimulis ad virtutem incitantur. Vna præcipue agitur, & viget in toto cætu ad Deum oratio, & diuinarum rerum contemplatio, in eoque potissimum studio versatur Partheniorum sodalium industria, ut aliquid de Christi Domini cruciatibus, alijsve fidei christianæ mysterijs meditentur. Adhibetur & suo tempore voluntaria corporis diuerberatio, quam disciplinam vocant, siue in Congregationis loco, siue etiã in propria domo. Multum etiam operæ impenditur ad animas, quæ in purgatorij pœnis detinentur, omni ope iuuandas, indulgentias pro illarum expiatione consequi student. Pro ijs etiam, qui peccato mortali irretitè existunt, preces effundunt. Eos qui in Xenodochijs, & carcere detinentur interdum inuisunt, suisque colloquijs, & opera consolantur, ac iuuant. Si quod incommodi alicui sodalium obuenerit, huic ad auxilium præsto sunt vniuersi. Quamobrem cum ægotant, visunt inter se & fraternum in morem iuuant: destinantur, qui ægotantis necessitatem, & inopiam si quæ incidat, explorent: & pro virili parte quicquid opus est, benignè impertiant. Si enim diem obierint missarum sacrificijs, & alijs pijs operibus illis opitulantur. ita se mutue charitatis vinculo arctius omnino, quam alij cognationis necessitudine complectuntur. Illud quoque in more positum est, ut pro se inuicem orent Parent certo moderatori, ab eoque se admoneri, reprehendi, imò & mulctari si quid contra regulas ab sese peccatum sit, æquo animo ferunt. Quod si quæ cuiusquam appareat in suscepto instituto titubatio, vel offensio: statim ad eum confirmandum, & in officio retinendum, auxiliq; præsto sunt: consilijs, monitionibus, & quauis alia ope, vel officio charitatis.

Denique ijs, qui B. Virginis congregationibus nomina dedere non tantum sua, sed proximorum etiam salus cordi est. Quare quoscumque possunt ad pietatis opera suo consilio inuitant & pertrahunt. Et si quos Congregationi idoneos deprehenderint, ad eam adducere student. Quare vnaqueque sodalitas tum studiorum similitudine, tum

Meditatio

Disciplina

Iuuant animas quæ sunt in purgatorio. Orant pro ijs, qui in peccato mortali existunt. ad Xenodochia & custodiam adducunt. Se inuicè cum ægotant inuisunt, ac iuuant.

Se inuicè in bono incepto excitant.

Proximos iuuant.

Imago quædam videtur religionis.

animorum consensione, nixuque voluntatum
tumoriorum operum communicatione qua-
dam, etiam loci communitate ita efflorescit,
vt religiosi cætus imago quædam, & simulacrum
videatur.

Thren. 3. 6 Quinto, Bonum est viro, Thren. 3. cum por-
Adolescē tauerit iugum ab adolescentia sua, quæ nisi di-
in Con uina gratiæ freno coerceatur, prona est ad
gregatione malum: quare ex hoc etiam capite Congre-
Deo offer- gationum fructus spectatur vberimus. liqui-
unt. dem in Congregationibus præsertim schola-
Gen. 8. sticorum, & iuniorum adolescentia Deo per B.
Virginem dicatur, & præfidijs, quæ supra atti-
gimuse cõmunicur: idq; datur opera, vt ad bonū
diuina gratia inflectatur. Quæ in re huius-

Christi i- modi sodales Christum imitantur, qui infans
mitatio. pro nobis circumcisus, quadragesimo die in Tẽ-
plo præsentatus, & duodecimo anno in Tẽ-
Luce. 2. plo a dea, quæ Patris sui erat remãt, Matre
sua minimè confecta, à qua dubitare nõ poterat
se ab ijs, quæ Patris sui erant reuocatũ iri: sed
vt nobis exemplũ præberet in ijs, quæ ad Dei
honorem, & ad animæ salutem spectant, etiam
absque parentum consensu, à turba nos ipsos
subducere, & diuinis rebus à prima ætate con-
secrare debere. Cuius etiam rei exemplum de-
dit nobis sanctissima Virgo, quæ trimula in
Templo, vt c. & diximus, Deo se consecrauit,
ibiq; in Dei obsequio est educata. De plerisq;
quoq; Sanctis idem est licetis proditum. Sanctus
enim Ioannes Baptista legitur, *Antra de-*
serti tenoris sub anno, Ciuium turmas fugiens per-
uisse. Idem de S. Paulo primo Eremita, de S.
Be. edicto, de S. Thoma Aquinate, & de alijs
legimus, quorum exẽpla proportionẽ quadã
imitantur adolescentes ij, qui B. Virginis con-
gregationi à tenera ætate dant nomen.

Forum, Quod si quis harum Congregationum
qui in Cõ- fructum, atque animarum vtilitatem, quæ ex
gregationi huiusmodi sodalitijs existit, incipere velit:
bus viuūt secum ipse tantisper reputer eorum, qui ad il-
estm. alijs la venditant, conditionem, atque cum ijs, qui
comparati- iisdem ascripti non sunt, vel tenore vitæ, vel
o. rerum spiritualium gustu conferat. Etenim verò
in plerisque horum, qui in cõmuni quadã
uiuendi ratione versantur, nec vllis Congrega-
tionum legibus astringuntur, quæ salutis au-
xilium? quis diuinæ legis, vel amor obseruandæ
vel violandæ metus? Primum enim in plerisq;
ex his magna est ignorantia rerum, quæ ad a-
nimæ salutem necessariæ, vel certè vtilis sunt:
deinde à summis tantum flagitijs si abstineant

quævis ad alia minimè leuia delabantur, mul-
tum sibi profecisse videntur, de monis frau-
des, atque astutas ignorant, seu non valde
attendunt: quare nec ab illis sibi valde cauent.
semperna impiorum supplicia, & piorũ præ-
mia, vitæ & passiois Christi Domini myste-
ria, piua item beneficia ne vix quidem ani-
mo recogitant, ad salutarem peccatorum pen-
itentiam in paschaibus festis ægre accen-
dunt.

Contra vero qui parthenia sodalitis ad-
eunt, in ijs, quæ ad salutem consequendam
pertinent, diligenter instituantur. Præfidijs,
quæ ad piè viuendum requiruntur, non me-
diocri illis copia suppeditatur. Christi Do-
mini vitam, aliæque fidei nostræ capita per-
intimam contemplationem penetrare studet.
Cõpõsis voluptates coercent, carnis illecebras
fugiunt. Laboris molestiam, si quæ sit in virtu-
tum exercitatione, aliorum exemplum, & ipse
vltus diuturnus imminuit. Quo fit, vt studio-
sissimus quisque, atque probus ad maiorem in
pietate progressum impellatur, inertes, ac de-
sides aliorum exemplo, consilio, atque auxilio
ad meliorem frugem reuocentur. Hanc tantã
in Vibibus, vbi hæ vigent sodalitates, in meli-
facta mutatio: in ijs enim, qui licetis dant ope-
ram, qui que aliquam complexi sunt Virginis
sodalitatem, magnus etiam in literarum etiam
studijs exitit progressus. Hinc iisdem sodali-
bus luadentibus, eorundem etiam cognatorũ
domesticorum, amicorum, & aliorum in mo-
ribus est facta mutatio, & ad omnem pietate
accessio. Aliqui postea sodales ad ciuilibus
negotia siue animæ suæ periculo tractanda
diluuantur. Alij Christum ad tutissimum Re-
ligionis portum eos vocantem alacriter prom-
ptèque sequuntur.

Maneat igitur ex ijs, quæ diximus, has
Congregationes diuinum fuisse inuentum, &
coeleste consilium, Societatemque nostram,
quæ omnem instituti sui rationem ad proxi-
mum salutem accomodat, in suis Collegi-
is, & Domibus, tum ad instituentem in pie-
tate iuuentem, tum etiam ad alios quoque
in rebus spiritualibus iuandos, memò-
huiusmodi sodalitia celebrare, ac propagare
in dies magis, eaque pro ratione ætatum, ac
studiorum distinguere, & numerare, vt pueri
à viris, literarum studiosi, ab ijs, qui alijs oc-
cupationibus destinentur, qui aliqua dignitate
præstant, à reliquis multitudinem. Rustici, &
Agricolæ

Agricolæ ab opificibus, & iis, qui in Ciuitate negotia tractant: Sacerdotes etiam à laicis, ubi commodè fieri potest, segregentur, ac suis cuique ordini, ætati, dignitati locus sit, suæ leges, sui præfecti, atque custodes. Eo fit, ut & æqualium exemplo, adiuuentur in firmiores, & multitudinis æqualitate, omnes delectentur, alacriusque conueniant.

ORIGO CONGREGATIONUM

Despara, qua in nostris domsculis habentur.

Origo so-
dalis
sarchenia
rum in So-
ciatis
sua de mico
sua. Fran-
cisca Sa-
cristus in
historia So-
ciatis

Ceterum nec inutile, nec in iucundum futurum arbitror harum Congregationum, quæ in domiicilijs Societatis Iesu sub Virginis Desparæ tutela existere diximus, in ista hoc loco paucis commemorare, quod ex Societatis Iesu historia à nostro Francisco Sachino non minus piè quam fideliter, & accuratè conscripta, suis ferè verbis referendum duxi, ut omnes intelligant, Dignum Dei fuisse, qui huiusmodi sodalitates ex tam debili principio ortum ducuntibus, per matris suæ patrocinium, innumerabilium adolescentium, aliorumque virorum salutem prospicere voluit, hisce præsertim calamitosissimis temporibus, in quibus hæreses in Septentrione impundè; ubique verò ad omne scelus prociuitas aded grassabatur. In ea igitur historia cum agitur de ijs, quæ ad annum 1567. spectant, sic habetur. Inchoata est pia quedam sodalitas, auctore Ioanne Leonio BELGA infimæ rudimentorum grammaticæ classis Magistro, inter inferiorum classium adolescentes ex his, qui præcipuo studio sociare cum literis pietatem cuperent. cœpere diebus singulis. postmissos cæteros, in unam de scholis, in qua altare pulchre ornauerant, congregari. ibi aliquandiu orabant uniuersi: de in unis è pio libello quidpiam legebat, audientibus cæteris. Diebus verò Dominicis, ac Festis etiam vespertinas, de more Ecclesiæ, modico cum cantu peragebant preces. Ex his rudibus initijs sodalitates, quæ deinde B. Virginis præcipuo studio dedicata tam insigni cum iuuentutis, atque aliorum bono certis formatæ institutis, latè per orantes mundi oras suscipi sunt, emanarunt. Quanquam non Romæ primum hi simplices discipulorum cœtus exorti: nam ante hunc annum Genus, ac Parusiæ mentionem eorum reperiri hæc ibi. Deinde inter ea, quæ an-

no 1564. sunt gesta idem Sachinus de hæc ipsa sodalitate Romana narrare sic pergit: Quæ cepta superiore anno sodalitas discipulorum erat, ea beatissimæ Virginis subiecta hoc anno tutelæ est: ijsque constituta legibus, quibus magnam partem, hodieque regitur. finis propositus in pietatè, literisque progressus sodales ad septuaginta numerantur. Quæque hebdomada confiteri. Quoque mense sanctissimum Christi corpus sumere, singulis diebus sacro interesse. Virginisque vel Romana vel Preces è libello iusti percurrere. Vespere è schola dimissi congregati quartam horæ partem meditationi, alteram autem partem excipiendis capitibus, quæ die postremo meditarentur, partim conferendo breuiter, quæ agitauerant consumebant. Diebus festis à prandio post decantatas vespertinas preces, alij ad viscendos in Nosocomijs ægrotos, alij ad salutandas Diuorum reliquias, alij ad alia pia munia mira ibant alacritate. Omnibus unus è Societate præerat, qui cum cætera moderabatur; tum diebus Dominicis adhortationem habebat. Ex sodalibus unus, qui præesset cæteris, lectus est, cui Præfecti appellatio indita: duodecimque præterea, inter quos cura reliquorum distributa, ut nullus negligere: quoque paucioribus quisque intentus esset, hoc absolutius cuncta procederent. In cæteris commoditatibus huiusce sodalitates illa non fuit è postremis, quod inter se agentes paranimis, & pietate adolescentes, vitabant improborum consuetudinem, qua molli, improvideque ætati exitium nullum est certius. hæc tenus ex historia Societatis.

Cum verò similes Congregationes temporis processu in præcipuis nostræ Societatis Collegijs iam essent institutæ, earumque fructus longè lateque ad plurimos manaret. Gregorius XIII. Pontifex Maximus, qui huiusmodi pietatis exercitationes, sicut & reliqua omnia ad Dei honorem spectantia fouere solitus erat, Diplomate suo nonis Decembris anni 1582. primariam Congregationem in Ecclesia Collegij Romani Societatis Iesu, externorum scholarium, & aliorum Christi fidelium sub titulo Annunciationis B. Virginis, quæ per Præpositum Generalem Societatis Iesu dirigeretur, auctoritate Apostolica erexit, atque instituit, indulgentias amplissimas sodalibus esse elargitus, potestatemque eidem Generali Præposito fecit, quasuis alias Congregationes in

Bbbb

nostris

nostris extra urbem Collegijs erectas, huic primariæ Romanæ aggregandi, illisque easdē Indulgentias communicandi. Eandem postea facultatem Sixtus V. nonis Ianuarij anni 1586 extendit ad alias Congregationes, tum eas, quæ non constant scholaribus, tum etiam eas, quæ in Societatis domibus, non tantum in Collegijs eriguntur; idque siue à Virgine Annunciata, siue à quouis alio titulo, & inuocatione nomen acciperent. Clemens verò VIII. die 30. Augusti anni 1602. ad Congregationes in residentijs Societatis constitutas eandem facultatem benignissimè extendit.

*Quæ Congregatio-
num insti-
tutum com-
mendant.
Summi
Pontifices.*

*Insignes vi-
ri ex Con-
gregationi-
bus.*

*Prelati, &
Principes,
qui Con-
gregationi-
dant nomi-
na.*

*Multitu-
do sodalitū
omni ge-
neris.*

Multa porò sunt, quæ harum sodalitatum in Societatis iesu domicilijs erectarum præter ea, quæ hæctenus differimus, piæ instituti commendant, atque adjuvant. In primis tot summorum Pontificum, qui Christi vices in terris gerebant erga eas, ut vidimus instituendas, & Indulgentiarum largitione decorandas propensum studium atque benignitas. Tum plurimi insignes viri, qui ex his sodalitatibus prodire, & vel religiois vitæ institutum complexi, vel in seculo remanentes. Rempublicam Christianam sua opera egregiè inuenerunt, & iuuant; neque tantum ex ijs sodalitijs Episcopi, sed & aliquod S. R. E. Cardinales, quorum aliqui etiam nunc vivunt extitere. Deinde complures Ecclesiarum Præfules amplissimi & viri Principes Ciuitatum, vel honoris gradu vel generis nobilitate alijs longè superiores; Sodalitia tamen hæc amplectuntur, & in communè cætum, nomenque fraternum sodalium admitti se volunt, absque ulla, vel loci, vel appellationis exceptione, quod multis in locis, sed præsertim in sodalitijs Domus Professæ Romanæ, ad quod multi conueniunt Prælati, cernere licet, in quo Cardinales ipsi sua interdum præsentia, & suis ad sodales sermonibus, alios ad hoc pietatis studium inuocant. Neque illud in postremis harum sodalitatum institutum celebrat; multitudo nimirum sodalium, & quidem diuersorum ordinum, ut omnes ferè Ciuitatis status hac ratione iuventur, excludatur nullus: quare tum propter multitudinem, tum etiam propter ætatis, ac munerum, seu officiorum diuersitatem, plura eodem in domicilio exigunt sodalitia, ut videre est multis in Ciuitatibus; nobis sufficiat exempli causa unius Ciuitatis Neapolitanæ sodalitates commemorare, in qua Societas nostra in suis locis ad quidecim circiter, easque maximè frequentes numerat, de quibus ali-

quid breuiter infra perstringere non grauebor, ut ex his reliquis toto propemodum orbe sparsas conijcere possimus. Sed quod caput est omnium, quodque ad sodalitatum commendationem in primis facit, illud est, quod in huiusmodi sodalitatibus illustribus argumentis declarat patrocinium suum Angelorum Regina, quæ huius generis alumnos multis in periculis præsentis ope defendere consuevit, quod quam plurimi experti sunt. & Congregationum sub Virginis nomine, non tantum in nostro orbe, sed in Indijs etiam erectarum felix progressus satis ostendit Virgini eas cordi esse.

Quare, ut initio dicebamus inter obsequia Deiparæ acceptissima, quæ ei deferre possunt, id est, qui in sæculo viuunt, hoc erit Virgini sanctissimæ longè gratissimum, ut scilicet in eius Congregationem ascribendos se curent, statis diebus ad eam conueniant, regulas sodalium exactè obseruent, alios quibus cum agunt ad pietatem excitare studeant, ut Virgini beatissimæ beneficijs, quæ innumera in nos contulit, aliqua saltem ex parte reipondentes ad maiora in posterum ab ea accipienda, magis, magisque disponamur.

Neque solum in societatis nostræ domicilijs, sed in alijs etiam religiosorum hominum familijs complures piorum sæcularium Congregationes, seu sodalitates magno cum sodalium fructu visuntur.

CONGREGATIONVM IN VNI- uersum antiquissima olim instituta.

AT ne quis has piorum hominum sodalitates, seu congregationes existimet novum esse, ac recens inuentum, & idcirco eas non ita manifestat, ostendam planè plurimis ex antiquitate petitis exemplis earundem usum in Christiana Republica esse perantiquum, plurimamque ex eis utilitates superioribus sæculis in alios mansisse: nam ut omittam eas quas vocant confraternitates, seu Confratrias ad varia pietatis munera exercenda (de quibus multa egregiè disserit Navarrus in miscellaneis de Platerio, seu Rolasio) & ut taceam pierasque alias sodalitates diuersis in Vrbiibus institutas, à quibus recensendis ne nimium ab instituto digrediar, consultò abstinere, aliquas tamen mihi magis exploratas tacitis præterire non possum.

De Confraternitate Rosarij.
 Et in primis quid dicam de sodalitate Rosarij à religioſiſſimo Prædicatorum Ordine propagata? cuius precandi formula, ut capit. 20. & 29. dictum eſt Virginis, iuſſu per S. Dominicum eſt inſtituta. hæc enim Rosarij ſodalitas toto propemodum terrarum orbe ad hanc uſque diem, & numero ſodalium utriuſque ſexus, & nominis celebritate, & pietatis progreſſibus florentiſſima, verè Rosarij cœleſtis diuinum odorem, & amoeniſſimam iocunditatem, ac pulchritudinem reſert.

Ex Virginitate proſeque.
 Florentiæ ſodalitas quædam piorum hominum ſuit in Deiparæ honorem congregata, in qua anno 1233. die aſſumptæ Virgini ſacro cum eidem Virgini B. Bonfilij Monaldus Florentinus cum lex alijs laudes, preceſque piè perſoluerent, cœleſti voce admoniti mundo nuncium ſtatim remiſere, ipſoque natæ Virginis die initium dedere Ordini Seruitatum nuncupato; quod B. Virgini, ex cuius ſodalitate prodierant, ſeruos ſe profitebantur: quos etiam per urbem Florentiam tranſeuntes B. Virginis ſeruos à lætentibus appellatus memorie proditum eſt, ſequè à ſeculi ſtopitu ad montem Senarium, qui nomen Florentia milliaribus Mugellam vertus diſtat recepere. elapſo deinde ſeptennio à Virgine magno Angelorum cœtu comitate, manu altera atram veſtem, altera ſancti Auguſtini regulam præferente, ſingulatim per viſum ſuſtitiſſi ea regula, & illo exinde habitu uti in memoriam eius, quam Virgo ſanctiſſima ex Chriſti paſſione perſenſit, afflictionis, atque triſtitie.

De Confraternitate Disciplinarum Senenſis.
 11. Senis præterea urbe Hetruriæ celebri quæ ob ſingulare ſtudium erga Dei parentem, & in euſdem fide clientelam nominari gaudet Ciuitas Virginis multam iam inde ſæculis fundatum eſt nobiliſſimum illud ſodalitium, ſeu ut vulgò vocant Confraternitas diſciplinatum B. Mariæ Virginis, quæ eſt in Domo hoſpitali, quam dicunt de la Scala, ubi preces, corporis flagellationes, & alia pietatis exercitia ſunt in viu. ex quo loco, ut teſtatur auctor vitæ S. Bernardini Senenſis, omnes ferè Italiæ diſciplinatum laicorum piè exercitationes, vel deuotionis ſtudia dimanarunt. ex illo loco complures prodierunt viri ſanctitate illuſtres, & religioſorum ordinum fundatores, vel in primis B. Ioannes Columbinus vir ſanctiſſimus, & Ieſuitarum Fundator, euſque ſocius Franciſcus Vincentius, Item

que Ordinis Montis Oliueti Fundatores, B. Bernardus Ptolomæus, Patricius patricij, & Ambroſius Piccolomineus. Ex eodem cœtu extiterunt B. Petronius de Petronijs, poſtea in Carthuſianorum familiam admiſſus, Andreas de Galleranis, ſpeculum ſanctitatis, alijsque innumeri religioſæ vitæ profeſſores, inter quos recenſetur S. Bernardinus Senenſis celeberrimæ ſanctitatis vir Fratrum Minorum, qui de Obſeruantia vocatur, ſi non primus fundator, ſaltem propagator præcipuus, de cuius inſigni doctrinis, & egregia in Virginem pietate nonnulla c. 35. diximus: quæ vero hoc in loco de ſodalitio Senenſi commemorauimus ex auctore vitæ S. Bernardini apud Surium tom. 3. accepimus.

De Sodalitate Confalonis Romæ.
 Romæ in S. Maria Maiora præclariffima ſodalitas, quæ dicitur Confalonis eſt erecta, quæ ad S. Bonauent. Doctorem eximium, qui anno Domini 127. ex hac vita migravit, ſuam reſert inſtitutionem Matthæus quoque Villanus lib. 2. hiſt. c. 48. euſdem ſodalitatis meminiffe videtur: ait enim Romæ in S. Maria Maiore occasione ſocietatis eorum, qui vocabantur commendati B. Virgini, complures eò conueniſſe, quorum induſtria vrbis, quorundam ſtudio diuexata, ſuo ſplendori eſt reſtituta tempore Clementi VI. anno lubilæi 1350.

Romæ quoque quædam ſodalitas inter reliquas extitit in templo S. Dorotheæ, quæ à diuino amore cui ſodales præcipuè ſtudere ſatagebant, appellationem acceperat, ad quam complures tum Eccleſiaſtici, tum Laici, & in his Prælati, alijsque viri nobiles conueniebant, ſpiritalibus operibus vacabant, in meditationibus, & exhortationibus exercebantur; ad ſacramenta percipienda crebrius quam alij eo tempore facere conſueuerant, accedere ſtudebant. Ex quæ complures tum vitæ ſanctimonia, tum doctrina illuſtres prodierunt, inter quos merito numerantur quatuor illi, qui religioſiſſimi Ordinis Clericorum Regularium, quos Theatinos vulgò vocant auctores, & fundatores extiterunt anno Domini 1524. die 14. Septemb. omnes natione Itali, generis nobilitate, & vitæ ſanctitate præſtantes, qui omnium primi hac tempeſtate Clericorum Regularium Ordinem excitauerunt, ut ſuo exemplo, atque opera clerum ſæcularem ad ſanctiorum viuendi rationem iuxta ſacrorum Canonum normam excitaret. Hi fuerunt B. Caietanus Thieneus Vincentinus, Prothonotarius Apoſtolicus, qui vitæ me-

ritò miraculis etiam claruit: Bonifacius à Colle ab Alexandria Gallia Cispina Vibe: Paulus Consiliarius Romanus, & Ioannes Petrus Carafa Neapolitanus Episcopus Theatinus, qui Episcopatu relicto post exactos in ea Religione aliquot annos à Paulo III. in Cardinalium Ordinem allectus, & anno 1555. Pontifex Maximus renunciatus, Paulus IV. appellari voluit, Catholicæ fidei contra Hæreticos acerrimus propugnator, & Ecclesiasticæ Reformationis, in quam non exiguam operam contulit, studiosissimus: quæ omni plenius describuntur c. 1. & 9. historie eorundem Clericorum Regularium, quam piè, ac diligenter nuper edidit generis nobilitate, ac pietate conspicuus, Ioannes Baptista de Tufo ex eodem Ordine ad Episcopatum Aceranum assumptus.

De sodalitate Neapolitanis.

12. Nec solum Senis ex sodalitate Virgini consecrato, & Romæ ex sodalitate diuini amoris Religiosorum plurimi, & Religionum Fundatores prodierunt: sed in Vrbe etiam Neapoli, vbi cum multæ habeantur variis in locis piarum hominum sodalitates, vna tamen anno ab hinc nonagesimo est instituta, cui nomen est

De Societate quæ de li bianchi vocant de li bianchi sub inuocatione Virginis.

S. Maria succurre miseris, quam vulgo vocant *de li bianchi*, à linea, & candenti veste, qua induti procedunt, dum munia sua per Vrbem obeunt: eius sodales fuere semper è primarijs, & clarissimis viris, siue cum ea laici permixti erant Clericis, siue cum ex solis (vt nunc habet) constat Clericis. Præcipuum est eorum institutum ijs, qui extremo supplicio afficiuntur, opportuno solatio monitiq; ad id tempus idoneis, & consilio, & auxilio præsto esse; eosque ad supplicij locum solemniter profecti, consolari, ac eorum moerorem pro virili parte leuare, quin etiam eorum familias (vt res ita postulet) in fidem suscipiunt, & vxores, filias, sorores honesta dote collocant; certos ad id habent redditus, suaq; industria constitutos, multos etiam qui propter æris alieni difficultatem in custodia detinentur, pecunia creditoribus persoluta liberant, ad auram popularem vitandam mirum in modum se se ipsi occultant.

Hector Pignatellus, vnus ex Sodalibus Societatis Iesu Neapolim eandem curat.

Ex eorum numero extitit Hector Pignatellus Hiponij vulgò Montis Leonis Dux, vir spectatæ integritatis, & in Neapolitano Regno inter primarios, is cum audisset à Hieronymo Vignes viro integerrimo eiusdem Congregationis sodali, qui nostrorum consuetudine Patauij vsus erat, instituti nostri rationem ad

Christianæ rei propagationem in primis velle, à B. Ignatio Societatis nostræ parente exorauit, vt aliquot è Societate Iesu mitteret, qui Neapolitani Collegij fundamenta iacerent egitq; cum Prorege Neapolitani Regni, qui eo tempore erat Petrus à Toletò, vt idem per Toletum litoras à B. Ignatio peteret, nostrosq; cum P. P. Nicolao Bobadilla, vno ex nouem B. Ignatii socijs, mense Ianuario anni 1552 ab eodem B. Ignatio Neapolim missos humanissimè excipiendos curauit.

Ex eodem piorum virorum sodalitate anno 1588. nonnulli Sacerdotes viri, & genere nobilitati, & in cultu pietatis egregij, Religiosissimum Ordinem instituerunt Clericorum Regularium Minorum à Sixto V. confirmatum, ijs fuere Augustinus Adornus Genuensis, Franciscus Caracciolus, Augustinus item Caracciolus Neapolitanus, qui Neapoli auita iam familia celebre domicilium habent in æde sacra B. Mariæ Maioris, quorum spectata virtus eidem Ciuitati Neapolitanæ, alijsq; Vrbibus, ac Prouincijs, ad quas in dies propagatur, magno est tam exemplo, tum ornamento. Nam præter alias pietatis exercitationes, in perpetuam diu, noctuq; orationem, succedentibus sibi in aciem eiusdem Ordinis Religiosis, coram sacrosancta Eucharistia incumbunt; quotidie etiam ex præscripto Religionis eorum vnus pane tantum, & aqua vescitur; alius verò cilicium ad carnem gestat. Alius disciplina se ipsum diuerberat sic, vt nullus prætereat dies: quum eorum aliqui eiusmodi corporis castigaciones subeant. Atque hæc omnia Neapoli ex sodalitate, quam vocant *de li bianchi* ortum habuere.

CONGREGATIONVM, QUÆ NEAPOLI in Societatis domicilijs habentur, numerus, earumq; fructus.

13. Quoniam verò præclaræ huius sodalitates in vrbe Neapoli mentionem fecimus, non ab se erit hoc loco id quod supra polliciti sumus, paucis subijcere, quæ quoræ sodalitia hac vbi in vrbe Societas Iesu suis in domicilijs instituerit. Et quidem biennio postquam Patres nostri in eam urbem aduenerant, cum pietatis semina spargere iam cœpissent, anno Domini 1554. die 14. Ianuarij à viris ætate prouectionibus instituta est in Collegio nostro Congregatio

de venerationis sanctissimi Sacramenti Neapoli o munitur in Societate antiquissima.
 quædam, quæ nomen à veneratione sanctissimi Sacramenti desumpsit, quod eius sodales crebram sacramentorum susceptionem Neapoli inducendam studerent: id quod Dei ope feliciter præstiterunt. Hanc Congregationem ex vrbe B. Ignatius Societatis nostræ parens per literas laudauit, approbavit, suaque benedictione est profectus, eamque sic appellari voluit; quare Congregationum quas ego sciam, quæ in Societatis domicilijs siue Romæ, sibi alibi habentur, hæc videtur omnium antiquissima: ad eam tamen non multis patebat aditus, sed pauci admodum, ijque maxime probati admittebantur, quæ anno 1610. Sodalibus id efflagitantibus in Domum Professam est translata.

Sodalitas Neapoli in Societate Iesu domicilijs.
 Cæterum hac omissa, quæ à veneratione sanctissimi Sacramenti, vt dixi, est appellata; habet Societas nostra in vrbe Neapoli, tum in Domo Professa, tum in Collegio (præter illam naturarum ac piscatorum, quæ est in Domo Probationis, vt mox dicemus) Congregationes Beatæ Virginis dicatas omnis generis, & ætatis hominum non minori sodalium emolumento, quàm ciuitatis bono, ad quindecim, easque frequentissimas, quarum singulis vnus saltem ex patribus præest, in quibus sodales numerantur bis mille, & trecenti, & eo amplius: ex quibus innumeri ex læculari ad religiosæ vitæ statum in varias religionum hominum familias se transfulerunt.

Congregatio B. Virginis concepta scholasticorum maiorum.
 14 In Collegio (quod in ea vrbe multis ante annis fuit, quam Professorum Domus fundata esset) Congregatio illa, cui ab immaculata Virginis Conceptione nomen est inditum, omnium prima fuit, quippe quæ anno 1574. die 13. Decembris est erecta: hæc scholasticis constat ætate grandioribus, quos vocant studentes, & vt omittam eos, qui ad Patriam reuertuntur, quorum numerus non facillè iniri posset; qui ad eam frequentes conueniunt (conueniunt autem ducenti circiter) ij ex vniuerso fere Neapolitano Regno studiorum causa Neapolim, confluunt, & partim Theologiæ, vel Philosophiæ; partim Iurisprudentiæ, vel Medicinæ dant operam; atque absolutis studijs, vbi ad Patriam remigrarunt, suis monitis, & probitatis exemplis populares omnes ad pietatem inflammant. Nonnulli etiam Congregationes instar huius Neapolitanæ apud suos excitandas curant.

In eodem Collegio duæ adhuc Scholasticorum

rum iuniorum Congregationes habentur, altero anno 1579. instituta, altera verò aucto nimis sodalium numero sequentibus annis erecta.

In hoc ipso Collegio sex præterea honestorum Ciuium, partim mercatorum, partim vrbis opificum numerantur sodalitia, in quibus maiores natu à iunioribus, ij etiam, qui in pietate diutius se exercere ab alijs tyronibus diuersa constituunt sodalitia, quorum omnium sodales Dominicis, festisque diebus hora meridiana simul in Templo lectioni, qua capita fidei explicantur inter sunt: hac absoluta ad sua singuli se recipiunt sodalitia quæ anno 1582. magno huius Ciuitatis bono inchoata, breuissimo temporis spatio tanta sodalium confluentium multitudine sunt auctæ, vt peculiarem Dei benignitatem hominum animas sub Deiparæ patrocinio, cui hæc sodalitia sunt dicata, ad se pertrahere volentis, omnes agnoscerent pariter, ac laudarent: & nisi loci angustia, & ratio ipsa Collegij, quod literarijs exercitationibus ex instituto præcipue vacat, vetuissent; in longè maiorem sodalium, & sodalitarum numerum excreuissent.

Ad hæc in eodem Collegio Dominicis, atque festis diebus in quandam Aulam quam plurimi pueri conueniunt, qui centum & quinquaginta circiter, & interdum eo amplius numerantur, quibus recitatis Litanij doctrinæ capita, & præcepta bene viuendi ab vno è nostris traduntur: qui etiam si sodalitates formam non habent, sponte tamen sua magna cum rerum spiritualium auiditate gregatim eò confluunt.

15 Præter has, quas recensimus sodalitates, aliud in eundem Societatis Collegio, sub titulo Purificationis Dei Genitricis, piorum hominum est institutum sodaliticum; qui Christianorum mancipijjs Mauris, Turcis, Æthiopicis ex impura Mahometis secta ad Christianam fidem traducendis operam suam omnem ponunt. Hi enim huiusmodi infideles diligenter inquirunt, ad nostros pertrahunt. Hi per sese, vno ex nostris præside, in certum Collegij locum conueniunt, vbi sodalium munera ob-eunt. In aliam verò proximam aulam, quasi sub horum pia sollicitudine, ventitant tum ij, qui ex mancipiorum genere, sacro baptisinate sunt lustrati; tum etiam Catechumeni: quibus omnibus Christianæ fidei capita ab vno è nostris memoriter ediscenda traduntur, & explicantur ibi Neophyti instruuntur, vt in pietatis studio radices profundiores agant: quædam

Alia sodalitia in eodem Collegio Deiparæ dicata.

Sodalitas Purificationis, in qua infideles Christianæ præceptis imbuuntur.

dam etiam pietatis officia, quæ in Sodalitatibus fieri solent, ab illis magno cum feruore præstantur. Et sanè fructus Dei, ac Deiparæ opere, non pœnitendus exitit: hoc enim proximo septennio ad trecenta circiter capita nostrarum opera sacrum baptismum susceperunt. Atque ex his complures pœnitentiæ, & sacrosanctæ Eucharistiæ Sacramenta crebro vsurpant. Nec in postremis hoc charitatis opus Neapoli reponendum videtur: siquidem in l. b. 7. Re-

*S. Brigitta
Reuelatio.*

uel, S. Brigittæ cap. 18. Beatissima Virgo inter peccata, quæ Neapoli fieri, & Christo valde displicere testatur, primum illud fuit, quod multi mancipia sua ad Christi fidem traducere negligenter: vel si iam illam amplexati essent, in eadem instrui non curarent. Ex quo facile colligimus quanta sit facienda pia hæc infideles ad Christi fidem conuertendi sollicitudo: quam Paulus V. Summus Pontifex ita probauit, vt suo diplomate anno 1605. mense Nouembri, Cardinali Bellarmino hoc procurante, id magnopere commendarit; ad decennium amplissimas Indulgentias nominatim concessent, tum Sodalibus Oratorij Purificationis Neapoli erecti, tum etiam Patribus Societatis, qui eius Oratorij curam habent, & Dominis etiam, qui sua mancipia, vt instruuntur ed mittant.

Congregatio Clericorum Neapoli.

16 Bicenno antequam hæc ederemus, id est, anno 1611. mense Julio in eodem Neapolitano Societatis collegio, principium factum est Congregationis Clericorum sub titulo beatissimæ Virginis Assumptæ, quæ breui in tantum sodalium numerum excreuit, vt sodales in præfenti anno numeret plures quadringentis, in his Neapolitani Cleri Sacerdotes, quosdam Primarios, & Episcopos omnino quatuordecim, qui in sodalium album ascribi voluerunt, & ad sodalitatem, quantum eorum occupationes patiuntur, veniunt: eius Congregationis institutum est, Sacerdotes in modo iuandi proximos informare, quo majori cum ministerium, ac populorum profectu ea munera obeant, quæ propria sunt Sacerdotum. Conueniunt bis singulis hebdomadis. vno die profesto à prandio, quo traditur modus recitandi Horas Canonicas, faciendi sacrum, meditandi, concionandi, docendi pueros, ac iudes doctrinam Christianam, audiendi confessiones: tradendi alijs, & præsertim Monialibus exercitia spiritualia: modus item instruendi Patresfa-

*Pietatis
munera,
qua in hac
Congrega-
tione ex-
ercantur.*

miliæ ad liberos, ac domesticos Christianis moribus informandos, aliaque his similia peragendi, quæ ad Sacerdotis munus in animabus iuandis pertinere possunt. Altero die, qui Dominicus dies esse solet à prandio, (hoc enim tempus Clericis ad conueniendum opportunum visum est) frequentant sodalium tantum, qui aliquot ante admissionem diebus exercitijs spiritualibus exculti, formula quam Propositi se totos B. Virgini ad iuandos ad æternam salutem proximos deuouent, siueque oblationem Deiparæ fecerunt, vt propterea Oblati vocentur. Ita que in hac præuata Oblatorum Congregatione tria peragi solent: vnum est exerceri sodales vniuersi quadam specie, quæ parat ad munus seruum in concionibus, atque exhortationibus habendis, in docenda doctrina Christiana, in modo confessiones audiendi, & instruendi eos, qui peccata confitentur, in experiendo cetera munia, de quibus in Congregatione publica instructiones acceperunt. Alterum est per quam horæ partem aliqua mortificationum genera obire, quæ valent ad humilitatem, ac pietatem Christianam inferendam, ac conseruandam. Tertium est quadrantis item spatium omnes simul aliquid pium meditari. Sexto autem quoque mense pietatem, ac spiritum feruorem instaurare conantur: nam oblatione, qua se Virgini deuinxere renouant; præmissa confessione generali, quam ex generali vltima inchoant, cuius testimonium à confessionis scriptum exhibent. Credi vix potest quantum ex hac opera fructus capere existere. Plurimi sodalium, qui tum ex Episcoporum, tum è Sacerdotum exterorum numero Neapoli ad suas Dioceses rediere, accensi desiderio iuandis suis populos, renouarunt in suis Urbibus, & Oppidis perutile doctrinæ Christianæ exercitium, inuexere frequentem Sacramentorum usum, Congregationes erexere tum Laicorum, tum etiam Clericorum. Neapoli autem à sodalibus qui ad confessiones audiendas sunt approbati, inuisuntur vincti tum in custodijs, tum in tremeibus, & excoluntur adhortationibus, erudiuntur Christiana doctrina, expiantur pœnitentiæ Sacramento. Mulierum cœnobium, qua sermone, qua exercitijs spiritualibus, qua Religiosorum votorum crebra renouatione, præmissa confessione generali, ad stultitiam, perfectioremque viuendi rationem

*Alia ob-
latio
Virgini
exercitijs
trahit*

*Annali
fructus
peracti
reuerentiam
Congrega-
tionis pro-
cedunt*

tionem è suis confessorijs, qui hoc sodalium frequentant, excitantur. Et sanè in complurib⁹ ex Clero magna apparet sanctitas, magna in celebrandis Missis, in recitandis Horis Canonici pietas non absque magna populi aedificatione. Atque hæc quidem in itia spem omnibus faciunt fructus multò vberioris:

Congregatio Ludimagistrorum Neapoli.

17. Mense Octobri in sequentis anni 1612. in eodem Collegio instituta est Congregatio Ludimagistrorum. Cum enim morum in Christiana Republica renouatio maxima ex parte pendeat ex bona puerorum institutione, Christianus autem populus suos pueros per Ludimagistros ferè instituere solet; quis non videt quanti referat Ludimagistros piis exercitijs excolere, eosque erudire in modo informandi pueros bonis moribus, ac pietate Christiana? itaque in hoc sodalio id potissimum agitur, vt Ludimagistri proficiant in spiritu, Christianæ iuuentutis iuandæ zelum concipiant, discant varios modos quibus puerorum animis Dei cognitionem infunderent, malos mores ex eisdem euellant, & imbuant ijs virtutibus, quibus cum robustionis ætatis fuerint, Christianæ Republicæ & adiumento, & ornamento esse possint. Adhuc finem impressa est instructio quædam pro Ludimagistris, ex qua ferè iunguntur exhortationes, quæ ad ipsos habentur in sodalio, quæque à sodalibus omnibus in suis scholis obseruari debet. Et certè si huiusmodi cæptis annuat Deus, quod speramus; non dubitamus fore, vt breui maxima futura sit morum renouatio, & aliæ Vrbes idem exemplum sint secuturæ.

Congregationes B. Virginis in Domo Professa Neapolitana.

18. In Domo verò Professa Congregatio, quæ cæteris in eadem domo præstat, est illa, cui B. Virginis Natiuitas nomen dedit, nobilissimis primarijsque viris, atque ex ijs compluribus, qui Magistratum gerunt, sanctissima, anno 1586. mense Ianuario instituta. Hæc præter ea, quæ ad sodalium pietatem spectant, aliæque cum cæteris Congregationibus communia, quibus apud alios Ciuēs magnam probitatis opinionem eius sodales sunt consecuti, illud habet peculiare, quod ingenti pecuniæ summa à sodalibus vltro corrogata, quæ ad duo circiter aureorum millia in singulos annos ascendit, pauperum hominum, & honestarum familiarum, quos à publice mendicando pudor arcet, transmissa ad illarum vique domos elemosina inopiam subleuant.

In hac ipsa Domo Sacerdotes, & Clerici ad suam peculiarem Congregationem, quæ mense Februario anni 1593. est instituta pro festo hebdomadæ die (ne festis à Templo abesse cogantur) conueniunt. Ad hæc duæ aliæ Congregationes ad Domum Professam spectant honestorum Ciuum, tum eorum, qui aliquot munus in Curijs magistratum huius Regni exercent, & Curiales vulgus appellat, tum Mercatorum, vel etiam Vrbes opificum. Alia denique famulorum, qui quo tempore in Congregatione illa Virginis natæ sui Domini detinentur, ipsi quoque alio in loco ad pietatem instituuntur, & exercentur.

Nautarum ac Piscatorum Congregatio in Probationis Domo Neapolitana.

19. Ad extremum non est silentio prætereunda Congregatio Nautarum, ac Piscatorum, qui in eo suburbio Neapolitano degunt quod à plaga maritima corrupto vocabulo *Chiaia* vulgus appellat, & ad proximam Societatis nostræ Probationis Domum, cui à Virgine Annunciata est nomen in ea Ciuitatis regione sita, quam *Eglam*, vulgò *Echiam* dicunt, conueniunt. Hæc Cōgregatio mense Decemb. anno 1609. instituta est cum eodem anno propter rei familiaris angustias, quibus Collegium Neapolitanum præmebatur, Nouitijs Massam ad tempus aliquod concedentibus ijs ex nostris, qui Theologiæ dant operam, ad eam Domum commigrarent; & ex eo loco in illud suburbium, atque in alias Ciuitatis proximæ regiones, Dominicis, Festisq; diebus tū in plateis, tum in Templis doctrinam Christianam tradendo, homines ad peccatorum penitentiam inuitando, quod Nouitij non ita præstare poterant, de more excurrerent. Quæ in se quantum Dei ope profecerint, testatur magna hominum multitudo vtriusque sexus hoc tempore ad Templum illud Sacramentorum penitentia, & sanctissima Eucharistiæ suscipiendorum causa aduentum: proximo enim festo Pentecostes octingenti circiter fuerunt, testatur & vitæ, ac morum in illis regionibus non sine magna omnium admiratione in melius facta mutatio. In Congregatione verò Nautarum sodales numerantur ducenti, qui in pietate adeo proficiunt, vt multos jam annos in sancta viuendi ratione se exercuisse videantur.

Atque hæc de sodalitijs, quæ in domicilijs Societatis Iesu Neapoli sunt instituta. Ex quibus quibus coniecturam facere poterit de Congregationibus, quæ in vnuerfa Societate

tate non tantum in Europa, sed in Orientis, & Occidentis solis Indis plurimæ, & frequentissimæ habentur.

EPILOGUS TOTIUS
OPERIS.

Totius o-
peris con-
clusio.

His igitur de sanctissimæ Virginis Dei-
paræ laudibus sub diuini Throni ty-
po adumbrata; atque de pietate, qua eam vene-
nerari debemus, vicumque pertractatis, vela
contrahentes vniuersæ huic disputationi fi-
nem imponamus. Et si enim (vt testè Bernar-
das ait) non est, quod magis nos delectet; sed
nec est, quod terreat magis quam de gloria
Virginis Mariæ habere sermonem. Quod si
quid boni ipsa Magistra in hoc opere de eius
laudibus dictum est, in eam (vt par est) refe-
ratur: si quid verò nostra imperitia, ac rudi-
tate minus dignum eius maiestate locuti su-
mus, veniam ab ipsa precamur. Interea illud
suppliciter atque obnixè te Virgo sanctissima
rogamus, & oblectamus, vt hoc qualemcun-
que nostrum munusculum, & dignitati, ac
pro meritis tuis longè impar obsequium pro-
tua benignitate suscipere non dedigneris. &
quæ Thronus es Dei, multis ei nominibus
proxima atque auctoritate, & gratia apud
eum polles maxima, quæ Matris & Aduoca-
tæ nostræ nomen, ac munus sustinere non
dedignaris, erga me, cæteroque omnes famu-
los tuos monstres te esse Matrem. Fac ò pijs-
sima Mater, vt te ipsa tantæ tuæ dignationis
effectum in nobis experiamur. Quamuis enim
non me lateat Virgo sanctissima egregiè in
nos obire te munera Matris, & vnicuique no-
strum merito te dicere posse. Monstra te esse
filium: nec enim me fugit (quid enim me fugi-
at cum in me ipse quondam experiat) nos per
augustissimæ Matris beneficentia, & amplitu-
dine charitatis, pro nostrarum vitium imbeci-
litate filiorum partes minime sustinere, &
propter nostra demerita indignos placuisse,
qui filij tui nominemur, ac sumus. Vellem
namque Mater benignissima, vt tantum in
nostris meius esset ponderis, quantum est in

Bernard.
serm. 4. de
Assumpti.

Precatio
ad Virgi-
nem.

Apoc. 4.

Monstra
te esse ma-
tram.

tua charitate momenti: memineris tamen
Mater sanctissima, quando æqua in lance non
solum dictum tibi prius fuisse: *Ecce filius tuus,* Leu. 17.
quam *Ioanni,* *Ecce mater tua.* Quæ circa tu B. Virg.
prius aberrantes nos, & à recto virtutis tramite 1. Tim. 3.
per abrupta vitiorum longissimè digressos 1. Tim. 4.
quæerere, inuenire, & ad diuinorum mandato- 1. Tim. 5.
rum viam caritatis tuæ nutu efficaciter reuo-
care digneris: vt ea saltem ratione nos tibi fili-
os exhibeamus. Compateri Domina, figmen-
to nostro, quod luteum, quod leue est, quod ad
mala procliuè. Conniue tantisper in erratis
nostris, purga nos apud eum, quem ob nostra
demerita meritò timemus, filium tuum Do-
minum nostrum. Tu enim es ipse vnica pec-
catorum: per te speramus delictorum veniam, Aug. 1.
& in te beatissima nostrum est expectatio præ- serm. 10.
miorum. Nos verò omnes (vt verbis vtar ab Santis.
Apostolo mutatis, quæ & nostræ huic de Aug. 1.
Throno Dei disputationi congruunt) Ad eam Ad B. M.
cum fiducia ad hunc Thronum gratiæ Dei genium e
param scilicet, vt misericordiam coniequa- curru
mur, & gratiam inueniamus in auxilio op- Hab. 4.
portuno. Ipsa enim ex *Isaia*, est *solum illud in* Isa. 40.
miseri cordia præparatum Agno dominatoris Terræ,
& sedes super illud in veritate in Tabernaculo
Dauid, iudicans & quærens iudicium, & veloci-
ter rediens, quod iustum est. ita apud *Isaia*
Qui ergo miserij premimur, ærumis virge-
mur, calamitatum fluctibus vniq; iactamur,
ad Matrem misericordiæ, quæ solum est in
miseri cordia præparatum, in quo residet Deus
pater misericordiarum, & Deus totius conso-
lationis accurramus; Deiparæ Virginis diuina
opitulante gratia seruos, ac filios obsequen-
tes, minimeque degeneres ipsi exhibeamus illi
nos nostraque liberalissimæ offerentes, eius
efficacissimum, ac simul præsentissimum apud
Deum patrociniū imploremus, vt eius bene-
ficio misericordian tandem consecuti in Cœ-
lesti Patria Christum Iesum eius filium lauda-
re, & benedicere & glorificare mereamur:
cui sit cum Patre & S. Spiritu omnis
laus, honor, gloria in sæcula
sæculorum A-
men.

FINIS.

AXIS

**PRAXIS EORVM, QVAE
SVBPERIORIBVS CAPITIBVS DE PIETATE,
AC DEVOTIONE ERGA VIRGINEM DEIPA-
ram fusius habentur, quæ seorsim ad piorum u-
sum excudi possent.**

SVMMA RIVM.

Septem capita, quibus ad deuotionem erga Virgi-
nem excitamur num. 1.
De animi affectibus, pietatisq; operibus, quibus erga
Virginem deuotio exercetur num. 2.
De oblatione, quam unusquisq; Virgini sanctissima
facere potest num. 6.
Ratio commendandis se beatissima Virgini Dei Ge-
nitrici Maria iam mane, iam vespere, ibidem.
De Corolla B. Virginis duodecim saluationum
Angelicarum num. 7.
Litanias B. Virginis, qua singulis diebus sabbatis, &
festis eiusdem B. Mariae cantantur in sancta a-
de Lauretana num. 8.

tia, quæ in nos Virgo Sanctissima contulit be-
neficiis: tum generalia, quæ ad universum ho-
minum genus pertinent, præsertim quia Chri-
stum, à quo redempti sumus, & quo in san-
ctissima Eucharistia pacimur, nobis ex suis
visceribus protulit: tum etiam particularia,
quæ quilibet se à Virgine accepisse cognouit;
& occulta, quæ ipsi ignoramus, siue cum
multa, quæ nos latent contulit bona, siue
cum à multis quæ nobis impendent, periculis
securat.

Tertium, propter ea, quæ nos miseri, & egen-
tes ad omne bonum imbecilles, & à demone
acriter oppugnati à sanctissima Virgine eius
apud Deum patrocinio, ut ad vitam tandem
perueniamus æternam, in futurum speramus.
ipsa enim Mater est misericordiae Advocata no-
stra, & apud Christum Iudicem omni potest
auctoritate, estque illi gratissima, nec paritur
repollam.

Quartum, quia mater est viuentium, & ma-
ter nostra, cui à Christo in cruce in filios tradi-
ti sumus in Joanne illis verbis: *Ecce filius tuus.* *Ioan. 19.*
Cum quæ illa in nos matris munera egregie
præstet; nos quibus Christus in Joanne dixit:
Ecce mater tua, illam magno affectu velut ma-
trem colere, ac venerari debemus, & quemad-
modum Joannes ex illa hora accepit eam in
suauita & nos absque mora in intima nostri cor-
dis penetrantia per peculiarem deuotionem, ac
reuerentiam accipiamus.

Quintum, Virginis deuotio inter præcipua
prædestinationis signa connumeratur, iuxta
illud Eccl. 24. *In electis meis mitto radices:* qua-
re omni studio procuranda. *Eccles. 24.*

Sextum, propter spirituales utilitates, at-
que dulcedinem, quam eius deuotio in nostris
animis gignit, quibus non secus, ac Dei Arca in
domum Obededom (2. Reg. 6.) allata omnem
Domini Benedictionem affert.

Septimum, Exemplum sanctorum, qui ab
initio nascentis Ecclesie omnes Virginis de-
uotiss.

Ecce 3

Praxis.

Quæ de deuotione erga Vir-
ginem pluribus egimus, cuiuslibet
facilius ad manum esse possint,
omnibus Patrum auctoritatibus,
alijque rationibus, & miracu-
lis, quibus omnia confirmare studuimus; ad
eam, quæ sequitur, methodum illa redigenda
curauimus & primum capita, seu rationes
ponemus, quibus ad deuotionem erga Virgi-
nem inflammemur, quorum singula per se
alijs seclusis, si magnum à nobis erga Deipa-
ram deuotionis affectum exigunt; quanto ergo
majorem, cum omnia simul in Virgine cumu-
latissime inueniantur? Deinde de ipsius animi
affectibus, & actibus, quibus hæc deuotio ex-
ercetur, agendum erit.

**SEPTEM CAPITA, QUIBUS AD
deuotionem erga Virginem exci-
tamur.**

PRIMUM, quia Mater est Christi Domini
uero omnia nostra debemus, quam Christus
tantopere honorauit ipse, & ab omnibus vult
honorari.

Secundum, propter innumera, eaque ingent-

Deuotio
nis erga
Deiparam
excitanda
rationes.

deotissimi fuerit: *Vultum enim suum deprecabuntur omnes divites plebis* Psal. 44.

DE ANIMIS AFFECTIBUS, PIETATISq; OPERIBUS, quibus erga Virginem devotio exercetur.

AD Virginis devotionem sex actus erga eam exercendi sunt, scilicet.

1. Amor.
2. Reverentia.
3. Congratulatio.
4. Fiducia.
5. Imitatio.
6. Obsequia.

*Amor.
erga Dei
param.*

Primus actus sit amor sincerissimus, & ferventissimus erga Virginem, qui excitandus est consideratione dictorum capitum, quibus ad devotionem Virginis inflammari diximus: sed peculiariter, hæc, quæ sequuntur, ad id conducunt.

*Luc. 1. 3.
Matth. 1.
Matth. 26*

1. Quia Mater est Christi; quem sola de Spiritu sancto concepit, quod si Christum, qui est nostra redemptio, & cibus noster in sanctissima Eucharistia, summe diligimus, post eum ipsius matrem, quæ tantum bonum nobis attulit, diligamus.

2. Quia Virgo sanctissima mater nostra esse dignatur, & munera matris erga nos exercet.

Prover. 8.

3. Quia amat nos, & peculiariter suos devotos, juxta illud Prover. 8 *Ego diligentes me diligo.* Amor autem non nisi amore compensatur.

4. Propter ingentia beneficia, quæ in nos confert, cum sit Mater misericordiae, & Advocata mundi, nosque contra dæmonem juvet, atque tuetur.

5. Propter suam insignem sanctitatem, atque prestantiam, qua ab ipso Deo diligitur, quare & a nobis præcipue est diligenda.

Reverentia.

Secundus actus est reverentia erga Virginem Corde, & corpore exhibenda, quam illi debemus.

1. Quia est vera Mater Dei, cui ideo hyperdulæ adoratio tribuitur, & super omnes Angelos, ac sanctos est sublimata.

2. Quia Mater nostra esse dignatur tali autem matri singularis debetur reverentia.

3. Cum sit Mater Dei, est Regia, ac Dominica omnium: ideoque hoc etiam nomine reverentiam exigit.

4. Reverentia excellentiæ, & virtuti debetur: quare Virgo propter suas excellentes, ac he-

roicas virtutes præ omnibus partibus creatoris est honoranda; & ideo Judith 15. *Gloria Hierusalem, laus Israel, honorificentia populi nostri dicitur.*

5. Si ex Aristotele 1. Rhetor. cap. 15. honorandi sunt ij, qui beneficia præsertim non vulgaria dedere, vel dare possunt; quantus honor exhibendus Deiparæ propter beneficia ad salutem animæ, & corporis ab ea accepta; & propter ea, quæ ab ipsa speramus? ideo ad ejus imagines, Nomina, Laudes, & similia, humiliter caput inclinamus, preces, ad eam flexis genibus fundamus.

Tertius actus est Congratulationis, quo intime Virgini congaudemus de ejus gloria, & de omnibus eius bonis, ac ineffabilibus privilegiis à Deo ipsi collatis, Deumque propterea laudemus, eiq; ingentes gratias agamus, quod eam ita exereat, ut ne ea dona largitus fuerit, qui actus congratulationis ex amore, quo Virginem prosequimur oritur.

Quartus actus est Fiduciæ, qua post Deum in illa fiduciam nostram collocamus: & ita Bernard. serm. de Aquæ ductu: *Filii hac peccatorum scela, hac mea maxima fiducia est, hac tota ratio spei mea.* Ad hanc fiduciam excitari possumus, si recogitemus.

1. Ipsam esse Matrem Dei, atque adeo potentissimam ad nos juvandum.

2. Ipsam non solum posse, sed & velle nos juvare, cum sit Mater misericordiae, Advocata, Mediatrix, & Domina nostra; Mater item nostra, & Summarum gratiarum dispensatrix, quæ omnia si attentè expendantur, facile intelligemus illam velle nos juvare: ac proinde hæc omnia maximam in nobis fiduciam in Deiparam gignent.

3. Quia peculiariter Deus per eam caput serpentis venenati, qui circuit quaerens, quem deuoret, conterendum pronunciauit.

4. Quintum, quod ad Virginis devotionem facit, est præclarissimarum ejus virtutum imitatio, quæ licet non possint omnes hoc scripto enarrare, de quibus Ambr. lib. 2. de virginibus, tamen præcipuas indicabimus.

1. Sit integra, & accurata mandatorum Dei observatio, cauendo ab omnibus peccatis mortalibus, & pro vni parte nostra etiam à venialibus: ipse enim de celo idem nobis inlamar, quod olim ministris in nuptijs in Cana Galilee, post preces ad filium pro defectu vini factas: *Quodcumque scilicet*

alixerit vobis facite, ne precum suarum fructus culpa nostra impediatur.

2. Humilitas Virginis profunda; quam respexisse Deus ipsamet in cantico fatetur.

3. Virginitas, & castitas purissima corde, & corpore.

4. Amor erga Christum, quem perpetuo usque ad crucem est comitata, & post Ascensionem loca Christi memoria clara obibat, faceremq; Eu haristiam quotidie deuotissime sumebat; quæ Christi amorem, & Eucharistiæ sacrosanctæ deuotam, & crebriam iuxta nostrum statum sumptionem imitari studeamus.

5. A teneris, cum esset etimula in Templo se Deo dicauit, ubi præcipue orationi vacabat; in tota etiam vita paupertatis, castitatis, & obedientiæ, silentij, & aliarum virtutum exempla nobis reliquit, quare qui religiôsæ vitæ desiderio tenentur, habent in Virgine, quod imitentur.

6. Sextum, quod ad Virginis deuotionem requirunt, sunt obsequia, quibus Virginem colere debemus, & quidem inter obsequia Virgini grata plurima connumerantur; ea verò sunt in sodalitatem Rosarij cooptari Habitum parvulum B. Virginis à Carmelo gestare; alicui Congregationi B. Virginis nomen dare, & statim diebus ad illam venire, eiusque regulas exactè seruare, sed ad particulaniam veniamus, hæc autem ad tria genera reuocantur.

1. Sunt preces, quibus eam laudamus, & ut nobis auxilietur, inuocamus.

2. Ea, quæ ad corporis mortificationem pertinent.

3. Quæ ad operis misericordiæ corporalis, & spiritualis spectant.

Et quod attinet ad preces, & inuocationem, animaduertendum est, vt preces nostræ Virgini sint gratiores, & impetrandum efficaciores, curandum Primo, ut e corde mundo procedant. Secundò, vt non oscitantur, & cum animi euagatione: sed attentè, & feruenter persoluantur: præstat enim paucas cum deuotione, quam sine hac multas recitare. Tertio, quæ semel in honorem Virginis faciendæ proponuntur, non facildè & quauis occasione negligenda. Multa verò sunt, quæ ad hoc caput de præcibus reuocari possunt, præter illud, quod est, legere, ac meditari eius vitam, actiones, & virtutes, quod nobis vtilissimum, Virginiq; est acceptissimum; sic enim maiorem erga eam amorem,

ac reuerentiam concipiemus, magisq; eam imitari poterimus.

Primum est, vt à Sacerdotibus missas de B. Virgine celebrari curemus.

Secundum, priuatæ preces, quas, quibus pro sua pietate facere poterit; Nos aliquas commemorabimus, exempli causa.

1. Preces illæ, quibus mane, & vesperi nos ei commendemus; cuius exercitij formulam mox ponemus.

2. Ad pulum salutationis Angelicæ, quæ ter in die dari solet, reuerenter eam salutare, alioq; si opus erit consilio, & exemplo ad hoc idem faciendum promouere.

3. Ad Virginis nomen pronunciatum, reuerenter caput inclinare.

4. Cum è domo progredieris, vel reuerteris, per salutationem Angelicam te, tuaq; negotia Virgini commendes, benedictionemq; illo verticilo: *Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria, petas.*

Officium Ecclesiasticum

5. Gaudia Virginis, quæ in terra habuit, quotidie cum salutatione Angelica recolle, eademq; ratione eundem dolores, & pariter gloriam, qua nunc perfruitur in celo.

6. Cum aliquam Virginis B. Virginis Imaginem conspexeris, per salutationem Angelicam te commendes.

Cum horologium horarum signum dat.

Cum noctu expergiseris.

Cum aliquid inchoandum, vel negotium aliquod tractandum.

Officium Ecclesiasticum

7. Sunt etiam Hymni, *Ave Maris stella, O Gloriosa Domina Salve Regina. Magnificat, & in Officio paruo B. Virginis. Obsecro te Domina. O Intemerata. Stabat Mater dolorosa, & alia, quæ pro opportunitate, & vniuscuiusque deuotione recitari possunt.*

Tertium, Officium, quod vocant paruum B. Virginis.

Quartum, Litanie B. Virginis.

Quintum, Rosarium virginis, quod tres quinquagenas salutationis Angelicæ, præmissæ ad singulas decadas oratione Dominica, continet, cuius Confraternitati ascribendam te cura, & seruum pariter benedicendum: huius Rosarij multiplex est vtilitas: Prima Indulgentiæ plurimæ illud recitanti-bus concessæ. Secunda, participatio meritorij huius tam ample Confraternitatis per vniuersum orbem diffusæ. Tertia, cõmemoratio præcipuorum vitæ Christi, & Virginis mysteriorum.

Matth. 6.
Luc. 1.

tiorum Quarta, repetitio præcipuarum, & dulcissimarum orationum, quæ sunt oratio Dominica, & salutatio Angelica: quare quilibet virginis deuotus Rosarij, vnã saltem quinquagenam quotidie recitare deberet.

Sextum, Corona B. Virginis, in quam aliqua, quæ de Rosario diximus, conueniunt.

Septimum, Corolla Virginis duodecim constans salutationibus Angelicis, & tribus Orationibus Dominicis in memoriam duodecim privilegiorum, quibus à tribus patronis diuinis Virgo fuit donata, ea formula, quam infra subiiciemus.

Corporis mortificationes in honorem Desparæ. Circa secundum de operibus ad corporis mortificationem spectantibus, quæ in honorem Desparæ fieri possunt.

1. Ieiunium die sabbati, & in vigiliis festorum B. Virginis.

2. Singulis hebdomadis die illo, in quem eo anno incidit festum Annunciationis ieiunare, vel abstinere à carnibus, vel die Martis Virgini à Constantinopoli: vel die Mercurij Virgini à Carmelo dicato, idem quod de die Annunciationis diximus, facere.

Bonauent.

3. S. Franciscus ex S. Bonauentura ca. 9. vitæ eius, à festo Apostolorum Petri, & Pauli vsque ad diem Assumptionis, quadagesimam in Virginis honorem faciebat, & deuotissimè ieiunabat: cuius pietatem imitari possemus, etiam si per valetudinem, vel aliud impedimentum ieiunare non liceret, si per illud tempus aliquam ciborum abstinentiam fecerimus.

4. Cilicium, vel cingulum cilicinum aliquando gestare.

5. Discipline se discerberare.

6. In lecto duro iacere, vel vigilare.

7. Peregrinatio ad Virginem Lauretana, vel locum alium celebrem Virgini dicatum.

8. Huc spectant in honorem Virginis mortificationes internæ cupiditatum, & animi passionum, cuiusmodi sunt iracundiæ, superbiæ, ambitionis, carnis illecebratum, item alienos defectos æquanimiter tollerare, suos non excusare. Humilitatem, paupertatem omni factu, & luxu remoto sectari. in operibus viliibus, & abiectis strenuè se exercere.

Opera misericordie corporalis.

5. Circa tertium operum genus, quæ in virginis honorem fieri possunt, opera sunt misericordie corporalis, & spiritualis.

1. Eleemosyna, præsertim cum Virginis nomine petitur, siue fiat erogando pecuniam,

siue vestes, siue panem, vel alios cibos.

2. In Hospitalibus, & Xenodochijs ægrotis, & pauperibus ministrare.

3. Visitare eos, qui in carcere detinentur.

4. Dotem pauperibus mulieribus assignare, vt in matrimonium collocentur, vel quod melius est vt inter moniales cœnobium ingrediantur.

1. Ad opera verò misericordie spiritualis pertinet, eos, qui in peccatis sunt, consilio, & opera sua ad confessionem sacramentalem inducere.

2. In alijs pietatem erga Virginem instillare, vt omnes eam agnoscant, ament, ac creuantur.

3. Vt Congregationi B. Virginis nomen dent.

4. Ad Rosarij recitationem, ad ieiunium sabbati, & similia pietatis opera inducere.

5. De Virginis laudibus, & miracolis, vbi se offert occasio libenter sermones miscere, præsertim sabbato, & festis B. Virginis, cuiusque privilegij.

6. Hoc ipsum Concionatores, qui Virginis deuotionem profitentur, in sermonibus ad populum facere deberent.

7. In singulis festis B. Virginis, omnes Virginis deuoti, sed præsertim, qui sunt ex Congregatione B. Virginis, quibus cordi esse debet non tantum salus propria, sed iuxta suam vocationem, etiam aliorum salus, dicta obsequia erga virginem renouare, seu instaurare, & augere studeant: & aliquem in honorem Virginis ad confessionem, & sanctissimam Eucharistiam, & si fieri poterit etiam ad Congregationem adducere, quod, vt facilius ex sententia cedat, Virgini hoc prius commendat, & ante aliquot dies huic operi vacent, imò vniuersam familiam, parentes, fratres, sorores, filios, famulos, famulasque ad pietatem erga Virginem, & dicta in eam obsequia, præsertim ad Sacramentorum frequentiam ad recitationem Rosarij, & sabbati ieiunium adducet, quod idem cum cognatis, amicis, vicinis, omnibusque quibuscumque agant præstare deberent, quod maximi apud Deum meriti, Virginique gratissimum; & si ad hoc serij animum applicent, vnicuique facillimum erit.

Denique in honorem Virginis quilibet eius Congregationi nomen dare, in eoque semper assiduus esse curet; præsertim diebus ad sacram Eucharistiam accedat, aliisque

que regulas exactè seruet: sic enim occasione Congregationis, & preces, & corporis mortificationes, ac opera charitatis erga proximos tum corporalia, tum spiritualia exercebant.

DE OBLATIONE QUAM VNVS-
quisquo Virgini sanctissima fa-
cere potest.

*Oblatio
sui ipsius
Virgini
facienda.*
Sed illud lectorem monitum velim, ut is, qui Virginis deuotionem amplecti cupit, semel quasi solemniter coram celebri aliqua Virginis imagine, cogitatione ad pedes Virginis se statuatur, presentibus Angelis sanctis Michaeli, Gabriele Raphaeli, atque Angelo Custode, necnon Sanctis sibi deuotis, præsertim sanctis Ioachimo, & Anna Virginis parentibus, S. Iosepho sponso, S. Ioanne Baptista, S. Ioanne Euangelista, SS. Petro, ac Paulo, & Sancto sui nominis, ac Sanctis illius Urbis, Patronis, sibi que omni affectu Virginem deligat in peculiarem patronam, semper ipsum ei offerat; firmiterque statuatur, eam in postum singulariter diligere, reuereri, ipsi de eius bonis gratulari, in ea post Christum suam fiduciam collocare, eam imitari, & aliqua ei obsequia exhibere. videaturque in particulari in quibus virtutibus eam imitabitur, & quænam ei obsequia deferret; simulque eam enixè deprecetur, adhibitis dictis Angelis, & Sanctis intercessionibus, ut sui patrocinium suscipere dignetur usque ad horam mortis, qua eum filio suo presentet. Poteris autem hanc, vel similem oblationis formulam recitare ex eaque die Virginem peculiari ratione tanquam tuam singularem Dominam, & aduocatam respicias, & in tuis necessitatibus confidenter ad eam confugas. Quam oblationem quotidie, vel saltem in festis eiusdem Virginis renouare poteris.

OBLATIO SVI IPSIVS BEATIS-
sima Virgini à suis deuotis facienda.

*Oblatio
sua for-
mula.*
Sanctissima Virgo Mater Dei Maria, ego N. licet vnde cumque famulatu tuo indignissimus, fetus tantè benignitate tua admirabili & impulsus tibi seruiendi desiderio coram Cœlesti Curia vniuersa, te hodie in Dominam, Aduocatam, ac Matrem peculiari ratione eligo, firmiterque statuo ac propono me tibi ex hoc tēpore sepe obtēperaturum, ac fideliter famulaturum,

atque vt ab alijs quoque tibi seruiatur, pro viribus meis effecturam: obsecro te igitur piissima Mater per filij tui, quem pro me effudit, sanguinem, vt me in numerum tuorum deuotorum ascribas; in seruum perpetuum suscipias; ad sis mihi in actionibus meis, gratiamque mihi impetres à filio tuo, vt ita in omnibus cogitationibus, verbis, & operibus me geram, nihil vt vnquam sim tuos filijque tui oculos offensus: ac memor sis mei, nec me delectas in hora mortis meæ. Amen.

RATIO COMMENDANDI SE BEATIS-
sima Virgini Dei genitrici Maria, tum
mane, tum vespere.

Mane ad beatissimam Virginem, Pater noster, & Ave Maria. Deinde sequens, vel alia precatio.

*Ratio com-
mendandi
se Deipara
mane Et
officio
paruo B.
Virginis.*
O Domina mea sancta Maria, me in tuam benedictam famam, ac singularem custodiam, & in sinum misericordie tue hodie, & quoties, & in hora exitus mei, animam meam, & corpus meum tibi commendo, omnem spem meam, & consolationem meam, omnes angustias, & miseras meas, vitam, & finem vite meæ tibi committo: vt per tuam sanctissimam intercessionem, & per tua merita omnia mea dirigantur, & disponantur opera secundum tuam, tuique filij voluntatem. Amen.

Sancta Maria succurre miseris, tuua pusillanimes, refoue flebiles, ora pro populo, interueni pro clero, intercede pro deuoto sacramineo sexu, sentiant omnes tuum iuuamen quicumque celebrant tuam sanctam commemorationem.

V. Ora pro nobis sancta Dei genitrix.

R. Vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Maria mater gratia,

Mater misericordia,

Tu nos ab hoste protige

Et hora mortis suscipe.

Gloria tibi Domine,

Qui natus es de Virgine,

Cum Patre, & sancto Spiritu,

In sempiterna secula, Amen.

Deinde gratias agam de cunctis beneficijs tum generalibus, quæ cum alijs cœmuni sunt quod scilicet Christum nostrum Redemptorē genuerit, & similia: tum etiam de particularibus, & occultis, quæ illa mihi à Christo impetrauit, præcipue verò de ijs, quæ peculiari ter intelligo me ipsius intercessione obtinuisse.

Secundo totum illi me tradem, atque ita

D d d d

seruum

seruum offeram, orans vt mei patrocinium. tutelamque suscipere, meque suo praesidio munitum ab omni tum animae, tum corporis periculo tueri dignetur.

Tertio, aliqua beneficia Pro me, ceterisque proximis petam; praesertim, vt mihi a suo filio profundam humilitatem, purissimam castitatem, erga Christum ardentem amorem, & in recto virtutis itinere profectum, ac perseverantiam impetret, & vt ab omni peccato, praesertim mortali efficaciter caueam. Praeterea, vt non nihil illius mihi doloris impertiat, quem ex filij cruciatibus coepit, praeparationis etiam atque ardoris animi semellam, quo sacram Eucharistiam post ascensionem Domini nostri sumebat. Denique augmentum deuotionis, & affectus erga eandem sanctissimam Virginem. haec autem beneficia per septem eius gaudia, doloresque totidem petam, quibus est affecta dum viueret. Finem faciam ipsius benedictionem rogando illis verbis: Nos cum prole pia benedicat Vir-

Ratio est. *Memorandi se vesperti. Ex officio paruo B. Virginis.*

8° Maria, Amen. Vesperti ad eandem sanctissimam Virginem Pater noster. Ave Maria, &c.

O Maria Dei genitrix Virgo gratiosa omnium desolatorum ad te clamantium consolatrix vera, per illud magnum gaudium, quo consolatrix anima mea, & apud eundem in tuum, ac Dei natum unigenitum in die nouissimo, quando cum anima, & corpore ero resurrexurus, & de singulis meis factis rationem reddurus me digneris iuuare, vt perpetua damnationis sententiam per te pia Mater, & Virgo Valeam euadere, & cum electis Dei omnibus ad aeterna gaudia feliciter peruenire. Amen.

Sub tuum praesidium confugimus sancta Dei genitrix nostras deprecationes ne despicas in necessitatibus: sed a periculo cuncta libera nos semper Virgo gloriosa, & benedicta.

Maria mater grata, vt supra.

Deinde gratias agere, offerre, & petere debemus, vt supra.

DE COROLLA B. VIRGINIS XII. salutatorum Angelicorum, &c.

Corolla B. 7^a Corolla Virginis, seu paruula corona in memoriam 12. Virginitatis priuilegiorum,

duodecim constat salutationibus Angelicis ter repetita oratione Dominica in honorem trinito diuinarum personarum, a quibus virgo sanctissima praeceteris dotata fuit 12. priuilegijs, quae per 12. stellas, quibus redimitur caput matris amictae sole Apocaliptis 12. significatur. Disponuntur autem huic in modum, vt ante quemlibet quaternarium salutationum Angelicarum praeritatur Oratio Dominica, quarum prima in honorem Patris Aeterni. Secunda in honorem Filij. Tertia in honorem Spiritus Sancti, recitetur. Duodecim poro priuilegia, quae in hac Corolla recoli possunt, recensentur in Appendice Speculi Exemplorum nouissime editi, quorum aliqua ex Bernardo Sermone super dignum magnum sunt delumpta. Nos ex Appendice illa his ad senum paucis mutatis exscriptimus, sunt autem haec.

1. Copiosissima gratia in immaculata Conceptione Virgini collata.
2. Angelico salutato.
3. Spiritus sancti superuentio.
4. Filij Dei conceptio.
5. Virgo sine macula, & virginitatis priuilegia.
6. Sine corruptione fecunda.
7. Sine grauiamine grauida.
8. Sine dolore puerpera.
9. Magnanimitas fidei in credendo.
10. Profunda humilitas in obediendo.
11. Maxima verbi discretio in loquendo.
12. Summa perfectio, & perseverantia operis in agendo.

Ceterum priuilegia, quae supra in hac Corolla enumerauimus alio modo distingui possent, ita vt & alia eiusdem Virginis priuilegia imò & praecipua vice eiusdem mysteria complectamur: idem subiicienda duximus 12. capita, quae sequuntur, quibus pro cuiusque deuotione haec eadem virginis Corolla accommodari possent.

1. Praedestinatio, qua ab aeterno in Matre Dei est praeelecta.
2. Conceptio immaculata ab omni labe originalis peccati.
3. Sanctitas maxima in tota vita sua, qua ex speciali Dei priuilegio, ne veniale quidem vnquam commisit.
4. Praerogatio in Templo, vbi se trimola Deo consecrauit, atque in omni genere virtutum se exercuit.

5. Annun-

Apoc.

Bernard.

Duodecim B. Virginitatis priuilegia

Alia de B. Virginitatis priuilegijs & merito

5. Annunciatio ab Angelo, quando filium Dei concepit, & vera Dei Mater est effecta.

6. Partus sine dolore, & perpetua cum Filio conuerlatio.

7. Virginitas perpetua, virginum que omnium est primicetia.

8. Martyrium cordis, quando doloris gladius in filij Passione eius animam pertinuit.

9. Gaudia in Christi Resurrectione, Ascensione, & Aduentu Spiritus sancti.

10. Assumptio in Coelum, ubi non tantum in anima, sed etiam in corpore super omnes Angelorum, & Sanctorum choros est exaltata.

11. Regina est Angelorum, & hominum, ac omnium Domina.

12. Aduocata nostra, Mater misericordiae, & cunctorum Mater uiuentium.

In fine Corollae recitetur *Salve Regina*, cum consueta Oratione, uel Antiphona.

Sancta Maria succurre miseris, iuuu pusillanimes, refone scabiles, ora pro propulo, interueni pro Clero, intercede pro deuoto sermineo iocuu, sentiat omnes tuum iuuamen, quae ungue celebrant tuam sanctam commemorationem.

Orate pro nobis sancta Dei Genitrix.

Re. V. digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMVS.

CONCEDE nos famulos tuos quasumus Domine per parua mentis & corporis sanitate gaudere, & gloriosa B. Mariae semper Virginis intercessione a praesenti liberari tristitia, & aeterna perferri latuita. Per Dominum nostrum Iesum Christum &c.

Orate Nos cum prole pia.

Re. Benedicite Virgo Maria.

Fidelium anima per misericordiam Dei tibi quiescant in pace, Amen.

